

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leńiewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 249

Poznań, sobota dnia 31 maja 1930

Rok XXV

Obywatele i Obywatelki okręgu gnieźnieńskiego! Głosujcie w niedzielę, dnia 1 czerwca, zwarcie i tłumnie na listę katolicko - narodową nr. 24

z marsz. Trąpczyńskim na czele!

Głosujcie wcześniej od rana, a potem dopilnujcie, by Wasi znajomi i sąsiedzi poszli głosować na listę nr. 24! Musimy pokonać Niemców wspieranych przez komunistów i pokonać socjalistów. Nie dawajcie posłuchu „sanacyjnym” głosom zdrady narodowej, która chce Was nakłonić do opuszczenia posterunku narodowego i państwowego mimo ataku niemieckiego, komunistycznego i socjalistycznego!

Naprzód do walki o listę katolicko - narodową nr. 24 i do zwycięstwa!

W przededniu wyborów

Konfiskata odezwy narodowej zwróconej przeciwko zbojkotowaniu wyborów

W Gnieźnie stała się rzecz niesłychana: oto odezwa narodowa p. t. „Brońmy Polski przed zdradą narodową”, którą ogłosiliśmy w środę, a która zwrócona była przeciwko ucieczce od wyborów w obliczu ataku niemieckiego, komunistycznego i socjalistycznego, odezwa ta uległa — konfiskacie starosty.

Stało się to — w niepodległej, wolnej Polsce, w maju roku Pańskiego 1930.

W powiecie mogileńskim

porozlepiano duże afisze z odezwą BB., wzywającą do zbojkotowania wyborów (mimo niebezpieczeństwa niemieckiego, komunistycznego i socjalistycznego) z następującym podpisem:

„Komitet regionalny „Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem, na województwo poznańskie
„Rada powiatowa B. B. W. R. na powiat mogileński

„Aleksander Szrant Gozdanin, Stefan Rodada, adwokat Mogilno, Dr. Gracjan Jan, Mogilno, Antoni Nowicki, Mogilno, Dr. Lewandowski Antoni, Mogilno, Zieliński Feliks, Lubin, Wieloszyński Władysław, Szczepanowo, Draheim Alojzy, Dąbrowa, Sikowski, Goryszewo, Dyr. Zajackiewicz, Pakość, Sędziński Edmund, Trzemeszno, Mioduski Stanisław, Gębice, Fabiszak Władysław, Mogilno, Meller, Różanna, Insp. szkolny Riemer, Mogilno, Brodnicki Władysław, Wielowieś, Frezer, Osowiec.

W powiecie gnieźnieńskim

Gniezno, 30 maja.

Pod przewodnictwem p. dr. Szalkowskiego odbył się u nas dzisiaj wieczorem w Hotelu Europejskim tłumny wiec na rzecz listy katolicko - narodowej nr. 24. Przemawiali red. Kanarowski z Torunia i senator dr. M. Seyda. Zebranie zamieniło się w potężną manifestację. Poślanowiono na zdradzieckie „sanacyjne” wezwanie do zbojkotowania wyborów mimo niebezpieczeństwa niemieckiego, komunistycznego i socjalistycznego odpowiedzieć zwarciem, masowym głosowaniem na listę katolicko - narodową nr. 24.

Przed zgromadzeniem tem miał się odbyć wiec bezrobotnych zwołany przez kandydata chrześc. - dem. listy 25 (z „Piastem”) p. Czyszewskiego, ale wiec, w którym zresztą wzięło udział zaledwie sto osób, został rozbity.

Gniezno, 30 maja.

W czwartek, 29 bm. odbyło się w całym okręgu gnieźnieńskim kilkadziesiąt wieców i zebrań Stronnictwa Narodowego, na które tłumnie spieszyla ludność rozgoryczona rządami „sanacyjnymi”, oraz przesycona demagogią stronnictw klasowych jak socjalistów i Piast. Zebrania takie odbyły się w Czarniejewie, Łagiewnikach, Kiszewie, Zdziechowie, Miłostawiu, Strzałkowie, Lopiennie, Choj-

nie, Panigrodzu, Środzie, Zaniemyślu, Rogoźnie, Wągrowcu i t. d. Na wiecach tych przemawiali pp.: marszałek Trąpczyński, senator Pluciński, posłowie Lewandowski, Wierczak, Górczak, Kwiatkowski, redaktor Matłoz, Soltysiak, Kawecki i inni.

Rzadko tylko zaznaczała się opozycja P. P. S. i Piasta, która nie zdołała sprostać argumentom mówców Stronnictwa Narodowego. Charakterystycznym tego przykładem było spotkanie się p. profesora Michałkiewicza z posłem Lewandowskim i red. Matłozem na wiecu Stronnictwa Narodowego w Strzelnie, gdzie p. Michałkiewicz musiał skapitulować i przyznać zupełną słuszność wywodom jego przeciwników. Również porządną naukę otrzymali socjaliści w Witkowie od pp. Górczaka z listy 24 oraz posła Antczaka z N. P. R. To samo spotkało „sanatorów” i działaczy piastowych w Czarniejewie, w Zdziechowie i niektórych innych miejscowościach. Oszczerstwa rzucane przez „sanację” oraz przez Piasta i socjalistów oburzyły do głębi szerokie masy patriotycznego społeczeństwa, które jako protest przeciwko tym napaściom postano-

wiło w dniu 1 czerwca głosować solidarnie na listę 24.

Apel „Wielkopolanin” do ludu wiejskiego

„Wielkopolanin”, narodowe pismo dla ludu wiejskiego, pisze z powodu wezwania B. B. do niebrania udziału w wyborach, co następuje:

„Wkońcu — choć pióro się wzdryga — rozprawić się jeszcze trzeba z niesłychanym łajdactwem i świństwem, jakiego dopuszcza się w okręgu wyborczym zbankrutowana „sanacja”. Bojąc się sędu ludu, sama stchórzyła, uciekla z posterunku — wycofując listy swoje. Ale wybory nie dają jej spokoju! Skoro sama nie będzie miała mandatów, chciała by wszystko pograżyć, co polskie! W obliczu ataku niemieckiego w rozrzucanych ulotkach ośmieliła się wzywać Polaków do zlekceważenia wyborów, do tego, żeby nie głosować! Czyż nie wiedzą ci szaleńcy, że jeśli Polacy pozostaną w domu, to Niemcy zagarną wszystkie mandaty? Czyż nie wiedzą, jakie byłyby tego następstwa w kraju i zagranicą?

„Ale tą hańbą społeczeństwo wielkopolskie się nie splami. Obywatele! Rodacy! W niedzielę, jak jeden mąż, na posterunek! Kto nie głosuje, dopuszcza się jawnej zdrady!”

Skutki bojkotu wyborów na Wileńszczyźnie

Wzrost sił radykalnych i mniejszościowych w okręgu lidzkim
(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Wilno, w maju 1930.

Województwo nasze już od dłuższego czasu żyje pod znakiem wyborów. Świeżo odbyły się wybory w sześciu powiatach okręgu lidzkiego, a obecnie rozpoczyna się na dobre kampania wyborcza w okręgu święciańskim, w którego skład wchodzi powiaty święciański, postowski, bałowski i dziśnieński.

Wynik wyborów w okręgu lidzkim jest bardzo pouczający i warto go choć w paru słowach omówić. Przedewszystkiem rzuca się w oczy niesłychanie niski odsetek głosujących (30,9%), co się tłumaczy zachowaniem się władz, które robiły wszystko, by wieść o wyborach nie doszła do wiadomości wyborców. Ogłoszeń o wyborach, o lokalach komisji listach kandydatów nikt prawie nie widział i nie czytał, a gdy się w gminach zwracano po informacje, to nieraz wprost tłumaczono pytającym, że żadnych wyborów nie będzie, że Sejm lada dzień będzie rozwiązany itd. Niemal w przeddzień wyborów ukazała się ulotka Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem, wzywająca całkiem jawnie do bojkotowania wyborów. Wolno ostatecznie „sanacji” z tchórzostwa nawoływać „swoich sympatyków” do powstrzymania się od głosowania, ale, gdy tego rodzaju odezwy rozpowszechnia się przez soltysów, winien zabrać głos prokurator,

gdyż mamy tu najwyraźniejsze pogwałcenie ustawy o ochronie czystości wyborów. W każdym razie nie przywiązanie do osoby dyktatora, ani uznanie dla działalności rządów p. Sławka wpłynęły na niebywałą abstynencję, lecz coś w rodzaju strajku włoskiego, urządzonego przez urzędy powiatowe i gminne, dzięki któremu ogromna większość mieszkańców Wileńszczyzny wogóle o wyborach nic nie wiedziała.

Drugim momentem, zasługującym na uwagę, są wyniki wyborów. Otóż „sanatorzy” wyrażają radość z wyników głosowania, które zamiast czterech posłów z B. B. wprowadziło do Sejmu czterech przedstawicieli Stronnictwa Chłopskiego. Zapewne posłowie ci będą godnymi zastępcami B. B., ale, czy wyniknie z tego jakaś zmiana na lepsze w stosunkach, panujących na kresach, wątpimy bardzo. Posłowie z B. B. po otrzymaniu mandatów, za wyjątkiem może posła Kamińskiego, nie troszczyli się zbytnio o podtrzymanie stosunków ze swoimi wyborcami i nie spieszyla uświadamiać mieszkańców okręgu o tem, co się dzieje w polityce.

Co do nowoobраниch osobników ze Stronnictwa Chłopskiego można mieć całkowitą pewność, że cały wolny od pracy sejmowej czas (a dzięki p. Sławkowi będą go mieli aż do zbytku) po-

święcą na „uświadamianie” swych wyborców. Ze w wyniku tej akcji łatwo może ulec zwiększeniu klęska pożarów, powstających z „niewiadomej przyczyny”, a których i tak mamy w lidzkim bez liku, coż to może obchodzić „bezpartyjnych współpracowników” rządów pomajowych. Przez rzucenie i stosowanie hasła abstynencji w wyborach dopomogli walnie do zwycięstwa radykalizmu.

Niedość jednakże tego, bo również w „przedstawicielstwie” mniejszości narodowych zaszedł zwrot na korzyść czynników zdecydowanie antypaństwowych. Przeciż przy poprzednich wyborach Białorusini uzyskali mandaty z listy nr. 41, sfabrykowanej przez starostwa. Wprawdzie i z tej listy weszły jednostki usposobione bardzo radykalnie, ale w każdym razie nie ujawniające zbyt jaskrawo swego wrogięgo stosunku do państwa i narodu polskiego. Lista nr. 46 natomiast jest w istocie listą „zlikwidowanej” Hromady, a czołowy kandydat bodaj jeszcze nie powrócił z Sowdepji, dokąd w swoim czasie wolał przenieść swoją działalność. Zatem i dwaj posłowie białoruscy główny ciężar swej „pracy sejmowej” przeniosą na okręg wyborczy i, korzystając z nietykalności poselskiej, postarają się w miarę sił i możliwości powiększyć grono malkontentów, a materiału oraz argumentów dla tem skuteczniejszej agitacji postarają się dostarczyć swem postępowaniem sami miejscowi przedstawiciele „sanacji”.

„Sanacja” cały wysiłek w czasie wyborów włożyła w utrudnianie pracy lidzkiej, grupującej żywioły umiarkowane i narodowe, co również ułatwiło kampanię Stronnictwa Chłopskiego. Najjaskrawszym tego przykładem może być uniemożliwienie wiecu posła Harniewiczza w jednym z miasteczek pow. lidzkiego. A jednak lista ta potrafiła zdobyć 17 621 głosów, tracąc zaledwie 694 głosy (w roku 1928 — 18 315), wówczas, gdy spadek głosów, oddanych na inne listy waha się pomiędzy 30—40 procent.

P. Kownacki.

Konferencja dziennikarzy w Rydze

Ryga, 31. 5. (PAT) Na konferencji dziennikarzy państw nadbałtyckich prezes Rady Ministrów Celmins wygłosił przemówienie inauguracyjne, w którym podkreślił specjalne zadania prasy w dziedzinie regulowania stosunków między państwami położonymi nad Bałtykiem. Za czasów panowania Rosji morze Bałtyckie było granicą, obecnie zaś jest drogą do wzajemnego zbliżenia zamieszkałych nad niem narodów. Zagadnienie dominium maris Baltici zostało raz na zawsze rozstrzygnięte w ten sposób, że wszyscy naturalni władcy tego morza mają na niem wspólnie panować.

SKŁAD NUT GEBETHNERA & WOLFFA w POZNANIU

ulica Franciszka Ratajczaka 36

poleca:

"Już nigdy..." (Tango z Rewji Teatru „Morskie Oko”) muzyka J. Petersburskiego	zł 2,50
"Koralowe usta" (Tango z Rewji Teatru „Morskie Oko”) muzyka J. Kagana	zł 2,50
"Księżyc nad Tahiti" (Pagan Love Song), muzyka Nacio Berb Brown	zł 3,00
"Gdzie Twoje serce" (Tango z Rewji Teatru „Morskie Oko”) muzyka A. Goida	zł 2,50
"Mały Gigolo" (Tango z Teatru „Qui pro Quo”, muzyka L. Casucci	zł 2,50
"Naszą jest noc" (Tango z Teatru „Qui pro Quo”, muzyka St. Gorskioj	zł 2,50
"Nie daj umrzeć mi z tęsknoty" (Tango z Teatru „Qui pro Quo”, muzyka W. Dana	zł 2,50
"Nie odchodź odemnie" (Przebieg z Rewji Teatru „Morskie Oko”, muzyka A. Goida	zł 2,50
"Szkarłatna róża" (Boston z Rewji „Morskie Oko” muzyka S. Kataszki	zł 2,50
"Uśmiech Warszawy" (z Rewji Teatru „Morskie Oko”, muzyka H. Goida	zł 2,50
"Hrabina Marica" E. Kálmána, Potpourri	zł 7,20
"In a Monastery Garden" Intermezzo, przez Ketélbeya	zł 4,80
"Sur le Marché Persan" Intermezzo - Scène przez Ketélbeya	zł 4,80
"Five O' Clock Tea" tom 14, zbiór 18-tu melodyjnych tańców	zł 9,60
Album najpiękniejszych walców, 3 tomy po zł 8,40	zł 25,20

Katalog muzyki tanecznej wysyłamy bezpłatnie.
Zamówienia z prowincji załatwia się odwrotnie.

Przygotowania socjalistów do kongresu w Bordeaux

Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, w maju.
W ostatnich tygodniach odbyły się dwa doroczne kongresy stronnictw narodowo-republikańskich. Przedstawiciele Związku demokratyczno-społecznego (grupa pp. Maginot - Reynaud) obradowali w Angers, a Federacji republikańskiej (partja p. Marina) w Marsylii. Zarówno jedni, jak i drudzy w uchwałach wysunęli na plan pierwszy metodyczną walkę przeciwko propagowanemu ideom komunistycznym, czy też socjalistycznym, a zagrażającym porządkowi narodowemu. Program walki antyrewolucyjnej na tem większą zasługuje uwagę, iż w Zielone Świątki odbędzie się w Bordeaux kongres partji socjalistycznej, na którym stronnictwo p. Bluma ma powziąć poważne decyzje, mogące zaważyć przy wyborach 1932 r.

Do tych przyszłych obrad zaprawiają się już teraz socjaliści z dużą systematycznością. W tym celu organizowane są w Paryżu różne zebrania, na których liderzy partji, przy udziale licznych członków, robią przegląd zasadniczych punktów, mających w Bordeaux być szczegółowo omawianymi. Jakkolwiek zebrania te są ściśle prywatne, to jednak, przywdziawszy czapkę - niewidkę, można niekiedy być na nich obecny.

I tak w sali „Grand-Orient“, służącej zazwyczaj za punkt zborny tutejszym masonom, urządziła „lewica - socjalistyczna“ wielką wieczornicę, pod egidą „Bataille Socialiste“, t. j. partyjnego biuletynu informacyjnego, wyrażającego teorie czystego marksizmu. Członkowie przybyli bardzo licznie. Przeważał element młody. Trzej prelegenci, pp. Paweł Faure, Jan Zyromski i Severac, zasiedli na estradzie i, zabierając kolejno głos, omawiali różne zagadnienia, dotyczące przyszłości rewolucji socjalistycznej.

Jakie główne punkty będą poruszone w czasie obrad w Bordeaux? Na czoło wysuwają się następujące sprawy: 1) zważna dyskusja nad raportem sekretarjatu (na jego czele stoi p. Fort), dotycząca jego działalności nie tylko administracyjnej, ale także politycznej. Pod tym względem „mniejszość“ socjalistyczna z pp. Boncour i Renaudel na czele, wystąpiła z dużymi krytykami na zeszłorocznym kongresie w Nancy, a ją to pragną obecnie „czyścić“ przyprzeć do muru; 2) sprawa taktyki wyborczej odnośnie do innych stronnictw, a przede wszystkim do stronnictwa radykalno-socjalistycznego, 3) zajęcie się na wielką skalę organizacją kadr kobiecych. Za pomocą elementu niewieściego chcą socjaliści opanować ogniska rodzinne; 4) niezmiernie ważny punkt dyskusji będzie stanowiła kwestja agrarna. Intensywna propaganda zmierza od pewnego czasu do pozyskania dla socjalizmu mas włościańskich. W tym celu zostaną może podjęte usiłowania do pewnego zrewidowania dogmatów marksowskich w

odniesieniu do indywidualnej własności. Marx opowiadał się za obaleniem własności prywatnej, a Jaures powątpiewał, aby mogła się ona utrzymać. Tymczasem p. Leon Blum, kandydując w Narbonne na posta, a obecnie p. Paweł Faure, oświadczają się za „małą własnością“. Tego rodzaju postawienie kwestji ma przedewszystkiem na widoku nieodstraszanie wsi; 5) na kongresie w Bordeaux, wreszcie socjaliści rozpatrywać będą problemat rozbrojenia ogólnego i całkowitego, jakoteż zagadnienie obrony narodowej.

Jeżeli co do powyżej, podanych punktów nie panuje zupełna jedność w obozie socjalistów, to jednak można powiedzieć, że największa różnica zdań odnosi się do ostatniego zagadnienia. Należy również zaznaczyć, że p. Blum chciałby, aby cała uwaga kongresu skupiła się na kwestji agrarnej i nie była wprowadzona na porządek dzienny sprawa rozbrojenia. Pod tym jednak względem, jak zresztą i w wielu innych wypadkach, przeważało zdanie p. Pawła Faure. Wpływ jego rośnie coraz bardziej i kto wie, czy w pewnej chwili nie przewyższy autorytet p. Bluma, którego doktrynerska postawa i pewnego rodzaju arystokratyzm żydowski nie przemawiają tak silnie do mas, jak entuzjazm p. Faure'a.

Dla tego ostatniego, jak zresztą dla wszystkich obecnych na posiedzeniu, Niemcy są rozbrojone. Zamiast zaś, żeby w ślad za nimi poszły inne państwa, odbywa się teraz, zdaniem socjalistów, wyścig, zmierzający do jak najpóźniejszego rozbrojenia. Dlatego też stanowisko, zajęte przez p. Pawła Boncour w Genewie, a broniące bezpieczeństwa Francji, zostało nazwane „zdradą“. Jeżeli cała lewica socjalistyczna dąży do rozbrojenia ogólnego, to jednak p. Faure wyznaje, iż nie wierzy, aby mogło ono być zrealizowane przed obaleniem kapitalizmu. Wszyscy również mówcy wypowiedzieli się przeciwko posługiwaniu się istniejącymi kadrami instytucji burżuazyjnych, a za walką bezpośrednią; ponieważ zaś uważają, że w sprawie obrony narodowej, nie chodzi stronnictwom narodowym o istotną obronę ziemi, ale tylko o zyski, związane z fabrykacją broni, amunicyj itd., przeto we wniosku, jaki zostanie przedłożony w Bordeaux, żądają, by żaden socjalista nie mógł być sprawozdawcą budżetu wojskowego i wogóle wziąć na siebie odpowiedzialności przy opracowaniu statutu wojskowego.

Jest jednak rzeczą charakterystyczną, że przy omawianiu sprawy obrony narodowej, zarówno pp. Faure, jak i Zyromski oświadczyli, iż dzisiaj kategorycznie wypowiedzieć się nie mogą co do swego stanowiska w razie zaatakowania Francji. Będzie ono zależało od różnych konjunktur, których zgóry określić nie można. Czyli pozostawiają tę kwestję w zawieszaniu. Bardziej jednak

jeszcze od nich krańcowi socjaliści wystąpili z wnioskiem, odrzucającym wręcz „obronę narodową za rządów kapitalistycznych“.

Jak więc widzimy, socjaliści przygotowują się z ogromną systematycznością do kongresu w Bordeaux. Lewe ich skrzydło triumfuje na całej linii, przeświadczone, że, zachowując czystość doktryny i nie wchodząc w żaden kompromis, socjalizm „fara da se“, zwyciężając rządy kapitalistyczne we Francji, w miejsce których wprowadzi zwycięską dyktaturę II międzynarodówki.

Socjaliści o sile obozu narodowego

Socjalistyczny tygodnik „Pobudka“, wydawany przez radę naczelną P. P. S., a kierowany przez pos. Zarembe, pisze z zaniepokojeniem (nr. 23 z dnia 25-go maja):

„Czy zwróciliście czytelnicy uwagę na nowe myśli i nowe zjawiska, zarysowujące się w obozie endeckim?“

Niedawno odbyty w Gdyni, rozgłoszony dzięki „sanacyjno-bandyckim występom bojówkarzy, zjazd młodych endecków wskazuje, jak obóz ten szybko rośnie i coraz bardziej jednocy reakcję, zrąc się z „sanacją“ o przewodnictwo nad jej czarnymi kolumnami. Jeszcze obszarnicy tkwią przy Piłsudskim, jeszcze te czy inne kola przemysłowców kryją się z właściwymi sympatjami endeckimi, trzymane przy rządzie obfitemi łapówkami w postaci ulg, pożyczek, dostaw. Ale dziedzić „sanacji“ już jest całkiem gotów i pewnego dnia, gdy smarkateria „sanacyjna“ zrobi jakieś kapitalne głupstwo, a o to nie trudno w każdej chwili, lub też Piłsudski dokona jakiegoś ryzykanckiego posunięcia i załamie się, wszystko co żyje ideologją kapitalistyczną stanie przy boku swej endeckiej macierzy. Tymczasem już zapelnio jej szeregi kółtństwo drobniomieszczańskie i grupy pierwszych uchodźców z „sanacji“.

„Endecja rośnie. To fakt niewątpliwy. Jedyny „czyn“, którym tak chętnie się „sanatorzy“ rozbicie endecji okazało się takąż bańką mydlaną, jak dziesiątki innych reklamowanych za sług obozu Piłsudskiego“.

Z Piszczan

W sprawie uzdrawiających kąpieli małowych przeciw reumatyzmowi, ischias, podagraze, jak również co do specjalnych zniżek dla Polski, udziela inform. ustn.: Biuro Piszczany, Poznań, Masztalarska 7. Telefon 18-95. Tw 1424

Uwaga!

Oszczędne Panie domu!

W żudząco podobny sposób podrabia się opakowanie i format mydła Regera.

Podrabianie to jest najlepszą reklamą dla niedoścignionego w swej jakości i zupełnie twardego

mydła Regera

znanego od roku 1858. Przestrzega się przed kupnem tych małowartościowych imitacji.

P 11 926-R.1670

Lewica mianuje prawnicę dziedzicem „sanacji“. To są domysły na przyszłość. A z przeszłości wiemy bez domysłów, że „sanacja“ usadowiła się u władzy w maju 1926 na barkach i wśród radosnych okrzyków lewicy.

Rozbestwienie sportowców litewskich

Warszawa, 31. 5. (Tel. wł.). W Kownie na meczu pomiędzy polską drużyną „Sparta“ a litewską „Taurogi“ Litwini rzucili się na Polaków, 2 Polaków ranionych. Policja aresztowała uczestników napadu. (w)

WŁASNY INTERES

na fundamencie interesu ogółu

Premjowa Pożyczka Budowlana

na sumę

50 000 000 zł w złocie

przeznaczoną wyłącznie na kredyty dla ożywienia ruchu budowlanego.

Obligacje po 50 zł za sztukę o charakterze papierów pupilarnych, zabezpieczonych całym majątkiem Państwa.

Do nabycia we wszystkich poważniejszych instytucjach finansowych oraz we wszystkich Urzędach Poczty w całym państwie.

Ogólna suma rozlosowanych rocznie premij 2 000 000,— zł.

ROZLOSOWANE

będą co KWARTAŁ

(1 listopad, 1 luty,

1 maj i 1 sierpień)

następujące premje:

1 — na 250 000,— zł

1 — na 50 000,— zł

10 — na 10 000,— zł

100 — na 1 000,— zł

Obligacje wylosowane biorą udział w dalszych losowaniach.

Zapisy na pożyczkę

po cenie nominalnej

od dnia 2 czerwca najdalej do dnia 16 czerwca r. b.

Nabywajcie

premją pożyczkę budowlaną, bo jest ona najlepszą i najpewniejszą lokatą pieniędzy, a w szczęśliwym wypadku wylosowania przynieść Wam może fortunę!

PREMIJOWA POŻYCZKA BUDOWLANA

Po napadzie niemieckim pod Opaleniem

Przesłuchanie Biedrzyńskiego — Komunikat komisji mieszanej — Uwagi „Baltische Presse“

Warszawa, 31. 5. (PAT). Polsko-niemiecka komisja mieszana do zbadania zajścia granicznego pod Opaleniem rozpoczęła wczoraj o godz. 15.30 przesłuchiwanie świadków po stronie niemieckiej. Między in. przesłuchano uprowadzonego w dniu 24 maja komisarza Biedrzyńskiego. W dniu dzisiejszym komisja przystąpiła do dalszego badania świadków po stronie polskiej.

Warszawa, 31. 5. (PAT) Komisja mieszana polsko-niemiecka wydała wczoraj wspólny komunikat do polskiej i niemieckiej prasy następującej treści: „W prasie ukazały się notatki o pracach komisji do zbadania zajścia granicznego w Opaleniu. Komisja ustaliła, że dotąd ani jeden organ prasowy nie otrzymał żadnej wiadomości od komisji, ponieważ w komisji panuje zgoda co do tego, że podczas przebiegu dochodzeń o istocie tych dochodzeń wiadomości nie mogą być dawane“.

Gdańsk, 31. 5. (Tel. wł.) „Baltische Presse“ przytacza relacje berlińskiego „Vorwärtsu“ o intrydze niemieckich władz granicznych, które, obiecując wręczenie strażnikom polskim ważnych dokumentów wojskowych, zwabiły ich na terytorjum niemieckie, o czym zresztą mówi powszechnie ludność okoliczna. „Baltische Presse“ zwraca uwagę, że dotychczas z urzędowej strony niemieckiej informacje „Vorwärtsu“ nie zostały zaprzeczone, czyli że zapewne są one prawdziwe. „Baltische Presse“ zwraca w dalszym ciągu uwagę, że prasa niemiecka, która w pierwszych dniach po zajściu pod Opaleniem wszczęła ogromny alarm przeciwko Polsce — obecnie jakby zaniemówiła, przyczem stara się cały wypadek zlekceważyć. Wygląda to tak, jakby i prasa niemiecka miała przekonanie, iż winę zajść należy przypisać niemieckiej straży granicznej.

„Przy łożu chorej Europy“

Poincaré o memorandum Brianda

Paryż, 31. 5. (Tel. wł.) Pod powyższym tytułem ogłosił Poincaré artykuł w „Excelsior“, omawiający memorandum Brianda w sposób uprzejmy, ale bez zapalu. Poincaré przewiduje, że Niemcy zaaprobuja w zasadzie projekt Brianda, lecz jego realizację uzależnią od całego szeregu twardej warunków jak np. możliwość połączenia się z Austrią, swobodę zbrojenia się, usunięcie sankcyj przewidzianych przez plan Younga, przywrócenie Rzeszy — Gdańska i t. zw. „korytarza polskiego“, wreszcie szybkie i ostateczne uregulowanie sprawy Zagłębia Saary.

Warunki niemieckie — pisze Poincaré — wzbudziły zaniepokojenie we

Francji, a zwłaszcza w Polsce. Briand już choćby na podstawie tego mógł się przekonać, że projekt jego może być realizowany tylko bardzo ostrożnie i stopniowo. W dalszym ciągu Poincaré omawia same memorandum, podkreślając jego niejasność, a mianowicie czy przyszła federacja europejska ma być tylko jednym z oddziałów Ligi Narodów, czy też ma Ligę zupełnie przekształcić i na nowych oprzeć podstawach. W każdym razie — pisze Poincaré — nowy twór wymaga przede wszystkim trwałych i przemysłanych podstaw gospodarczego współdziałania.

Zbrojenia Włoch na morzu

Podwyższenie budżetu marynarki wojennej

Rzym, 30. 5. (Tel. wł.) Po ostrych przemówieniach Mussoliniego we Florencji i Medjolanie — podniosła się tendencja przyspieszenia rozbudowy floty włoskiej. Wymownym tego dowodem było ostatnie przemówienie w parlamencie min. marynarki Sirianiego, który m. in. oświadczył, że wydatki na flotę wojenną wzrosły w bieżącym roku budżetowym w porównaniu z rokiem poprzednim o 243,532,000 lirów,

wynosząc obecnie 1,475,966,000 lirów, co stanowi okół 8 proc. ogółu dochodów państwowych. Min. Siriani wspominając o układach wyrównawczych z Francją, napomknął krótko, że ich wznowienie jest jeszcze możliwe. W nowych zbrojeniach morskich Włoch położono nacisk na zwiększenie ilości łodzi podwodnych jako nieodzownej broni defenzywnej.

Następstwa umowy morskiej

Niezadowolone admiralicji japońskiej — Możliwość przesilenia rządowego

Londyn, 31. 5. (Tel. wł.) Donoszą z Tokio, że wszyscy członkowie sztabu admirałskiego solidaryzują się z ujemną opinią admirała Kato o wynikach umowy morskiej w Londynie. Wobec tego spodziewane jest ustąpienie japońskiego ministra marynarki, który wysyłał instrukcje dla delegacji japońskiej w Londynie. Być może, że nawet ustąpi cały gabinet, który dotychczas solidaryzował się z ministrem marynarki.

Już raz admirałowie japońscy odnieśli zwycięstwo nad rządem, opierając się pierwszej umowie, zawartej przez delegację St. Zjednoczonych i Japonji w Londynie. Wówczas Amerykanie musieli się zgodzić na nowe trzej japońskie, które ostatecznie doprowadziły do proporcji 10 : 10 : 7, ma-

jące obowiązywać floty St. Zjednoczonych, Wielkiej Brytanji, Japonji. To częściowe zwycięstwo jednak nie zadowolniło admiralicji japońskiej. Już podczas podróży powrotnej z Londynu do Tokio jeden z członków delegacji zdając sobie sprawę z nieosiągniętych zamierzeń — popełnił „harakiri“. Wobec tego rodzaju nastrojów prawdopodobnie nie dojdzie w parlamencie japońskim do ratyfikacji umowy londyńskiej.

Wiadomości o opozycji japońskiej przyjęły koła konserwatywne w Anglii z dużą ulgą. Churchill i koła marynarskie od dłuższego czasu już wyrażają wielkie niezadowolenie z powodu umowy londyńskiej i atakują mocny rząd Mac Donalda.

Mord w Serajewie a masoneria

Sensacyjny proces w Berlinie

Berlin, 30. 5. (Tel. wł.) W tych dniach przed sądem w Berlinie odbył się niezwykły proces o oszczerstwo. Oskarżycielem jest hr. Dohna a podsądnymi von Puttkamer i hr. von der Recke, którzy publicznie zarzucili Dohna'owi, że w r. 1913, jako ówczesny wielki mistrz krajowy niemieckich łóż wolnomularskich, wiedział iż w pewnych kołach masonerii istnieje plan zamordowania arcyksięcia Franciszka Ferdynanda. Mimo to hr. Dohna milczał i nie przedsięwziął żadnych kroków.

Sprawa ma już pewną historję. W pierwszej instancji Puttkamer i Recke skazani zostali na karę pieniężną, a w drugiej byli uniewinnieni. Ten ostatni wyrok był przez sąd najwyższy uchylony i obecnie skarga będzie jeszcze raz rozpatrywana przez sąd krajowy w Berlinie. Mimo sensacyjnego materiału sprawy, jest ona prowadzona w tajemnicy. Jak wiadomo, zdarza się nie po raz pierwszy, że pada głośnie oskarżenie, iż pewne czynniki masonskie wiedziały o planie zamordowania arcyksięcia.

Z podróży Prezydenta Rzplitej

Chodaków, pow. łowicki, 31. 5. (PAT). Wczoraj po obiedzie, wydanym na cześć Prezydenta Rzplitej przez zarząd fabryki sztucznego jedwabiu, odbyło się zebranie dyskusyjne, poświęcone zagadnieniom gospodarczym. Prezes Izby Handlowo-przemysłowej w Warszawie, b. min. Klarner, zobrazował sytuację przemysłowo-handlową na terenie województwa warszawskiego. P. Prezydent wypowiedział szereg uwag o obecnej sytuacji gospodarczej z specjalnym uwzględnieniem sprawy rolniczej. P. Prezydent zwiedził dokładnie fabrykę, poczem odjechał do Żelazowej Woli na uroczystości szopenowskie.

Zaleski i Chłapowski u Brianda

Paryż, 31. 5. (PAT) Min. Briand przyjął dziś min. Zaleskiego i ambasadora Chłapowskiego. Następnie Briand wydał na cześć gości polskich śniadanie.

O sporne obywatelstwo

Kraków, 31. 5. (PAT). Zakończyły się kilkudniowe rokowania polsko-niemieckie w sprawach wypadków spornego obywatelstwa. Ogółem na 400 omawianych spraw załatwiono podczas obecnej sesji komisji 286, reszta zaś została odłożona do następnego terminu.

Z powodu zajęć w Dmitrówie

Genewa, 31. 5. (PAT) Delegat polski przy Lidze Narodów min. Sokal złożył sekretarjatowi Ligi następujące uwagi rządu polskiego:

„Powołując się na list Pana w którym przesłał mi Pan kopję telegramu, otrzymanego przez Pana od p. Zauniusa, min. spraw zagr. Litwy, mam zaszczyt z polecenia mego rządu podać do wiadomości, co następuje:

„Z litewskiej wersji, w telegramie p. Zauniusa, odnośnie do incydentu w Dmitrówie wynika, że miał on miejsce na terytorjum polskim i między obywatelami Polski. Wobec tego rząd polski widzi się zmuszonym do odrzucenia w sposób kategoryczny wszelkiej interwencji ze strony rządu litewskiego w wewnętrzne sprawy Polski“.

Rada miejska w Kr. Hucie

Katowice, 31. 5. (PAT). W środę, dnia 28 bm. odbyło się pierwsze posiedzenie nowoobranej Rady Miejskiej w Królewskiej Hucie. Obecni byli wszyscy radni w liczbie 54 osób. Dokonano wyboru prezydum Rady miejskiej. Niemcy, mający w Radzie większość, przeprowadzili wybór swoich przedstawicieli, tak że przewodniczący i wszyscy członkowie składają się z Niemców (29 głosów na 22 oprócz 3 komunistów, którzy powstrzymali się od głosowania).

Wiec lokatorów

Lwów, 31. 5. (PAT) Wczoraj odbył się we Lwowie wiec lokatorów, na którym uchwalono rezolucję, protestującą przeciwko projektowi podwyższenia komornego.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 31 maja 1930.

Dzisiejsze zebranie giełdowe nie wykazało żadnej zmiany, obroty dokonuje się prawie wyłącznie w papierach procent., z powodu braku materiału w papierach przemysłowych.

Z pap. państw. płacono nadal za 5 proc. poz. konwers. po 54 proc., natomiast oddawano 4 proc. poz. inwestycyjną po 110,—. Poza tem handlowano w transakcjach 8 proc. listy dolarowe po 95,50—95,75 proc. i 4 proc. listy zast. konwert. po 44,50 proc.

Z akcji bankowych handlowano Bank Polski po 168,— w oddaniu.

Akcje przemysłowe bez obrotów. Poszukiwano silnie Cegielskiego po 49,— Herzfeldy po 33,— i Unję po 68,—.

Cedula urzędowa z dnia 31 maja 1930 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 54% P.

8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt.

95,50—95,75% +

4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred.

44,50 +

(Kurs w złotych)

4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 110,— O.

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski 1 em. 168,— O.

Tendencja: Bez zmiany.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88 3/4 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,88 1/2 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płaci dziś za 100 mkn. w dewizach 212,84 do 212,04 zł, gotówką 212,44 zł; za 100 guld. gd. w dewizach 173,40 do 172,72 zł, gotówką 173,06 zł.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 31. 5. 1930.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowe dostawa bieżąca za 100 kg:

Standardy: a) żyta 696 gr. (118,5 f. w h.); b) pszenicy 753 gr. (128,0 f. w h.); c) jęczmienia 673 gr. (114,1 f. w h.); d) owsa 480,5 gr. (80,1 f. w h.).

„Ceny orientacyjne“ parytet Poznań

Zyto	15,50—16,00
Usposobienie słabe	
Pszenica	39,50—40,50
Usposobienie słabe	
Jęczmień przemiatowy	20,00—21,00
Jęczmień browarowy	22,00—24,00
Usposobienie słabe	
Owies	16,50—17,50
Usposobienie stałe	
Mąka żytnia wł work. według urzędowo ustalonego typu (70%)	27,50
Usposobienie słabe	
Mąka pszenna 65% wł work.	60,00—64,00
Usposobienie słabe	
Otręby żytnie	10,00—11,00
Otręby pszenne	13,00—14,00
Groch polny	26,00—29,00
Groch Victoria	30,00—33,00
Groch Folgera	26,00—29,00
Ogólne usposobienie słabe	
Owies jednolity biały ponad notowanie	

Uwaga: Trudności zbytu zboża istnieją w dalszym ciągu. Popyt na owies wskutek możliwości wywozu zwiększony.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 31. 5. 1930.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjed. tr.: 8,88 1/2 sp.; 8,90 1/2 kup.; 8,86 1/2

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgia	124,50	124,81	124,19
Holandja	358,75	359,65	357,95
Nowy Jork	8,90,8	8,92,8	8,88,8
Londyn	43,33 1/4	43,44	43,22 1/2
Paryż	34,97	35,06	34,88
Praga	26,45 1/2	26,52	26,39
Szwajcaria	172,58	173,01	172,15
Sztokholm	239,30	239,90	238,70
Wiedeń	125,80	126,11	125,49
Włochy	46,73 1/2	46,85	46,62
Berlin	212,84		

Tendencja słabsza.

Papiery państwowe i obligacje.

4% poz. inwest.	109,00—108,50
5% poz. premj. dol.	65,00
5% poz. kol. konw.	55,00

Akcje w złotych:

Bank Polski	170,00—170,50
Bank /w. Sp. Zarob.	0,00—72,50
Kijewski	0,00—50,00
Starachowice	19,25—19,00
Borkowski	0,00—5,00
Haberbusch	109,50—110,00

Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejne za 1000 kg reszta za 100 kg

Berlin, 31 maja 1930.

Pszenica march. od st. załad. 76-77 kg	300,00—301,00
Tendencja mocniejsza.	
Zyto march. od stacji załad.	172,00—177,00
Zyto fr. wagon Berlin sprzed.	0,00—18,00
Zyto Mehl. cif Berlin sprzed.	0,00—175,00
Tendencja: natychm. towar wagonowy poparty, poza tem słabsza.	
Owies march. od stacji załad.	0,00—0,00
Tendencja dla owsa: natychm. towar wagonowy bez obrotów, terminowa dostawa spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	165,00—180,00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	32,75—40,75
Tendencja mocna.	
Mąka żytnia	21,90—25,25
Tendencja spokojna.	
Ospa pszenna	08,00—08,75
Tendencja słaba.	
Ospa żytnia	08,00—08,75
Tendencja słaba.	
Groch Victoria	24,00—29,00
Groch dr. jadalny	21,00—25,00
Groch pastewny	18,00—19,00
Peluszka	17,00—18,00
Bób polny	15,50—17,00
Wyka	19,00—21,50
Lubin niebieski	16,00—17,50
Lubin żółty	21,50—24,50
Makuch rzepakowy	11,50—12,50
Makuch lniany	17,00—17,50
Srót Soja	13,00—14,10
Płatki ziemniaczane	12,10—12,50

Ogólna tendencja spokojna.

Notowania złotego w Berlinie z dnia 31. 5. 1930.

Wyplaty na Warszawę	46,85—47,05
Noty wielkie	46,75—47,15

Oszczędność i mądrość

wymaga noszenia
**OBCASÓW GUMOWYCH
BERSON.**

Obcasy gumowe BERSON są o 25% tańsze od obcasów skórzanych, a prawie trzy razy wytrzymalsze. Dają one elastyczny i przyjemny chód, chronią ciało i nerwy od wstrząsu i utrzymują drogę obuwie w dobrym stanie.

Niechaj każdy zrobi próbę! a przekona się o zaletach obcasów gumowych BERSON lepiej, aniżeli przez same słowa.

Oszczędność, którą z biegiem czasu osiągniecie, przyda się dobrze w gospodarstwie domowym.

BERSON
dla każdego praktycznego człowieka

P. W. 11924-B. 3

Dwa wyroki śmierci

Za zabójstwo męża i wymordowanie rodziny

Lwów, 31. 5. (PAT.) Dzienniki donoszą z Przemysła, że w ostatnich dniach odbyła się tam rozprawa przeciw 22-letniej Marji Butkowskiej oraz 2 jej współnikom, którzy oskarżeni byli o współudział w zamordowaniu męża Butkowskiej, którego Butkowska starała się pozbyć, aby zagarnąć jego majątek. Trybunał skazał Butkowską na karę śmierci.

ci przez powieszenie, jednego ze współników na 10 lat ciężkiego więzienia, drugiego zaś uwolnił.

Wilno, 31. 5. (PAT.) Sąd okręgowy rozpoznawał sprawę Swierkowicza, oskarżonego o wymordowanie rodziny. Swierkowicz został skazany na karę śmierci przez powieszenie.

Stosunki polsko-jugosłowiańskie

Warszawa, 30. 5. (PAT.) Dziś o godz. 7 wiecz. w sali parterowej magistratu warszawskiego odbyło się zebranie polsko-jugosłowiańskiego instytutu nauk administracyjnych, społecznych i gospodarczych, które jest poświęcone stałej wymianie myśli między Polską i Jugosławją w powyższych dziedzinach.

Redaktor Polak w więzieniu kowieńskim

Warszawa, 31. 5. (Tel. wł.) Redaktor „Dnia Kowieńskiego” Dutkiewicz nie mogąc zapłacić kary 6000 litów za wydanie numeru z białymi plamami w miejsce artykułów, omawiających napady Litwinów na Polaków w Kownie, został wczoraj aresztowany i będzie musiał w więzieniu odsiedzieć 2 miesiące. (w)

Szkola zdrowia

Kraków, 31. 5. (PAT.) We wrześniu Związek lekarzy kas chorych w porozumieniu z kasą chorych otwiera pierwszą w Polsce „Szkołę Zdrowia”. Zadaniem tej szkoły będzie szerzenie higieny wśród społeczeństwa. W tym celu odbywać się będą systematycznie 2-3 razy w tygodniu wykłady, połączone z pokazami świetlnymi oraz demonstracjami. Przy szkole zostanie zorganizowany kurs dla matek.

Napad tłumy na piekarnię

Warszawa, 31. 5. (Tel. wł.) — Wskutek agitacji komunistycznej tłum złożony z 300 osób w Dąbrowie Górniczej napadł na piekarnię A. Jenera, którą obrabowano z pieczywa i gotówki. Policja aresztowała szereg osób, wśród których są zawodowi agitatorzy i zawodowi złodzieje. (w)

Zabity przez pociąg

Toruń, 31. 5. (PAT.) Dnia 28 bm. na stacji Toruń-Mokre przejeżdżający pociąg towarowy zabił przetokowego Rotmańskiego Kazimierza, który wskutek własnej nieostrożności wpadł pod pociąg.

„Dni polskie” w Antwerpii

Antwerpja, 30. 5. (PAT.) — W związku z odbywającą się tu wystawą zorganizowano szereg „Dni polskich”. Onegdaj odbył się w oświetlonej sali wystawy koncert z udziałem wybitnych artystów polskich. Wczoraj wieczorem odbył się bal z udziałem elity miejscowego towarzystwa.

Jeszcze jedna ofiara

Berlin, 30. 5. (Tel. wł.) Donoszą z Düsseldorfu, że Kuerten

przynał się, iż w roku 1913 zamordował w Kolonii pewną 10-letnią dziewczynkę. Badania policji śledczej w Kolonii ustaliły, że w dzień Bożego Ciała w nocy zamordowana została w Koeln-Muehlheim dziesięcioletnia córka restauratora Kleina, która spała w sypialni na piętrze. Znalaziono ją z poderżniętym gardłem. Jako podejrzanego o zamordowanie jej uwieziono jej wujka, którego po dłuższym śledztwie zwolniono. Do jej zamordowania przyznał się Kuerten.

Rozmowa z Gandhim

Wiedeń, 31. 5. (PAT.) Specjalny korespondent „Neue Freie Presse” podaje swą rozmowę z Gandhim, w czasie, kiedy ten ostatni rozpoczął swój słynny pochód nad morze. Gandhi oświadczył: „Oczekuję, iż ruch, wszczęty przeze mnie, będzie skuteczny. Spodziewam się, że nie doprowadzi on do gwałtów, ale i w takim wypadku nie będę mógł się cofnąć. Przyznaję, że jest to moja ostatnia szansa. Jeżeli z niej nie skorzystam, wówczas podobna sytuacja nigdy może nie wrócić. — Ruch rewolucyjny gwałtowny zyskuje coraz bardziej na sile. Z tego powodu musiałem jak najszybciej rozpocząć swe kroki. Kwestja przeciwieństw religijnych i inne zagadnienia — są to sprawy natury podrzędnej, które nie będą mogły być rozwiązane, dopóki nie uzyskamy władzy”.

Zawody szermiercze

Leodjum, 31. 5. (PAT.) W czasie zawodów szermierczych o mistrzostwo Europy odbył się wczoraj turniej drużynowy na szable. W pierwszej grupie eliminacyjnej Polska pokonała Belgię w stosunku 8:8 (lepszy stosunek ciosów) i Anglię w stosunku 13:3. Włochy pokonały Belgię 12:4 a Anglię 14:2. W grupie drugiej Francja pokonała Holandję 9:7, Węgry Holandję 10:6. W rozgrywkach finałowych Węgry pokonały Polskę 12:4, Polska Francję 9:7, Węgry Włochy 9:7, Włochy Polskę 9:7. W ostatecznym wyniku pierwsze miejsce zajęły Węgry, Włochy, trzecie Polska, czwarte Francja.

Zmieniają się czasy

Obóz pomajowy wynosił p. Czechowicza doniedawna pod niebiosa. A oto teraz, po wystąpieniu p. Czechowicza z B. B., pisze o nim, b. socjalistę rządowym, organ socjalistów rządowych „Przedświt”:

„Pod pseudonimem Leliwy wydał p. Czechowicz swojego czasu broszurę, aby tą broszurą zadać cios w plecy p. Władysławowi Grabskiemu, któremu zawdzięczał urzędniczo-skarbową ka-

rjerę. Potem należał p. Czechowicz do stronnictwa p. Witosa, aby z kolei zadać cios w plecy p. Witosowi, gdy nastąpił przewrót majowy. Nie było w tym nic z demonizmu, nic z jakowegoś czarnego charakteru. Określenie „zdrada” na to wszystko byłoby stanowczo nadbyte górnolotne. Na dnie tego wszystkiego był poprostu biedny, słaby charakter, hołdujący w życiu niezmiennie tylko starorosyjskiej zasadzie najsłabszego oporu, oraz największej wygody, mogący zawsze służyć każdemu wiernie, z oddaniem i dzielnie, lecz pod tym warunkiem, aby nie wymagało to cierpień albo poświęceń.”

Tenże „Przedświt” tak się wyraża o bratnim „Przełomie”:

„... Panowie z „Przełomu” podobno jeszcze powiadają: „Witosy, Chałupki, hej, nie traćwa nadziei!” tymczasem własny swój obóz odmalowują w barwach alarmującego rozkładu, przedrukowywani z zachwytem przez opozycyjne dzienniki. Niech się bawia. Podobnie jak złudzenia p. Czechowicza, tak i ta zabawa nie będzie trwała długo.”

Drzewo z Sowieców

Lasy w Karelii, które dostarczają Anglii drzewa z Sowieców dla kopalni i dla papierni, są obecnie wycinane przez dziesiątki tysięcy pracujących tam w drzewnych robotach nędzarzy, wypędzonych ze swych wsi, cierpiących zimno i głód, którzy, pod nadzorem czekistów, pracują jak niewolnicy.

Prowincja leningradzka liczy około 150 tys. wieśniaków rasy i mowy fińskiej i wyznania ewangelickiego. Z mocy traktatu dorpuckiego z r. 1921, rząd sowiecki zapewnił im całkowitą autonomię wyznaniową i językową. To jednak nie przeszkodziło mu w przesładowaniach wszelkiego rodzaju, szczególnie religijnych.

Obecnie, usiłują Sowiety zastąpić dawny wywóz zboża, z powodu braków własnych w tym dziale, wywozem drzewa, który pragną doprowadzić do największego napięcia wszelkimi sposobami. Aby eksploatować lasy w Rosji północnej, gdzie ludność jest bardzo rzadka, musieli sprowadzić całe rzesze robotników, które ściągane były przymusowo przez brygady bojówkowe młodych komunistów z Leningradu. Do połowy stycznia r. b. obliczano na 20 tysięcy ilość wieśniaków fińskich, zesłanych w obszar między Archangielskiem i koleją murmańską. W czasie ich nieobecności ziemie ich poddano gospodarce kolektywnej i nie będą oni mogli nigdy już wrócić do siebie.

Te fakty bezsprzeczne wykazane są nawet przez długie artykuły dziennika sowieckiego „Czerwona Karelia”, opisujące niedolę zesłańców, którym brak mieszkań, żywności i ciepłych ubrań i którzy muszą pracować za śmieszny zarobek.

Rząd finlandzki poczynił kroki w obronie tych zesłańców narodowości fińskiej. Ale przedstawiciel Sowieców w Helsingforsie odpowiedział, że przenoszenie robotników z miejsca na miejsce jest wewnętrzna sprawa rosyjską, że robotnicy ci są ochotnikami, którzy pracują dla zarobku, oraz że każda wieś wysłała pewien procent swych mieszkańców. Równocześnie urzędowa Tel. Ag. S. S. pośpieszyła z zaprzeczeniem t. zw. fałszywych po-

głosek, rozszerzanych w Finlandji, o przymusowym ściąganiu ludności do robót leśnych.

Lecz ten sam dziennik sowiecki „Czerwona Karelia” przyznał otwarcie i zuchwale, że t. zw. kulacy i inne żywiły wrogie musiały być ściągane przymusowo, gdyż nie chciały zaciągać się do tych robót dobrowolnie.

Gdy w ciągu marca r. b. władze sowieckie spostrzegły, że wywóz daje niedobór pieniężny, nakazały poprosić przedłużenie pracy zesłańców aż do 16 godzin na dobę.

Niedawno usiłowało 60-ciu zesłańców z Sołowiecka, skazanych na te same roboty, uciec do Finlandji, ale tylko 13-tu zdołało dotrzeć do granicy po niesłychanych trudach, a inni zmarli w drodze.

Wiadomości te o sposobie eksploatacji leśnej w Sowieciech są ważne i dla nas, gdyż objaśniają one, dlaczego Sowiety sprzedają tak tanio drzewo zagranicę.

Uroczystość ku czci Alojzego Jiraska

W auli Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu odbył się uroczysty obchód poświęcony pamięci zmarłego wybitnego powieściopisarza i wielkiego polonofila czeskiego Alojzego Jiraska, zorganizowany staraniem zarządu Kółka Czeskosłowackiego Stud. W. S. H.

Uroczystość zagałi prezes Kółka Jakób Kropielnicki. Referat p. t. „Alois Jirasek, jako wielki powieściopisarz i polonofil czeski” wygłosił p. prof. Ignacy Hanus. Recytację wrywków z dzieł Jiraska w jęz. czeskim i polskim wygłosił p. Sponar, sekretarz Konsulatu Republiki Czeskosłowackiej w Poznaniu. Zaznaczyć należy, iż praca Kółka Czeskosłowackiego nad zbliżeniem obu bratnich narodów pod kierownictwem znanego na tym polu działacza p. prof. I. Hanusa i przy pomocy miejscowego Konsulatu czeskosłowackiego, zatacza coraz to szersze kregi.

J. Jerzewski

REUMATYCY

stosujecie dla uśmierzania swych bólów suche OKŁADY RADOWE „RADIUMCHEMA” z Joachimsthalu, wypróbowane i zalecane przy licznych chorobach przez najwybitniejszych lekarzy. Zawartość radu sprawdzają Władze czeskosłowackie i Pracownia Radjologiczna w Warszawie. Bezpł. inform. udziela: nw 11864

„RADIUMCHEMA” Gł. Skład
Gener. Przedstaw. Apteka Dr. HEINRICH
Lwów Warszawa
Ujejskiego 67 Pl. Teatralny

Pw 10 231

ZASTĘPCA

Kremu „Kwiat Snieżny” i innych artykułów kosmetycznych „Neige de Fleurs” na Poznań i województwo Poznańskie i Pomorskie z kaucją poszukiwany. Nat. chmiastowe zgłoszenia „OZON”. Lwów, Kollątaja 8. General. przedst. „Kwiatu Snieżnego”.

POLSKIE BIURO POLEXPRESS
PODRÓŻY
Paryż 22, Boulevard des Italiens
organizuje nw 11288

LUKSUSOWA-REKLAMOWA
WYCIECZKĘ
do Paryża, Lisieux, Deauville, Trouville od 15 do 28 czerwca.
Przyjmuje zapisy
DELEGATURA POLEXPRESSU
przy Biurze Ekspedycyjnym „Altrauss”
w Warszawie, św. Krzyska 6, tel. 253-68,
od 4 do 6 tel.
Prospekty na żądanie.

O wychowanie religijne

Ks. arcybiskup krakowski Adam Sapieha ogłosił osobny list pasterski, przedstawiający wiernym wielkie znaczenie encykliki Ojca św. z 31 grudnia r. ub. o wychowaniu chrześcijańskim, a w liście tym, objaśniając kolejno główne ustępy encykliki, mówi m. in.:

„Przez nieszczęśliwy zbieg dziejów naszych zostaliśmy wciśnięci w kresy na pół azjatyckie i zachodnią chrześcijańska kultura przedostawała się do nas już często zmieniona, wykoślawiona, przychodziła bowiem nie wprost ze źródła, lecz pośrednio najczęściej przez kulturę germańską z jej swoistymi dodatkami i spaceniami. Używamy wiele pojęć zachodniej kultury, ale w życie nie umiemy ich wprowadzić. I tak przez czas zaborów wdychaliśmy rzewnie do wolności, a uzyskawszy ją, nie umiemy jej należycie zażywać.

„Najjaskrawiej ukazuje się to na polu wychowania szkolnego. Bez trudności pozwoliliśmy przeprowadzić zasadę szkoły wyłącznie państwowej i zakuć ją w zupełny monopol. Już przy samym początku odrodzenia Ojczyzny wyżyły nieświadomość społeczeństwa katolickiego wpływy masonerii i innych tego rodzaju sekt, usiłując coraz bardziej opanować nasze szkolnictwo i wychowanie. Ułatwia im to zadanie ten właśnie wymieniony monopol państwowy, jak działo się to i w innych krajach, a pomalą usiłuje się odebrać charakter katolicki coraz więcej wychowaniu i wykształceniu w szkołach naszych. Na szczęście usiłowania te, dzięki szeroko zakorzenionemu w narodzie naszym przywiązaniu do wiary świętej katolickiej oraz dodatniej działalności licznych zastępów nauczycielstwa, ożywionego zasadami chrześcijańskimi, nie przyniosły dotąd większych rezultatów...

„Przeciwna chrześcijańskim zasadom i tylekroć przez Kościół potępiona to t. zw. szkoła neutralna, czyli bezwyzna-

niowa. Jako argument za taką szkołą przytaczają to, że państwo, w którym jest kilka wyznań, nie może inaczej wyznaniom wszystkim zadość uczynić. Na to słusznie odpowiada encyklika, że najlepszy sposób na rozwiązanie tej trudności, jest, by państwo pozostawiło rodzicom wolność posiadania swych szkół, a tylko przychodziło im z pomocą wydatną...

„Żyjemy w czasach przełomowych. Zameć, jaki panuje w pojęciach dzisiejszych, oddziaływa właśnie na umysły młode. Dlatego tem większe musimyłożyć starania, by to młode pokolenie należycie wychować, uzbroić zawczasu przeciwko zgubnym hasłom, a przygotować do życia godnego i zgodnego z nauką Chrystusową. Byłoby też prawdziwym nieszczęściem, gdyby katolicy nie wzięli do serca tych wskazań ojcowskich, czy to z braku zainteresowania się i niedocenienia tej tak ważnej sprawy, czy też z powodu słabej woli do przeprowadzenia tego, o czym są głęboko przekonani, a może, co się także zdarza, z powodu lęku hałasu i protestu przeciwników. Zapewne sprzeciw będzie, i może bardzo gwałtowny, ale katolicy muszą już raz śmiało i otwarcie upomnieć się o swoje prawa i to w sprawie tak pierwszorzędowego znaczenia, jak wychowanie dzieci. Czasu do stracenia niema, bośmy już bardzo wiele zaniedbali.

Jakże bardzo niestudne jest twierdzenie, jakoby wystąpienia grup i stronnictw katolickich w obronie wychowania religijnego, były tylko objawem walki z obecnymi rządami w Polsce, które ściągnęły na się w tej sprawie zarzuty narady ogólnopolskiej ks. ks. arcybiskupów z 7 lutego b. r., gdy w rzeczywistości są one wynikiem troski o podstawowe sprawy duchowe, których obronę nakazuje Ojciec św. i ks. ks. biskupi polscy.

Zagraniczny świat katolicki o liście ks. bisk. Łozińskiego i jego konfiskacie

Podobnie jak list pasterski ks. biskupa Łozińskiego znalazł znaczny odgłos w pismach katolickich zagranicą, tak też zdumienie wywołała wiadomość, że miejscowy dowódca wojskowy w Pińsku ppłk. Zaliżniak wydał zakaz doręczenia listu ks. biskupa korpusowi oficerskiemu.

Wielki belgijski dziennik katolicki „La Libre Belgique“ z 30. ub. m. daje swym naczelnym uwagom, w których toku streszcza obszernie list ks. biskupa pińskiego, następujący nagłówek i zakończenie:

„Na podobieństwo Bissinga... Dowódca wojskowy konfiskuje list pasterski biskupa... Na list pasterski odpowiedział ten dowódca miejscowy w Pińsku czynem oczywiście stanowiącym nadużycie, konfiskując ten dokument... Ten pułkownik, dowódca garnizonu, byłby godzien sprawowania swych czynności pod okupacją niemiecką w Belgii, w czasie gdy von Bissing zarządził konfiskatę słynnego listu pasterskiego kardynała Marcjara...”

Podobnie pismo katolickie wiedeńskie „Das Neue Reich“ (nr. 33 z 17 b. m.) pisze również na naczelnym miejscu:

„Wojskowy konfiskuje list pasterski...”

„Niejednokrotnie próbowano nadużyć, polegającego na tem, że Kościół miałby być instytucją dla wyż-

szej czi panującego. Wystarczy przypomnieć sobie nabożeństwo w obecności Ludwika XIV w Notre Dame, gdy wysocy dostojnicy obracali się tyłem do głównego ołtarza, a patrzyli z czcią ku wzniesieniu, na którym siedzi na tronie Król - Słońce, więcej dla nich wart, niż eucharystyczny Zbawiciel. Albo też można przypomnieć Augusta Mocnego, który polecił pewnemu księdzu, by w modlitwę kościelną włączył urzędownie osławioną przyjaciółkę królewską, ale ksiądz ten odpowiedział odrazu: ona jest już włączona, panie, w ostatnią prośbę w Ojciec nas.

„Coś w tym rodzaju dzieje się dzisiaj w Polsce, kraju pysznego marszałka Józefa Piłsudskiego... Od biskupa żądają, aby zamiast kazania w dzień św. Józefa wygłosił mowę na cześć marszałka... Biskup odmawia, oświadcza, że uczczenie św. Józefa jest znacznie ważniejszą rzeczą, niż kult marszałka Piłsudskiego, z prawdziwie chrześcijańską odwagą pisze list pasterski...

„A skutek? Dowódca miejscowy konfiskuje list pasterski. Feldwebel rządzi, państwo staje się kasarnią, gdzie także ksiądz ma, jak rekrut, skakać przez szablę...”

Przytaczamy te głosy dla scharakteryzowania opinii zagranicznego świata katolickiego o liście ks. biskupa Łozińskiego i jego „konfiskacie”.

Sprawa Obozu Wielkiej Polski we Lwowie

Dnia 11 października 1927 dyrekcja policji we Lwowie w związku z wykryciem ulotki p. t. „Prawda o gen. Zagórskim“ zawiesiła działalność Obozu Wielkiej Polski i sekcji Młodych O. W. P. we Lwowie i woj. lwowskim.

Przeciw orzeczeniu dyrekcji policji we Lwowie wnieśli odwołanie: Włodzimierz Dzieduszycki, zastępca oboźnego Obozu Wielkiej Polski na dzielnicy Wsch. Małopolską, Adam Bogusz, oboźny okręgu lwowsko-pozamięjskiego O. W. P., dr. Stanisław Bienkowski, oboźny lwowski O. W. P., Tadeusz Bertoni, kierownik Młodych O. W. P., oraz organizacje, do których odnosiło się orzeczenie dyrekcji policji.

Dnia 27-go maja b. r. otrzymał pełnomocnik osób, wnoszących odwołanie, adw. pos. Jan Pieracki, obszerny wywód prawny województwa lwow-

skiego, zatwierdzający zawieszenie, którego główne ustępy brzmią:

„Ponieważ obecnie powody wydane orzeczenia dyrekcji policji mogą być w szczegółowy sposób określone, urząd wojewódzki stwierdził, że dyrekcja policji w momencie wydania orzeczenia posiadała ustalone dochodzenia i fakty i dowody szkodliwej i godzącej w byt państwa działalności O. W. P., jakoteż jego członków i wybitniejszych działaczy.

Z natury rzeczy urząd wojewódzki nie wdaje się w bliższe rozpatrywanie dalszych dowodów i związków przyczynowych co do naprowadzonych faktów, odsyłając interesowanych do władz sądowych, dokąd skierowany został cały materiał śledczy.

„Na skutek doniesienia sąd okręgowy karny, przeprowadziwszy dochodzenia wstępne, umorzył sprawę prze-

Tylko

Kołnierz półszywny

ciw Feliksowi Pszonie, Stanisławowi Gałązce, drowi Janowi Arnoldowi, Janinie Podlewskiej, Stanisławowi Podlewskiemu i Adamowi Polańskiemu po myśli paragrafu 99 k. k.

„Odnośnie do Witolda Borysiewicza i Wilhelma Twardowskiego zastosowaną została amnestja po myśli ust. z 22 czerwca 1928, nr. 70 Dz. p. p.

„Urząd wojewódzki jest poza tem w posiadaniu oryginalnych zapisków z posiedzenia O. W. P., odbytego pod przewodnictwem oboźnego dzielnicego, z których wynika, że organizacja dążyła do stworzenia drużyn Straży Narodowej, które istnieć miały wśród urzędników, członków przysposobienia wojskowego, w organizacjach sokolich itp., a celem ich istnienia było przygotowanie akcji bojowej.

„Powyższe świadczy o tem, że naczelne czynniki organizacji O. W. P. miały pełną świadomość działalności organizacji jako takiej, oraz jej członków, którzy wtajemniczeni byli w robotę konspiracyjną, skoro organizacja tę robotę subwencjonowała.

„Nie od rzeczy jest także argument, że po zawieszeniu działalności O. W. P. rozpowszechnianie odezw i rozmaitych komunikatów o złośliwych i uwłaczających władzom państwowym tendencjach, które wydawane były nielegalnie, zupełnie ustało.

„Fakty powyższe wskazują w zupełności na to, że zacepione odwołaniem orzeczenie dyrekcji policji było uzasadnione i celowe, a dla interesów Państwa skuteczne.

„Wobec powyższego stanu rzeczy urząd wojewódzki zatwierdził zacepione odwołaniem orzeczenie dyrekcji policji we Lwowie z dnia 11 października 1927 r., jako uzasadnione z powodów, podanych w orzeczeniu i wyżej szczegółowo przytoczonych.

„Starosta Grodzki Kłotz mp.“
Samo odczytanie tego uzasadnienia po trzech latach, (a po umorzeniu sprawy w sądzie) dostatecznie oświetla sprawę zawieszenia organizacji polskiej na kresach wschodnich.

Wielki człowiek

W sposób prosty objaśnia to zagadnienie, jak w podręcznikach socjologii, p. Bądkowski w „Placówce“ nr. 25:

„Społeczeństwa, stojące stosunkowo na niższym stopniu ewolucji politycznej od innych starszych i cywilizacji więcej od nich wyrobionych, społeczeństwa bierne, nie nawykłe do gruntownego myślenia w dziedzinie zjawisk życia zbiorowego, skłonne są do tego, aby nadzieje swoje opierać nie na własnej myśli i pracy, ale na... człowieku wielkim, który może przyjść, ale może i nie przyjść. Ludzie tego pokroju przypominają tych, którzy byt swój chcą oprzeć nie na jakimś zajęciu trwałem i określonym, ale na bilecie loteryjnym, który może wygrać, ale może także nie wygrać.

„W społeczeństwach znacznie niżej stojących od cywilizowanych, mianowicie w barbarzyństwach, ludzie nie dochodzą w swem rozumowaniu do pojęć ogólnych i abstrakcyjnych. Nie mogą więc, widząc pewne ujemne zjawiska w życiu zbiorowym, doszukiwać się ich przyczyn rzeczywistych, lecz wszystko przypisują tylko osobom. Co więcej, nawet personifikują zjawiska przyrodnicze.

„Pozostałością po tych czasach jest niewątpliwie to ciągle oglądanie się za... człowiekiem wielkim, któryby myślał i robił za innych, za ogół. Istotnie, dla umysłów ciemnych i leniwych, co za przyjemna perspektywa nie łamać sobie głowy nad takim, czy innym systemem wyborczym, nad sposobem wyboru prezydenta, nad jego wetem względem czy bezwzględem, nad autonomją terytorjalną czy nieterytorjalną dla mniejszości narodowych. Przecież dla ludzi tych są to rzeczy ciężkie, wyczerpujące, a nade wszystko nudne. Wszystko się natomiast zmienia z chwilą zjawienia się... człowieka wielkiego, który uwolnił

może od tych nieprzyjemnych trosk. Dość tylko go słuchać, a wszystkie zagadnienia rozwiązane będą pomyślnie dla narodu i państwa“.

Nasi zwolennicy wielkiego człowieka nie domyślają się, że nie są pierwsi ni ostatni, oraz że ich przypadość jest dobrze znana.

Złośliwe małpy

Z powodu „faszystowskich“ artykułów, zamieszczonych w sanacyjnym piśmie „Nowa Kadrowa“, pisze „Szczerbiec“:

„Nie poraz pierwszy spotykamy się z pewnych kół piłsudczyzny ze wskazaniem na to, że jest ona polskim faszyzmem. Niewątpliwie usiłują piłsudzczy robić „gesty“ faszystowskie. To jednak jest pewne, że tym gestom nie odpowiada treść, wypełniająca faszyzm. Bo ideologia piłsudczyzny — jeśli wogóle można mówić o takiej ideologii — jest prawdziwym grochem z kapustą romantycznych instyktów, nihilistycznych reminiscencji, socjalistycznych nauk, humanitarnych złudzeń, carsko-bolszewickich metod i austriackich kawałów. Tymczasem ideologia faszyzmu jest jasna, zrozumiała, można ją określić jako ideologję nacjonalistyczną. Stąd wniosek: piłsudzczy usiłują naśladować gesty zewnętrzne faszyzmu, zwalczając jednocześnie jego treść i istotną jego ideologję.

„Jeśli już szukać porównań w świecie zwierzęcym, to są ściśle podobni do małp, naśladowujących ruchy człowieka, lecz nierozumiejących treści, która się przez te ruchy wyraża.

„Gdy myślę o wyniku tego małpowania faszyzmu, to przypominam mi się opowieść Edgara Poe. W mieszkaniu na poddaszu znaleziono człowieka z gardłem poderżniętym brzytwą. Mimo starannego śledztwa nie można było wykryć sprawcy zbrodni. Udało się to dopiero pewnemu przebiegłemu detektywowi. Wykrył on, że w mieszkaniu, położonym naprzeciw lokalu zamordowanego, trzymał małpę.

Małpa ta widziała, jak człowiek codzień rano golił się brzytwą. Pewnego pięknego poranka przedostała się po dachach do mieszkania człowieka, chwyciła brzytwę i zaczęła go golić. Przy tej operacji poderżnęła mu gardło.

„Piłsudzczy chwycili brzytwę, którą widzieli w rękach Mussoliniego i zaczęli golić...”

Przypomnienie historyczne

Jak stwierdzają ostatnie informacje, krwawy incydent w Opaleniu na Pomorzu był wywołany przez niemieckie stráže graniczne, których przedstawiciel, zwrócił się do s. p. podkomisarza Liskiewicza, z propozycją spotkania się na granicy w celu udzielenia mu ważnych wiadomości. Podkomisarz Liskiewicz, podejrzewając podstęp przyszedł w towarzystwie kilku kolegów i strażników, i to wywołało krwawy zamach.

Katowicka „Polonja“ nazywa ten fakt niemiecką prowokacją. Otóż tu na czasie trzeba przypomnieć anologiczny wypadek, jaki miał miejsce czterdzieści parę lat temu na granicy francusko-niemieckiej w Lotaryngji, głośny swego czasu pod nazwą „incydent Schnebelego“, komisarza francuskiego.

Wówczas jeden z członków straży niemieckiej zaprosił na niemiecką stronę tegoż komisarza francuskiego, który nic nie podejrzewając, przeszedł granicę i w krótkim czasie został aresztowany i odstawiony do więzienia.

Niemcy, gdzie wówczas rządził wszechwładny Bismarck, chciały z tego zrobić wielką aferę polityczną — czy szpiegowską, a we Francji rządził wówczas radykali pod wodzą Gobleta. Ostatecznie pod naciskiem europejskiej opinii Niemcy musieli skapitulować i odesłać Schnebelego do Francji, na czym się ta przykra sprawa zakończyła, lecz rząd francuski był w dużych kłopotach, gdyż wówczas na wypadek konfliktu zbrojnego nie mógł liczyć na zwycięstwo.

Ta prowokacja ze strony Niemiec była robiona w tym celu, żeby doprowadzić do wojny drugiej z Francją i ją zdegradować do państwa klasy II-ej. Już zdaje się, w r. 1878 Niemcy chciały powtórnie rozgromić Francję, lecz veto rosyjskie stanęło temu na przeszkodzie, wówczas konflikt ze Schnebellem miał być tem zdarzeniem, które pozwalało na wypadek doprowadzenia do wojny zwalić winę na Francję. X.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

O działalność antypaństwową

Proces w związku z awanturami, wywołanymi przez komunistów z końcem ub. roku w Poznaniu

Jak już pokrótce donosiliśmy, rozważała czwarta izba karna sądu okręgowego sprawę groźnego zajścia w Państw. Urzędzie Pośrednictwa Pracy przy pl. Prez. Drwęskiego, wywołanego przez komunistów, a p. i. przez radnego m. Poznania Marcina Chwiałkowskiego, robotnika Jana Brygiera oraz ich towarzyszy. Samo zajście miało następujący przebieg:

W czasie kontroli bezrobotnych, związanej ze zbliżającym się dniem wypłat zasiłków, zgromadziło się około 5 tys. pozabawionych pracy. Moment ten wykorzystano kilku członków komitetu bezrobotnych, będącego ekspozyturą organizacji komunistycznej. Agitatorzy poczęli podżegać tłum do wystąpienia przeciwko władzy, przyczem operowano całym szeregiem oklepanych frazesów, które podziały podburzająco na tłum. Zajął on groźne stanowisko wobec trzech posterunkowych. A gdy nieustraszeni policjanci przystąpili do legitymowania burzycieli, roznamietniony przez komunistów tłum rzucił się z butelkami oraz łaskami na przedstawicieli bezpieczeństwa publicznego i poturbował ich. Szczególnie ciężkie rany odniósł starszy przodownik VI komisariatu Stanisław Koralewski, post. Łagoda i Iwiński.

Kto wie na czym byłoby się skończyło, gdyby nie przybył oddział policji i nie poskromił zbrodniczych instynktów.

Pogotowie lekarskie odwiozło do szpitala ciężko ranego.

Bez wątpienia, że moralnymi sprawcami całego zajścia byli Chwiałkowski i Brygier, którymi też zaopiekowała się policja, osadzając ich w więzieniu we Wronkach. Poza tem ujęto Jakóba Jakubowskiego, St. Szymańskiego i St. Błażejewskiego. Cała ta piątka zasiadła na ławie podsądnych, oskarżona o działalność antypaństwową. Przedewszystkiem Chwiałkowskiemu, Jakubowskiemu i Brygierowi zarzuca oskarżenie, że dążyli do zmiany ustroju państwa. Wynika to choćby z tego, że szczególnie u Brygiera znaleziono różne odeszwy komunistyczne, telegramy od Bema, ulotki, protokoły z poufnych zebrań itd.

Oskarżeni twierdzili, że są niewinni i że nie należą do organizacji komunistycznej; znalezione u Brygiera bibułę on tylko czytywał, tak z... ciekawości. Chwiałkowski oświadczył, że jest tylko sympatykiem komunizmu, a udziału w tajnych posiedzeniach nie brał, ulotek nie przygotowywał, ani żadnych masówek nie organizował. Mimo to Chwiałkowski był już skazany na 3 lata twierdzy za zdradę stanu, dalej za kradzież z włamaniem i uraz cielesny. Również i inni wypierali się wszystkiego.

Sąd na wniosek stron odroczył rozprawę do 6 czerwca br. celem powołania dalszych świadków. (z)

Kto strzela najlepiej?

Zawody dostępne dla wszystkich rozpoczynają się w niedzielę

Z okazji „wiosennego święta w. f. i p. w. oraz dziesięciolecia wychowania fizycznego odbędzie się w strzelnicy małokalibr. przy ul. Fr. Ratajczaka zawody z broni małokalibrowej dostępne dla publiczności bez względu na wiek i przynależność do organizacji za wyjątkiem zwycięzców pierwszych dwóch miejsc na zawodach narodowych i zawodach DOK. oraz za wyjątkiem puzkarzy. Nagrody ofiarował miejski komitet w. f. i p. w. dla 7 najlepszych strzelców i 3 najlepszych strzelczyń.

Zawody rozpoczną się w niedzielę, o godz. 11, eliminacje trwać będą do dnia 12 czerwca, godz. 18, a od dnia 13 czerwca do dnia 14 czerwca godz. 18 przewidziane są zawody główne. Zgłoszenia przyjmuje komitet do dnia 8 czerwca włącznie codziennie w godzinach od 14 do 20 na strzelnicę małokalibrowej. Zawodnik względnie zawodniczka chcący brać udział winien okazać dowód osobisty, oraz uiścić 3 zł jako wpisowe, poczem wciągnie się go na listę i otrzyma nr. kolejności zgłoszenia na t. zw. karcie uczestnictwa. Informacje, w którym dniu będzie strzelać oraz pouczenie co do regulaminu zawodów otrzyma na miejscu.

Opublikowanie rezultatów strzelania nastąpi 14 czerwca o godz. 19 na strzelnicy. Rozdanie nagród odbędzie się dnia 15 czerwca.

Sezon na Ławicy

W niedzielę pierwszy dzień wyścigów konnych

Komunikat Wielkopolskiego Towarzystwa Wycieczek Konnych.

W niedzielę odbędzie się pierwszy dzień sezonu wyścigów konnych z totalizatorem na torze w Ławicy pod Poznaniem. Rozegranych zostanie 7 gonitw: 2 płaskie, 3 z płotami i 2 z przeszkodami. Początek wyścigów o godzinie 16.

Dojazd na tor pociągami o godzinie 15.15, powrót do Poznania specjalnym pociągami o godzinie 19, lub autobusami P. K. E. od Mostu Teatralnego i z końca ul. Dąbrowskiego. Weześniejsza sprzedaż biletów, losów i programów w składzie cygar p. Zygarłowskiego — róg ul. Gwarnej. Kasy totalizatora zamknięte będą z chwilą podniesienia kuli do góry, po dojściu koni do startu.

Wyścigi odbędą się w wyznaczonych dniach bez względu na pogodę. Restauracja jest na miejscu; przygrywa orkiestra wojskowa.

Program pierwszego dnia zapowiada się bardzo ciekawie, bowiem ujrzy-

my na starcie dobre konie i doskonałych jeźdźców tej miary co: por. Bobiński, kpt. Bylczyński i in. Niewątpliwie też w niedzielę będzie rojno i gwaro na ławickim torze.

Wyjaśnienie

„Smutny koniec wesołych pogródek”
W sprawie, o której donosiliśmy w artykule pod powyższym nagłówkiem w nr. naszego pisma z dnia 19 bm. otrzymujemy następujące sprostowanie:

Nieprawdą jest, jakoby Stanisław Misiorny i Józef Jankowski pisali listy anonimowe z pogrozkami do pp. Kalamajskiego, Woźniaka, Rychtera i Lisieckiego, natomiast prawdą jest, że tych listów nie pisali, lecz jakiś donosiciel wystosował fałszywe doniesienie do prokuratury i już dotychczasowe dochodzenia wykazały ich bezpodstawność.

Przeciwko donosicielowi niżej podpisani wystąpią w drodze karnej.

(—) Stanisław Misiorny, Poznań, ul. Wawrzyniaka 32.
(—) Józef Jankowski, Poznań, Wierzbicice 49.

KALENDARZYK

Sobota, 31 maja 1930.

Słońce: wschód 3,37; — zachód 20,03; — długość dnia 16 godz. 26 min.

Księżyc: wschód 6,04; — zachód —; po nowiu.

Stan pogody według spoczeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Sobota, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 12 st. C. Pogodnie. Wiatr: wschodni. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 758 milimetrów. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 21 st. C., najniższa plus 6 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: W czwartek plus 0,20 m., wczoraj plus 0,20 m., dziś plus 0,20 m.

Kal. rzek.: Petronela P.; — jutro Nikodem M.

Kal. słow.: Bożesław; jutro Światopełk.

Nocna służba aptek

Sródmieście: Apteka Sapieżyńska, pl. Sapieżyński 1. — Apteka pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apteka pod Złotym Lwem, St. Rynek 75. — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76.
Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, Kraszewskiego 12.
Łazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha.
Wilda: Apteka pod Koroną, Górna Wilda 61.

KRONIKA KOŚCIELNA

— Sodaliczka Marjańska Kupców. Nabożeństwo miesięczne odbędzie się dnia 1 czerwca r. b. o godz. 9 rano w kaplicy sodalicyjnej OO. Jezuitów przy ulicy Dominikańskiej 8.

Zdrowe płuca i krtań zachowuje ten, kto używa tutek (gilz) ALTESSE lub MOKKA pełnowatki. Tw 1537

— Adoracja eucharystyczna męcz. J. jako przygotowanie do uroczystego obchodu Ogólnopolskiego Kongresu Eucharystycznego odbędzie się staraniem Tow. Św. Wincentego a Paulo w pierwszy piątek czerwca o godz. 19 w kościele św. Marcina jednogodzinna adoracja Przenajświętszego Sakramentu, w której weźmą udział mężczyźni i młodzież całego Poznania.

— Za duszę śp. ks. prałata Wacława Mayera odbędzie się msza św. dnia 2 czerwca o godz. 7 rano w kościele św. Marcina, na którą wszystkich zaprasza Konferencja Sodalicyjna Tow. św. Wincentego a Paulo przy par. św. Marcina.

OSOBISTE

— Jubileusz zawodowe. W dniu 2 czerwca o godz. 16 w uniwersyteckiej klinice dla kobiet przy ul. Polnej odbędzie się rzadka uroczystość uczczenia jubilatki zw. Polonki i to: 40-lecia pracy zawodowej pp. Tonakowej, ul. Marszałka Focha 55 i Adamczewskiej ul. Szewska 8. 25-lecie pracy zawodowej obchodzą pp. Maciejewska, ul. Marszałka Focha 153 i Perzowa, ul. Górna Wilda 86. Po uroczystości jubileuszowej odbędzie się walne zebranie.

— Z Uniwersytetu Poznańskiego. Dyplom z tytułem magistra nauk ekonomiczno-politycznych uzyskał p. Tadeusz Władysław Augustyn Wojciechowski z Poznania. Dyplom i tytuł magistra praw uzyskał p. Jerzy Bąkowski z Szczepankowa, w woj. poznańskim. Dyplom magistra filozofii w zakresie chemii uzyskał: p. Jerzy Tułecki z Mikuliniec, p. Jolanta Bogusławska z Gorzyc i p. Julian Cichowski z Pońca.

— W państw. hum. gimnazjum im. św. Jana Kantego w Poznaniu zdali pod kierownictwem p. dyrektora dr. J. W. Opatrzego egzamin dojrzałości następujący abiturjenci: Bartłomiej Leon, Bręcz Józef, Bułhak Witold, Cypicki Janusz, Ejsmont Władysław, Firlej Alojzy, Fotygo Mieczysław, Gładysz Bolesław, Grandkowski Zbigniew, Grzybowski Bogdan, Jarosz Zygmunt, Kępiński Zdzisław, Kujawski Józef, Lehmann Jan, Masełkowski Jan, Nohowicz Marjan, Nowaczyk Erwin, Nowaczyk Jan Joachim, Ostojki Bogdan, Piłkiewicz Bogusław, Podsiadłowski Włodzimierz, Pogonowski Marjan, Skrzypczak Jan, Sosnowski Lucjan, Weichert Stanisław, Wilczura Jerzy, Zakrzewski Zbigniew, Ziętowski Alfred i Zygorowicz Roman. Z okazji uroczystości wydania abiturjentom świadectw dojrzałości przemówił dyrektor w nader serdecznych słowach do opuszczającej zakład młodzieży, życząc jej powodzenia na nowej drodze życia. Imieniem Komitetu Rodzicielskiego przemówił p. Gładysz, dziękując gronu profesorskiemu za trud, poniesione około wykształcenia młodego pokolenia.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Stow. Oficerów w stanie spoczynku Oddział w Poznaniu zwołuje na 5 czerwca r. b. o godz. 18 do Kasyna Oficerskiego D. O. K. VII miesięczne zebranie, na które zaprasza również wszystkich pp. Oficerów w stanie spoczynku, jeszcze nie zorganizowanych. Równocześnie podaje się do wiadomości, że w lipcu i sierpniu r. b. miesięczne zebrania nie odbędą się, wobec czego następne miesięczne zebranie odbędzie się dopiero 4 września r. b.

— Tow. Zjedn. Malarzy, Lakierników i Pozłotników. Plenarne zebranie odbędzie się dnia 1 czerwca o godz. 14 w lokalu posiedzeń, Ślusarska 6.

— Tow. Przemysłowców Wilda. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 3 czerwca o godz. 19 w lokalu p. Zawadkowej przy Górnej Wildzie 75. Dnia 1 czerwca zbiórka o godz. 8.15 przed lokalem posiedzeń celem wzięcia udziału w uroczystości 30-letniego jubileuszu Kat. Robotników Polskich.

WIECZORY, KONCERTY

— Polski Zw. Stow. Mandolinistów przypomina, że dziś o godz. 20 odbędzie się w Auli Uniwersyteckiej konkurs orkiestr mandolinowych o tytuł mistrza okręgu i puhar F-y Ed. Bamber. Bilety do nabycia od godz. 18 przy kasie w Auli.

— Akademię p. t. „Dzień Kultury Rosyjskiej” urządzają organizacje rosyjskie w Poznaniu w dniu 1 czerwca br. o godz. 12 w pol. w sali Domu Ewangelickiego przy ul. Wjazdowej. W programie odczyt prof. Uniw. Warsz. dr. M. Zyzkiński i część koncertowa z udziałem pp. F. Krysiwiczowej, O. Karpackiej, M. Perkowicza i A. Karpackiego.

WYCHOWANIA, KURSY

— Kurs społeczno-rolniczy organizuje Ministerstwo Rolnictwa w szkole Bielawki (poczta i stacja Pelplin) dla nauczycieli szkół powszechnych, pracujących lub zamierzających pracować na wsi. Kurs trwa od 7 do 31 lipca r. b. Kurs obejmuje po 5 godzin wykładów dziennie i 3 razy w tygodniu po 2 godziny zajęć praktycznych w polu, ogro-

Chore kobiety otrzymują przez użycie naturalnej wody gorzkiej Przemysłowców Józefa lekkie wypróżnienie, przyczem połączone to jest nieraz z nadwyzczaj dobroczynnym działaniem na chore organy. Autorzy klasycznych dzieł o chorobach kobiecych twierdzą, iż pomyślne działanie wody Przemysłowców Józefa potwierdzają rezultaty ich badań. *Ządać w apt. nw 11 865

dzie i obrze. Przewiduje się również zorganizowanie wycieczek na koszt uczestników kursu. Kandydaci otrzymują wspólne mieszkanie w internacie szkolnym, obowiązani są jedynie przywieźć własną pościel, za wyżywienie zaś odpłacają po 1,50 zł dziennie. Ministerstwo Rolnictwa dopłaca do kosztów wyżywienia po 1,50 zł dziennie na uczestnika. Termin zgłoszeń upływa z dniem 30 czerwca r. b. Zgłoszenia na kurs przyjmuje dyrekcja szkoły rolniczej w Bielawkach, poczta Pelplin, do której należy zwracać się o szczegółowe warunki.

ŻYCIE SOKOLE

— Sokolice gniazda XVI. Jeżyce. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 3 czerwca r. b. o godz. 20 w małej salce Domu Amarantowego przy ul. Słowackiego 19. Na porządku obrad bardzo ciekawy i aktualny wykład p. Zawadzkiego na temat: „Obrona przeciwgazowa”.

— Baczność Sokoli i Sokolice! Zbiórka wszystkich umundurowanych drużyn i druhen z sztandarami dziś o godz. 18 przed Uniwersytetem celem wzięcia udziału w procesji z okazji przyjęcia relikwii bł. J. Bosko.

— Żeńskie Tow. Gimn. Sokół XIV. Łazarz. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 4-go czerwca o godz. 7.30 wieczorem u p. Smoczyka, ul. Marszałka Focha 70.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— W sprawie Premijowej Pożyczki Budowlanej. W związku z licznymi zgłoszeniami na zakup Premijowej Pożyczki Budowlanej, które prawdopodobnie przekroczą z dużą nadwyżką emitowaną przez Skarb Państwa sumę 50.000.000 zł dowiadujemy się, że przydział obligacji tej pożyczki między subskrybujących odbywać się będzie według kolejności zgłoszeń z tem, że zapisy drobnych subskrybentów również będą uwzględnione. Jest to wywołane dążeniem do umożliwienia najszerzszemu warstwowi ludności nabycia obligacji omawianej pożyczki po cenie nominalnej. Zapisy przyjmuje się dnia 2. czerwca br.

— Pozn. Tow. Pływackie. Wszyscy druhowie i drużny biorą gremjalnie udział w mszy św. w dniu 1. czerwca o godz. 8. Popołudniu zbiórka wszystkich czynnych członków w Pływackim Związku o godz. 3.

— T. S. „Unja”, Oddział Pływacki. Z okazji oficjalnego otwarcia sezonu pływackiego zbiórka wszystkich członków dnia 1. czerwca o godz. 14.30 na pływackim Związku.

— Wielki festyn ludowy urzędu Komitetu Zjedn. Towarzystw dzielnicy winiarskiej w parku sołackim dnia 1 czerwca b. r. Początek o godz. 14. Program wielce urozmaicony. Przygrywać będą dwie orkiestry. Wstęp do parku 0,30 zł. Czysty zysk przeznaczony na budowę kościoła w Winiarach. Uprasza się Obywatelstwo miasta o poparcie tej imprezy.

— Polskie Tow. Krajoznawcze (Touring Club) w Poznaniu urzędują podczas Zielonych Świąt wycieczkę do Borów Tucholskich. Zwiedzi się Koronowo, Dolinę Brdy („Piekiel”), Tuchole, elektrownię w Gródku, Czarczi kamień, rezerwat Szczyrkowską, dolinę Czarnej Wody. Wyjazd z Poznania 7 czerwca o godz. 12.17; powrót w nocy na wtorek o godz. 1.07. Szczegóły w księgarni Arcta (J. Zamecznika) przy Pl. Wolności 7, gdzie przyjmuje się również zgłoszenia.

— Wycieczka do Jugosławii. Zarząd Towarzystwa Polsko - Jugosłowiańskiego komunikuje, że zebranie informacyjne w sprawie wycieczki do Jugosławii odbędzie się we wtorek dnia 3. 6. 30. o godz. 20 w auli W. S. H., Al. Marcinkowskiego nr. 3. Jednocześnie wygłosi p. dr. Smoluchowski odczyt na temat „Szlakiem naszej pierwszej wycieczki do uroczej Jugosławii. Ograniczona ilość paszportów ulgowych zapewniona.

— Loty pasażerskie, które miały odbyć się na zakończenie Tygodnia L. O. P. w ubiegłą niedzielę, a nie odbyły się ze względu na złą pogodę odbędą się dnia 1. czerwca o godz. 15. Loty te zapewniają maksimum bezpieczeństwa i wygody odbywają się bowiem na bardzo wygodnych samolotach Polskich Linij Lotniczych „Lot” typu Fokker (8-osobowy) i dają możliwość wygodnego i dobrego obserwowania st. m. Poznania z lotu ptaka. Dojazd autobusami na lotnisko zapewniony już od godz. 13 z mostu Teatralnego. Bilety w cenie 10 zł za lot dla członków L. O. P. P. i 15 zł dla innych są do nabycia w sekretariacie Aeroklubu Akademickiego, Al. Marcinkowskiego 24 w godz. od 10-13, a w dniu lotów przy kasie na lotnisku. W razie niepogody loty odbędą się w następną niedzielę.

— Tow. Uczestników Powstania Wlkp. Dzielnica III. Zamek. Dnia 2. czerwca o godz. 20 strzelanie w strzelnicy

przy ul. Fr. Ratajczaka. Udział wszystkich członków obowiązkowy.

Tow. Uczestników Powstania Wlkp. Poznań-Wilda. Zbiórka dnia 3. czerwca b. r. o godz. 20. celem wzięcia udziału w strzelaniu w strzelnicy mała-kalibrowej Miejskiego Komitetu W. P. i P. W. przy ul. Ratajczaka 21. Ubranie codzienne bez czapek.

Koło Śpiew. Polskie. Członkom chóru męskiego donosimy, że lekcja śpiewu odbędzie się dzisiaj w sobotę o godz. 20 w seminarjum nauczycielskiem przy ul. Fr. Ratajczaka. Zarząd.

KRONIKA MIEJSCOWA

Wszystkim organizacjom podajemy do wiadomości, że komunikatów o wycieczkach redakcja nie będzie przyjmowała przedewszystkiem z powodu braku miejsca, a powtórę z powodu ich ściśle wewnętrznego charakteru. Członkowie organizacyj dowiadują się o zarządzeniach swych kierowników, a więc i o wycieczkach, na zebraniach.

„Oko ludzkie nie widziało” — Z okazji zakończenia Tygodnia L. O. P. P. odbyło się w t. zw. Teatrze Szkolnym w auli gimn. im. K. Marcinkowskiego przy ul. Bukowskiej przedstawienie p. t. „Oko ludzkie nie widziało” — co się tu będzie działo? Teatr Szkolny ma już ustaloną opinię, to też nie dziw, że wielka aula wypełniona była szczerze publicznością oraz młodzieżą. Utwór wykonali uczniowie prywatnego gimn. żeńskiego im. N. S. Jezusowego i państw. gimn. im. K. Marcinkowskiego, przyczem ci ostatni go napisali. Całość wypadła doskonale, świadczyła o wielkiej pracy włożonej przez wszystkich. Kierownictwo spoczywało w rękach prof. M. Rabówny i prof. St. A. Schmidta. Dochód przeznaczono na potrzeby L. O. P. P. (z)

W dniach 1, 4, 8, 9, 12, 14 i 15 czerwca br. od godz. 14 do 20 autobusy nie będą kursowały na dotychczasowym odcinku ul. Polna — Pl. Sapieżyński. Z powodu wycieczek konnych będą one kursowały w tych dniach od końca przystanku Ogrodu Botanicznego do Ławicy.

Z targu. Dnia 30. b. m. na pl. Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3.60—4.40 zł; masła mleczarskiego 5.20 zł; kg. twarogu 1.00—1.20 zł; mendel jaj 1.70—1.80 zł; litr śmietany 2.00—2.40 zł; litr mleka pełn 30—32 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 3.00 zł słoniny wędzonej 3.60 do 4.00 zł; wieprzowiny 3.20—4.00 zł; wołowiny 2.80 do 4.00 zł; cielęciny 2.40—2.80 zł; skopowiny 2.80—3.20 zł; koziny 2.00—2.20 zł; smalcu 4—4.20 zł; za drób: kura 4—5 zł; perlica 5.00—6.00 zł; kaczką 5.00—6.00 zł; 1 kg. tucznej gęsi 4.00 zł; para gołębi 2.00 do 3.00 zł; indyk 10.00 do 16.00 złotych; para kurczak 3.50—5.00 złotych, królik 3—4 zł; ryby: 1 kg. karpia 4.80 zł; lina 3.00—4.00 zł; karasia 1.60—2.00 zł; leszcza 2.60—3.20 zł; okonia 2.60—3.60 zł; suma 4.00—5.00 zł; białych ryb 0.80—1.20 zł; 1 kg. san łacza 5.60—6.40 zł; mięsna 4 zł; 1 kilogram węgorka 4.80 do 5.20 złotych; za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 8—10 gr; 1 kg. marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 20 groszy; szpinaku 20 groszy; jarmużu 60—80 gr; pietruszki 50—60 gr; seleru 0.80—1.20 zł; brukselki 2.00—2.60; białej kapusty 60—80 gr; modrej i włoskiej kapusty 0.80—1.00 zł; 1 p. ml. kalarepy 40 gr; 1 kg. bobu 1.20 zł; jablek 1—1.80 złotych; sałatka zielona główka 10—20 groszy; 1 kg. rabarberu 25—40 groszy; pęczek rzodkiewek 10 gr; 1 ogórek 0.60 do 1 zł; pęczek młodej marchewki 30—50 gr; 1 kalafior 0.60—2.00 zł; 1 kg. szparagów 2.00 do 3.20 zł; mendel raków 4.00 zł. — **Grzyby** majówki kg. 2.00 zł; 1 kg. pieczarek 2.00 zł, 1 kg. maślaków 2.40—2.00 zł; Agrest 1.00—1.20 zł. Targ ożywiony, dowozy duże. Ceny naogół bez zmian. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

Świadków przejechania p. Edwarda Topolskiego samochodem PZ 46316 w dniu 10 kwietnia br. na Starym Rynku u wylotu ul. Wronieckiej uprasza się o podanie adresów. Prośba ta dotyczy w szczególności pani, która podniosła i wręczyła przejechanemu okulary. Po wypadku odwiedził właściciel samochodu ofiarę wypadku do szpitala. Zgłoszenia uprasza się skierować do drogerji przy ul. Wronieckiej 23.

Rzucił się pod pociąg. Na torze kolejowym pomiędzy ul. Libelta a Starościską popełnił samobójstwo rzucając się pod pociąg 23-letni elektryczny monter Roman Falkenstein, zamieszkały przy ul. Poznańskiej 44. Kola pociągu odciały Falkensteinowi obydwie nogi a mianowicie prawą nogę przy tułowiu i lewą nogę poniżej kolana. Przyczyna strasznego kroku nie została narazie stwierdzona. (k)

KRONIKA POLICYJNA

Drukarnię okradziono. Do drukarni p. Bogackiego Tadeusza przy ul. Poplińskich 8a włamali się złodzieje i skradli 150 pływ fotograficznych i różne narzędzia drukarskie, ogólnej wart. 2.000 zł. Po przeprowadzeniu dochodzeń i wywiadów sprawcę zdołano ująć w osobie Gawa Wincentego bez mieszkania, z nim pewnego pana, u którego skradzione rzeczy odnaleziono. Wymienionych osadzono w areszcie policyjnym. Dalsze dochodzenia w toku. (z)

Kradzieże i włamania. P. Nowaczyk Annie przy W. Garbarach 48 skradł złodzieje ze strychu pościel i koldre, łącznej wartości 250 zł. — **E. Słaboszowski**

mu Wawrzynowi, zam. w Dopiewie pow. Poznań skradziono rower męski marki „Weltrad” nr. fabr. 1123011, wartości 250 zł. Pozostawił on rower przed gmachem Starostwa Powiatowego. — **P. Ziper Rudolf,** zam. przy ul. Gen. Kosińskiego doniósł, że dnia 30. maja skradziono mu rower męski marki „Badenja”, czarno lakierowany, nr. rej. 5598, który pozostawił na krótki czas w bramie przy ul. św. Marcina 39. — **P. Weichman Michalina,** zam. w Zmyślonej pow. Ostrów, idąc dnia 30. maja ul. Fr. Ratajczaka, spostrzegła, że skradziono jej z kieszeni portmonetkę, zawierającą 16 zł, przyczem zauważyła trzech osobników szybko oddalających się. Na wściekły alarm zdołano przytrzymać jednego osobnika mianowicie Müllera Edwarda, zam. w Naramowicach pow. Poznań, którego odstawiono do aresztu policyjnego. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

Pod zarzutem podpalenia i zabójstwa. W Mogilnie aresztowano i osadzono w więzieniu miejscowym Alojzego Niewiteckiego z Wtelna (pow. mogileński). Niewiteckiego oskarżają o zabójstwo służącej Wandy Boczyńskiej i Wandy Badakowej, które wtajemniczone były w sprawę podpalenia zabudowań Józefa Chrośniaka w Szczepankowie (pow. mogileński) w dniu 13 października 1926 r. Podpalenia dokonał jak się obecnie okazało Niewitecki. (k)

Dwie osoby zabite przez piorun. Podczas pracy w polu majątności Kamienie Stare w pow. ostrowskim uderzył piorun rażąco ciężko robotników 18-letniego Tomasza Łęckiego i 61-letniego Andrzeja Domasiewicza. Porażenia były tak ciężkie, że śmierć nastąpiła na miejscu, a przywołany lekarz zdołał też już tylko stwierdzić zgon. (k)

Pod kołami pociągu. Dnia 28. bm. na dworcu Toruń—Mokre podczas przetaczania wagonów przetakowy Kazimierz Retmański potknął się i upadł na szyny tak nieszczęśliwie, że dostał się pod nadjeżdżający parowóz, którego koła odciały mu głowę. Zmarły liczył lat 51 i osierocił żonę i dziecko. (wd)

Tragiczna śmierć dziecka. Dnia 29. bm. w mieszkaniu państwa Burzaków zdarzył się tragiczny wypadek. Pozostawiona przez chwilę bez nadzoru półtoraroczna córeczka państwa B. wychyliła się przez okno i spadła z wysokości 4 piętra na bruk podwórza, zabijając się na miejscu. (wd)

Włamanie. Ostatniej nocy dokonano włamania w majątności pp. Dytkiewiczów w Ropuchach niedaleko Tzewa. Złodzieje wylamali okno od sklepu, skąd dostali się na parter mieszkania. Zabrali oni srebrne przedmioty, bieliznę i większą kwotę pieniędzy. Kradzieży nie spostrzeżono, ponieważ sypialnie znajdują się na pierwszym piętrze. Złodzieje obladowani łupem natknęli się na żandarmerję i na jej widok porzucili skradzione rzeczy i uciekli. Mimo to skonstatowano brak zegarka i pieniędzy. Policja wszczęła energiczne śledztwo. (dt)

Rzadka zdobycz. Rybak p. Józef Lubiszewski z Tzewa wylowił w Wisły olbrzymiego sumy, który waży 73 funty. (dt)

JARMARKI

Dobrzyca. Jarmark kramny i na konie odbędzie się dnia 4 czerwca br. Spęd była zakazany.

Piaski pow. gostyński. Jarmark kramny na bydło i konie odbędzie się dnia 4 czerwca br.

Nowe Miasto nad Wartą. Dnia 5 czerwca br. odbędzie się jarmark ogólny.

Żnin. Dnia 5 czerwca br. odbędzie się jarmark ogólny.

Ostrzeszów, Wlkp. Jarmark ogólny odbędzie się dnia 5. a nie 12 czerwca jak ogłoszono w kalendarzu marjańskim.

Swarzędz. Dnia 5 czerwca br. odbędzie się jarmark na towary kramne i konie. Spęd zwierząt racicowych zakazany.

Z WIELKOPOLSKI

Mosina. (Osobiste). Srebrne gody małżeńskie obchodził dnia 4 czerwca br. mistrz rzeźnicki p. Stefan Cieślewiec wraz z żoną Marią z d. Jaworską. Na intencję Jubilatów w tym dniu odprawi się msza św. w kościele parafjalnym o godz. 9.30. Jubilat już od wczesnej młodości pracuje w różnych towarzystwach, oddając zawsze wolne chwile sprawie narodowej i społecznej. Od kilku lat pełni godność radnego miasta, wysunięty przy ostatnich wyborach na pierwsze miejsce listy „Zjednoczonych towarzystw” (narodowej). Zaczynając Jubilatów „Szczęść Boże” na dalsze lata.

Leszno. (Pożar w Grotnikach). Przed kilku dniami wybuchł pożar w zabudowaniach sołtysa Antoniego Gebaczki w Grotnikach. Z nieustalonej przyczyny spalił się dom mieszkalny. Na miejsce pożaru przybyła ochotnicza straż pożarna z Włoszakowic. (k)

Gostyń. (Przedstawienie). Dnia 18 bm. wystawił klub sportowy „Kania” w sali „Bomboniera” dramat w 3 aktach. Tał. Rittnera p. t. „W małym domku”. Sztuka, reżyserowana przez p. Marczyńskiego, wypadła pod każdym względem doskonale. Mimo technicznych trudności młodzi aktorzy wywiązali się ze swych ról mistrzowsko. Na szczególne wyróżnienie z pań, które brały udział w przedsta-

wieniu zasługują pp.: w roli Marji, Aldona Jankiewiczówna, w roli Wandy — J. Szymańska, sędziny — H. Dalińska i Kasi — Nowakówna. Na wyróżnienie z pośród panów zasługują: Walczak w roli nauczyciela Sielskiego, H. Dembiński i Maciejewski. Gra pozostałych amatorów była również bardzo dobra, to też publiczność nie szczędziła oklasków i bisów. Mimo starannego opracowania sztuki, mięscowa publiczność nie dopisała w zupełności. Czysty zysk przeznaczono na cele sportowe K. S. „Kania” w Gostyniu.

Kościan. (Włamanie do mieszkania). W nocy na 12 bm. włamano się do mieszkania p. Piotra Witkowskiego w Dobkowie. Łupem niewysledzonych narazie włamywaczy padła garderoba, obuwie i zegarek, łącznej wartości kilkuset złotych. (k)

Środa. (Egzamin dojrzałości). W tut. gimnazjum państw. odbył się dnia 16. bm. pod przewodnictwem wizytatora dr. Węckowskiego z Poznania egzamin dojrzałości. Złożyło go 12 maturzystów: Wanda Bętkowska z Środy, Kazimierz Chmielewski z Krowca, Jadwiga Glowacka z Annapola, Halina Holozanka z Środy, Bronisław Kaziński z Nowogomiasta n/W., Józef Konieczny z Środy, Domicjan Korek z Środy, Jan Majchrzycki z Pierzchna, Kazimierz Mateczyński z Środy, Alfons Piątkowski z Środy, Władysław Walczak z Zaniemyśla i Cecylja Węglarzówna z Podzamcza.

(Nagroda.) Tut. Komenda Policji Państw. wyznaczyła 500 zł nagrody za wskazanie i wyśledzenie sprawców zamachów na samochody i autobusy pomiędzy Kórnikiem a Krzesinami.

(Szczepienie ospy). Władza powiatowa ogłosiła plan szczepienia ospy na rok 1930. Szczepienia wykonywać będzie lekarz powiatowy dr. Białobrzęski w czasie od 30 maja do 26 czerwca br.

(Święto Pieśni Polskiej). Dnia 18. bm. odbył się zjazd chórów śpiewających okręgu IV. Wielkop. Związku Kół Śpiew. W związku ze zjazdem urządziła tutejsza „Lutnia” koncert w ogrodzie Bractwa Strzeleckiego ze współudziałem orkiestry wojskowej. (ks)

(Pożar.) W Starczanowie wybuchł pożar w zabudowaniach p. Jana Najdowskiego. Spaliły się stodoła i chlew oraz pasza i narzędzia rolnicze. Wartość spalonych budynków ocenia się na około 4 tys. zł. (k)

Pobiedziska. (Z życia robotników.) Katolickie Tow. Robotników Polskich w Pobiedziskach obchodziło w dniu 11 b. m. 25-lecie swego istnienia, połączone z dniem Robotnika Katolickiego okręgu gnieźnieńskiego. Po przyjęciu delegacji i zbiórce w Domu Katolickim, wyruszone do kościoła na uroczyste nabożeństwo, które odprawił ks. prob. Walich. W pochodzie wzięły udział wszystkie miejscowe towarzystwa z sztandarami. Po nabożeństwie wyruszył pochód na salę p. Wojtkowiaka, gdzie odbyła się akademja. Wieczorem urządzono zabawę taneczną. (pp)

Ostrów. (Po śmierci śp. ks. biskupa Lisieckiego). Wieść o nagłej śmierci b. wikariusza ostrowskiego, biskupa śląskiego śp. ks. Lisieckiego wstrząsnęła do głębi umysłami tutejszemi. Pamięć bowiem o jego pracy wśród nas dotąd jest żywą. Był duszą każdej akcji religijnej, narodowej i społecznej. I nie dziw, że jego Ostrów wspominał i nigdy nie zapomni. Wyrazy współczucia do Kapituły Katedralnej w Katowicach przesłali imieniem parafji ks. proboszcz Zamysłowski oraz b. marszałek zjazdu katolickiego w Ostrowie p. méc. Wacław Jankowski.

(Osobiste.) W miejsce zmarłego dyrektora śp. Bogusławskiego wybrany został na stanowisko członka zarządu Banku Kupieckiego p. Wojciech Sikora, b. poseł w Ostrowie. (n)

Koronowo. (Budżet). Na posiedzeniu Rady Miejskiej uchwalono budżet administracji i przedsiębiorstw miejskich na rok 1930/31, który przedstawia się następująco: administracja główna w rozchodach i dochodach 196 405 zł, elektrownia miejska 77 796 zł, rzelnia miejska 14 975 zł, Lecznica miejska 14 010 zł.

(Z życia młodzieży). Ubiegłej niedzieli odbyło się w „Ognisku” nadzwyczajne walne zebranie Stow. Młodzieży Męskiej „Promień”, przy udziale około 40 członków. Po zagajeniu wygłosił p. Nyske referat p. t. „Wyrwalność”, któremu też nie szczędzono oklasków. Nastąpiło uzupełnienie obecnego zarządu. Prezesem obrano p. Kamińskiego, wiceprezesem p. Mielczyńskiego, który został zarazem naczelnikiem, skarbnikiem J. Wrzusia. (wj)

Rogoźno. (Osobiste.) Prezydent Rzeczypospolitej przyznał p. dr. Eustachiewiczowi, dyrektorowi gimnazjum w Rogoźnie, za zasługi na polu pracy oświatowej i wychowawczej złoty krzyż zasługi.

(Pożar.) Z przyczyn dotychczas nie ustalonych powstał pożar w warsztacie ślusarskim p. Ogórkiewicza przy ul. Poznańskiej w Rogoźnie. Pożar zniszczył cały dach warsztatu. Znajdujące się wewnątrz maszyny zdołano uratować. Szkody wynoszą kilkaset złotych.

(Z Bractwa Kurkowego.) Na ostatnim zebraniu pod przewodnictwem pana Kośmickiego uchwalono m. in. urządzić strzelanie o godność króla kurkowego 3, 5 i 7 czerwca rb. oraz zabawę królewską

połączoną z koncertem w ogrodzie strzeleckim. W miejsce b. sekr. p. Kowalińskiego wybrano p. Jana Polcynę a na zastępcę p. Sikorzyńskiego.

(Przedstawienie.) Szkoła Wydziałowa wystawiła w sali Hotelu Centralnego sztukę w 4 odsłonach p. t. „Laleczka z saskiej porcelany”. Licznie zebrana publiczność darzyła młodych aktorów rzesystemi oklaskami. Sztukę reżyserował p. dyr. Bielczyk. (ska)

Bydgoszcz. (Egzamin dojrzałości). W Miejskim Gimnazjum Humanistycznym w Bydgoszczy odbył się w dniach 23 do 26 maja rb. egzamin maturalny pod przewodnictwem wizytatora p. radcy dr. Łuczewskiego. Świadectwo dojrzałości uzyskały następujące uczennice: Biała Marja, Biskupska Wanda, Brandtówna Danuta, Brossówna Helena, Ceceniowska Irena, Chelstowska Janina, Chrzanowska Halina, Farcoka Apolonja, Federowska Lidja, Formańska Jarosława, Hancykówna Aurelia, Hubszmanówna Kira, Kleczkowska Józefa, Kobzianka Halina, Kozłowska Irena, Łożanka (Loga) Ludomira Malicka Stefanja, Mówińska Marta, Palicka Jolanta, Paździerska Tamara, Pouszadiere Konstancja, Radzińska Małgorzata, Radomska Kazimiera, Rukówna Janina, Sikorska Irena, Siwczyńska Zofja, Tarasiewiczówna Ludmilla, Targońska Halina, Timlerówna Wanda, Umbreitówna Marja.

Wyrok przeciwko mordercy całej rodziny

Siedmiokrotna kara śmierci — za siedmiokrotne morderstwo

Jak już w numerze czwartkowym donosiliśmy, odbył się w Ostrowie (Wielkopolska) proces przeciwko mordercy Czesławowi Koniecznemu z Pieruszyc.

W środę wieczorem zapadł wyrok na zbrodniarza, mocą którego Konieczny uznany został winnym siedmiokrotnego morderstwa i skazany na siedmiokrotną karę śmierci.

Wyrok przyjął skazany błdy jak ściana lecz z zupełnym spokojem, sam bowiem już przed wyrokiem domagał się od sądu kary śmierci, zasłużył bowiem na nią, splamiwszy się zbrodnią, narażając na wstyd ojczyznę, społeczeństwo i rodzinę.

Wyrok wywołał w całym mieście duże wrażenie.

TEATRY

Z Teatru Wielkiego. Dziś „Tosca” W niedzielę ostatnie przedstawienie, które wypełni „Samson i Dalila” z gościnnym występem Kazimierza Czarnieckiego oraz z pp. Szafrąnską, Karpackim i Zathemem, kapelmistrzem p. Tyllia. Od 2. czerwca do 5 lipca Teatr Wielki będzie zamknięty.

Teatr Polski. Dziś po raz drugi ostatnia nowość, najnowsza komedia Stefana Kiedrzyńskiego „Piorun z jasnego nieba”, którą na wczorajszej premierze przyjęła publiczność bardzo serdecznie, oklaskując gorąco sztukę i wykonawców z pp. Biesiadecką, Żbikowską, Chmielewskim, Godlewskim i Komornickim w rolach głównych na czele. Jutro w dalszym ciągu „Piorun z jasnego nieba” w premierowej obsadzie. W poniedziałek po raz ostatni odegrana będzie doskonała sztuka Zofji Nałkowskiej „Dom kobiet”, która schodzi już zupełnie z repertuaru.

Z Teatru Nowego. Dziś premiera sensoryjnej sztuki G. Zapolskiej p. t. „Carewicz”. Przepiękna ta sztuka, której treścią są romantyczne przeżycia baleriny carskiego baletu Soni z młodym carewiczem tragicznie zmarłym niedawno ostatnim carem Rosji Mikołajem II. Egzotyczne tło, pełna humoru a przytem szczerego sentymentu i dramatycznej ekspresji akcja oraz doskonała obsada wywołały niezwykle zainteresowanie w naszym mieście. W roli carewicza wystąpi gościnnie p. Aleksander Węgierko, który da nam możność podziwiania wszystkich walorów swego talentu. Sonie kręje ulubiona artystka p. H. Cieszkowska. Resztę obsady stanowią pp. Bystrzyński, Fiszer, Kitka-Sokołowski i inni.

Teatr Wielki

DZIŚ — „Tosca” — opera Pucciniego. Niedziela, 1. 6. „Samson i Dalila”, opera Saint Saens'a. ostatni gościnnie występ K. Czarnieckiego.

Teatr Polski

DZIŚ — „Piorun z jasnego nieba”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Niedziela, 1. 6. „Piorun z jasnego nieba”. Poniedziałek, 2. 6. „Dom Kobiet”.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Carewicz” — gościnnie występ Al. Węgierki. Niedziela, 1. 6. „Carewicz”, występ gościnnie A. Węgierko. Poniedziałek, 2. 6. „Carewicz”, występ gościnnie A. Węgierko. Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygartowski, narożnik ul. Gwarnej i 21 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE NA POGRANICZU KRYTYKI I ENTUZJAZMU ZE ŚWIATA KSIĄŻKI

POZNAŃ — KOCHANOWSKIEMU.

W niedzielę, dnia 1 czerwca, o godz. 12 w południe odbędzie się w Auli Uniwersyteckiej zorganizowana staraniem władz naszego Uniwersytetu oraz zarządu Tow. Literackiego im. Mickiewicza uroczysta Akademia ku uczczeniu Jana Kochanowskiego w czterechsetną rocznicę Jego urodzenia. Na program złożą się: Hymn „Gau-de Mater Polonia” w wykonaniu Chóru Akademickiego; przemówienie J. M. Rektora, prof. dr. S. Kasznicy; odczyt prof. dr. T. Grabowskiego p. t. „Jan Kochanowski”; recytacje z dzieł Kochanowskiego w wykonaniu p. I. Nowakowskiej; Psalmi Kochanowskiego z muzyką Mikołaja Gomółki w wykonaniu chóru Akademickiego. Bezpośrednio po zakończeniu Akademii otwarta zostanie przez ks. dyr. Majkowskiego Wystawa Regionalna dzieł Kochanowskiego i prac odnoszących się do Poety. Wystawa odbędzie się w Auli Uniwersyteckiej. Złożą się na nią dzieła i dokumenty, znajdujące się w bibliotekach Poznania i w Bibliotece Kórnickiej. Organizuje Wystawę Poznańsko-Pomorskie Koło Związku Bibliotekarzy Polskich.

NAUKA

Cieszkowski i przekład Pisma św. „Prager Presse” zamieszcza w swym dodatku literackim ogłoszony przez p. Waltera Kuehnego urywki z listu Cieszkowskiego do nieznanego adresata. Cieszkowski roz-wodzi się obszernie nad zniekształceniami, jakich musiał doznać tekst Pisma św.; porównywał mianowicie różnjące tłumaczenia i natrafił na mnóstwo sprzeczności i oczywistych błędów. Adresatem listu mógłby być według p. Kuehnego, albo teolog niemiecki Marheineke, pierwszy prezes berlińskiego Towarzystwa filozoficznego, które Cieszkowski był założycielem, albo też sam Michelet. Na zakończenie obszernego pisma oświadcza Cieszkowski że chętnie poniosłby koszty wydawnictwa, gdyby tylko znalazł się odpowiedni przekład, indywidualny albo zbiorowy. (pn)

Z Polskiego Tow. Neofilologicznego. Od dział Lwowski odbył posiedzenie z referatem dr. Doubka na temat: „O powstaniu niemieckiego języka literackiego”. (nl)

POLONICA WŁOSKIE

Włosi o Tatrach. Z wiosną r. jak już donosiliśmy wygłosił p. N. Maffezzoli w Medjolanie odczyt z projekcjami o Tatrach i Pieninach, który miał i w innych miastach północno włoskich powtórzyć. Nie tylko on jednak popularyzuje piękno naszych gór wśród Włochów. Dnia 12-go maja podobny odczyt wygłosił z ramienia turyńskiego Istituto di cultura polacca A. Begey student tegoż uniwersytetu i wnuk A. Begeya p. Attilio Bersano w sali instytutu technicznego w mieście Casale Monferrato (Piemont). Temat tego odczytu z obrazami świetlnymi brzmiał: Tatrzy i Park narodowy w Karpatach. (P)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Wystawa sztuki stosowanej. Z Grudziądza piszą nam: W dniu 1 czerwca b. r. otwarta zostanie w gmachu Muzeum Miejskiego doroczna Wystawa Pomorska Szkoły Sztuk Pięknych. W roku bieżącym poraz pierwszy znajdują się na niej prace z działy sztuki stosowanej, opartej na regionalnych motywach kaszubskich. (pp)

OCHRONA PRZYRODY

Wystawa Ochrony Przyrody. Z Warszawy piszą nam: Otwarta tu została zorganizowana przez Ligę Ochrony Przyrody Wystawa, która ma na celu zaznajomienie z pięknem i bogactwem przyrody kraju. Wystawa rozpada się na szereg działów: dział ochrony gatunków, puszczy Białowieskiej, Czarnohory, Pienin, rezerwatów stepowych, gór Świętokrzyskich, okolice Warszawy z puszcza Kampinoską, wreszcie bogaty dział Tatr, zawierający rzadkie kazy chronionych roślin, zwierząt i ptaków oraz model plastyczny gór. Największą uwagę przy zestawianiu eksponatów położono na wykresy i tablice, opracowane według najnowszych danych; dalej idą fotografie, okazy, a wreszcie bogata bibliografia z dziedziny ochrony przyrody. — W czasie Wystawy wyświetlane są filmy przyrodnicze i wygłaszane liczne odczyty. (op)

LITERATURA

Ku czci M. Konopnickiej. Ze Lwowa piszą nam: Zbliża się dwudziesta rocznica śmierci Marji Konopnickiej. Miasto nasze zamierza uczcić pamięć znakomitej poetki przez wzniesienie jej pomnika. Zorganizował się już komitet budowy pomnika, który też zajmie się urządzeniem obchodu dla uczczenia 20-tej rocznicy śmierci poetki.

Uwaga. Ponieważ w numerze wczorajszym nie zmieścił się „Dział Kultury i Sztuki”, zapowiedziany na wczoraj artykuł J. E. Skińskiego podajemy dzisiaj. — W następnym „Dziale” zamieścimy artykuł prof. dr. T. Grabowskiego p. t. „Zeromski w świetle nowej metody krytycznej”.

Podajemy uwagi Jana Emla Skińskiego o głosach, odnoszących się do twórczości Zeromskiego, a w ostatnim czasie bądź na nowo wydanych, bądź świeżo drukiem ogłoszonych. Jest to pierwszy z zapowiedzianych we środę artykułów o tej materji. Jutro zamieścimy wyjaśnienie prof. dr. Tadeusza Grabowskiego, tyczące się metody, jaką zastosował autor drugiego z omawianych przez p. Skińskiego prac, p. S. Adamczewski.

O broszurze p. Włodzimierza Jampolskiego „Stefan Zeromski”, która obecnie doczekała się drugiego wydania”, powiedział kiedyś Irzykowski (cytuje z pamięci), że jest to typowe dziełko, odzwierciedlające stosunek społecznego Zeromskiemu pokolenia do twórczości autora „Popiołów”. Dajęca ta jest istotnie trafna. Autor występuje w swej książce raczej jako przedstawiciel licznych wielbicieli pisarza niż jako analityk. Nie trzeba tego zresztą rozumieć w ten sposób, że książka p. Jampolskiego utrzymana jest w tonie frazesowym. Przeciwnie, dużo w niej znajdziemy informacji, a każda jej stronica świadczy o tem, jak bardzo rozczytywał się autor w dziełach ulubionego twórcy, jak wiele z nich zapamiętał, ile potrafił z nich wysnuć uwag i uogólnień. Broszura, o której mowa, jest najoczywściej dziełem entuzjasty. Zeromski rysuje się w wyobraźni p. Jampolskiego jako duchowy wódz pokolenia, jako wieszcz. Przyczem uważa autor, że nietylko jest Zeromski wyrazicielem ducha Polski społecznej (stwierdzenie tego nie pociągłoby za sobą konieczności gloryfikowania pisarza), ale uważa, że więcej, jest Zeromski wodzem tego pokolenia i to wodzem dobrym.

Nie miejsce w artykule sprawozdawczym zajmować się rozbiorem tego poglądu. Niżej podpisany kilkakrotnie w tej sprawie i innych, z nią związanych głos zabierał, a stanowisko jego różniło się wielce od stanowiska p. Jampolskiego. Zaznaczyć wszelako trzeba w imię bezstronności, że mimo tak silnie odzywającej się nuty entuzjazu, broszura p. Jampolskiego posiada walory informacyjne, rzeczowe i przeto ma wartość obiektywną dla każdego, kto chciałby bądź pokrótce zaznajomić się z twórczością Zeromskiego, bądź też przypomnieć ją sobie w ogólnym zarysie. Czytelnik krytyczny umie oddzielić to, co jest poglądem autora lub wyrazem jego uczuciowego stosunku do pisarza, od elementów rzeczowych i informacyjnych. Jakkolwiek dwa te pierwiastki są ściśle ze sobą spójne w pracy naszego autora, to jednak staranność i przejrzystość opracowania sprawiają, że nietrudno je wyabstrahować.

W tym samym mniej więcej czasie ukazało się drugie dzieło o Zeromskim, tym razem w Poznaniu**). „Serce nienasycone” St. Adamczewskiego. Z broszurą p. Jampolskiego łączy to drugie dzieło entuzjazm dla Zeromskiego. I tu także nie obracamy się w dziedzinie czystej krytyki i analizy, lecz, tym razem powściągliwego uwielbienia. Charakter tego uwielbienia jest mniej wyraźny niż w wypadku pierwszym. Już to wogóle cała książka tonie w niedomowieniach. Sam tytuł jest mglisty. Jeżeli przejrzymy spis rzeczy, spotkamy tam takie np. pozycje, jak: „Dusza kości”, „Niedosięgie oczy”, „Zwierciadło duszy czującej”, „Czuj” i t. p. Wszystko to zapowiada raczej swobodny esej niżli studjum krytyczno-literackie. Ale Stanisław Adamczewski nie napisał esesju o Zeromskim; zmobilizował ogromną erudycję, rozwinął godny niekiedy podziwu zmysł analizy, zagłębił się w tajniki języka, obrazowania i wyobraźni Zeromskiego.

A więc studjum estetyczne? Ta kategoria klasyfikacyjna odpowiadałaby dziełu wprawdzie lepiej niż poprzednią, ale nie wyczerpywałaby jego istoty. Entuzjasta panuje tu jednak najsilniej. Tylko, że tak się złożyło, iż entuzjasta jest zarazem erudyta i esteta. Wszystkie te trzy elementy reprezentowane są w dziele Adamczewskiego.

Nie myślę twierdzić, aby miały być z natury swej niemożliwe do pogodzenia, raczej przeciwnie, mnie-mam, że takie dzieło, które jako naj-głębszego podkładu psychicznego nie

ma entuzjazu, jest dziełem martwym i przeto nie zdolnym przemówić do wyobraźni, a bodaj że i do umysłu czytelnika. Cała rzecz w tem, żeby znaleźć właściwe ustosunkowanie tych trzech elementów i żeby swój entuzjazm tak dyscyplinować, aby nie chodził luzakiem, lecz aby stał się posłusznym narzędziem ekspresji w rękę autora.

Tego męskiego, stalowego entuzjazu, dalekiego od roztkliwiania się, gotowego podjąć każdą walkę, nie osłaniającego słabości ubóstwianego przedmiotu — w książce Adamczewskiego nie znajdujemy. Przeciwnie, stosunek autora do Zeromskiego wy-powiada się w miękkiem liryzowaniu, w rozedrganej uczuciowości, chcącej ostrości ulubionego pisarza od zarz-tów i przyznającej mu wady (których przenikliwy analityk nie mógł przecież nie dostrzec) ze łzami w oczach. — Oto strony ujemne. Śmiało rzec można, że bogactwo spostrzeżeń analitycznych, które przynosi dzieło Adamczewskiego, tak jest wielkie, iż ilościowo (jeśli wolno tej miary tu uży-wać) przeważa defekty. Ale wszystkie zdobycze pozytywne nie ocaliły jednak całości, o niezdeterminowanym ry-sunku. „Nienasycone serce” wyszło z pod pióra zbyt wytrawnego i zbyt inteligentnego pisarza, aby nie wzbudzić w czytelniku żalu, że tak olbrzymi nakład pracy, tak wielki wysiłek inteligencji i wyobraźni nie osiągnął jako rezultatu wyczerpującej mono-grafji o Zeromskim (autor opuścił nawet stronę społeczno-polityczną twórczości Zeromskiego), — czego właśnie mieliśmy wszelkie prawo spodziewać się po Adamczewskim.

Poznań. J. E. Skiński.

JAK PRACUJE KRAKOWSKIE MUZEUM ETNOGRAFICZNE?

W jednym z numerów „Ziemi” znajdujemy sprawozdanie z działalności Muzeum Etnograficznego w Krakowie w ubiegłym roku. Muzeum, utrzymywane przez Towarzystwo Muzealne, zyskało sobie uznanie w szerokich kołach społeczeństwa, czego dowodem ofiarowywane coraz częściej przedmioty do zbiorów. W ubiegłym roku otrzymano w darze od 54 osób 290 przedmiotów; ponadto Zarząd zakupił w tym czasie 800 przedmiotów, 27 akwareli strojów ludowych, 37 rysunków piórkowych budynków i sprzętów oraz 399 fotograficznych negatywów. Muzeum posiada przeszło 10 tysięcy przedmiotów oraz 1907 klisz i przeźrocz. Fachowa biblioteka etnograficzna obejmuje 1986 tomów książek i rozmaitych broszur. Zbiory muzealne zwiedziło w ubiegłym roku 6847 osób w czem były aż 133 wycieczki z całej Polski. Ze zbiorów korzystają stale, to jest studują, rysują i malują uczniowie Akademii Sztuk Pięknych, Wyższej Szkoły Przemysłowej i uczniowie państwowych gimnazjów żeńskich. Niezmiernie wiele osób korzystało ze zgromadzonych okazów, jako wzorów do wykonywania haftów, kostjumów ludowych i lalek etnograficznych na poznańską wystawę. Młodzież krakowska, grupująca się tak chętnie w szkolnych kołach krajoznawczych czerpała stąd wskazówki do swoich etnograficznych wycieczek i pomoc przy urządzaniu widowisk oraz zabaw ludowych. Artysty-malarze robią w muzeum studia do obrazów z życia ludu. Z zagranicznych uczonych pracowali w Muzeum: dr. Iza Saunova z Pragi, prof. R. Klaustina z Rygi, Ferdynand Seinbock z Muzeum Narodowego w Estonji, jeden Bułgar i jedna Dunka. Muzeum nasze ponadto dostarczyło wielu fotografii i rysunków do ogłoszonych drukiem dzieł i czasopism (Sztuki Piękne, Dziesięciolecie Polski, Encyklopedia Gutenberga i t. p.) Pracownicy muzealni: p. dyr. Seweryn Udziela oraz p. Tadeusz Seweryn wygłosili w sprawozdawczym roku szereg popularnych i naukowych odczytów oraz wydali drukiem kilkanaście prac z zakresu etnografii (m. in. piękną tekę „Hafty ludowe” w lwowskiej Książnicy-Atlasie).

„SYBERYJSKI GARNIZON”

Ponad pół miliona żołnierzy państw centralnych znalazło się dzięki wojnie światowej na Syberji. Los ich nie był jednaki. Inaczej traktowano jeńców-szeregowców, inaczej oficerów. Inaczej czuł się jeńiec Słowianin, inaczej Niemiec, czy Węgier, którym nie tak straszyły obozowe, jak przedewszystkiem język uniemożliwiał nawiązanie stosunków z ludnością miejscową.

Gorzki chleb niewoli nie był zrazu zbyt gorzki. Oficer-jeńiec otrzymywał bezpłatne mieszkanie i 50 rubli miesięcznie, więc nie miał innych zmartwień, jak zastanawiać się nad zagadnieniami dyscypliny obozowej. Czy wypada np., by oficer-jeńiec własnoręcznie napchał sobie siennik słomą? Przecież od tego są jeńcy-ojd-nansi. Ale napchanie siennika można uważać za ćwiczenie fizyczne, co już nie przynosi ujmy mundurowi, — rozstrzyga świadomy rzeczy najstarszy rangą jeńiec, a więc komendant obozu. Wiele czasu pochłaniają sprawy honorowe. Ktoś tam nie oddał koledze ukłonu wojskowego. Należy wdrożyć postępowanie i ustalić warunki pojedynku, który odbędzie się w kraju po powrocie z niewoli.

Tak było w obozie pod Kniżnią nad Wołgą, gdzie znalazł się bohater zajmującej powieści Rodiona Markowitsa p. t. „Syberyjski garnizon”, w przekładzie z węgierskiego wydanej nakładem „Roju”. Podobnie w obozie na Syberji wschodniej nad samą granicą chińską. Wojna wlokła się w nieskończoność. Pozostawieni sami sobie jeńcy zabijają czas jak mogą. Kilku wydaje hektografowaną w języku węgierskim „Gazetę Syberyjską”. Tworzą się przeróżne kursy naukowe. Są w obozie profesorowie, uczeni, artyści. Ktoś spisuje z pamięci sztuki Molnara dla teatru obozowego. Role kobiece grają naturalnie mężczyźni, jeńcy-oficerzy.

Nadchodzi rewolucja, kryzys gospodarczy, głód. Pewien porucznik wyrzeźbił jakieś cacko, poszedł do miasta i wymienił na kiebasę. Zgroza! Nie uszanował munduru oficerskiego — orzekł najstarszy rangą.

Nie opowiada Markowits, jak to ci najstarsi rangą jeńcy-oficerzy spiegowali kolegów Czechów, Jugosłowian, Polaków, by zapisać w protokół każdą ich nielojalność w stosunku do czarnożółtej czy niemieckiej ojczyzny i zaciągnąć ich nazwiska na listę „zdrajców”. Kapitalne sceny w powieści swej Markowits poświęca odwiedzinom przedstawicielki austriacko-węgierskiego Czerwonego Krzyża.

Po pokoju brzeskim rusza bohater „Syberyjskiego Garnizonu” z pierwszym transportem jeńców do domu. Nad Wołgą trafia na front czeski i musi zawrócić. I znów obóz. Tym razem w Krasnojarsku. Za 50 rubli nikt teraz nie wyżyje. Trzeba jąć się pracy. Biorą się do tego przedewszystkiem szeregowcy. W obozie powstają warsztaty i fabryki, zaopatrujące cały Krasnojarsk w pieczywo, wędliny, mydło, zabawki, meble, perfumy itd. Gdzież podziela się dyscyplina i honor munduru oficerskiego? U szeregowców-fabrykantów pracują teraz i oficerzy jako robotnicy.

Zbliża się nowy przewrót. Oficer węgierski, Dima, zbiera oddział jeńców i uderza na cofające się wojska Kołczaka. Tu autor powieści, wier-nie naogół przedstawiający życie jeńców węgierskich i niemieckich, mija się nieco z prawdą, twierząc że ów Dima, postać zresztą rzeczywista, wziął w niewolę całą niemal armję Kołczaka. Czyn Dima bowiem był drobnym tylko epizodem w walce zbuntowanego garnizonu krasnojarskiego z oddziałem Kołczaka. Pomi-ja autor szczegół, że bolszewicy mia-nowali porucznika Dima dowódcą zło-żonej z jeńców brygady międzynarodowej, a w parę miesięcy później roz-strzelali.

Opowieść Markowitsa, o życiu jeń-ców czyta się z niesłabnącem zaję-ciem, jako dokument przeżyć osobistych autora, który, jak widać, zna-lazł się z nielaski wojny na dalekiej, a tak niegospodnie dla jego rodaków Syberji. (sz. n.)

Książki nadesłane

F. K.: „Komunizm a robotnik”. Płock 1928. „Dobra Prasa”, Serja B. Nr. 4

39-lecie encykliki

„Rerum novarum“

Z inicjatywy okręgu Poznań-wieś i Poznań-miasto Związku Towarzystw Katolickich Robotników Polskich odbył się w czwartek ubiegły w sali restauracji Buleward uroczysty obchód, poświęcony tej wielkiej rocznicy. W dniu 15 maja 1891 r. papież Leon XIII wydał encyklikę piętnującą wyzysk pracownika i wskazał nowe drogi, jakimi pójść powinna organizacja robotnika katolickiego.

W archidiecezji gnieźnieńskiej - poznańskiej powstały wkrótce po ukazaniu się tej encykliki katolickie organizacje robotnicze które przeobraziły się później w Związek Towarzystw Katolickich Robotników Polskich, którego prezesem jest ks. prałat Stychel, od czasu, gdy mu arcybiskup Stablewski powierzył organizację katolickiego i polskiego robotnika.

Uroczystość onegdajszą zagał śpiew doskonałego chóru robotniczego pod dykcją p. Rynka. Następnie prezes okręgu na miasto Poznań, p. Matelski, wygłosił krótkie przemówienie, w którym wskazał na rozwój katolickiego ruchu robotniczego w naszej archidiecezji podkreślając, iż podstawą tego ruchu, była wielka idea encykliki Rerum Novarum. Związek Towarzystw Katolickich Robotników Polskich notuje w ostatnich czasach dotkliwie straty. Zmarł nagle długoletni sekretarz generalny Związku biskup śląski s. p. ks. biskup Lisiecki, na którego pogrzebie była delegacja z sztandarem. Śmierć zabrała również byłego sekretarza generalnego i zasłużonego wielce organizatora Towarzystwa Robotników Katolickich przy Farze s. p. ks. prałata Mayera. Pamięć dostojnych i zasłużonych organizatorów uczczono powstaniem z miejsc.

Referat na temat stanowiska robotnika katolickiego w dobie obecnej wygłosił ks. dr. Krawczyk. Mówca podkreślił wszystkie ujemne przejawy

życia społecznego i katolickiego w Polsce, które także wpływają ujemnie na życie robotnicze, godząc w wychowanie w szkole i w życie rodzinne. Wiele szczegółów, drobnych pozorów i przyjmowanych przez ogół z biernością, wskazuje wyraźnie na fakt, że pewne sfery przy pomocy umiejętnie obmyślanych środków i metod dążą do walki z Kościołem. Aby tym zakusom się przeciwstawić, katolicki robotnik polski musi zorganizować się w zrzeszeniach opartych wyraźnie na programie Chrystusowym i cenić wysoko barwy narodowe. Hasłem jego nadal pozostać musi Bóg i Ojczyzna! Przemówienie to przyjęto burzliwymi oklaskami.

Następnie prezes okręgu Poznań-wieś, p. Ciepluch, przedłożył poniższą rezolucję.

„Zebrani w uroczystej chwili obchodu 39 rocznicy wydania encykliki „Rerum Novarum“, członkowie Katolickich Towarzystw Robotników Polskich Okręgu poznańskiego miejskiego i wiejskiego

1. składają hołd najgłębszej pamięci wielkiego papieża Leona XIII.

2. Wyrażają synowskie przywiązanie Namiestnikowi Chrystusowemu, Ojcu św. Piusowi XI, i arcybiskupowi gnieźnieńskiemu i poznańskiemu, ks. Kardynałowi dr. Hlondowi, Prymasowi Polski.

3. Słubują dołożyć wszelkich starań, aby zasady katolickie życia publicznego i zbiorowego, zasady wypowiedziane w encyklikach papieskich stały się podwalinami Państwa Polskiego.

4. Dlatego protestują przeciw wszelkim zakusom na religijno - moralne wychowanie młodzieży i na chrześcijański charakter małżeństwa i rodziny, a władze Kościoła w Polsce zapewnijają, iż w obronie religijnego wychowania młodzieży i chrześcijańskiej rodziny stoją i stać będą wierne przy ich boku zjednoczeni w szeregach Związku Katolickich Towarzystw Robotników Polskich na archidiecezję gnieźnieńską i poznańską“.

Przemówienie swoje zakończył p. prezes Ciepluch okrzykiem na cześć Ojca św. i Prezydenta Rzeczypospolitej, poczem podniósł obchód zakończono odśpiewaniem hymnu „Boże coś Polskę“. (k)

Zjazd „Macierzy“ szkolnej w Czechosłowacji

Cieszyn, 27 maja.

W własnej sali w czeskim Cieszynie zebrało się zeszłej niedzieli 470 delegatów, reprezentujących 82 koła miejscowej „Macierzy szkolnej“ w Czechosłowacji, instytucji oświatowej, której celem jest wyrównywanie zaniedbania szkolnictwa polskiego.

Prezes Macierzy dr. Waclaw Olszak, burmistrz Karwiny, zagajając zjazd, rzucił okiem na dziesięciolecie wysiłki tej instytucji. Wspominał, jak przed dziesięć laty pewne czynniki postawiły sobie za zadanie wytepienia polskości, uderzając przedewszystkiem w szkolnictwo. I wtenczas Macierz stanęła w obronie szkolnictwa, rozpoczęła powoli zakładać podczas plebiscytu pozamykane szkoły i w miarę swych skromnych w stosunku do potrzeby środków, przeciwdziałała zakusom wrogim. I uratowała dużo, chociaż wszystkiego nie była w stanie wykonać i wiele jeszcze pozostało do odrobienia.

Bez względu na napór na szkolnictwo ustał, ale mało jeszcze się mu okazuje życzliwości, ażeby było można pracy zaniechać. Musi się ją kontynuować aż do chwili, gdy przestanie się uważać Polaków na Śląsku za popolszczonych Morawców i gdy wolno kielkująca myśl weźmie górę i wśród Czechów na Śląsku, że narody słowiańskie nie powinny się wzajemnie zwalczać.

Wyrazami szczerzej wdzięczności wspominał o prezydencie Masaryku, który do szkolnictwa polskiego się odnosi szczerze i z wielką życzliwością. Zaproponował też wysłanie mu telegramu z wyrazami hołdu i z prośbą o dalszą opiekę nad szkolnictwem polskiem, co jednomyślnie uchwalono.

W zjeździe wzięła udział ludność całego Śląska, bez względu na wyznanie i przekonania polityczne. W tej jednomyślności w pracy nad szkolnictwem i oświatą polską tkwi siła i nadzieja na wyniki trwałe. Bardzo trafnie to scharakteryzował p. pos. Junga, obejmując przewodnictwo zjazdu. Wzięli w nim udział i posłowie dr. Buzek, Chobot i liczni reprezentanci różnych krajowych i zagranicznych instytucji polskich.

Z sprawozdań, wygłoszonych przez posła Buzka i dyr. gimnazjum w Orłowej Feliksa wynika, że Macierz posiada obecnie 7568 członków, zorganizowanych w 82 kołach miejscowych. Utrzymuje ona jedyny polski zakład średni w Czechosłowacji, gimnazjum realne w Orłowej, do którego uczęszcza 376 wy-

chowanków. Utrzymuje dalej ośm szkół wydziałowych, dziesięć szkół ludowych, czterdzieści jeden ochronek, dwie szkoły zawodowe, trzy bursy. Oprócz tego subwencjonuje dziesięć szkół publicznych uzupeł. przem., kurs handlowo-kupiecki, kursy kroju i zycia damskiego i udziela stypendja uczniom ubogim itd. W roku zeszłym wybudowano salę gimnastyczną w Czeskim Cieszynie, ochronek w Bystrzycy, szkołę ludową w Polskiej Lutyni, szkołę wydziałową w Niemieckiej Lutyni, w której będzie i ochronka umieszczona. Wydano także książkę: Polacy w Czechosłowacji.

Wydatki Macierzy wynosiły w roku zeszłym okragło 7 milionów koron. Utrzymanie szkół kosztowało 33/4 miliona koron, a wszelkie subwencje państwowe i krajowe czyniły razem wszystkie zaledwie 350 tysięcy. Sprawozdawca pos. dr. Buzek podał ostrej krytykę politykę rządową wobec szkolnictwa polskiego, która najjaskrawiej uwidatnia się przy traktowaniu gimnazjum polskiego w Orłowej. Utrzymanie jego kosztuje rocznie przeszło 600 tysięcy koron, a rząd udziela subwencji znikomą kwotę 20 tysięcy, co nie wystarczy ani na płacę dla jednej sily profesorskiej. Nawet na najbiedniejszą czeską mniejszościową szkołę ludową z kilkorgiem uczni wyjada rząd więcej, niż na średnie wykształcenie całego ludu polskiego w Czechosłowacji. Starania Macierzy o przejęcie przez rząd utrzymywanych przez nią szkół nie miały żadnego skutku. Dzięki nieprzyjaznemu informowaniu przez miejscowe czynniki czeskie nie udało się także akcja uzyskania koncesji na kino w Karwinie, coby przysporzyło Macierzy dochodów.

Za najbliższe zadania uznał zjazd założenie szkoły w Dzieńmorowicach, gdzie szkoła polska aż do plebiscytu istniała, dalej założenie ochronki w Piasiecznej i wybudowanie ochronki w Grodziszczu. Zarząd główny pertraktuje także o kupno zamku w Końskiej, w którym jest umieszczona szkoła gospodyń wiejskich.

Pracę w Macierzy uważa każdy uświadomiony Polak w Czechosłowacji za swój obowiązek, bo tylko dzięki jej pracy i usilowaniom zachowa lud polski w Czechosłowacji swą odrębność narodową. (jk)

Czy zapisałeś się na członka wspierającego Komitetu Floty Narodowej. Wkiadka 1 zł rocznie. Konto P. K. O. 30.

Zapisz się a spełnisz swój obywatelski obowiązek

Kiepsko musi być z „Piastem“

„Piaś Wielkopolski“ aż tłustym drukiem podaje artykuł, atakujący „Kurjer Pozn.“ i jego naczelnego redaktora za to, że... przeciwko p. Leonardowi Glabiszowi, który obecnie opuszcza stanowisko dyrektora Wyższej Szkoły Handlowej, wystąpił z zarzutami rzekomo wówczas dopiero, gdy p. Glabisz od „endecji“ przeszedł do „sanacji“.

Jest to świadomy fałsz. Pisaliśmy bowiem wyraźnie i wykazaliśmy przed sądem obywatelskim w sprawie p. Glabisza z ramienia Izby Handlowo - Przemysłowej, że szeregu profesorom przedstawiliśmy zarzuty bezzwłocznie, skoro dowiedzieliśmy się o powołaniu p. Glabisza na stanowisko dyrektora Wyższej Szkoły Handlowej.

„Piaś Wielkopolski“ pisze mianowicie:

„Pan Glabisz do końca roku 1928 był zabitym endekiem, był wybitnym działaczem w Komitecie narodowym w Poznaniu i pracował wspólnie z dr. Seydą, naczelnym redaktorem „Kurj. Pozn.“. Pod koniec roku 1928 p. Glabisz wstąpił do „sanacji“. Dopiero wtedy „Kurjer Poznański“ (nr. 554 rok XXIII) we wstępnym artykule przedstawił życie tego działacza, choć mógł to uczynić już w roku 1917“.

Wszystkie powyższe twierdzenia są kłamliwe. P. Glabisz nie był nigdy członkiem ani Stronnictwa naszego, ani tem mniej „wybitnym działaczem w Komitecie narodowym w Poznaniu“ i nigdy tutaj nie „pracował wspólnie z dr. Seydą, naczelnym redaktorem „Kurjera Pozn.“. Natomiast w czasie wojny w Lozannie, w Szwajcarii, p. Glabisz pracował w Centralnej Agencji Polskiej, ale wówczas nie istniały jeszcze przeciwko niemu żadne zarzuty. Zarzuty odnośnie powstały później, w okresie po zlikwidowaniu Centralnej Agencji Polskiej, oraz w czasie pobytu p. Glabisza już w Poznaniu, gdzie trudnił się on pracą wyłącznie zarobkową. Gdyśmy się o tych zarzutach dowiedzieli, a p. Glabisz wyplął w Wyższej Szkole Handlowej, przedstawiliśmy sprawę — jak już zaznaczono powyżej — szeregu profesorom. Twierdzenia „Piasa Wielkopolskiego“ są kłamliwe od początku do końca.

Kiepsko musi być z „Piastem Wielkopolskim“, jeżeli sytuację swą polityczną musi ratować starcami, odgrzewanymi kłamstwami. „Piaś Wielkopolski“ uczyniłby lepiej, gdyby w sposób, przekonujący dla ludzi sumiennych, wytłomaczył niewyrażną sprawę „Domusu“, w której naczelnym redaktorem „Piasa Wielkopolskiego“ i kandydat „piastowski“ w okręgu gnieźnieńskim prof. Michałkiewicz tak świetny zrobił interes finansowy, a źle na tem wyszła akademicka „Branża Pomoc“, o czem pisaliśmy niejednokrotnie.

Spółdzielczy Bank Lekarzy

Dnia 24 maja r. b. w lokalu Związku Lekarzy P. P. w Warszawie odbyło się przy udziale 45 założycieli zebranie organizacyjne „Spółdzielczego Banku Lekarzy“ spółdzielni z ograniczoną odpowiedzialnością. Po zagajeniu obrad przez prezesa Związku Lekarzy dr. Falkowskiego, wyborze przewodniczącego w osobie dr. Gosiewskiego, referat o potrzebie i zadaniach banku wygłosił dr. Wl. Biernacki, poczem dr. Le Brun w imieniu komisji organizacyjnej przedstawił projekt statutu banku.

Projekt statutu w wyniku ożywionej dyskusji został z małemi zmianami przyjęty jednogłośnie. Dokonano następnie wyborów rady nadzorczej Spółdzielczego Banku Lekarzy, która składa się z następujących 9-ciu członków: z Warszawy — dr. Wl. Biernacki, dr. Blay, dr. Z. Krzyczkowski, dr. Lipski, dr. St. Mutermilch, dr. Mergel; z Lublina — dr. Kożuchowski; z Zagłębia Dąbr. dr. W. Gosiewski; z Poznania dr. C. Rydlowski.

Tego dnia rada nadzorcza ukonstytuowała się wybierając do prezydium dr. Wl. Biernackiego jako prezesa, dr. Mergla jako wiceprezesa i dr. Krzyczkowskiego (junjora) jako sekretarza rady, poczem dokonała wyboru zarządu Banku, do którego zostali powołani: dyrektor Dzierżanowski (były dyrektor Oddziału Banku Polskiego w Płocku) dr. J. Załuska i dr. Le Brun.

Rada stwierdziła, że zadeklarowany dotychczas kapitał wynosi sumę 42.500 złotych, który winien być wpłacony przez udziałowców zgodnie ze statutem najpóźniej do dnia 24 sierpnia r. b. i że w myśl tegoż statutu

Bank otworzy czynności bankowe, gdy suma kapitału udziałowego osiągnie 200 tys. zł.

W kołach lekarskich, nie tylko Warszawy, myśl założenia lekarskiej spółdzielni kredytowej zyskała uznanie powszechne, co znalazło swój wyraz w przemówieniach na walnym zebraniu Związku Lekarzy P. P. dn. 25. 5. r. b.

10-lecie Polskiej Centrali Spoż. Spółdzielni Kolej.

Dnia 21 kwietnia br. obchodziła Polska Centrala Spożywczych Spółdzielni kolejowych w Poznaniu uroczyste dziesięciolecie swego istnienia. Rano o godz. 10-tej odbył na intencję spółdzielni - jubilatki uroczystą mszę św. ks. prob. Putz. Następnie po wspólnej fotografii odbyło się w sali Bazaru posiedzenie, któremu przewodniczył długoletni prezes Rady Nadzorczej, p. Kaz. Kujawa.

Po powitaniu gości, delegatów i członków p. Kujawa wygłosił referat o powstaniu i dotychczasowym rozwoju Pol. Centrali, która powstała w dniu 21 maja 1920 r. jako centrala handlowa licznie powstających wówczas spółdzielni spożywczych pracowników kolejowych. Do Pol. Centrali należą obecnie spółdzielnie pracowników kolejowych w Poznaniu, Bydgoszczy, Ostrowie, Nowym Sączu, Lwowie i Stanisławowie, licząc razem 8547 członków. Będąc spółdzielnią, Pol. Centrala jest członkiem Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu.

Gospodarczy rozwój w ubiegłym dziesięcioleciu przedstawił członek zarządu Pol. Centrali, p. dyr. M. Kajkowski. Pol. Centrala prowadzi obecnie tylko dział towarów tekstylnych, konfekcji i ubuwia, natomiast przestała prowadzić artykuły spożywcze. Obrót towarowy, który wynosił w 1925 r. 1 085 tys. zł, wzrósł w r. 1929 do 2 691 tys. zł, czysty zysk za r. 1929 wynosi 71 958 zł.

Za zasługi, położone koło rozwoju Pol. Centrali, wręczono dyplomy pp. prezesowi Rady Nadz. Kujawie, wiceprezesowi R. N. Kuleszy, sekretarzowi R. N. p. Chalupce oraz członkom zarządu pp. Kajkowskiemu i Kamińskiemu. W miłym nastroju zebrani uczestnicy uroczystości spędzili kilka godzin, wynosząc z niej jak najlepsze wspomnienia. (s)

Ze Związku Pracodawców

22 maja rb. odbyło się w Hotelu „Leninga“ w Bydgoszczy, roczne walne zebranie Powsz. Związku Pracodawców Zw. zap. w Bydgoszczy. — Przed rozpoczęciem walnego zebrania, odbyło się pod przewodnictwem p. inż. Mieczkowskiego, posiedzenie Rady Związkowej P. Z. P.

Ogólne zebranie zagał p. inżynier Mieczkowski, którego też wybrano jako przewodniczącego. Protokół prowadził syndyk związku p. Pohl.

O sytuacji gospodarczej, sprawach socjalnych oraz z działalności Związku za czas od 1 kwietnia 1929 r. do 31 marca 1930 r. przedłożył sprawozdanie syndyk p. Pohl, podkreślając w wstępie, że Powsz. Zw. Pracodawców ma poza sobą 26-letnią owocną pracę.

Przewodniczący nawiązując do sprawozdania, wspominał między innymi o członku honorowym s. p. Pomerekiem, którego pamięć uczcili zebrani przez powstanie.

Zkolei przedstawił p. inż. Mieczkowski jako skarbnik P. Z. P. sprawozdanie kasowe za ub. rok obrachunkowy przyczem odczytał protokół komisji rewizyjnej. Zebranie udzieliło absolutorjum skarbnikowi, zarządowi i Radzie Związkowej oraz wybrało jednogłośnie do zarządu p. dyr. Niesego na prezesa związku, p. inż. Głowackiego na wiceprezesa i p. inż. Mieczkowskiego na skarbnika.

Do Rady Związkowej powołano pp. dyr. Rolbieskiego, Mroczynskiego, Stachowiaka, Pawlaka, Blocha, Gloczka, Sosnowskiego, J. Jarockiego, dyr. Bonnenbergera, Wilczewskiego, Rechlińskiego, Króla, Świtka, dyr. Kirchnera, inż. Czudowskiego, Wojciechowskiego, p. inż. Schulza i Baerwolda. Do komisji rewizyjnej wybrano p. Szymańskiego i p. Viertla.

W końcu zatwierdzono prelimitararz budżetowy za czas od 1 kwietnia do 31 grudnia 1930 r. i zmieniono § 1 ust. 3 statutu w ten sposób, że rokiem urzędowym (obrachunkowym) P. Z. P. jest rok kalendarzowy.

Obrazek typowo - amerykański z miasta Naszna. Ostatnio wybuchnął tam olbrzymi pożar. Szalejący żywioł zniszczył część miasta. Wśród dymiących jeszcze gruzów kokieterijna Amerykanka niema oczywiście nic pilniejszego, jak... ozdobić swoją twarzyczkę kredą i szminką.

Cuda powojennej chirurgji

Chirurgja ostatnich lat dziesięciu rozwinięła się ogromnie. Jest to okres operowania zdobyczy, osiągniętych w czasie wojny światowej, która stawiając przed chirurgją zadania dotychczas niebywałe, kładła chorych i rannych tysiącami na stołach operacyjnych. Zdobyto przebogate doświadczenie, które pchnęło chirurgję naprzód.

W zakresie techniki zyskaliśmy nowoczesny transport samolotami sanitarnymi. Z najodleglejszych miejscowości przewozi się chorego możliwie najwygodniej i szybko do zakładu chirurgicznego, osiągając w ten sposób znakomite korzyści wczesnej operacji.

Sala operacyjna zyskała nowoczesne instrumentarja i oświetlenie. Narzędzia tworzymy ze stali nierdzewiącej. Jakże to ma znaczenie dla utrzymania instrumentów w należytych stanie, zrozumiemy pamiętając, że w wielkich zakładach chirurgicznych gotuje się te same narzędzia kilka razy dziennie, że wchodzi one w styczność z rozmaitemi chemikaljami, jak np. jodyna, które powodują niszczenie i rdzewienie zwykłej stali.

Drugim ważnym czynnikiem technicznym jest należyte oświetlenie pola operacyjnego, zwłaszcza przy głębokich ranach. Sale operacyjne oświetlamy lampami, które dają światła skoncentrowane, nie gorące i prawie bez cienia. Lampa taka wygląda jak grzyb o średnicy około jednego metra i zawieszona jest nad chorym. Po raz dnia przestała grać rolę przy operacji.

Wiele jeszcze możnaby pisać o najrozmaitszych szczegółach technicznych, że wspomnę tylko cudownie nieraz zbudowane wzierniki, które pozwalają oglądać i badać oświetlone od wewnątrz: przełyk, żołądek, tchawicę, cewkę moczową i pęcherz.

Opis tych wszystkich przyrządów zająłby miejsce długiego artykułu.

Z kolei przejdźmy do metod leczenia. Na pierwsze miejsce wybija się doraźne leczenie znacznych upływów krwi. Beznadziejne dawniej krwotoki z przerwanym tętnic możemy dziś opanować. Wielkie tętnice odżywiają kończyny umiemy zeszywać bez narażenia krążenia krwi. — Straconą krew uzupełniamy, wlewając do żył chorego krew ofiarowaną przez osobę zdrową (t. zw. transfuzja krwi). Rozwój serologii zabezpiecza nas od przykrych następstw tych zabiegów operacyjnych.

Osób wyniszczonych z chorem płucami lub sercem nie musimy dziś usypiać przez wprowadzanie do ich organizmu dużych ilości narkotyków, eteru lub chloroformu. Prawie wszystkie, nawet najcięższe zabiegi, dadzą się wykonać w znieczuleniu miejscowem. Przez zastrzyk płynów znieczulających wyłączamy czucie bólu z okolicy operowanej. Sposób ten stosowany często i przed wojną stanowi obecnie zasadę postępowania. Dzięki niemu może operator porozumiewać się z chorym podczas zabiegu i tem pewniej kontrolować jego stan ogólny.

Dzięki zdobyciom badań nad budową i czynnością central i sieci nerwowych wykrywa się dziś i leczy schorzenia, które dawniej były pozostawione swemu losowi. Przez operację na tzw. nerwach współczulnych reguluje się krążenie krwi w danej okolicy ciała ludzkiego, a także uwalnia się chorego od nieznośnych bólów przy schorzeniach wewnętrzności.

Nowoczesne elektryczne świdy i piłki pozwalają odsonić szybko i bezpiecznie mózg i rdzeń, głąz z chwilą przecięcia okrywających te narządy kości zatrzymują się one samoistnie. Mozolny dawniej akt operacyjny dziś nie wyczerpuje chorego ani operatora, a zabiegi na mózgu i rdzeniu wykonuje się obecnie często i z dużym powodzeniem.

Chirurgja narządów, mieszczących się

w klatce piersiowej, tj. płuc, serca i przełyku, dotychczas będąc w powijakach, rozwinięła się ogromnie w ostatnich czasach przez zastosowanie aparatów, regulujących dowolnie ciśnienie powietrza wdychanego przez płuca operowanego. Otwarcie klatki piersiowej i nacisk powietrza atmosferycznego na pozbawione osłony płuca przestał być zabójczy. — Dostęp do wnętrza klatki piersiowej został otwarty.

Ortopedja objęła trudne zadanie przywrócenia kalekom wojennym możności używania kałek nóg i rąk. — W znacznej mierze możemy tym ofiarom wojny pomóc przez zabiegi chirurgiczne, lub odpowiednie aparaty ortopedyczne i nowoczesne sztuczne kończyny (protezy). Nad budową tych ostatnich pracowała armja inżynierów i lekarzy i w wielu wypadkach może się poszczycić doskonałymi wynikami.

Ogromną pomoc dla chirurga stanowi rozwój roentgenologii. Dziś potrafimy sfotografować przez wypełnienie płynem kontrastowym narządy, nie dające same przez się żadnego rysunku. Zdobyte nasze w tym kierunku dotyczą szczególnie woreczka żółciowego i nerki.

Zdjęcia roentgenowskie możemy utrzymywać na taśmie filmowej i orjentować się o przebiegu czynności badanego narządu. Mamy dziś przenośne aparaty roentgenowe, które po załączeniu do zwykłego kontaktu pozwalają na fotografję np. złamanej nogi w mieszkaniu chorego. W ten sposób unikamy bolesnego i uciążliwego

transportu takiego chorego do pracowni roentgenologicznej.

W tych kilku słowach bardzo pobieżnych naszkicowaliśmy główne zdobycze chirurgji nowoczesnej. Ma ona jeszcze bardzo szerokie i dalekie pole do rozwoju. Postęp jej idzie za ogólnym postępowaniem wiedzy, której zdobycze przystosowujemy stale do leczenia, zwiększając swój arsenał do walki z cierpieniem. P. A. — M. P.

Gdy się siostry pojedynkują

Kiedy dwie kobiety zakochają się w jednym mężczyźnie — katastrofa gotowa. — A jeszcze tragiczniej przedstawia się sprawa, kiedy rywalkami są siostry. Świadczy o tem fakt, który zdarzył się ostatnio w stolicy Meksyku. Dwie siostry zakochały się w jednym mężczyźnie. Żadna nie chciała ustąpić. Wobec tego postanowiły, że ich sprawę sercową rozstrzygnie pojedynek. Pojedynek miał się odbyć w kuchni. Walka odbywała się na noże, a była tak zacięta, że obie posiekały się na zrazy. — Musiano je copędzej przewieźć do szpitala. Jak się skończy tragiczna ta historia, nie wiadomo.

Zajście to przypomina w każdym razie podobny wypadek na tle miłosnem, również między dwoma siostrami, ale tym razem w Pittsburgu. Obie były urzędniczkami telefonistkami w Pittsburgu i do szaleństwa zakochane w swym dyrektorze. — Jedno było pewne, a mianowicie, że jedna z siostr musi zejść ze świata; która — o tem miał rozstrzygnąć pojedynek, pojedynek bez świadków i bez światła, prosto w ciemnościach egipskich.

Pojedynek odbył się w mieszkaniu. — Krótce przed północą zapuszczono stary i zgaszone światło. Z uderzeniem dwunastej rozpoczęła się walka. Siostry stanęły naprzeciw siebie, pod ścianami, zaopatrzone w rewolwery. Za pierwszym uderzeniem zegara strzeliły równocześnie. Strzały chybiły. Dalsze skierowały według odgłosu strzałów. Miejsca nie wolno było zmieniać, co do tego zawarły ostrą umowę. Z obu stron każdej stały krzesła, jako niemi świadkowie tego, że walczące trzymały się ściśle określonego miejsca.

Następne strzały trafiły aż nadto dobrze. Kiedy sąsiedzi, zaalarmowani hukiem, wtargnęli przemocą do mieszkania telefonistek, leżała jedna z nich nieżywa. Drugą ciężko ranną odstawiono do szpitala, gdzie żyła jeszcze kilka dni. Na łożu śmierci jedno tylko objawiła życzenie: pragnęła raz jeszcze ujrzeć człowieka, którego kochała bez pamięci. Ale marzenie nie spełniło się. Dyrektor, nie świadom tego, co się w sercach dwu nieszczęsnych siostr działo, nie zjawił się w szpitalu. — I tak się skończyła tragedia dwu nierozumnym kobiet. (al)

Z różnych stron Polski

Egzaminy rzemieślnicze w Warszawie.

W Izbie Rzemieślniczej w Warszawie odbywają się pierwsze egzaminy na mistrzów i czeladników przed komisjami egzaminacyjnymi, powołanymi na podstawie ulgowego (przejściowego) regulaminu. Egzaminom według regulaminu przejściowego poddawani są ci rzemieślnicy, którzy

przewodzą samodzielne warsztaty już przed 15 grudnia 1927 r., a nie posiadają jeszcze świadectw czeladniczych bądź dyplomów mistrzowskich. Egzaminy takie złożyli już pierwsi kandydaci z zawodów piekarskiego i fryzjerskiego, a obecnie odbywają się egzaminy na mistrzów i czeladników ślusarskich, stolarskich, krawieckich oraz szewckich.

Otwarcie sezonu turystycznego w Beskidach Śląskich.

Na szczycie Kozubowej (976 m.) koło Jabłonkowa po czeskiej stronie Śląska Cieszyńskiego zostało w roku ubiegłym przez Polskie Towarzystwo Turystyczne „Beskid Śląski” w Orłowej zbudowane jedyne polskie schronisko turystyczne, jakie znajduje się poza granicami Rzeczypospolitej.

W niedzielę Zielonych Świąt, tj. 8 czerwca, odbędzie się w tymże schronisku o godzinie 2 po poł. uroczystość otwarcia sezonu, przyczem obok krótkich przemówień reprezentantów towarzystw turystycznych ze Śląska Cieszyńskiego i z Polski, będą wykonane pieśni śląskie, tańce ludowe i odbędzie się koncert kapeli „Sily” z Trzyńca. Polskie towarzystwa turystyczne urządzają w tym dniu na zaproszenie towarzystwa „Beskid Śląski” w Orłowej wycieczki na Kozubową. Między innymi odbędzie się w Warszawie wycieczka, zorganizowana przez tamtejsze oddziały Polsk. Tow. Tatrzańskiego i Polskiego Tow. Krajoznawczego.

Zawody lotnicze dla młodych polskich pilotów.

W dniu 1 czerwca rb. odbędą się na lotnisku cywilnym w Warszawie wielkie zawody dla młodych pilotów, wyszkolonych już w klubach lotniczych. Konkurs polegać będzie na wykazaniu zręczności i opanowaniu samolotu na aparatach szkolnych „Henriot 28”, które dostarczy Aeroklub Akademicki w Warszawie.

Udział w zawodach weźmie po trzech najlepszych pilotów z aeroklubów akademickich Warszawy, Krakowa, Lwowa, Poznania i Wilna, oraz z Aeroklubu Śląskiego i Aeroklubu Lubelskiego; nadto spodziewany jest udział przedstawicieli innych polskich klubów lotniczych.

Aeroklub Akademicki w Warszawie wyznaczył już na zawody cztery nagrody, poza tem zapowiada się szereg nagród od klubów lotniczych, instytucyj itd.

Nowoczesny dom zdrowia dla kolejarzy.

W pięknej miejscowości górskiej Małokowie Małopolskim stanie w niedługiej przyszłości nowoczesny dom zdrowia dla kolejarzy. Dom ten, położony w górskim zakątku kraju o idealnych warunkach klimatycznych, wzniesiony zostanie ze składek pracowników kolejowych, z uwzględnieniem najnowszych wymagań techniki i higieny. Dzięki inicjatywie Towarzystwa Kolonij Letnich pracowników warszawskiej dyrekcji kolei państwowych i wydatnej pomocy ministerstwa komunikacji i dyrekcji warszawskiej, około 1000 kolejarzy i ich rodzin korzystać będzie rokrocznie z dobrodziejstw uzdrowiska za minimalną opłatą. Ogół kolejarzy dyrekcji warszawskiej opodatkował się na rzecz budowy tego uzdrowiska po 50 i 25 groszy miesięcznie.

Na pół publiczny konsytorz papieski

(KAP) Dnia 22 bm. Ojciec św. odbył w Watykanie napół-publiczny konsytorz, w którym wzięli udział obecni w Rzymie kardynałowie oraz wszyscy patriarchowie, arcybiskupi i biskupi, mający swe siedziby w promieniu stu mil od Wiecznego Miasta. Po wypowiedzeniu się wszystkich obecnych w sprawie kanonizacji dwunastu błogosławionych, których procesy zostały właśnie przeprowadzone, papież zarządził ostatecznie, że dnia 22 czerwca odbędzie się kanonizacja Katarzyny Thomas i Lucji Filipini, a w dniu 29 czerwca kanonizacja męczenników kanadyjskich oraz kardynała Bellarmin i Teofila da Corte.

„Godzina święta”

(KAP) W piątek, dnia 23 bm. w bazylice św. Piotra i Pawła wobec licznie zebranych pobożnych odbyło się uroczyste nabożeństwo z wystawieniem Najśw. Sakramentu, t. zw. „Godzina święta”.

Na nabożeństwo przybył w otoczeniu kardynałów i dworu papieskiego Ojciec św. Był również obecny korpus dyplomatyczny, akredytowany przy Stolicy św.

Po kazaniu, wygłoszonym przez o. Venturini z T. J., Ojciec św., który przez całą godzinę klęczał w głębokim skupieniu, udzielił potrójnego błogosławieństwa Najśw. Sakramentem.

Kardynał Luçon

Zmarły kardynał Luçon, arcybiskup Reimsu, był najstarszym wiekiem kardynałem francuskim. Liczył 88 lat. Od 24 lat zawiadywał diecezją w Reims. Odegrał na wybitną rolę w czasie wojny, kiedy ani przez chwilę nie opuszczał swej diecezji, czuwając nad słynną, wspaniałą katedrą, która była przedmiotem bombardowania niemieckiego. Po wojnie wszystkie siły poświęcił odbudowaniu katedry oraz otaczającej ją historycznej dzielnicy. Dzieła tego dokonał podziwiany przez cały świat. Ostatnimi laty zajmował się młodzieżą i warstwą robotniczą. Rząd francuski dwukrotnie udekorował Legją Honorową wybitnego kardynała, który w pierwszych latach swego episkopatu był skazywany kilkakrotnie przez trybunały w Reims Paryżu i Orleanie za naruszenie ustawy o rozdziale Kościoła od państwa. Któż mógł wówczas przypuszczać, że cała Francja składać mu będzie hołdy.

„Tydzień Emigranta Polaka”

Pod wysokim protektoratem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i przy współudziale całego rządu oraz przedstawicieli najszerzych warstw społecznych zorganizowany zostanie na terenie Wielkopolski pod przewodnictwem Pana Wojewody Poznańskiego w czasie od 9-tego do 15-go czerwca br. „Tydzień Emigranta Polaka”, który będzie miał na celu propagandę idei współpracy Macierzy z Wychodźstwem oraz zaznajomienie społeczeństwa w kraju z zagadnieniami wychoźstwa polskiego.

„Tydzień Emigranta Polaka” będzie więc wspaniałą okazją do zadookumentowania naszej życzliwości i zrozumienia dołi emigranta polskiego. Z akcji tej nie powinien wylamać się nikt, zwłaszcza szczerzy i po polsku myślący obywatel. W czasie trwania tygodnia będą zbierane po ulicach składki. Nie skąpmy więc grosza, bo pomoc dla naszych rodaków, tulających się poza granicami naszego państwa, jest konieczna i nieunikniona. Najmniejszy datek wiele może przynieść korzyści dla tak doniosłej sprawy.”

Ze Stow. Duńsko-Polskiego w Kopenhadze

Wobec niedawnej akademii andersenowskiej, urządzonej w Poznaniu przez Stow. Polsko - Duńskie, warto podnieść, że odpowiednik tejże organizacji w stolicy Danii, Stowarzyszenie Duńsko - Polskie w Kopenhadze, na którego czele stoją bardzo wybitni przedstawiciele duńskiego świata naukowego i politycznego, pracuje gorliwie nad szerzeniem znajomości kultury polskiej w Danii.

Znany działacz społeczny b. poseł na Sejm duński adwokat Ulrichsen wygłosił informacyjny odczyt o Polsce, ilustrowany licznymi przezroczkami. Wykład o Reymonie miał profesor Uniwersytetu Kopenhaskiego Karl-gren. Staraniem Stowarzyszenia odbył się też specjalny wieczór Chopina z odczytem (wyj. z dzieła Karola Larse-na „Chopin”) i ilustracją muzyczną. Inicjatywę Stowarzyszenia Kopenhaga zawdzięcza również występ znanej naszej śpiewaczki Jadwigi Dębickiej. Cały zarząd Stow. Duńsko - Polskiego z prezesem profesorem Politechniki kopenhaskiej Schönwellerem na czele zwiędził wreszcie w roku ubiegłym Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu oraz Warszawę, Kraków i Zakopane.

Obecnie Stow. Duńsko - Polskie przygotowuje wystawę sztuki polskiej w Kopenhadze, której otwarcie nastąpić ma w grudniu rb.

Kursy wakacyjne w Danii. W stolicy Danii odbywają się od kilku lat kursy wakacyjne języka i kultury duńskiej dla zagranicy, połączone z wycieczkami w bliźsze i dalsze okolice Kopenhagi. Kurs tegoroczny obejmuje m. in. następujące tematy i wykłady: Prawodawstwo socjalne w Danii; Młodzież duńska i wyższe wykształcenie Thorvaldsen; Muzyka duńska; Rolnictwo w Danii; Ruch spółdzielczy w Danii; Przemysł duński; Handel duński i duńska flota handlowa; Uniwersytety ludowe w Danii.

Opiata za kurs, którego wykładami są profesorowie uniwersytetu, akademii handlowej, wynosi 50 koron duńskich; utrzymanie w pensjonacie około 100 koron. Początek kursu 1-go sierpnia, zakończenie 31 sierpnia. — Adres: „Feriekursus”, Frederiksholms Kanal 26., Copenhague K., Danemark.

Informacjami w Polsce służy m. in. Dr. Fr. Boehm, Poznań, Skarbowska 15; L. Czerwińska, Polska Macierz Szkolna, Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7; Olgierd H. Nosowicz, Warszawa Akademicka 5; Karol Kotula, Łódź, ul. Ewangelicka 2; K. Solasz, Szyce, pod Krakowem.

(k) Ograniczenie wywozu zwierząt z woj. poznańskiego. Z powodu pomoru i zarazy świń zamknięte są dla wywozu świń do Austrii: pow. obornicki, do Czechosłowacji powiaty: Mogilno, Srem, Strzelno, Szamotuły, Wągrowiec, Inowrocław i Żnin. Z powodu przyszczyć zamknięte są dla wywozu zwierząt racicowych zagranicę wszystkie powiaty województwa poznańskiego.

SPORT

Piłka nożna

„Garbarnia” — „Warta”. W niedzielę o godz. 17.30 odbędzie się na boisku „Warty” zawody o mistrzostwo ligi. Mecz ten zapowiada się bardzo interesująco, gdyż „Warta” będzie się starała zrewanżować przed własną publicznością za zesłoroczną porażkę, a „Garbarnia” wie, iż obecna każda przegrana jest dla niej katastrofą grozącą spadkiem do klasy „A”. Przedprzedaż biletów odbywa się w firmie Camera i w sekretarjacie Klubu Al. Marcinkowskiego 26 dziś do godz. 19 oraz w niedzielę, od godz. 11 do 13. Dojazd tramwajami 4, 7, 8.

O mistrzostwo kl. A grają w niedzielę: w Poznaniu na boisku Sparty: „Warta” i „Sparta” o godz. 11; w Gnieźnie: „Stella” — „HCP”; w Lesznie: „Poznanian” — „Sokol” oraz w Ostrowie: „Ostrowian” i „OKS”.

Pływanie

Uroczyste otwarcie sezonu odbędzie się w niedzielę. Rano o godz. 8 msza św. w kościele Katarzynek przy ul. Wroneckiej; o godz. 15.30 — uroczystość otwarcia i zawody na pływalni związkowej przy Drodze Dębińskiej.

Szermierka

Zawody o mistrzostwo sekcji urzędu AZS w niedzielę 1. 6. od godz. 9 do 13 odbędzie się walki na szable, od godz. 16 do 19 na florety i szpady w sali Studium Wychowania Fizycznego w parku Wilsona.

Tennis

W mistrzostwach Francji walki ćwierćfinałowe dały następujące wyniki: Tilden (Am) — Hughes (An) 6:1, 8:10, 7:5, 6:3; Rogers (Ir.) — Du Plaix (Fr.) 3:6, 6:4, 6:4, 3:6, 6:2; Borotra (Fr.) — Otha (Jap.) 5:7, 3:6, 6:4, 6:1, 9:7; Gregory (An.) — Prenn (N) 1:6, 6:0, 4:6, 6:3, 6:3; De Morpurgo (Wł.) — Coen (Am) (6:3, 6:4, 6:1; Hopm. an (An.) — Lee (An.) 6:3, 6:0, 6:4; Moon (An.) — dr. Kleinschroth (N) 2:6, 6:2, 6:4, 6:0; Cochet (Fr.) — Aslangul (Fr.) 3:6, 6:4, 6:2, 6:0. Wyniki półfinałowych spotkań są następujące: Tilden zwyciężył Rogersa 6:1, 6:1, 7:5; Borotra — Gregory 6:3, 6:4, 6:4; De Morpurgo pokonał Moona 6:1, 6:2, 4:6, 2:6, 6:3; Cochet wygrał z Hopman, U. an Cilly

Aussem pokonała Ryan 4:6, 6:1, 6:0 i spotyka się z Wills (wygrała z Rost 6:0, 6:0); z drugiej strony do finału doszła Mathieu po zwycięstwie na D'Alvarez 6:3, 7:5.

Z życia S. M. P.

Zebrań ks. ks. patronów Okręgu Poznańskiego odbyło się pod przewodnictwem ks. prał. Prądzyńskiego w obecności ks. dyr. Jarosza. Na zebraniu byli niemal wszyscy patronowie miejscowych S. M. P. Referaty wygłosili: patron pozn. okr. ks. prał. Prądzyński, prezes dh. Gościński i nac. dh. Geissler. W dyskusji omawiano sposoby, które przyczynić się mogą do ulepszenia stosunków organizacyjnych w S. M. P., przyczem postanowiono kłaść szczególną wagę na moralne wychowanie młodzieży. Należy zakładać takie sekcje, jak: misyjna, eucharystyczna itd., gdyż tylko jedynostka zdrowa na duszy będzie też zdolną do wysiłków fizycznych. Zebranie dało bardzo wiele cennego materiału, który niewątpliwie przyczyni się do wzmocnionej działalności właśnie w tej dziedzinie wychowania młodzieży.

Zebrań głównego zarządu Pozn. Okr. odbyło się 27 b. m., a wydz. wych. fizycznego 28 b. m. w sekretarjacie okręgu. — Omawiano sprawy organizacyjne najbliższych imprez; na uwagę zasługują zabawa letnia oraz 48-godzinny obóz instrukcyjno-pokazowy, który urządzi się na terenie pod Poznaniem. Dokładne terminy tych imprez podamy w swoim czasie.

Wycieczka kolarska do Częstochowy, która jak wiadomo wyjechała w ub. niedzielę rano, zegnana przez licznie zebranych druhów, dotarła tego samego dnia do Ostrowa, a w środę po południu do Częstochowy. Prowadzi ją dh. Kamiński.

Indywidualne mistrz. Pozn. Okr. w strzelaniu z broni malokalibrowej zgromadziły przeszło 40 zawodników, reprezentujących 10 stowarzyszeń, którzy oddali 1000 strzałów. Zwyciężył dh. Anioła, zdobywając 168 na 200 możliwych do uzyskania punktów, 2. Kurasz, 3. Wierzbicki, 4. Westfański, 5. Jaśkowski, 6. Marcinkowski, 7. Geissler, 8. Nowakowski, 9. Dorozala i Kamiński, 10. Kuźma. Zespołowo najwięcej punktów uzyskało S. M. P. Boże Ciało, zdobywając 3, 6, 7 i 8 miejsce. Zawody sprawnie przeprowadził komendant związku p. Bujakiewicz.

Koło Przyjaciół Młodzieży, założone przed kilkunastu dniami przy Pozn. Okręgu, ma na celu moralne i materialne poparcie urzędów młodzieży w tej organizacji zrzeszonej. Młodzież wie i czuje, że praca jej jedynie wówczas da spodziewane wyniki, jeżeli pójdzie w parze z doświadczeniem starszych osób, sympatyzujących z ruchem naszej organizacji. Młodzież z pod znaku S. M. P. nie chce iść samopas, lecz pragnie korzystać z pomocy i rad osób starszych, które z drugiej strony mają moralny obowiązek poprzez akcję młodzieży. Dlatego też spodziewa się ona, że teraz gdy wreszcie utworzone Koło Przyjaciół Młodzieży, wszyscy sympatycy zapiszą się do tego Koła. Przedewszystkiem zaś ci, którzy przed kilku laty jeszcze pracowali w charakterze czynnych członków S. M. P., winni na zew swoich młodszych braci zaciągnąć się już w tym nowym charakterze pod nasze znaki. Informacji w tym kierunku zasięgnąć można codziennie w godzinach południowych (od 12—16) w sekretarjacie Okręgu, Plac Nowomiejski 5, gdzie też przyjmuje się zgłoszenia nowych członków. Deklarację przystąpienia do K. P. M. wysyła się również na życzenie; Okręg deleguje też swoich przedstawicieli do tych, którzy osobliście nie mogliby zgłosić się w jego biurach. — Popierajmy młodzież choć przez drobne ofiary materialne, oraz przez uczęszczanie na imprezy S. M. P. celem ułatwienia tej wszechstronnej wychowującej młodzieży organizacji spełnienia jej szczytnych zadań.

Kongres Eucharystyczny, który odbędzie się w Poznaniu, począwszy od 26. VI. b. r., zgromadzi również liczne rzesze członków S. M. P. z całej Polski, która tłumnie przybędzie, by zadokumentować swoje uczucia katolickie, a równocześnie wyrazić hołd Chrystusowi utajonemu w Eucharystji. Przygotowaniami do kongresu — o ile chodzi o sekcje młodzieży — zajmuje się bardzo intensywnie specjalny komitet, którego biura mieszczą się w lokalach Związku Młodzieży Polskiej, Plac Nowomiejski 5. Wszystkie stowarzyszenia otrzymują od wspomnianego komitetu szczegółowy program prac sekcji młodzieży męskiej już w najbliższych dniach i sądzić należy, że bez zwłoki rozpoczną nadsyłać masowo zgłoszenia na to wielkie i wspaniałe święto Chrystusa-Króla utajonego w Eucharystji.

Zebrań Rady Okręgowej odbędzie się we wtorek 3 czerwca o godz. 19.30 w sekretarjacie przy Pl. Nowomiejskim 5.

Zawody indywidualne mistrz. Okr. Poznańskiego w lekkiej atletyce rozpoczęły się dziś na boisku „Ośrodek” przy ul. Marceleskiej. Dalszy ciąg jutro o godz. 10 o raz po przerwie obiadowej o godz. 14.30. Program obejmuje wszystkie ważniejsze konkurencje lekkoatletyczne przyczem spodziewać się należy zaciętej walki między Stow. o pierwszeństwo ponieważ o prócz tytułu mistrza Stow. zdobywające największą ilość punktów uzyskuje puchar wędrowny który trzy razy z rzędu zdobyło S. M. P. Boże Ciało.

Zawody odbędą się w 2 grupach (juniorów i seniorów) a udział bierze 9 Stow. i przeszło 100 zawodników. Wstęp na zawody bezpłatny.

Życie harcerskie

KRONIKA CHORAGWI POZNAŃSKIEJ

Święto wiosny obchodzili harcerze bydgoscy bardzo uroczystie. W dniu tym rano wysłuchali bydgoskie i zamiejskowe drużyny mszy św. Po południu odbyły się zawody lekko-atletyczne, podczas których sędziował komendant hufca dh. Papiński. Udział zawodników liczny, uzyskane wyniki bardzo dobre. Bieg 100 m.: 1. Bieniakowski (II nakielska) 11,63; 2. Bzdawski (V byd.) 3. Kotowski (I nakielska). Skok w dal: 1. Bzdawski (V byd.) 5,40 m., 2. Bieniakowski (II nakielska), 3. Szczechowski (V byd.). Rzut kulą: 1. Strauz (V byd.) 12,05 m., 2. Bzdawski (V byd.), 3. Baranowski (IV byd.). — Sztafeta 4x100: 1. V bydgoska 50,23, 2. hufiec Nakło, 3. IV bydgoska. Wieczorem odbyła się uroczysta akademja, podczas której odbył przyrzeczenie kapelan hufca dh. ks. ph. Bober. Na program akademji, w której wzięli liczny udział rodzice harcerzy i przedstawiciele władz, składały się popisy orkiestry harcerek, deklamacje itd.

We wszystkich kołach Przyjaciół Harcerzy czynią obecnie zabiegi, mające na celu zdobycie funduszy na obozy dla swych drużyn. Koła urządziły już lub też mają zamiar urządzić szereg imprez dochodowych. K. P. H. 14 drużyny poznańskiej im. St. Żółkiewskiego urządziło w ten sposób wiosenną, na której program składały się zawody w koszykówkę pomiędzy 14 dr. a Wartą II (zwyciężyli harcerze w stosunku 32:23), zawody w hazenę, pokazy przeciwgazowe oraz loteria fantowa, kosz szczęścia, poczta japońska, strzelnica i t. d. Na zakończenie odbyła się zabawa taneczna. Koło przyjaciół przy 11 poznańskiej żeńskiej drużynie im. H. Pustowójtówny urządziła dziś, 31 maja, na sali p. Beyerowej przy pl. Bernardyńskim herbatkę z tańcami. Początek o godz. 20. Koło Przyjaciół przy XV drużynie żeńskiej urządziło jutro, w niedzielę, kiermasz z niespodziankami na dziedzińcu szkoły przy ul. Stromej. — Wstęp 50 gr. od osoby. Dzieci w towarzystwie rodziców nie nie płacą.

Zgłoszenia dodatkowe do harcerek obozu P. W. Komendant Choragwi Męskiej zwraca uwagę na odpowiednie wykorzystanie harcerek obozu P. W. przez harcerzy w okresie letnim. Termin nadsyłania dodatkowych zgłoszeń na ten obóz upływa z dniem 15 czerwca b. r.

Powstał „Zastęp Starszocharcerski” przy Hufcu Poznańskim im. Matki Marceliny Darowskiej.

Zebrań delegatów K. P. H. Zebranie delegatów K. P. H. na miasto Poznań od było się w poniedziałek dnia 26 bm. Po zgajeniu zebrania przez Kier. Wydz. K. P. H. przy Włkp. Z. O. druba Hm. inż. Maya słowo wstępne wygłosił zast. przewodniczącego Oddz. Włkp. Wiceprezydent miasta p. dr. Kiedacz podkreślając potrzebę finansowe Z. O. na akcję letnią, apęjąc do wszystkich delegatów Kól, by zechcieli w tym dopomóc. Na sekretarza zebrania tegoż powołano komendanta I. drużyny dh. Czesława Sworowskiego. Poczem dh. inż. May zareferował urządzenie jakiejś wiosennej imprezy dochodowej, po dłuższej dyskusji uchwalono urządzić wielką imprezę na Solacu wzgl. boisku Sokola w końcu czerwca br. biorąc pod uwagę, iż drużyny na miesiące lipiec i sierpień opuszczają szare mury miasta, by na łonie przyrody nabrać sił i otuchy do dalszej wytrwałej pracy.

Poczem przystąpiono do utworzenia komitetu organizacyjnego, a funkcję przewodniczącego tegoż komitetu powierzono tymczasowo dh. Czesławowi Sworowskiemu celem zorganizowania prac wstępnych, dalej uchwalono, by w tej sprawie w piątek dnia 30 bm. odbyło się zebranie, dotyczące wyłącznie wyżej wymienionej imprezy.

Poczem przystąpiono do spraw bieżących dot. Kól Przyjaciół. Referat o stosunku Kól Przyjaciół wygłosił dh. Czesław Sworowski. Po krótkiej dyskusji uchwalono, by podobne zebrania informacyjne urządzić częściej.

WSRÓD CZASOPISM

„Strażnica Harcerska”, kwartalnik. — Ukazał się zeszyt 2 pod redakcją swego wydawcy hm. Wiesława Krakowieckiego i przynosi szereg artykułów, które swoim czytelnikom — starszym harcerzom dadzą wiele tematu do rozważań. W „Strażnicy” zabierają głos: „Szumiący Dąb” na temat niezależności harcerstwa, Witold Sawicki o pracy harcerek na wsi, Wit Kłogowiecki o pracach kresowych harcerstwa. Ponadto autor świetnej książki p. t. „My, nowe pokolenie”, Jędrzej Giertych, wypowiada się w sprawie kierunku wychowania dziewcząt, a H. Glass o t. zw. „harcerstwie czerwonym” wśród młodzieży socjalistycznej i komunistycznej, przywłaszczającej sobie bezprawnie nazwę naszej organizacji.

„Skrzydła” zostały uznane za ostatnim Nadzw. Zjeździe Walnym w Warszawie za organ G. K. Z. ZHP. Numer 5 (maj) zawiera szereg ciekawych artykułów pióra d-hen M. Wocalewskiej, Olgi Małkowskiej, E. Grodeckiej, H. Dydzińskiej, J. Tworkowskiej, J. Skuśkiej, E. Gulbiszewskiej i J. Grodzickiej. Poszczególne egzemplarze można nabyć w sekretarjacie Kom. Chor.

Numer 5 „Harcemistrza” zawiera prócz stałej gawędy naczelnika m. in. następujące artykuły: M. Wańkowicz: „Na tropie szkodników”; Kazimierowicz: „Pionier kolonialny”; T. Maresz: „Bibliografia patronów drużyn”, obszerny udział sprawozdań z wydawnictw oraz kronikę.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Przemysł niemiecki wobec podwyżki cel agrarnych

Jednostronność obecnej polityki handlowej Rzeszy, popierającej wyłącznie interesy rolnictwa niemieckiego, wywołać musiała reakcję ze strony przemysłu tegoż kraju. Polityka junkrowska Schielego w całym szeregu punktów godzi w interesy przemysłu niemieckiego, mianowicie:

1) podwyżka cel agrarnych wzmacnia koszty utrzymania; co pociąga za sobą wprawier podrożenie robocizny, dalej podrożenie wyrobów przemysłowych i w efekcie końcowym utrudnia i tak już niełatwe warunki współzawodnictwa niemieckich fabrykatów na rynkach zagranicznych.

2) premjowanie wywozu rolnego, t. j. dumpingowanie eksportu płodów roślinnych i produktów hodowli kosztuje skarb Rzeszy setki milionów; na fundusz ekspansji niemieckiego rolnictwa łoży nie tylko ludność wsi, ale i ludność miast. Zwiększenie z tego tytułu ciężarów publicznych również oddziałuje hamująco na rozwój eksportu przemysłowego. Jednak największą szkodę przynosi przemysłowi niemieckiemu,

3) reakcja ze strony państw agrarnych europejskich, takich, jak Polska, Czechosłowacja, Jugosławia, Rumunia, Węgry, a nawet Austria i Holandia, które do żywa wzburzone ustawicznem, świadomem zważaniem się niemieckiego rynku zbytu na produkty rolne pochodzenia zagranicznego, dają upust swej niechęci wobec nielojalnych Niemiec w tej formie, że bądź to już wprowadzają utrudnienia dla niemieckiego eksportu przemysłowego, już też rozmyślają nad zastosowaniem takich represali.

Nic więc dziwnego, że związek przemysłu Rzeszy (R. D. I.) stanowczo protestuje przeciwko jednostronnemu kierunkowi polityki gospodarczej rządu Brüninga i wypowiada pod adresem rolnictwa słowa pozbawione uprzejmości. Najciekawsze są jednak uwagi R. D. I. dotyczące czynników, które wpłynęły na ukształtowanie się dzisiejszego położenia rolnictwa niemieckiego. Posłuchajmy, co o tem mówi naczelna organizacja niemieckiego przemysłu:

Podstawowym warunkiem naprawy położenia jest dostosowanie produkcji rolnej Niemiec do istotnych wymogów rynku. Konsumcja niemiecka w ciągu ostatnich lat uległa różnym przeobrażeniom, mianowicie z jednej strony wzrosły ceny, bo zwiększył się popyt na mleko, masło, ser, jaja, drób, warzywa, owoce i poniekąd mięso, natomiast, z drugiej strony, spadły ceny, bo wzrósł się popyt na ziemniaki, zboża, strączkowe etc. Produkcja niemiecka nie dostosowała się do zmienionych wymogów rynku, co znów uczyniło import niezbędnym. Więc przedewszystkiem należy produkcję dostosować do istotnych potrzeb rynku, wzmocnić ją, względnie zwiężyć tam, gdzie trzeba.

Następnie trzeba produkcję racjonalizować, t. j. polepszyć jakość płodów, równocześnie potaniając koszt produkcji. Ważną przyczyną popytu na artykuły rolnicze pochodzenia zagranicznego, takie jak owoce, jarzyny i produkty mleczarskie, to nie ich cena, a ich wyborna jakość. Rolnictwo niemieckie winno zatem dążyć do wytwarzania wysokiej klasy produktów gospodarstwa wiejskiego przy jednoczesnym niższeniu elementów kosztu procesu wytwórczego.

Tak brzmi głos przemysłu niemieckiego, może bardziej poszkodowanego podwyżką cel agrarnych, niż rolnictwo państw dostarczających Niemcom produkty rolnicze. Na przemysle niemieckim w pierwszym rzędzie odbija się krótkowzrostność gabinetu Brüninga.

Krótkie informacje gospodarcze

— W Warszawie prowadzili w tych dniach rozmowy z min. komunikacji przedstawiciele finansistów francuskich pp. Benesit i Koehl. Chodzi o udzielenie pożyczki na dokończenie magistrali węglowej.

— Rząd czechosłowacki przedłożył parlamentowi projekt ustawy w sprawie podniesienia cel na produkty hodowlane. — Projekt ten zgodny jest ze znanym projektem ministra rolnictwa, opartym na zasadzie cel, zmieniających się co miesiąc, równoległe z wahaniami cen mięsa na rynku krajowym.

Szkodliwy import ryżu i pszenicy

Prasa codzienna dosyć często oświetla i piętnuje import różnych zbytkownych lub zbędnych towarów, lecz nie spotkałem nigdzie należytego omówienia importu ryżu i pszenicy, oraz mąki pszennej i dlatego chcę zwrócić uwagę na szczególną szkodliwość tego importu dla Polski jako kraju rolniczego a biednego.

W ostatnim sześcioleciu (1924 — 1929) przywieźliśmy 368 080 tonn ryżu za 289 milionów zł., a więc przeciętnie po 785 zł. tona, a równocześnie w tym samym czasie wywieźliśmy 777 118 tonn jęczmienia za 272 miliony zł., t. j. przeciętnie po 350 zł. tona. Z faktu, że za tonnę ryżu oddajemy przeszło 2 tonny jęczmienia, możnaby wnosić, że ryż przedstawia podwójną wartość w stosunku do jęczmienia. Jeżeli porównywać siłę odżywczą tych dwóch zbóż, to rzecz się ma wprost odwrotnie, gdyż nasz jęczmień zawiera znacznie więcej najposilniejszych pierwiastków niż ryż, jak to widać z poniższej analizy; procentowa zawartość białka wynosi w jęczmieniu 9,66 a w ryżu 6,73, tiszczu w jęczmieniu 1,93 a w ryżu — 0,88, cukru w jęczmieniu 1,23 a w ryżu — 0,15, dekstryny w jęczmieniu 3,75 a w ryżu — 0,77, skrobi w jęczmieniu 62,01, a w ryżu — 77,66. A więc ze wszystkich pożywnych składników w ryżu dominuje skrobia, ale to jest właśnie jego ujemną cechą, upodabniającą go do naszych ziemniaków i powodującą ciężką chorobę beriberi dla odżywiających się przeważnie ryżem. — Trudno dopatrzeć się jakiegokolwiek innej przewagi ryżu nad naszymi kaszami z jęczmienia, gryki, prosa etc. Jedynym powabem ryżu jest jego egzotyczność i sprowadzanie go z bardzo odległych zamorskich krajów tropikalnych. Ale za takie pseudo - zalety podwójne przepłacanie za obcy towar w stosunku do lepszego jest szczytem snobizmu albo wręcz głupoty.

Jednym z poważniejszych braków naszego rolnictwa jest stały niedobór pszenicy. Naogół niema poważniejszej różnicy w sile odżywczej żyta i pszenicy a nawet wielu higienistów twierdzi, że chleb żytni jest zdrowszy i posilniejszy od pszennej. Główną różnicą między mąką pszeną i żytnią polega na większej białości pierwszej, smak zaś jest rzeczą indywidualną i nieuchwytną. Ale gdyby nawet mąka pszena była istotnie smaczniejszą od

żytniej, to jest to za biały powód dla wywożenia taniego żyta, a przywożenia drogiej pszenicy. Na zwiększenie konsumpcji pszenicy przyjdzie czas, gdy Polska będzie produkowała więcej pszenicy, obecnie jest prosto na to za biedna. Jeszcze nie tak dawno Polska odżywiła się przeważnie żytem, a i obecnie ludność wiejska spożywa prawie wyłącznie żyto.

Nasza gospodarka pszenno - żytnia w ostatnim sześcioleciu (1924—1929) przedstawia się następująco: Nadwyżka przywozu nad wywozem pszenicy wyniosła 423 840 tonn, za które zapłaciliśmy 234,7 milionów złotych, t. j. przeciętnie po 553 zł. za tonnę. W tymże czasie nadwyżka wywozu nad przywozem żyta wyniosła 318 665 tonn, za które otrzymaliśmy 69,9 milionów zł., a więc przeciętnie po 219 zł. za tonnę. Oprócz tego nadwyżka przywozu nad wywozem różnych produktów młynarskich — przeważnie mąki pszennej — wyniosła w tymże czasie 388 305 tonn, wartości 289 milionów zł., a więc przeciętnie po 745 zł. za tonnę. Wogóle w ostatnim sześcioleciu przywieźliśmy:

ryżu	368 080 t za 289,0 milj. zł.
pszenicy	423 840 t za 234,7 milj. zł.
produktów mącznych	388 305 t za 289,0 milj. zł.
razem	1 180 225 t za 812,7 milj. zł.
wywieźliśmy:	
jęczmienia	777 118 t za 272 milj. zł.
żyta	318 665 t za 69,9 milj. zł.
razem	1 095 783 t za 341,9 milj. zł.

Za stosunkowo niewielką różnicę w przywozie i wywozie 84 442 t zapłaciliśmy kolosalną sumę 470,8 milionów złotych dlatego, że wywozimy tańsze produkty a sprowadzamy droższe. — Gdybyśmy zaniechali tej niemądrej gospodarki, oszczędzilibyśmy 470 milionów zł., t. j. bez mała tyle, ile dała ostatnia pożyczka stabilizacyjna.

Wobec tego, że Polska jako kraj przeważnie rolniczy bez wątpienia ma nadmiar produktów spożywczych i wobec smutnych dotychczasowych rezultatów naszej gospodarki zbożowej ośmielam się postawić hasło: „precz z importem ryżu, pszenicy i mąki pszennej, zadowolili się własną produkcją!“

Inż. Józef Jaskólski.

L w ó w.

Ostrożnie z niepowołanymi apostołami oszczędności

Przed niedawnym czasem dwie spółdzielnie lwowskie przy pomocy misternie obmyślanej kampanji i armji agentów rozwijały na terenie całej Rzeczypospolitej akcję oszczędnościową, skombinowaną z ubezpieczeniem na życie i grą w loterję. Nie trudno odgadnąć, że owym sprytnym wędzigrzozom mniej przyświecała myśl powiększenia kapitałów produkcyjnych kraju w formie gromadzenia wkładów oszczędnościowych, celem ich zręcznej propagandy oszczędnościowej było raczej ciągnięcie jaknajwiększych zysków przez wykorzystanie ludzkiej żyłki do hazardu. Świeżo mamy do zanotowania szereg podobnych wypadków, wprawdzie mniej jaskrawych niż tamte, lecz przez sposób zdobywania zaufania społeczeństwa na tutejszym gruncie jak również przez tajemniczość i zakrywanie swoich celów autorytetem osób ogólnie tutaj znanych i poważanych — budzą one dosyć zastrzeżeń, aby ostrzec społeczeństwo przed niepowołanymi apostołami oszczędności.

Mianowicie od pewnego czasu w szkołach, stowarzyszeniach itp. instytucjach pojawiają się reprezentanci rozmaitych spółdzielni kredytowych i banków, przeważnie z Małopolski, z propozycją robienia akcji oszczędnościowej - ubezpieczeniowej. Przedstawiciel jednego z takich banków spółdzielczych znajdującego się w Krakowie, którego członkami i kierownikami są wyłącznie Żydzi, należącego do żydowskiego związku rewizyjnego we Lwowie, — twierdził wobec kierowników szkół, że bank ten należy do grupy Unji Związków Spółdzielczych w Polsce, na którego czele stoi ks. prałat Stanisław Adamski, dłużej Patron Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych

w Poznaniu. Twierdzenie takie jest oczywiście ordynarnem kłamstwem, obliczonem na łatwowierność ludzi mało krytycznych i nie orjentujących się dokładnie w organizacji naszej spółdzielczości. Należy przeto wszelkie propozycje nieznanym instytucyj traktować z ostrożnością, tem więcej, że wychodzenie spółdzielni kredytowej, działającej normalnie na terenie pewnej gminy czy powiatu, poza okrąg jej zwykłej działalności budzi zastrzeżenia i wątpliwości co do solidności proponowanych interesów.

Przy tej sposobności pragniemy zaznaczyć, że akcję oszczędnościową prowadzą miejscowe Banki Ludowe i Kasy Pożyczkowe - Oszczędnościowe, dające dzięki długoletniemu doświadczeniu i swojej solidności daleko pewniejszą gwarancję, niż złote góry obiecujące propozycje podejrzanych przybyszów, podszywających się pod zasłużone nazwiska innych. Uważamy również za swój obowiązek zwrócić uwagę kierowników szkół, władz, stowarzyszeń itp., że we wszelkich sprawach, dotyczących działalności oszczędnościowej, udziela fachowych porad oraz informacji Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Udzielanie płatnikom podatku przemysłowego informacji o podstawach wymiarowych.** Ustawa o państwowym podatku przemysłowym nie zawiera postanowienia, nakładającego na władze wymiarowe obowiązku komunikowania płatnikom tego podatku podstaw, na których te władze oparły wymiar podatku. Ponieważ władze ustalają często wymiar w odniesieniu do płatników, nieprowadzących prawidłowych ksiąg handlowych, względnie w odniesieniu do takich, których księgi handlowe zostały zakwestjonowane, tylko na podstawie zebranych przez siebie materiałów informacyjnych, a materiały te zawierają nieraz mylne dane, — jest dla płatnika ważnem, by mógł otrzymać

wiadomość, na jakich podstawach wymiar jest oparty. Tylko w takim wypadku bowiem może on skutecznie bronić się w odwołaniach. Uznając powyższą potrzebę, — ministerstwo skarbu zarządziło, by władze wymiarowe pierwszej instancji udzielały takich wyjaśnień na ustne zgłoszenia.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Bezrobocie.** Po osiągnięciu najwyższego poziomu w połowie marca r. b. liczba bezrobotnych, zarejestrowanych w Państwowych Urzędach pośrednictwa pracy, zmniejszyła się w drugiej połowie tego miesiąca o 1 000 osób do 295 612. W ciągu kwietnia nastąpił dalszy spadek o 21 895 osób do 273 717. Znacznie silniejszy spadek liczby bezrobotnych nastąpił w dziale pracowników niewykwalifikowanych w związku z ożywieniem się robót publicznych oraz wzrostem zatrudnienia w rolnictwie. Natomiast ograniczenie załóg robotniczych w kopalniach węgla spowodowało zwiększenie się liczby bezrobotnych górników prawie o 2 tys. Tak samo w grupie hutników i metalowców wskutek niepomyślnego stanu zatrudnienia tych gałęzi produkcji ilość osób bez pracy zwiększyła się. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w poszczególnych zawodach na dzień 3. V. r. b. przedstawiała się następująco (cyfra w nawiasie z 4. V. 1929 r.): górnicy 10 585 (5 420), hutnicy 3 887 (2 657), metalowcy 21 291 (8 393), włókiennicy 31 401 (16 992), pracownicy budowlani 35 254 (19 655), pracownicy umysłowi 17 434 (12 567), inne zawody i niewykwalifikowani 153 865 (82 129), razem 273 717 (147 813).

(k) **Najkrótsza droga komunikacji z Warszawą.** Z dn. 15 maja rb. otwarto odcinek Kutno — Strzałkowo normalnotorowej linii kolejowej Warszawa główna — Poznań dla publicznego prawidłowego ruchu osobowego, bagażowego, eksportowego i towarowego na zasadach ogólnych, stosowanych na kolejach normalnotorowych. W związku z powyższem przewoźne za wszystkie przesyłki między Poznaniem i okolicznymi stacjami a Warszawą i stacjami poza Warszawą obliczane będzie za najkrótszą drogę, a nie jak dotychczas przez Toruń względnie Ostrów. W ten sposób liczne starania kół gospodarczych zostały uwieńczone pomyślnym skutkiem.

(k) **Spółka Stolarska Sp. Akc. w Poznaniu.** Zwyczajne walne zebranie akcjonariuszów odbyło się dnia 30 maja r. b. pod przewodnictwem wiceprezesa p. Mieczysława Bogajskiego. Sprawozdanie zarządu z czynności Spółki za rok 1929 oraz bilans z rach. zysków i strat przedstawili zgromadzonemu członkowi zarządu p. Cz. Werwicki, stwierdzając, że rok operacyjny 1929 po pomyślniejszych koniunkturach, pod koniec roku uległ znacznemu pogorszeniu. Wskutek depresji gospodarczej obrót towarowy był niedostateczny; wykazuje sumę 814 446,21 zł., czyli zwiększył się w stosunku do roku poprzedniego zaledwie o 10 proc. Bilans na dzień 31. XII. 1929 r. zamyka się po obu stronach sumą złotych 1 422 885,49. Zatwierdzono i udzielono pokwitowania zarządowi i radzie nadzorczej. Osiągnięty zysk w kwocie 43 090,33 zł. podzielono w formie proponowanej tak, że na dywidendę przypada 5 proc. od kapitału akcyjnego 750 000 zł., czyli 37 500 zł. — Ustępujących członków rady nadzorczej pp. inż. Witolda Hedingera i Mieczysława Bogajskiego wybrano jednogłośnie ponownie. Zmianę statutu uchwalono w myśl propozycji. Zarząd Spółki tworzy p. Cz. Werwicki. Dywidenda płatna będzie od dnia 1 października br.

Z ZAGRANICY

(z) **Produkcja cukrowo-buraczana w Anglii.** Sekretarz parlamentarny Ministerstwa Rolnictwa Addison, przemawiając dziś w Westminster oświadczył, iż zaden z innych przemysłów w Anglii nie może poszczycić się takim fenomenalnym rozwojem, jak przemysł cukrowy i buraczany. Przestrzeń zajęta pod uprawę buraków, która wynosiła w 1924 r. 22 637 akrów, zwiększyła się do 3 200 000 akrów. Produkcja w tonnach wzrosła z 183 000 w r. 1924 do 2 003 000 w r. 1929. Addison dodał, że jednakże jeszcze przemysł angielski nie osiągnął poziomu, na jakim znajduje się wymieniony przemysł na kontynencie.

(z) **Odkrycie wielkich zapasów radjum.** Badania wody wiertniczej pochodzącej z szybów naftowych w Groźnem, Rosja sow., pozwalają stwierdzić obecność wielkich ilości radjum. Rezultaty analizy dokonanej przez współpracowników Instytutu Radowego, potwierdziły przewidywania. Instytut otrzymał wiadomości, że wody wiertnicze z szybów naftowych z Bekera (Dagestan) są również bogate w radjum. Akademia nauk wysłała specjalną ekspedycję, aby sprawdzić obecność radjum w wodach wiertniczych szybów w Groźnem, Baku oraz Dagestanie. Akademię Wernadski, dyrektor Instytutu Radowego wyraża opinie, że odkrycie to spowoduje przewrót w światowym przemyśle radowym.

(z) **Bogactwa leśne Turcji.** Rząd turecki, dbały o podniesienie gospodarcze kraju, zabiera się obecnie do racjonalnej eksploatacji bogactwa drzewnego. W tym celu przeprowadzono ostatnio szacowanie i pomiary lasów. Obliczono, że przestrzeń pokryta lasami, wynosi 8 19 000 ha, z czego większa część przypada na drzewo liściaste.

ŻYCIE SOKOLE

Sokolstwo słowiańskie

W przededniu Wszechrzeczności Słowiańskiego Złota w Białogrodzie nie od rzeczy będzie zapoznać się choć pokrótce z dziejami ogólnosłowiańskiego związku. W tej sprawie dajemy poniżej — za „Przewodnikiem Gimnastycznym Sokół” — ciekawy artykuł dh. dr. Aleksandra Małaczyńskiego. (Red.)

Sokolstwo czeskie z prawdziwą dumą nazwało rok 1930 rokiem Massarykowym¹⁾, gdyż w tym roku pierwszy obywatel Rzeczypospolitej Czeskosłowackiej, jej pierwszy i dożywotni prezydent, wielki myśliciel wielki polityk i wielki Sokół, wielbiony przez cały naród, obchodził triumfalnie święto swych 80 urodzin.

Jaką radością musiało bić serce wielkiego prezydenta, gdy w r. 1926 odbierał defiladę stu tysięcy zastępów sokolich w czasie zlotu praskiego jaką dumą musiało wzbierać to wielkie serce, gdy z wysokości pomostu naczelnika na kolosalnym boisku złotym, ogarnął kilkunastotysięczne drużyny ćwiczących.

Pięknym czynem uznał ten wielki Czech - Sokół, czem dla oswojonego ojczyzny był Sokół czeski, skoro pułkowi piechoty (28) nadał w roku 1929 imiona założycieli Sokolstwa czeskiego: Fügnera i Tyrsza.

Lecz ten wielki Prezydent i Sokół stał się czemś więcej, aniżeli wielkością swojego narodu. Dzielami swego zycia wybił się na czoło wielkich jednostek całej Słowiańszczyzny — i do całej Słowiańszczyzny należy.

A już my Polacy mamy szczególnie tytuły, by wielbić Prezydenta - Jubilata.

Jako filozof i demokracja, uznający prawdę i sprawiedliwość, już jako młodzieniec stał po stronie naszej w czasie powstania 1863 r. i zawsze potępiał zbrodnie rozbiórów oraz nieludzkie stanowisko Rosji carskiej wobec ciemiężonej Polonji. I wielokrotnie później — a ostatnio w czasie wielkiej wojny — okazał się naszym szczerym sojusznikiem, współpracując z politykami polskimi, nad wskrzeszeniem niezależnej Polski. Z tej samej zasady sprawiedliwości wychodząc, domagał się wolności innych Słowian.

Możemy tedy nazwać szczęśliwym zbieg okoliczności, iż w przededniu „roku Massarykowego” ukazało się w druku dzieło pod tytułem „Slovanské Sokolstvo” — dzieło zbiorowe, drukowane w 5 słowiańskich językach (bułgarskim, czeskim, jugosłowiańskim, polskim i rosyjskim).

Jestto piękny hold złożony wielkiemu Sokolowi i bojownikowi o wolność Słowiańszczyzny ze strony słowiańskiego Sokolstwa.

Historja powstania tego dzieła, jest zarazem częścią historji sokolego Związku ogólnosłowiańskiego.

Zadaleko zaprowadziłoby nas wyliczenie wspomnień słowiańskiej wspólności z dziejów wieków ubiegłych.

Z czasów niewoli wystarczy wspomnieć pierwszy zjazd słowiański, w Pradze przed 80 laty odbyty, w którym ks. Jerzy Lubomirski i ks. Sapiecha zastępowali Polskę — a który przysięgł w swej rezolucji hasła wolności, równości i braterstwa, został przez władze austriackie rozwiązany.

Dopiero Sokolstwo podjęło w drugiej połowie XIX w. na nowo myśl wzajemności słowiańskiej — objawiającą się we wzajemnych odwiedzinach: Chorwatów na zlocie praskim 1883, Polaków w Pradze 1883, wycieczki Czechów i Chorwatów do Lwowa i Krakowa 1892, 1896, 1910 i t. d.

Po tych pierwszych próbach wzajemnego poznania, Związek Sokolstwa słowiańskiego w Pradze zwrócił się w r. 1907 do naszego Związku we Lwowie z zaproszeniem wstąpienia w ich bratnie szeregi. Nie reprezentując całego narodu i mając przed oczyma prześladowanie Polaków w Rosji — daliśmy się dopiero w r. 1910 pod wpływem hasła Grunwaldu skłonić do wstąpienia do Związku — lecz wkrótce właśnie z powodu Rosjan musieliśmy ze Związku wystąpić.

Dopiero wielka wojna, która dokonała oswojonego Słowian, wskrzesiła sprawę wzajemności i umożliwiła odnowienie stosunków między narodami słowiańskimi.

W r. 1924 podczas Złota Sokolego w Zagrzebiu powołano do życia komi-

tet, celem założenia nowego sokolego Związku słowiańskiego. Prezesem obrano dha Adama Zamoyskiego, prezesa polskiego Związku sokolego a w skład komitetu weszli przedstawiciele sokolstwa czeskiego, jugosłowiańskiego, polskiego i rosyjskiego (na wygnaniu).

Historycznym był dzień 14 sierpnia 1925 r. kiedy w pałacu Zamoyskich w Warszawie (Foksal) podpisano deklarację, założenia nowego „Słowiańskiego Związku sokolego”, celem „wskazania dróg odrodzenia i zbliżenia narodów słowiańskich — uznając, że narody słowiańskie, posłuszne głosowi odwiecznego pokrewieństwa i miłości braterskiej, powinny zjednoczyć swoje siły w celu rozwoju i obrony całej Słowiańszczyzny”.

Pierwszym prezesem Związku aż do zatwierdzenia statutu był dh. Adam Zamoyski, następnie objął prezesurę Dr. J. Scheiner, prezes Związku Czeskosłowackiego — a dh. Adam Zamoyski przyjął godność wiceprezesa Związku.

Pierwszym przejawem działalności Związku, było zorganizowanie w Pradze w r. 1927 „pierwszej szkoły słowiańskiego Sokolstwa” tych narodów, które do Związku należały a więc: Czechów, Jugosłowian, Polaków i Rosjan na wygnaniu.

„Szkoła” odbyła się w domu Tyrzowskim w dniach 22 do 27 maja 1927 r. a wzięli w niej udział oprócz reprezentantów dopiero wymienionych narodów także Bułgarzy i Łużycanie (Serbowie lużyccy).

Rozumie się samo przez się że wykładający byli zarazem słuchaczami podczas innych wykładów.

Wykładając swój temat, przemawialiśmy w języku rodzinnym — a muszę skonstatować, że przy pewnej uwadze i wsluchaniu się we właściwości innego języka, mogliśmy bez trudności podążyć za myślą referentów, przemawiających w 6 słowiańskich językach.

Dr. Aleksander Małaczyński.
(Dokończenie nastąpi.)

Co robią gniazda?

POŚWIĘCENIE SZTANDARU

Piechanin, (okr. kościański). Uroczystość ta odbyła się ostatnio przy udziale 200 przeszło sokolów i sokolic z 8 gniazd, oraz licznych delegacji miejscowych i okolicznych towarzystw. Zarząd okręgu reprezentowali: drh. prezes Soborski, drh. naczelnik Galecki i drh. sekretarz Kaliszewski. W pochodzie, który wyruszył o 9,30 do kościoła parafjalnego w Czempiniu wzięły ponadto udział tłumy mieszkańców Piechanina, oraz z pobliskich miejscowości.

Poświęcenia sztandaru z wizerunkiem Królowej Korony Polskiej z jednej, a Orłem Białym z drugiej strony dokonał ks. dziekan Ruszczyński, który poprzedził akt ten wniosłem przemówieniem. Role chrzestnych przyjęli pp.: Chudzińska z Tarnowa N., Matysiakowa, Mockowa z Srocka W., Mozykiewiczowa z Piechanina, Roszak z Borowa, drh. drh. prezes dr. Polczyński z Czempina, Szalaga i Zaczek z Piechanina.

Ceremonja wręczenia sztandaru odbyła się na rynku czempinińskim w obecności w czworobok ustawionych towarzystw i licznych obywatelstwa. Wzruszający był widok, gdy po przemówieniu chrzestnego dh. Szalaga i prezesa okr. dh. Soborskiego ten wręczał sztandar prezesowi gniazda, który po złożonej przysiędze oddał go w ręce kłęczącego chorążego.

Następnie udano się w pochodzie do Piechanina, gdzie uroczyste zebranie zagał w szkole prezes gniazda dh. Zablocki, a dalsze przewodnictwem objął prezes okr. dh. Soborski, wygłaszając przemówienie o dążnościach sokolstwa polskiego. Sekretarz okr. dh. Kaliszewski w swym referacie apelował, aby we wolnej Polsce jak najliczniej gromadzono się pod sztandarem Sokola. Sekretarz gniazda dh. Krystofiak złożył bardzo obszerne sprawozdanie z pięcioletniej działalności towarzystwa.

Dh. dr. Polczyński z Czempina, nawiązując do recytowanych przez siebie „Ody do młodości”, w gorącym przemówieniu zachęca młodzież do u-

kochania ideałów Sokolstwa i tworzenia silnych oddziałów ćwiczących, poczem życzy gniazdu dalszego rozwoju. Do życzeń tych przyłącza się Hufiec harcerski, Tow. Mł. Polek, gniazdo Brodnica, Srocko Wielkie, Tow. Powstańców i Wojaków, Kat. Tow. Robotników z Czempina (tow. te ofiarowały gwoździe pamiątkowe), żeńskie T. G. Sokół Srocko Wielkie, gniazdo Głuchowo, Bonikowo oraz wiceprezes gniazda Czempina dh. Chudziński. Prezes okr. dh. Soborski dziękuje chrzestnym za łaskawe podjęcie się tej roli, życzy dalszego rozwoju na niwie sokolej i wznosi okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej (podjęty z ogromnym zapalem), zamykając zebranie.

Po południu wyruszył pochód przez udekorowaną w bramy triumfalne i sztandary narodowe wioskę do ogrodu dh. Mozykiewicza, gdzie odbyła się zabawa przeplatana różnymi niespodziankami i występem gniazda czempinińskiego, którego drużyny odtńczyły bardzo efektowny taniec góralski.

POŚWIĘCENIE BOISKA

Główna. W naszej dzielnicy na kilkanaście towarzystw dwie tylko istnieją salki. Nic też dziwnego, że są one wprost przeładowane zebraniem, praca stąd w organizacjach miejscowych nie rozwija się tak, jakby sobie tego życzyli ich kierownicy. Brak ten dotkliwie dawał się we znaki Sokolowi, zważyć bowiem trzeba, że już założyciel jego, p. Franciszek Majewski, w pierwszych początkach musiał się często przenosić z jednej „siedziby” do drugiej. Niemniej trudne w tym kierunku zadanie miała kierowniczką Sokola w czasach wojny światowej, śp. Marja z Małeckich Domeracka, jedyna zresztą krzewicielka idei sokolej w naszej dzielnicy w tych czasach.

Duże też trudności w należytem rozwoju Sokola nastęrczał brak odpowiedniego stałego boiska. Teraz dzięki ofiarności p. Małeckiego kupca z Poznania, który dał bezinteresownie odpowiednio ogrodzony grunt, sprawa wzięła należyty obrót. Obecny naczelnik dh. Wiertelak oraz prez. dh. Tomczak, przy pomocy członków zarządu, wytrwałych sokolów dh. Fr. Nowakowskiego, Fr. Spychały, Undrycha i Maciejeszczaka, dzięki ofiarności obywatelstwa zdołali boisko wyposażyć należycie. To też aczkolwiek skromnie jeszcze niezbyt zasobne, przyczyni się jednak w znacznym stopniu do dalszego pomyślnego rozwoju tu-tejszego Sokola.

W niedzielę, o godzinie 11-tej nastąpi otwarcie tegoż boiska przy ul. Harcerskiej, poprzedzone mszą św. na intencję Sokola, którą o godz. 7,30 odprawi ks. prob. Chilomer w kościele w Głównej. Po południu natomiast odbędą się popisy sokole, połączone z zabawą na boisku. Niewątpliwie społeczeństwo miejscowe przez udział w uroczystości, na którą zaproszono pobliskie gniazda Sokole, poprze wydatnie uczyniony wysiłek, przez co też zachęci młodzież do licznego wstępowania w szeregi gniazda, które w przyszłym roku obchodzić będzie 25-ciolecie swego istnienia. (jar.)

NOWE GNIAZDO

Września. Staraniem zarządu okręgu gnieźnieńskiego założone będzie u nas osobne gniazdo żeńskie. W tym celu odbędzie się wkrótce zebranie organizacyjne, podczas którego zawiąże się wspomniane gniazdo. Dla dodatniego rozwoju rozwoju sokolstwa we Wrześni przyczyniłaby się niewątpliwie odpowiednia ćwicznia, której brak tak bardzo się odczuwa. W przyszłości jest projektowana na ten cel przez zarząd miasta obszerna hala do gimnastyki dla szkoły powszechnej i towarzystw miejscowych; tą myśl wita się wielką radością, chodzi tylko o to, aby była jak najprędzej zrealizowana.

Nowe gniazdo powstało z inicjatywy p. Wilkoszewskiej z Grabowa i współudziałem prezesa wrzeńskiego druha Wł. Kaliszewskiego w Grabowie król. Do gniazda tego przystąpiło zaraz 40 druheń, a stworzony zarząd daje zupełną rękomię dobrego rozwoju. — Nowemu gniazdu serdeczne „Szczęść Boże” (y)

Piotrowo, (okr. kościański). Ostatnio odbyło się w szkole zebranie konstytucyjne, które zagał nauczyciel p. Ciemnoczółowski. Referat o ce-

lach i zadaniach Sokolstwa wygłosił sekr. okr. dh. Kaliszewski, a po omówieniu sprawy technicznej i p. w. przez dh. nac. okr. Galeckiego wytoniła się dyskusja, w której zabierali głos p. kierownik szkoły, dh. Michalak z Głuchowa i p. Ciemnoczółowski. Jednocześnie zgodzono się utworzyć gniazdo sokole i wybrano zarząd z dh. Marciniakiem Antonim na czele, komisję rewizyjną i sąd honorowy. Gniazdo liczy członków 30. Po utworzeniu się gniazda kierownik szkoły przybiecał swą pomoc w dziale kulturalnym i oświatowym, zachęcając druhow do pilnego uczęszczania na zebrania, zaś sekr. okr. do pracy intensywnej i trwałej. Zebranie zamknięto po odśpiewaniu marsza sokolego.

ZAWODY MŁODZIEŻY

Poznań. Ostatnie zawody młodzieży do lat 18 Sokola Poznań I dały następujące wyniki: bieg 100 m.: 1) Kowalewski 12,8, 2) Lewandowski, 3) Andraszewski; 200 m.: 1) Kowalewski 25,8, 2) Lewandowski, 3) Knoll; 800 m.: 1) Ratajczak Fr. 2:28, 2) Białkowski, 3) Norski; 1500 m.: 1) Nowodworski 4:59,6 2) Białkowski, 3) Dankowski; skok w wż.: 1) Kowalewski 1,50 m., 2) Guza 1,45, 3) Radojewski 1,45; skok w dal: 1) Kowalewski 5,37 m., 2) Guza 5,07, 3) Lewandowski; kula (4 kg.): 1) Guza 12,39, 2) Andraszewski 11,49, 3) Radojewski 11,09; dysk (1kg.): 1) Guza 37,27 2) Radojewski 35,55, 3) Andraszewski 35,50; oszczep (kobięcy): 1) Chmielewski 35,39, 2) Guza 33,54, 3) Andraszewski 30,22. Zawody odbyły się na boisku Sokola; sprawna organizacja spoczywała w rękach kierownika młodzieży drh. Rad. Kupsia.

ODRODZONE GNIAZDO

Borek. Nasze gniazdo po przeszło dwuletniej bezczynności wskutek niedołęstwa dawnego zarządu powraca do normalnego życia. Próba rozbięcia gniazda przez pewne czynniki spaliła na panewce a obywatele - patrioci wzięli się energicznie do dzieła z prezesem drh. Weinertem Janem na czele i rozpoczęli intensywną pracę. Dowodem tego była niedzielna uroczystość. O godz. 8,15 zebrano się na mszy św., przyczem mimo wielkiej niepogody zjechały się zaproszone gniazda: żeńskie z Jarocina z prez. drh. Hagerową na czele, dalej druhowie i młodzież również z Jarocina z prezesem drh. Lewandowskim, członkowie nowozałożonego gniazda w Pogorzeli z prezesem drh. dr. Kwiecińskim, druhy oddziału żeńskiego z Piasek ze swą kierowniczką i druhowie z prezesem Mogilką. Zarząd Okręgowy reprezentowany był przez prezesa drh. Paterka, sekretarza drh. Głowackiego i naczelnika drh. Wrone.

O godz. 14 wyruszył z przed lokalu zebrani barwny pochód z orkiestrą 56 p. p. do ogrodu drh. Marczewskiego. O godz. 17 rozpoczęły się popisy: druhy z Jarocina wykonały krakowiaka w barwnych strojach, młodzież jarocińska — ćwiczenia laskami, wolne oraz piramidy i akrobatyka, druhy z Piasek wywijadłami, wreszcie druhowie ćwiczenia dzielnicowe na rok 1931 oraz na przyrzędach. Na szczególne wyróżnienie zasługują druhy z Jarocina ze swą prezeską drh. Hagerową, młodzież jarocińska oraz druhy z Piasek, za co ich zebrana publiczność darzyła niemiłkącymi oklaskami. — Niech niedzielne powodzenie będzie bodźcem do dalszej wyteżonej pracy na niwie sokolej dla tych wszystkich, którzy przyczynili się do sukcesu imprezy.

PODZIĘKOWANIE

Zarząd gniazda żeńskiego Poznań 12 (Śródmieście) poczuwa się do miłego obowiązku podziękowania tym wszystkim, którzy hojnymi darami przyczynili się do zaopatrzenia bufetu w dniu 18 maja, z okazji II-iej rocznicy istnienia gniazda i to firmom: Bracia Dawidowscy ul. Gwarna; Górski, ul. Fredry 1; Knast, 3 Maja; B. Leitgeber, 27 Grudnia; Piechnicki, Marsz. Focha (piekarnia); Potocki, Fr. Ratajczaka; Przybyła, św. Marcin; Wawrzyniak, św. Marcin (cukiernia); Związek Spół. Gosp. p. dyr. Dobroczyński, oraz Szanownym Druhom: Dziembowskiej, Futlewskiej, Gładyszowej, Kapalczyńskiej, Lewickiej, Liberowej, Łyczynkowej, Meissnerównie, Sobolewskiej, Szulczykowej, Szwabiankom, Zielińskiej. Na tej drodze składa gniazdo raz jeszcze serdeczne „Bóg zapłać” i sokole „Czołem”.

¹⁾ Vestnik sokolsky Nr. 1. r. 1930.

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr. Bożeny Stelmachowskiej

Specjalizacja i karność

Żyjemy w czasach specjalizacji. Dotyczy to nie tylko spraw naukowych ściśle, gdzie na tle specjalizacji w ostatnim dziesięcioleciu, czy dwudziestoleciu dokonały się poważne zmiany, lecz również innych gałęzi i przejawów twórczości oraz działalności ludzkiej, jak życie ekonomiczne, społeczne, charytatywne i t. p. Ta specjalizacja ma doniosłe znaczenie, przede wszystkim dlatego, że prowadzi do pogłębienia danego przedmiotu, jeżeli chodzi o teorię. Praktycznie natomiast, i z tego względu jest ważna, że umożliwia podział pracy i rozkłada ciężary na szereg osób zamiast opierać najważniejsze zadania na jednostkach. Tem też różni się obecnie życie organizacyjne u nas w stosunku do czasów przedwojennych, tj. czasów Polski niewolnej. Wówczas z natury rzeczy wynikało obciążenie jednostki nadmiarem zajęć społecznych; powiedzieć trzeba, że jednostki te najczęściej same garnęły się do pracy, nie wymawiały od uciążliwych zajęć i obejmowały zakresem zainteresowań najrozmaitsze dziedziny. Należy tu jednak uwzględnić, że w okresie Polski ujarzmionej wszelki wysiłek społeczny skupiał się wokół pracy narodowo-oświatowej. Nie było współczesnej specjalizacji i ograniczenia myślenia lub czynem usiłowań społecznych nie przedstawiało różnorodności, na jaką składa się obecnie życie społeczne. To też zgodnie z postulatami specjalizacji i szybkiego tempa życia w nowo zakładanych organizacjach spotykamy się z zjawiskiem, obecnie coraz częściej, z zakładania sekcji. Nie jest to niczem innym jak specjalizacją w obrębie samej organizacji, oczywiście pod wspólnym zarządkiem i jedną ogólną dyrektywą. Ma to swoje bezsprzecznie dobre strony. Nietylko bowiem, że praca rozkłada się na szereg jednostek, co odciąża zarząd zazwyczaj przeladowany pracą, a powtórę, umożliwia selekcję członków i wyzyskanie dla życia społecznego ich walorów osobistych. Przy takim wykorzystaniu zdolności członków wzrasta się ruch w organizacji, powstaje większe zainteresowanie i sprawność. — Podziału na sekcje dokonuje się zazwyczaj w organizacjach większych, przedestynowanych zgóry do objęcia szerszych warstw, do skupienia liczniejszych jednostek. O ile sekcje pracują wydawnie, akcja taka niewątpliwie jest owocna, a cel w ostatecznym rezultacie osiągnięty. Zdarza się jednak niekiedy, że wskutek potworzenia wielu sekcji okazuje się potrzeba stworzenia całej hierarchii urzędów zależnych od dyrektywy głównej, lecz

niezawisłych w stosunku do siebie. Jest to również swego rodzaju specjalizacja, lecz częstokroć niebezpieczna dla organizacji. Jeśli bowiem sekcje są pomieszczone luźno, a dyrektywa główna odzywa się rzadko, natomiast działają rozmaite poddyrektywy równoległych sobie urzędów, to z chwilą, gdy jakkolwiek nieznacznie jednostka lub osoba odmiennych przekonań wciśnie się na wyższy szczebel hierarchiczny, powstaje zamęt. Zamęt ten w obecnych czasach, gdzie liczy się zawsze musimy z celową, rozbiłkową robotą tam, gdzie są jawne dowody łamania karność, utrudnia oczywiście celową pracę organizacyjną i prowadzi do wyczerpywania cierpliwości zarządów na spory wewnętrzne. Ratunkiem w takich wypadkach są dobre ustawy organizacji i regulaminy. Niestety najczęściej bywa, zwłaszcza w organizacjach kobiecych, że regulaminy są zbyt ogólnikowe i dopuszczają do różnych odchyłek na tle karności. Brak karności w organizacji, obrazy osobiste, nadszłość i nadwrażliwość, tak częste objawy w życiu organizacyjnym kobiet, prowadzą oczywiście do osłabienia prężności moralnej, jaką żyje każda organizacja. Ten to brak karności należy nam w czasach obecnych jak najenergiczniej zwalczać, chociażby kosztem utraty członków skądinąd nawet dzielnych i pozytywnych. Mężczyźni nabywają zamiłowania i przyzwyczajenia do karności, w korporacjach, klubach, w stowarzyszeniach ściśle męskich, w życiu zawodowym. Obowiązują ich ponadto ustawy kodeksu honorowego i t. p. Kobieta tych wszystkich stopni doskonalenia się w karności naogół nie przechodzi. Szkołą karności winna być dla niej organizacja. W regulaminie każdej organizacji powinien być paragraf szczegółowo omawiający konsekwencje braku karności ze strony członkini, a wykluczenie z organizacji osoby niekarnej winno być nie tylko straszakiem, lecz w czyn wprowadzaną manifestacją organizacji w stosunku do niekarnej jednostki.

Jakie stąd wypływałyby korzyści dla organizacji samej? Byłyby olbrzymie. Najpierw, w stosunku do członkini, organizacja taka zajmowałaby postawę bardziej pewną i zdecydowaną, niż to naogół bywa w większej ilości stowarzyszeń kobiecych, opierających się raczej na dobrej woli członkini. Nadto, zyskałaby bardzo opinia organizacyjną. Ta bowiem rygorystycznie utrzymywana karność stanowiłaby podwalinę pod umiejętną i prawidłową specjalizację, bez jakiej dzisiaj nie może być dobrze funkcjonująca organizacja. Stowarzyszenia pracujące dzisiaj jeszcze starymi metodami,

tj. opierające całą działalność na zarządzie, w zarządzie tym obarczające całą odpowiedzialnością przewodniczącą — same, dobrowolnie wypisują sobie wyrok mniej lub więcej szybkiego zaniku. Zanik ten bezwzględnie nastąpić musi, takie jest bowiem nieublagane prawo życia. (t. s.)

Federacja kobiet z uniwers. wykształceniem

Oddział Warszawski Polskiego Stowarzyszenia Kobiet z Wyższym Wykształceniem organizuje dla swoich członkiń w miesiącach lipcu i sierpnia bieżącego roku wycieczkę do Francji i Hiszpanji.

Wyjazd z Warszawy 3 lipca o godz. 9,30 wieczorem do Paryża. Powrót do Warszawy najpóźniej 25 sierpnia. Dla osób ograniczonych czasem, możliwy powrót 12 sierpnia wprost z Barcelony.

Plan wycieczki obejmuje: Paryż — zamki nad Loire'ą — zamki Turenji — Biarritz — Lourdes — St. Sebastian — Saragossę — Madryt — Cordobę — Seville (Cadix i ewent. Tanger — Gibraltar) Malagę — Granadę — Murcję — Valencję — Wyspy Balearskie — Barcelonę — Perpignan — Carcassonne i Riwierę francuską z wycieczką na Korsykę.

Powrót przez Szwajcarię i Wiedeń. Kierownictwo wycieczki zastrzega sobie w razie potrzeby nieznaczne zmiany w programie. Koszty ogólne, obejmujące: paszport, wizy zagraniczne, przejazd (3 kl. w pociągach pospiesznych) hotele, utrzymanie, wycieczki miejscowe (autocarami), wstępy około 2.000 złotych.

Dla osób wracających wcześniej, koszty odpowiednio zmniejszone. Wpisowe bezwrotne, płatne przy zgłoszeniu, wynosi 25 zł. Na koszty wiz i przejazdów należy wpłacić do dnia 10 czerwca 700 zł. Zgłoszenia należy kierować do Oddziału Warszawskiego Stowarzyszenia Kobiet z Wyższym Wykształceniem, Komitet Wycieczkowy, Warszawa, Chmielna 10 m. 1. Szczegółowych informacji udziela i zapisy przyjmuje Komitet Wycieczkowy w lokalu Stowarzyszenia Chmielna 10 m. 1 we wtorki, środy, czwartki i piątki w godz. 6 — 7-ej wieczorem.

Zpamiętnienia naukowego

Nakładem „Naszej Księgarni” w Warszawie ukazała się jako nr. 22 Biblioteki Dzieł Pedagogicznych książka dr. fil. Ludwiki Jeleńskiej p. n. „Sztuka Wychowania”, z której podajemy poniżej przedmowę, zapowiadając zarazem recenzję książki w jednym z następnych numerów Ruchu.

— Pragnieniem moim gorącym jest, aby książka ta była pożyteczna.

Książka pożyteczna w zakresie pedagogiki jest książka, która działa.

Nie chodziło mi o teoretyczne zagadnienia, któreby się czytało z większym lub mniejszym zainteresowaniem, lecz chcę, aby książka wyjaśniała, namawiała, pobudzała, kołatała do serca, aby jej otworzono i przyjęto ją, jak bliskiego przyjaciela, z którym się chętnie wielokrotnie obejmuje.

W teoretycznych rozważaniach można każde zagadnienie wyodrębnić i rozpatrywać z osobna. Jeśli jednak ma się do czynienia z życiem, to trzeba je brać tak skomplikowane, jakim ono jest. Do tego samego faktu trzeba nieraz powracać, by z różnych stron go oświetlić, nie można go zamknąć w obrębie jednego paragrafu. — Stąd układ książki bardziej skomplikowany, ale, jak sądzę, właśnie bardziej realności życiowej odpowiadający.

Piszę dla wychowawców, zarówno w rodzinie, jak w szkole.

Dziecko w rodzinie i w szkole jest to samo; zagadnienia wychowawcze są te same; warunki są inne. Ale właśnie te inne warunki musi Dom i Szkoła poznać, aby we właściwym świetle ujrzyć odrębność swoich.

Rodzice nie mogą nie interesować się tem, co powinna dla wychowania ich dziecka uczynić szkoła.

Ze swej strony nauczyciele-wychowawcy muszą wiedzieć, w jaki sposób ten sam problem pedagogiczny powinien rozwiązywać Dom.

Stąd z zagadnieniami życia szkolnego spotykamy się w książce na każdym miejscu, mimo obszerniejszego paragrafu, poświęconego społeczności szkolnej.

Ze szczególnym upodobaniem cytuję dawnych pedagogów i myślicieli, aby w zestawieniu ze współczesnymi uwydatnić siłę prawdy, nie podlegającej czasowi.

Pragnę, aby książka pokrzepiła tych, którzy wątpią w mocność swej pracy, aby utwierdziła w ufności młode siły nauczycielskie, które z zapalem do pracy przystępują. Niech im będzie pomocą i chroni je od zwątpień i zgorzknienia.

Ludwika Jeleńska
dr. fil. Uniw. Fryb. Szw.

Ze świata

Wysokie stanowisko Amerykanki

Jedno z najwyższych, samodzielnych stanowisk, jakie kiedykolwiek przypadło w udziale kobiecie, jest stanowisko Przewodniczącej Komisji Odszkodowań dla Urzędników Państwowych w Ameryce. Szczęśliwym wybrańcem jest pani Bessie Parker Brueggeman, którą powołał do Waszyngtonu podczas swych rządów już zmarły prezydent St. Zjedn. Warren Harding. Dzięki swym niepospolitym zdolnościom administratorskim pani Brueggeman po niespełna dwuletniej pracy w Komisji została też przewodniczącą.

Jak dalece stanowisko jest samodzielne wystarczy zaznaczyć, że pani Brueggeman jest odpowiedzialna tylko wobec prezydenta St. Zjedn. i że jej zarządzeń nie może zmienić nawet najwyższy sąd. Dyktatorze pani Brueggeman podlega przeszło półtora miliona urzędników. (zo)

Zasłużone Wielkopolanki

Kazimiera i Jadwiga Simon

Wśród radosnej, rzeźkiej pracy w Polsce odrodzonej i wolnej powoli zapomina się już nie tylko o złem — to słusznie, — ale i o dobrem czasów minionych. Zasuwa się w cień przeszłości i giną w mroku dziejowym postaci, które budowały historię cegłą po cegle od fundamentów, wzywały Jednym z najbardziej znamienitych i ważnych w skutkach fragmentem walki o narodowość i kulturę polską na naszych Kresach Zachodnich był niewątpliwie strajk dzieci szkolnych. Nikt dotąd nie skreślił dokładnej historii tego strajku, należy więc jak najprędzej, dopóki żyją jeszcze świadkowie odtworzyć ów rys dziejowy z istniejących szczątków pamięciowych.

Wśród miasteczek, biorących udział w strajku szkolnym wyróżniły się dodatnio Oborniki. Duszą ruchu tego była Kazimiera Simon, nauczycielka tamtejszej szkoły powszechnej i mieszkająca z nią siostra Jadwiga. Obydwie pochodzące z Poznania — córki Władysława i Julji Simonów — wzięły się w stosunki obornickie tak, że stały się centrum życia narodowego, w przeciągu lat przeszło dwudziestu. — Corocznie, urządzana w Obornikach przez Tow. św. Wincentego i grono obywatelskie gwiazdka dla dzieci była jakgdyby egzaminem z języka polskiego, gdyż tylko te dzieci obdarzone, które posiadały odpowiednią wiadomość z nauki ojczystej. — Naukę tę zorganizowała Kazimiera tajnie wśród pań miejscowych i sa-

ma współdziałała, mimo, że ryzykowała tem samym byt siostry i własny. Rektor szkolny prędko wpadł na trop konspiracyjnej pracy oświatowej, jednakże nie mógł uchwycić żadnej nici. Kazimiera Simon wybierała w szkole dzieci najmniej umiające po polsku i wysyłała je do siebie do domu po śniadanie, lub zeszty, a w domu siostra Jadwiga przeprowadzała na poczekaniu lekcję polskiego. Innym znów razem wysyłała p. Kazi-

Kazimiera i Jadwiga Simon.

miera dzieci do pani Jaroszewej, z domu Rakowskiej, której mąż posiadał pracownię bednarską, rzekomo po zamówienie, lub w sprawie reparacji, a dzieci przynosiły stamtąd ofiarowane przez p. Jaroszwą elementarze i książki i udawały się z niemi znów do innych zaufanych pań na naukę. — W ten sposób zorganizowana przez siostry Simon systematyczna nauka szkolna polska prosperowała świetnie w Obornikach, a rektor, przeczuwający, co się dzieje niczego wykryć nie potrafił. — W tym czasie wybuchł

strajk szkolny. Siostry Simonówny były naturalnie jego cichemi i sprawnymi organizatorkami. — Ponieważ, jako mieszkanki domu, którego właścicielem był Niemiec, znajdowały się pod ciągłym nadzorem szpiegowskim nie mogły urządzić u siebie żadnych posiedzeń, celem porozumiewania się z rodzicami strajkujących dzieci. Wobec tego więc p. Kazimiera wychodziła na częste przechadzki, używała każdorazowe pójście, czy powrót z kościoła na przygodne, niby to przypadkowe pogawędki z matkami umacniając je na duchu i nakłaniając do przetrwania. Wskutek tego więc Oborniki należały do tych miasteczek wielkopolskich, w których strajk szkolny wygasł najpóźniej.

Z nakazu rządowego dzieciom polskim, mającym nazwiska niemieckie nie wolno było pobierać nauki i religii w ojczystym języku. A jednak, pod czujnym okiem władz, Kazimiera Simon potrafiła przez kilka lat z rzędu gromadzić dzieci te w swojej klasie na naukę religii w języku polskim. Raz przecież w czasie niespodziewanej rewizji rektor przekonał się, co się święci. Rozpoczęło się śledztwo. Jednakże dzieci zapytane przez rektora, za czym rozkazem przyszyły na lekcję, jednogłośnie oświadczyły, że za rozkazem rodziców wzgl. starszego rodzeństwa. — Żadne nie zdradziło swej nauczycielki!

Innym znów razem zdarzyło się, że elementarze rozdawane przez p. Simon dostają się do rąk rektora. Wówczas w obecności nauczycielki rozpoczęły się indagacje. Lecz i tym razem dzieci obornickie stanęły murem w obronie swej ukochanej nauczyciel-

ki, każde oświadczyło swobodnie, że książkę otrzymało w podarunku od rodziców, tak, że rektor bezsilny i piniący się z gniewu opuścił klasę.

Ofiarna ta praca, trudy zawodowe i ciągłe napięcie nerwów, czujnych na każde niebezpieczeństwo powołał wyczerpało siły Kazimierę. Sądząc, że dłuższy wypoczynek przywróci jej zdrowie wzięła urlop ze szkoły, po powrocie przekonała się jednakże, że brak jej mocy fizycznej, mimo, że posiadała jeszcze wielką prężność ducha — była więc zmuszoną podać się na emeryturę. I teraz jednakże, na odpoczynku nie zapomniała o drodze dla niej nad wszystko sprawie ojczystej. Ostatnie lata życia poświęciła na pisanie popularnych powiastek dla ludu w cenie 10 fen. za broszurkę, pragnąc w ten sposób wytrącić z rąk młodzieży i ubogiej ludności tanie, lecz demoralizujące wydawnictwa niemieckie. Nie zdołała jednakże wydać drukiem wszystkich tych książeczek, — gotowe już, lecz nie wydane pozostały własnością rodziny. — U samego progu wolności, niedoczekawszy switu, zmarła Kazimiera Simon, w dniu 7 stycznia r. 1918, a w dziesięć miesięcy potem wierna jej współpracowniczka i towarzysząca wszystkim prac narodowych osamotniona śmiercią siostra Jadwiga podążyła za nią.

Nie danem im było ujrzenie jednej z ucznic swych: polską nauczycielką w polskiej szkole na wolnej polskiej ziemi, ale w pamięci obywatelstwa Obornik i w kolach narodowych Poznania pamięć siostr Kazimierę i Jadwigi Simon przetrwała i trwać będzie. (M.)

ŻYCIE MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ

Redaktor odpowiedzialny: Stefan Wyrzykowski.

Akademicy a Kongres Eucharystyczny

Młodzież akademicka uczelni Rzeczypospolitej Polskiej, żywo interesuje się I Krajowym Kongresem Eucharystycznym w Poznaniu. We wszystkich środowiskach powstały komitety akademickie, które organizują udział studentów ze swego terenu w obradach kongresu, a specjalnie w obradach sekcji akademickiej. Całą tą akcją kieruje, jak wiadomo, komitet wykonawczy sekcji akademickiej w Poznaniu powołany do życia na konferencji międzyorganizacyjnej w II trymestrze. Komitetowi przewodniczy prezes Sodal. Marjańskiej Akademików kol. Feliks Kończal. Główną pracą, jaką dokonał do tego czasu komitet, jest opracowanie programu obrad sekcji akademickiej. Obecnie komitet zajmuje się wydaniem odpow. ulotek i plakatów, jak również przygotowaniem kwater dla akadem. z innych środowisk.

W odniesieniu do sekcji zaznaczyć należy jeszcze co następuje. Protektorat nad sekcją raczy objąć

J. E. ks. biskup Szlagowski. Obrady jej toczyć się będą w dn. 27 i 28 czerwca br. w 18 s. Coll. Minus. 27. VI 30. O godz. 8 rano w kościele OO. Jezuitów (ul. Dominikańska) nabożeństwo odprawi J. E. ks. biskup Laubitz. O godz. 10 inauguracyjne posiedzenie z referatami kol. Świeżawskiego (Eucharystja ośrodkiem życia religijnego i moralnego ideału akad.) i kol. Jan Bogdanowicz (Eucharystja w zastosowaniu prakt. w życiu akad.) 28. VI. 30. Godz. 8 rano — Msza św. celebrowana w kościele OO. Jezuitów przez J. E. ks. arcybiskupa Teodorowicza. Godz. 10 — zebranie z wykładami p. hr. Z. Żółtowskiej (Eucharystja w zastosowaniu praktycznym w życiu akademickim) i ks. Moderatorsa Moskaly (Rola organizacji akadem. w Akcji Katolickiej). Godz. 21 — Msza św. odprawi ks. Superior Mieloch w kościele OO. Jezuitów, kazanie wygłosi X. radca Durzyński. Poczem przewidziana jest nocna adoracja i Msza św. o godz. 24-tej.

głych latach do przyjęcia w okresie letnim licznych szeregów młodzieży studjującej. Przeglądając nasze koło, rozpoczniemy od Gdyni. Wskutek zmian zaszytych w otaczającym ją terenie charakter dotychczasowej Gdyni jako letniska musiał przekształcić się na środowisko turystyczne - wycieczkowe. Kolonja w czasie trzech okresów przyjęła na kilkudniowy pobyt setki młodzieży akademickiej, z drugiej strony pomieściła szereg wycieczek szkolnych. Temsamem kolonja gdynska spełniać będzie nadal swoje zadanie umożliwiając propagowanie idei morskiej.

Pomieszczenie znajdują wszyscy w obszernych barakach, z których część osobną przeznacza się dla koleżanek. Koszt utrzymania łącznie z mieszkaniem nie przekroczy zł 5,50. Okres cały podzielono na trzy sezony: Pierwszy od 1. 7. do 20. 7., drugi: od 21. 7. do 10. 8., trzeci: od 11. 8. do 30. 8. Dojazd do kolonji od dworca o dwa kilometry — samochodem.

Z kolei przejdźmy do Tupadł jedynej klimatycznej kolonji wypoczynkowej nad pełnym morzem. Z roku na rok cieszy się ona coraz większym powodzeniem, to też obecni kierownicy t. j. Bratnia Pomoc T. S. U. P. w bieżącym roku powiększą ilość miejsc w Tupadłach do 150 przez wydzielenie pokoi w jednopiętrowych domach gospodarzy w Tupadłach. To

umożliwi postawienie kolonji na właściwym poziomie i przyjęcie większej ilości sympatyków polskiego morza. Cały okres podobnie jak w Gdyni dzieli się na trzy sezony. Doświadczenie zdobyte w ciągu kilku lat pozwoli postawić administrację kolonji na takim poziomie, że zadowolony nawet najwybredniejszy. W Tupadłach znajduje się budynek mieszkaniowy piętrowy o pokojach dwu do siedmio - osobowych, poza wioską nad otwartym morzem sąsiadującą z jednej strony z latarnią morską w Rózewiu, z drugiej strony z Jastrzębią Górą.

Przez cały czas trwania kolonji urządzi się szereg wycieczek do Kaszubskiej Szwajcarii, na Hel, statkiem do Gdyni, Karwi i na Bornholm.

Uczestnicy będą mieli możliwość korzystania z wszelkich przyborów sportowych. Koszt całodziennego utrzymania łącznie z mieszkaniem nie przekroczy 5,50 zł dziennie.

Uczestnictwo zgłaszać można w Sekretarjacie Bratniej Pomocy, św. Marcina 40, tel. 39-46. Tamże można zasięgnąć również wszelkich informacji dotyczących kolonji akademickich.

Ogólne kierownictwo kolonji, aż do rozpoczęcia sezonu spoczywa w ręku kol. Bolesława Pawlaka II wiceprezesa „Bratniej Pomocy U. P.” i kierownika wydziału gospodarczego.

Przed XII Kongresem C. I. E.

Czem jest C. I. E.? Dzięki niezłomnym wysiłkom młodzieży narodowej Polska odgrywa na międzynarodowym terenie akadem. rolę czynnika decydującego. Program XII Kongresu C. I. E. w Brukseli.

Kongresy Międzynarodowej Konferencji Studentów (Confédération Internationale des Etudiants — C. I. E.), odbywające się rok rocznie są doniosłymi, wydarzeniami w życiu akademików całego świata.

C. I. E. jest organizacją, skupiającą poszczególne Związki Narodowe Studentów. Powstała ona na pierwszym powojennym zjeździe Związku Francuskiego. Powstała jej było wypływem, dążenia do zbliżenia się narodów i państw.

Dzięki C. I. E. młodzież akademicka najrozmaitszych państw poznaje się, wymienia swe wartości intelektualne, kładąc w ten sposób trwale podwaliny pod zgodną, harmonijną współpracę narodów, opartą na wzajemnym zaufaniu. Obecnie Konfederacja — grupuje niemal wszystkie Związki Narodowe Studentów.

Do C. I. E. jak wiadomo, należy i naczelna reprezentacja ogółu polskiej młodzieży akademickiej — Związek Narodowy Polskiej Młodzieży Akademickiej. Polska, jeden z założycieli C. I. E. odgrywa w niej rolę wybitną i to od samego powstania Konfederacji. Delegaci innych Związków Narodowych w uznaniu pozytywnej pracy delegatów polskich powierzali im w każdorazowym zarządzie stanowisko. Już pierwszego Komitetu Wykonawczego (Comité Executif) wiceprzewodniczącym był kol. Jan Jundziłł - Baliński. Tenże kolega piastował dwukrotnie godność prezesa konfederacji i wreszcie w uznaniu zasług, położonych przez niego IX Kongres C. I. E. mianował go członkiem honorowym. Dziś we władzach Konfederacji zasiada kol. Jan Pożaryski, w charakterze wiceprezesa. Kol. Pożaryski zajmował poprzednio w czasie dwóch kadencji stanowisko generalnego sekretarza C. I. E.

Należy także wspomnieć, że delegat Polski pełni funkcje kierownika Akademickiego Międzynarodowego Biura Samopomocowego, będącego jedną z sześciu komisji C. I. E.

Ogólnie stwierdzić można, że Polska dzięki wytężonej pracy przywódców młodzieży narodowej odgrywa w C. I. E. rolę czynnika decydującego, z którego głosem żadna delegacja nie waży się nie liczyć. Polska jest jedynym państwem, mającym w każdorazowym zarządzie C. I. E. swego przedstawiciela (nie udało się to osiągnąć nawet Anglii).

Narodowa młodzież akademicka potrafiła już dziś na terenie międzynarodowym wywalczyć Polsce stanowisko, odpowiadające jej dziejowej roli.

Jeśli chodzi o XII Kongres C. I. E., to zaznaczyć należy, że odbędzie się on od 12 — 26 sierpnia br. w Brukseli. Gospodarzem więc będzie Związek Narodowy belgijski. Otwarcie Kongresu nastąpi w dn. 13 sierpnia. W następnych dniach obradować będą komisje. W czasie Kongresu przewidziany jest wyjazd na Międzynarodowe Akademickie Zawody Sportowe w Liège, zwiedzenie w temże mieście wystawy, wycieczki m. in. do Ostandy, udział w akademji z okazji rocznicy założenia uniwersytetu w Brukseli. Wydarzeń będzie również szereg przyjęć, m. i. przez króla, minist. oświaty, ministerstwo spraw zagranicznych, Związek Narodowy belgijski. Oficjalne zamknięcie kongresu odbędzie się w dniu 26 sierpnia. Prawdopodobnie, jak dowiadujemy się, z Poznania na Kongresie będzie obecny kol. Zb. Kajkowski, prezes Pozn. Kom. Akad., naczelnej reprezentacji młodzieży akademickiej środowiska poznańskiego.

Znów napaść na korporacje

Tym razem nie napada „Dziennik Poznański”, ani sanator lubelski (patrz ostatni numer „Życia Mł. Akad. — Red.), ale dwumiesięcznik akademicki „Młoda Myśl Ludowa”, organ „Polskiej Akadem. Młodzieży Ludowej”. Napaść ta jednak, co do treści nie różni się niczem od wspomnianych wystąpień.

Tak samo operuje się obelgami, obrzucaniem błotem, a wszystko to podyktowane również ślepa nienawiścią. Oto parę wyjątków dla przykładu: Korporacje „są to organizacje studentów, wyróżniające się nazewnictwem pstrokatelem czapczkami i awanturniczym zachowaniem się w restauracjach oraz na ulicy... „Czy to idea korporacyjna — Red), może być czemś więcej, jak pstrokatą wstążeczką, przyszytą do dekleta i czy

może być gdzieś głębiej niż... na de.lu”. „rozmnożenie (korporacji — Red.) na terenie studenterii obniżyło bardzo poziom życia umysłowego i kulturalnego polskich akademików.

Dalej nazywa się korporacje „śmieszniemi i bezmyślnymi”. Sanatorowi lubelskiemu i „Dziennikowi Poznańskiemu” przybył nowy sojusznik. Zapewne w sanacji z tego powodu wielka uciecha.

A co na to prezes „Polskiej Akad. Mł. Ludowej”, który wszakże sam jest korporantem?

Coś się psuje w państwie duńskim. Jeden do lasa, drugi do sasa. Prezes P. A. M. L. sobie, organ tego związku sobie. A może to jest wyraz „konsolidacji akademickiego ruchu ludowego, (str. 31)....

Gdzie spędzić wakacje?

Akademickie Kolonje wypoczynkowe w Gdyni i Tupadłach.

Wobec zbliżających się wakacji letnich stoją organizacje samopomocowe przed nową pracą, gdyż okres ten nakłada na nie troskę o postawienie kolonij wypoczynkowych na takim poziomie, by licznym szeregiem młodzieży studjującej dać możliwość godziwego wypoczynku po rocznej pracy. Jednak nie wszyscy mają możliwość korzystania z kolonij, gdyż na to nie pozwalają im warunki materialne. To też Zarząd Bratniej Pomocy T. S. U. P. wychodząc z tego założenia, starał się umożli-

wić tym koleżankom i kolegom wyjazd nad morze i ustanowił stypendjum wypoczynkowe dla 20 osób płatne po studjach.

Z roku na rok kolonje usprawniają swoją działalność — przyjmują własną trwałą budowę, dającą jej gwarancję powodzenia.

Od kilku lat prowadzone przez Bratnią Pomoc Studentów Uniwersytetu Poznańskiego kolonje wypoczynkowe w Gdyni i Tupadłach przygotowują się jak w ubie-

Z Młodzieży Wszepolskiej

Promocja kandydatów koła poznańskiego Mł. Wszepolskiej. Na program uroczystości promocyjnych złożyła się wspólna wycieczka w dniu 18 bm. o godz. 6 rano w kierunku na zachód od Poznania, herbatka oddzielnie dla koleżanek i kolegów, uroczyste zebranie promocyjne w dn. 19. bm. (sprawozdanie z tego zebrania podajemy na innem miejscu — Red). Wycieczka mimo wczesnej pory udala się znakomicie. To samo można powiedzieć o herbatce. Herbatkę dla kolegów — kandydatów urządził w swem mieszkaniu prywatnem p. prof. dr. Stefan Dąbrowski. Zagnął ją kol. prezes dr. Zd. Jaroszewski, piękne przemówienie wygłosił p. prof. Dąbrowski. Herbatka w miłym nastroju ciągnęła się kilka godzin. Herbatka dla koleżanek, odbyła się u p. dr. W. Brzeskiej. Zagała herbatkę kierowniczką sekcji koleżanek kol. Eryka Smoluchowska, referat wygłosiła p. dr. Brzeska n. t. „Etnografia Pomorza”. Na herbatkach po referatach żywo dyskutowano.

Mszę św. na intencję nowoprzyjętych członków koła pozn. Mł. Wszepolskiej odprawił w piątek, dn. 23 bm. o godz. 8.30 w kościele farnym przy ołtarzu św. Stanisława Kostki ks. prałat Józef Prądzyński.

Z organizacyj akademickich

POZNAŃ

— Przewodnicząca Sodal. Marjańskiej Akad. — kol. Zofja Weckowska. W ub. niedzielę na walnym zebraniu Sod. Marj. Akad. powołano prezydium tej organizacji w składzie: kol. kol. Zofja Weckowska — przewodnicząca Brykalska — wiceprzewodnicząca, Gajewska — sekretarka. Do zebrania tego powrócimy w najbliższym numerze.

— Zebranie międzyorganizacyjne w sprawie Kongresu Eucharystycznego w Poznaniu odbędzie się dnia 6 czerwca br. o godz. 20 w dużej sali hotelu Rzymskiego (Al. Marcinkowskiego 22, I p.) — Referować będą kol. kol. Karwowski i Wyganowski.

Ogólnokorporacyjny cetus odbył się w czwartek, dn. 22 bm. w 18 sali Coll. Minus pod przewodnictwem wiceprezesa Pozn. Koła Międzykorp. kol. M. Jana Zdzitowieckiego n. t. „Wychowanie narodowe”. Gruntowne wywody prelegenta stały się punktem wyjścia owocnej dyskusji.

— Uroczysty Komers K! Chrobriji odbył się w ub. sobotę w „Belwederze”. Komers zagaił wspianiem przemówieniem com. prezes Józef Kurzawa, przedstawiając zasady i typ pracy korporacji, której dewiza jest hasło „honori et amicitiae”. Przemówienia wygłosili m. in.: przedstawiciel P. K. M. A., Z. A. O., Wisła, entuzjastycznie witany, K! Baltja, K! Silesia, Kola Pilistrów, K! Aquilonia i Kola poznańskiego Młodzieży Wszepolskiej. Po przemówieniach wzniesiono okrzyk na cześć korporacji i Młodzieży Wszepolskiej. Zkolei nastąpiło pasowanie giermków na rycerzy, i kandydatów na giermków. Do nowopasowanych przemówił com. wiceprezes Burda. Następnie przystąpiono do części wesolej. Niezwykle dowcipna była z talentem napisana gazetka konerszowa; wywoływała ona nieustannie salwy śmiechu. Komers udał się pod każdym względem nadzwyczajnie i pozostał w pamięci uczestników niezatarte wspomnienie.

— Koło Organizacji pracy naukowej urządziło w dniu 25 bm. w 23 Coll. Maius zebranie z referatem bibliotekarza Biblj. Uniw. p. dr. Zielińskiego n. t. „Racjonalne korzystanie z biblioteki”.

WARSZAWA

Za korporantów poległych w maju 1926 r. na ulicach Warszawy w obronie konstytu-

tucji odprawił nabożeństwo żałobne w kościele Zbawiciela ks. prałat Nowakowski. W nabożeństwie wzięli udział gremjalnie członkowie i filistrzy korporacji warszawskich.

— Wybory do Rady Konstytucyjnej „Bratniej Pomocy U. W.” Ostatnie walne zebranie „Bratniej Pomocy U. W.” powołało do życia radę konstytucyjną, instytucję, przeznaczoną do przedyskutowania kwestji zmiany statutu towarzystwa. Rada ta wyłonić ma się za pośrednictwem wyborów proporcjonalnych i bezpośrednich w głosowaniu na listy. Wybory te odbywają się dziś. Lista narodowa nr. 1 skupia reprezentantów wszystkich organizacji akademickich, którym zależy na ciągłym rozwoju „Bratniej Pomocy”. Listą otwiera kol. Aleksander Heinrich, b. prezes Nacz. Kom. Akad., dalej idzie kol. Jan Mosdorf, prezes Rady Naczelnej Młodzieży Wszepolskiej, kol. M. Prószynski, prezes Ogólnopolsk. Zw. Bratnich Pomocy, prezes koła warszawskiego Młodz. Wszepolskiej, kol. J. Kurcjuś, prezes Ogólnopolsk. Zw. Akad. Kół Prawn., kol. T. Fabiani, sekretarz generalny N. K. A., kol. Prot Muśnicki, prezes warszawskiego Koła Międzykorporacyjnego itd.

Uroczyste poświęcenie największego na świecie domu akadem. przy ul. Grójeckiej odbędzie się w dniu 1 czerwca br.

LWÓW

— Zjazd Akad. Kół Rolniczych, zrzeszonych w wydziale kół rolniczych Ogólnopolskiego Zw. Akad. Kół Nauk, odbył się w dniach 16, 17 i 18 b. m. w Dublinach pod Lwowem. — Na zjeździe omówiono szereg spraw organizacyjnych dotyczących studjów rolniczych. Prezesem zarządu wybrano kol. Janusza Piszczatowskiego (Warszawa). Do zjazdu tego powrócimy w następnym numerze.

— Zjazd Związku Kół Leśników odbył się we Lwowie w ub. tygodniu. Zjazd zajmował się sprawą reorganizacji studjów oraz unormowaniem praktyk wakacyjnych. Uchwalono również przystąpienie do Ogólnopolskiego Zw. Akad. Kół Naukowych. Na prezesa Związku powołano kol. Kozakiewicza (Warszawa).

WILNO

Legalszki akademicka kolonja pod Wilnem rozpoczyna swój pierwszy sezon w dniu pierwszego czerwca br. Położenie kolonji — wśród lasów i łąk nad malowniczą Wilją — nadaje jej specjalny urok. Sezon trwa do 1-go października.

Z zagranicy

— Na zjazd związku młodz. państw bałtyckich, do którego wchodzi związki narodowe: estoński, lotewski i litewski, wyjechała w dniu 9 bm. delegacja polska pod przewodnictwem kol. A. Doboszyńskiego.

Z Wydawnictw

— Legaciszki — akademicka kolonja wypoczynkowa. Wydawnictwo z racji poświęcenia i otwarcia kolonji. Nakładem Wileńsk. Kmitetu Wojew. Pomocy Polsk. Młodz. Akad. Wilno 1930 r. — Broszura ta, wydana jest b. porządnie. W tekście jej znajduje się szereg pięknych ilustracji z tej wileńskiej kolonji akademickiej. Na treść broszury składają się nast. artykuły: Wstęp kol. Ryszarda Puchalskiego, prezesa „Bratniej Pomocy” Uniw. Wileńskiego; Działalność Woi. Komit. Wileńsk. Pomocy Polsk. Młodz. Akad. — Wł. Babicki; Za co kochaliśmy Nowicze (dawna kolonja wypoczynkowa młodzieży wileńskiej. — Red.), dlaczego pokochamy Legaciszki — kol. M. Czerewko. Poza tem mamy bogaty dział informacyjny. Zalecałoby się, by poszczególne Kom. Wojewódzkie wydały podobne broszury o kolonjach im podległych.

Przyjazd Polaków z Ameryki

(KAP) W pierwszych dniach czerwca r. b. przybędzie do Gdyni wycieczka Stowarzyszenia Rzymsko-Katolickiego z Detroit. Głównym celem wycieczki jest udział w ogólnopolskim Kongresie Eucharystycznym w Poznaniu, a także zwiedzenie całego kraju. Na czele wycieczki stoi ks. biskup Plagens. Dla przyjęcia tej wycieczki powstał specjalny komitet, utworzony z przedstawicieli organizacji katolickich.

RADJO

Programy radjofoniczne

Niedziela, dnia 1 czerwca 1930 r.
Poznań (335 m) godz. 10.15 transmisja nabożeństwa z Bazyliki Wileńskiej; godz. 12.05 odczyt rolniczy p. t. „Pamiętajmy zawsze o cukrowcu” (wygl. inż. Karol Temler); godz. 12.25 odczyt roln. p. t. „Wiesz czeskosłowacka” cz. III. (wygl. inż. Stanisław Polowicz); godz. 12.45 wykład dla gospodyń p. t. „Jak się można ubrać dobrze a tanio” (wygl. p. Wanda Wegemannowa); godz. 16.45 Hallo! Hallo! Międzynarodowa Wystawa Komunikacji i Turystyki; godz. 17.00 audycja dla dzieci w wyk. p. Zygmunta Noskowskiego, art. T. P.; godz. 17.30 biuletyn Stow. Mł. Polskiej; godzina 18.00 uroczysta Akademia ku czci błog. ks. J. Bosko (transmisja z Auli U. P. Program: 1. A. Guilmont: Introduction i Allegro risoluto op. 91 (odegra prof. Pawlak), 2. Zagajenie, 3. Przemówienie J. E. ks. Kardynała Prymasa, 4. E. Tinel: Benedictus na 5 gł. mieszanych (odsł. chór katedralny pod dyr. ks. dr. Gieburowskiego), 5. Referat: Bogostawiony J. Bosko a młodzież (wygl. p. dr. Gantkowski, prof. U. P.), 6. Dwie deklamacje, 7. Händel: Alleluja z orat. „Mesjasz” (odsp. chór kat.), godz. 19.40 „Silva rerum”; godz. 20.00 kwadrans literacki; godz. 20.15 wieczór piosenek polskich i amerykańskich w wykonaniu Eleanor Cook (słynnej artystki z Nowego Jorku), Camilla Edwards (fortepian). Program: Cz. I. Pieśni polskie: 1. Maciek, 2. O mój rozmarynie, 3. Matuś, moja Matuś, 4. Chałupczka niska, 5. Siedzi sobie zając, 6. Jestem sobie chłopak, 7. Jadą Huzarzy. Cz. II. pieśni amerykańskie; godz. 21.00 muzyka nowoczesna. Wykonawcy: prof. Gertruda Konatkowska (fortepian), prof. Józef Madeja (klarnet). Program: 1. A. Honegger: Sonata, 2. E. Wallesz: Dwa utwory op. 34 (odegra p. Madeja), 3. Korngold: Bajki (Märchenbilder) odegra p. Konatkowska, 4. Debussy: Rapsodia B-dur (odegra p. Madeja); godz. 21.45 sygnał czasu, komunikaty sportowe; godz. 22.00 transmisja z Teatru „Morskie Oko” w Warszawie (Rewa) p. t. „Uśmiech Warszawy”).
Katowice (409 m) godz. 10.15 nabożeństwo z Wielkich Piekar; godz. 15.00 prof. Józef Gołachowski, „Przyszyca u zwierząt raciczyńskich”; godz. 15.20 ks. dr. B. Rosiński: „Prawdziwa religijność”; godz. 15.40 koncert popularny; godz. 17.05 audycja harcerska; godz. 18.50 „Bery i bojki śląskie”; godz. 19.15 transmisja audycji z Krakowa ku czci Jana Kochanowskiego; godz. 20.00 transmisja z Warszawy.

Poniedziałek dnia 2 czerwca 1930 r.
Poznań (335 m) godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdowe i komunikaty gosp.; godz. 16.50 odczyt T. C. L.; godz. 17.10 lekcja gry szachowej; godzina 17.30 gawęda harcerska; godz. 17.45 koncert popularny orkiestry 58 p. p. pod batutą kpt. Maksymiljana Chmielewicz; godzina 19.00 audycja wesoła w wyk. p. Zygmunta Noskowskiego, art. T. P.; godz. 19.25 interludjum muzyczne w wyk. p. Gertrudy Linckówny (mezzosopr.) Przy fortepianie: Jadwiga Komorowska; godz. 19.50 odczyt p. t. „Wawel z okresu renesansu” (wygl. p. Aleksandra Peretiatkiewiczowa); godz. 20.10 „Poetki polskie mówią” (rec. p. Roman Juraszek); godz. 20.30 koncert wieczorny (transmisja z Warszawy); godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe; godz. 22.15 „Obrazki miłośierdzia” (wygl. Brat Cezary).
Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka gramofonowa; godz. 16.15 program dla dzieci. P. Zofia Szedebergowa wygl. pogadankę p. t. „Porównamy o Kochanowskim”; godz. 16.45 muzyka gramofonowa; godz. 17.45 muzyka lekka; godz. 19.10 skrzynka pocztowa rolnicza; godz. 19.25 pogawędki ki techniczne, „Zagadki naukowe radjofonij”; godz. 20.30 koncert wieczorny; godz. 22.00 P. W. Grabińska — „Zdarzenia i ludzie”; godz. 23.00 muzyka salonowa z „Oazy”.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: R. S., Kościan 10 zł, Klimkowski Walerjan 10 zł, M. R. z prośbą o zlitowanie 20 zł, Wład. C. Stęszew 10 zł, Edward Sterczewski, Poznań 50 zł, S. S. z podziękowaniem za otrzymane łaski 5 zł, Józef Kielas 20 zł, N. N. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalszą pomoc 2 zł, razem z poprzednio pokwitowanymi 2,814,19 zł.
 Sprostowanie w nr. 247 „Kurjera Poznańskiego” mylnie wydrukowano razem z poprzednio pokwitowanymi 1,387,19 zł, zamiast 2,687,19 zł.
 Na Dom Oświatowy T. C. L. Dr. Edmund Lukanowski, Katowice zamiast kwiatów na trumnę śp. Józefaty Seydowej 20 zł.
 Na dom sierót na Śródcie: 50 zł wypłacono dniami 28. 5. S. Wincencie.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Krystyna Grundmanówna, 1 m., Franciszek Jackowiak, cieśla, 62 l., Stanisław Mielcarek, mistrz cukierniczy 41 l., Stefan Lutostański, kapitalista, 83 l., Franciszek Gramza, 1 r. 2 m., Józef Białkowski, szeregowiec, 60 p. p. 24 l., Seweryn Cześnik, mistrz piekarski, 61 l., Ludwik Owsianowski, murarz, 41 l., Marja Korczówna, 3 l. 10 m., Jan Niechciałowski, mistrz obuwniczy, 59 l., Brunon Mayer, 6 m. 10 dni, Anna Frackowiakowa z d. Białkowska, 63 l., Sylwester Filipowski, drukarz, 24 l., Seweryna Wańska, służąca, 36 l., Mieczysław Kłos, kupiec, 37 l.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Koło Muz.-Scen. „Dzwon”, Jeżyce.** Nadzwyczajne zebranie odbędzie się dnia 30. bm. o godz. 20 w sali p. Kasperkowej.
 — **Stow. Żeńskiej Młodzieży Kupieckiej w Poznaniu** urządzi w dniach 31. bm. do 1 czerwca wystawę robót ręcznych w czerwonej sali Domu Król. Jadwigi przy Alejach Marcinkowskiego 1. Otwarcie wystawy nastąpi w sobotę dnia 31. bm. o godz. 14.
 — **Cech Murarzy.** Miesięczne zebranie odbędzie się dnia 1 czerwca o godz. 11 w lokalu Ograbowicza, Ślusarska 6.
 — **Zw. Wermistrzów Polskich.** Zebranie plenarne odbędzie się dopiero dnia 1 czerwca o godz. 11 przed poł. w lokalu p. Tomczyka przy ul. Wronieckiej 13.
 — **Stow. Porządku Publicznego Wilda.** Zbiórka dnia 1 czerwca o godz. 8 przy Rynku Wildeckim celem wzięcia udziału w uroczystości 30-lecia Katol. Tow. Rob. Polskich — Wilda.
 — **Katol. Tow. Rzemieślników Polskich w Poznaniu.** Zebranie odbędzie się dnia 2 czerwca o godz. 20 w sali Domu Królowej Jadwigi. Interesujący wykład wygłosi p. Podrzycki.
 — **Tow. „Pięlgrym” p. w. Matki Boskiej w Poznaniu.** Przyjmowanie kandydatów na członków odbywać się będzie od dnia 2 do 6 czerwca br. w godzinach od 18—19. Kandydaci winni stawić się w biurze przy ul. Św. Józefa 5 ptr., wraz z dwoma członkami naszego towarzystwa.
 — **Wydział Pomocniczy Krawiectwa Damskiego.** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 2 czerwca o godz. 19.30 u p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8a.
 — **Tow. Uczestników Powstania Jeżyca.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 3 czerwca r. o godz. 20 w lokalu posiedzeń p. Tomikowskiego ul. Szamarszewskiego 18.
 — **Zrzeszenie Emerytów Kolej. przy Z. U. K. Poznań.** Miesięczne zebranie odbędzie się dnia 3 czerwca o godz. 17 w sali p. Bohnowej, ul. Marszałka Focha 85.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— **U. K. 1.** Tylko co do uposażenia (ze zmianami) urlopów i t. d., zresztą nie.
 2. Nie. Stosunek służbowy ma w zasadzie charakter kontraktowy.
 3. Absolutnie nie, przyznano Panu maksimum tego, co można było osiągnąć.
 4. W żadnym razie zachodziłaby tylko ewentualnie pretensja odszkodowawcza, trudna do zrealizowania. Radzimy zadowolić się wyrokiem pierwszym i sprawy zaniechać. Przeciw owemu urzędnikowi mógłby Pan ewentualnie wystąpić o zniewagę, gdyby Pan miał dowody czarne na białym. (ak)
 — **Obcy Polak.** Postępowanie to opiera się na przepisie artykułu 3 ustawy o obywatelstwie Państwa Polskiego z 20. 1. 1920. Niech Pan postara się o poświadczenie osób wiarogodnych, że rodzice Pana np. stale używali języka polskiego i brali udział w życiu polskim. Gdyby to sprawiło trudności, niech Pan starania o obywatelstwo oprze na artykule 8, przyczem należy przedstawić: świadectwo moralności, dowód zamieszkiwania przez 10 lat w Polsce, dowód posiadania środków utrzymania i dowód znajomości języka polskiego. Służbą wojskową nie nabył Pan obywatelstwa, gdyż nie został Pan przyjęty do wojska na stałe. (ak)
 — **Stały czytelnik w Berlinie.** Zależy od stopnia pokrewieństwa spadkobierców ze spadkodawcą. Prosimy nam to donieść a wówczas będziemy mogli odpowiedzieć dokładnie. (ak)
 — **S. 45 Poznań.** Stało się to na żądanie t. zw. opiekuna generalnego, który jest urzędnikiem powołanym przez miasto i z urzędu wykonuje opiekę nad dziećmi nieślubnymi. Postępowanie było prawidłowe i przewidziane prawem. Koszta około 3 zł) ponosi Pan. (ak)
 — **Nr. 64.** Przy przyznaniu stopniu renty nie należy się; od orzeczenia komisji przysługuje rekurs. (ak)
 — **A. A.** Informacje Pańskie nie wystarczają nam. Sąd z urzędu nie może tego zrobić. Natomiast dłużnik może otrzymać wyrok sądowy, zasądający wierzyciela na udzielenie kwitu małżanego, a wówczas można hipotekę wymazać na podstawie tego wyroku, o ile uzyska prawomocność. (ak)
 — **Nr. 1832 Poznań.** Póki biegnie kontrakt musi Pan płacić, na to niema rady. (ak)
 — **Mars 100.** Wyjaśniliśmy już kilkakrotnie; w danym wypadku nie ma obowiązku opłacania tego podatku. (ak)
 — **M. S. Ostrów.** Niestety nie. Również tego nie rozumiemy, lecz także już obecnie panują stosunki (ak)
 — **Zygmunt Rawicz.** Owszem, należy wytoczyć proces we Francji, o ile jego miejsce zamieszkania jest tam znane.

Można również wytoczyć proces w ostatnim miejscu zamieszkania w Polsce, a później na polski wyrok uzyskać wykonalność we Francji. (ak)
 — **W. P. L.** Za zobowiązania odpowiada przez 5 lat od chwili przejścia. (ak)
 — **P. M. Borkowska.** Radzilibyśmy zawiadomić policję o swych spostrzeżeniach, jednak bez jakichkolwiek wniosków. Odstrońcie z zarzutami, podawajcie jedynie fakty! Innej drogi niema. (ak)
 — **M. F. 1.** Nie; przeliczenie następuje z mocy kontraktu według relacji czystego złota. 2. W parytucji grama złota (prawie to samo). 3. Może Pan skarżyć na obniżenie, będzie jednak trudno to uzyskać. 4. Jeszcze nie wiadomo, czy Pan procenty nadpłacił. (ak)

— **Abonentka D. K.** Sprawa należy do Sądu Powiatowego. Skarżyć można Zalecamy wziąć atest ubóstwa (uzyskuje się przy placu Sapieżyńskim) i wnieść do sądu o przydzielenie adwokata. Przedsiębiorstwo istnieje, wystarczy adresować do Detroit. (ak)
 — **F. N. 1111.** Można wytoczyć skargę owej firmie; niech Pan odda sprawę adwokatowi, ewentualnie na podstawie prawa ubogich. (ak)

KAPELUSZE

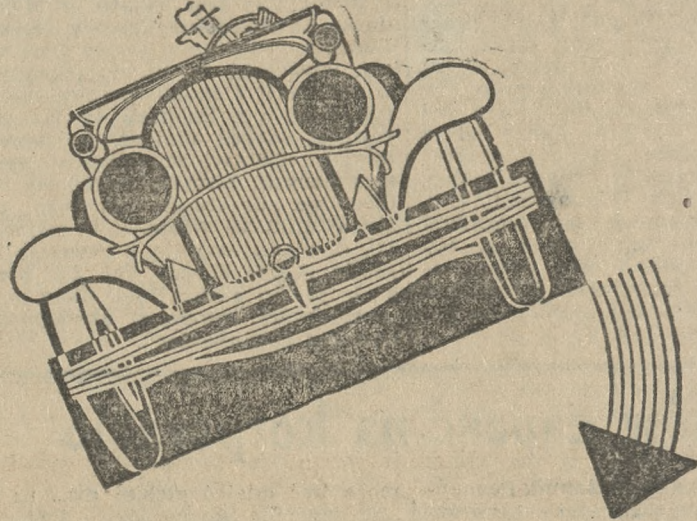
damskie, męskie, dziecięce, czapki, berety oraz wszelkie modne artykuły w najnowszych fasonach i kolorach po cenach bardzo niskich w wielkim wyborze
HURT. DETAL
 poleca firma **SVENDA & DRNEK**
 Stary Rynek 43
 naprzeciw przegierza przed ratuszem.

„WIWA“ Pończochy Skarpetki
 damskie tylko pierwsze gatunki w wszystkich kolorach nadeszły!
 męskie, dziecięce, sportowe w wielkim wyborze. Trykotaż!

4,- | 6,- | 8,- | 9 zł 1/2 kg
 To są ceny za 1/2 kilo naszych specjalnych gatunków wyborowych mieszanek czekoladowych znanych z niedoścignionej dobroci!!!
Bracia Miethe Właśc. M. Kaczmarek **Gwarna 8. Tel. 31-01.**
 Skład cukrów i czekolad, własna wytwórnia. — Rok założenia 1872.

CHRYSLER TWIERDZI

ZAKRĘTY

można brać zwiększając szybkość

Samochody Chrysler są tak zbudowane, że branie zakrętów z dużą szybkością jest absolutnie bezpieczne. System, według którego podwozie Chrysler'a jest zawieszona na resorach, wypróbowany został wielokrotnie na wyszczerzonych samochodowych.
 Długie, płaskie resory, umieszczone tuż przy kołach, są osadzone w gumie i nie posiadają sztywnych wieszaków. Dzięki podwojnemu wygiętej ramie, środek ciężkości znajduje się nisko. Kierowanie wozem jest bardzo łatwe nawet na najgorszych drogach.
 Nowa, cicha przekładnia wraz z nowym Chryslerowskim karburatorem o niskim ciśnieniu umożliwiają intensywne przyspieszenie i osiąganie dużych szybkości nawet niewprawnym kierowcom.
 Konstrukcja Chryslerowskich resorów potęguje sprawność najnowszych modeli na złych, wyboistych drogach.
Trzy nowe serie samochodów Chrysler'a można każdej chwili obejrzeć u najbliższego przedstawiciela.

JENERALNE PRZEDSTAWICIELSTWO NA POLSKĘ I W. M. GDAŃSK, AUTO-KONCERN, Sp. z o. o., WARSZAWA
 AUTO-SALON S. z o. p., POZNAŃ, FREDRY 13

Dnia 29 maja r. b. zmarł, w 38 roku życia, ś. p.

Mieczysław Kłos

współzałożyciel i członek Rady Nadzorczej naszej instytucji.

Ś. p. Zmarły położył wielkie zasługi około powstania naszej instytucji, której służył dobrą radą do końca życia. Wdzięczną pamięć o Nim zachowamy na zawsze.

Młyny i Tartaki Wągrowieckie
Rada Nadzorcza. S. A. w Wągrowcu. Zarząd.

Pw 11911-23,171

W sobotę, dnia 31 maja 1930 r. o godz. 4,30 rano zasnął w Bogu nagle opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz ukochany tatuś, syn, brat, szwagier i wujek, ś. p.

Jan Wuttke

40 roku życia. Eksportacja zwłok do kościoła odbędzie się we wtorek, dnia 3 czerwca, o godz. 10 z domu żałoby przy ul. Boreckiej, poczem pogrzeb.

W ciężkim smutku pogrążona

żona, dzieci i rodzina.

Koźmin, Borek, Chicago, Gdynia, Leszno, Poznań, Wyrzysk.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

nw 11891

W środę, dnia 28 maja 1930 r., o godz. 11,30, zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najukochańszy syn, najdroższy brat, wnuk, siostrzeniec i wujek, ś. p.

Sylwester Filipowski

przeżywszy lat 24.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 1 czerwca o godz. 5 po południu z domu żałoby przy ulicy Warszawskiej 7 na stary cmentarz św. Małgorzaty.

W ciężkim i nieutulonym żalu pogrążona

zw 23841/2

rodzina.

Poznań, Włoszakowice, Katowice.

Za szczerze dowody współczucia oraz liczne wieńce i udział w pogrzebie naszego najdroższego synka, ś. p.

Jurka

składamy wszystkim Krewnym, Przyjaciolom i Znajomym najserdeczniejsze

dw 5227

Bóg zapłać!

W nieutulonym bólu

Franciszkostwo Malinowscy.

Śrem, w maju 1930 r.

Dnia 29 maja zasnął w Panu, po ciężkich cierpieniach, opatrzony świętymi Sakramentami, w 38 roku życia, mój ukochany mąż, nasz najdroższy tatuś, syn i brat, ś. p.

Mieczysław Kłos

sodalis marjanus.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 1 czerwca, o godz. 5 po poł. z kaplicy św. Józefa na cmentarz św. Marcina przy ul. Bukowskiej. Msza św. żałobna w poniedziałek o godz. 8 w kościele Farnym.

W smutku pogrążeni

zw 23866

żona, dzieci, rodzice, brat i rodzina.

Poznań, Ostrów (Wlkp.), Łabiszyn, Czempin, Chicago i Milwaukee.

Za oddanie ostatniej przysługi, śliczne wieńce i serdeczne wyrazy współczucia a Wieleb. ks. ks. Salezjanom za łask. współudział w pogrzebie ś. p. męża mego

Romana Ciężyńskiego

składam serdeczne

Bóg zapłać!

Stroskana

żona z córeczkami.

zw 23846

W piątek rano, zmarła w Bogu opatrzona Sakramentami św., nasza ukochana siostra, ciocia i bratowa ś. p.

Franciszka Piechocka

przeżywszy lat 64. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 2 czerwca r. b., o godz. 5 po południu z kościoła św. Józefa, o czem zawiadamia

stroskana rodzina

Bronisławowie Kozłowscy.

zw 23867

Katarzyna Potrzebińska

zasnęła w Bogu, 30 maja 1930, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa matka. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 2 czerwca o godz. 5,30 z kościoła cmentarnej w Górczynie.

W ciężkim smutku pogrążeni

Poznań, Kanałowa 7

syn z rodziną.

Zakład Pogrzeb. „Ceremonjal”. Towarowa 25. tel. 31-90.

JW Panu Dr. Wiktorowi Orzechowskiemu Primariuszowi Szpitala Miejskiego w Poznaniu za troskliwą opiekę i nadzwyczajne zajęcie się mężem moim w czasie jego choroby — składam tą drogą najserdeczniejsze

zw 23864

podziękowanie.

Wanda Zagórska z synem.

Po długich i ciężkich cierpieniach, zmarł w 58 roku życia, zaopatrzony Sakramentami św., nasz najukochańszy i najtroskliwszy ojciec, 6. p.

Emil Adam Bobke

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 1 czerwca r. b., o godz. 5 po południu, z kostnicy cmentarza jeżyckiego, o czym wszystkich Krewnych i Znajomych zawiadamiają
zw 23 845 w ciężkim smutku pogrążeni córki i syn.

ś. † p.

Małgorzata Hube

ze Stowarzyszenia Matki Boskiej Dobrej Rady długoletnia współpracownica Zakładu Kórnickiego po ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, zasnęła w Panu, w 73 roku życia, dnia 29 maja w Kuźnicach obok Zakopanego. Zwłoki zostaną przewiezione do Warszawy. Nabożeństwo żałobne odbędzie się we wtorek, d. 3 czerwca, o godz. 10 rano, w kościele św. Karola Boromeusza przy ul. Chłodnej, poczem nastąpi złożenie zwłok na Powązkach. O tym smutnym obrzędzie zawiadamia Kuźniczanki i Znajomych.

Stowarzyszenie Matki Boskiej Dobrej Rady.
zw 23 854

†

Dnia 30 maja 1930 r., o godz. 11 zmarła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., nasza najdroższa matka, teściowa i babcia 6. p.

Anna z Stryczyńskich Weinertowa

przeżywszy lat 79.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 2 czerwca r. b. o godz. 16 z domu żałoby na cmentarz parafialny.

W głębokim smutku pogrążeni
dzieci i rodzina.
zw 23 863

Nowe-Miasto n/W., Poznań, Wiry.

Przewielebnemu Duchowieństwu, Bractwu Kurkowemu, mistrzom Cukierniczym, Chórowi Opery, wszystkim Krewnym, Znajomym i Przyjaciołom, za nadesłane współczucie oraz wieńce i udział w pogrzebie, męża mojego i kochanego ojca, 6. p.

Stanisława Mielcarka

najserdeczniejsze zw 23 860

Bóg zapłać!

Zona z dziećmi.

Za okazanie mi wiele zycji wości oraz współczucia z powodu zgonu męża mego, 6. p.

Stefana Ostoja Zagórskiego

oraz za wzięcie udziału w pogrzebie — saladam tą drogą najserdeczniejsze

podziękowanie

wszystkim Znajomym i Przyjaciołom Zmarłego, a przedewszystkiem JW Panom Prezesom Mütterowi i Bojarskiemu tudzież Sędziom, Prokuratorom i Urzędnikom Sądów Poznańskich.

zw 23865 Wanda Zagórska z synem

Powróciłem

Dr. Pomorski, specjalista w chirurgii i chorobach kobiecych
plac S-to Krzyski 4 dzw 5218/4

11,30—1, 3—4.

Klinika prywatna.

J. Maciejewski dentysta od 10—1 i 4—6.

Tel. 61-94. Słowackiego 4/6 (narożnik Jasnej).
Dla pp. Urzędników i członków Kas Chorych odpowiednie ulgi

Wielkopańskie

MIESZKANIE

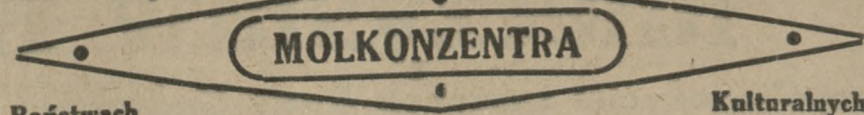
9 pokoi, tuż przy placu Wolności, II piętro, zaraz do wynajęcia wprost od gospodarza.
Oferty Kurjer Poznański zw 23 804

Szwajcarski Mleczny Koncentrat

orzeźwiający i odżywczy
Napój z prawdziwym smakiem cytrynowym

Patentowany

we wszystkich

Państwach

Kulturalnych

Zestawiony z najlepszego szwajcarskiego kondensowanego mleka alpejskiego. Posiada w sobie naturalne kwasy mleczne, cukier, białko, kwas fosforanu witaminy, jest więc tem samym pożądanym napojem dla dzieci i dorosłych do nabycia wszędzie a mianowicie: Pw 11904-22.116

w Cukierniach i Kawiarniach

„Polonia“, w/m. ul. Fredry
„Ziemiańska“, w/m. ul. 27 Grudnia
„Warszawianka“, w/m. Al. Marcink.
„Dobski“, w/m. ul. Fredry
„Weber“, w/m. ul. Nowa
„Grand Cafe“, w/m. Pl. Wolności
„Wielkopolska“, w/m. Pl. Wolności
„Pawlarczyk“, w/m. ul. św. Marcin
„Fangrat“, w/m. ul. Fr. Ratajczaka
„Esplanada“, w/m. Pl. Wolności
„Fitzner“, w/m. Stary Rynek
„Riviera“, w/m. Sołacz i inne.

w Restauracjach

„Parkowa“, Sołacz
„Ogród Zoologiczny“
„Bractwa Kurkowego Szlag“
„Bristol“, w/m. ul. Jasna
„Bayer“, w/m. pl. św. Krzyski
„Lewandowski“, w/m. pl. Sapieżyński
„Orczykowski“, w/m. ul. Wjazdowa
„Sowiński“, w/m. ul. Przemysłowa
„Zieliński“, w/m. ul. Górna Wilda
„Zawadzka“, w/m. ul. Górna Wilda
„Kubinka“, w/m. ul. Górna Wilda
„Florkowski“, w/m. ul. Pocztowa i inne.

WYŁĄCZNE PRAWO EKSPLOATACJI
zakłady fabryczne

J. KUJAWA, POZNAŃ

św. Marcina 63 — Telefon 51-17, 31-36.

Fabryka wód mineralnych i owocowych, wódek, koniaków, winiaków, likierów i soków.

Bufet i Restauracja „VARSOVIE“

ul. 27 Grudnia 10.

Śniadania: od godz. 8-mej rano zł 1.50

Obiady: od godz. 12-tej do 16-tej zł 2.00

w abonamencie zł 1.80

Kolacje: od godz. 19 a la carte po przystępnej cenie.

Obfity zimny bufet krakowski.

Piwa i wszelkie napoje w najlepszym gatunku.

Przyjmuje się zamówienia poza dom.

Pokój do zebrań. Tel. 19-99.

Pw 11303-55.51

Ubikacje fabryczne

w nowym budynku żelbetonowym ca 1700 m. kw., nadające się na każde przedsiębiorstwo, z szopami i podwórzem. Woda, gaz, elektr., i kanalizacja, bocznicę kolejową można zainstalować. Dojazd tramwajowy, wydzierzawię całkowicie lub częściowo. Łaskawe zgłoszenia skierować proszę do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 23849

6 ubikacji biurowych

(frontowych) ewtl. z składnicą, powierzchnia ca 175 kw. m. w centrum miasta, tylko odpowiedzialnym reflektantom do wydzierzawienia. Zgłoszenia „PAR“, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 22.99

Pw 11 885-22.99

Składnicę na własny rachunek

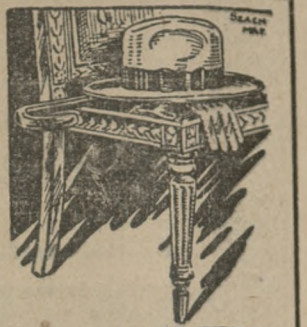
odda fabryka rzutkim i poważnym kupcom z kapitałem 10—15000 zł. Gotówka potrzebna na urządzenie. Duży dochód zapewniony. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod nw 11887

Rheuma, Ischias, Podagra, Artrytyzm. Bóle nerwowe i t. d. wedle badań klinicznych i szpitali. Zupelnie uleczalne w kuracji domowej przy użyciu

Mra. Hessla „Petrobalsam“

produktu z ropy naftowej i olejków balsamiczno-igłiowych w wodzie zupełnie rozpuszczalnego, wszędzie do nabycia. Opatentowany i zarejestrowany w Ministerstwie S. W. Informacji udziela: Pw 11 477-72.14

Reprezentant f-y „BURKUT“,
Lwów, Chmielowskiego 12,
Tel 54-13.

Jak masz INTERES

do załatwienia, to idź elegancko ubrany!

Zwłaszcza uważaj na kapelusze, koszule kołnierzyk i krawaty!

PIOTR PLUCIŃSKI

ze St. Rynku 37, sprzedając tanto artykuły męskie niedjednemu w ten sposób pomógł!
Pw 11884-23.41

Ceny zniżone

REX-ACME

motocykl stojący bezsprzecznie na najwyższym poziomie pod każdym względem. Zanim kupisz motocykl zobacz wpiers modele 1930 tylko 4 takowe od zł 1890 począwszy.

T. Koszczyński, Poznań,
Pasaż Klina Apollo
tel. 52-63, wejście: Fr. Ratajczaka lub Pickery.
Dogodne spłaty.

Pw 11 890-22.104

3—4 pokojowego mieszkania

zaraz lub 1 lipca 1930 r. poszukuje nauczyciel emeryt wprost od gospodarza lub zainteresowanych. Oferty do Kurjera Pozn. pod zw 23809

Na ogrodnictwo nadający się dom

z elektr. światłem, 2 3/4 morgi ogrodu, 1 morga ziemi, blisko granicy niemieckiej, na sprzedaż. Wpłaty 20—25000 zł. Zgłoszenia reflektantów należy skierować do Biura Ogłoszeń „PAR“, Bydgoszcz, Dworcowa 72, pod „Ogrodnictwo“
Pw 11 908-68.000

Przed sezonem letnim sprzedam w mieście na wybrzeżu, dobrze prosperującą

drogerję

z obrotem cirka 120 tys. zł rocznie. Oferty: Biuro Ogłoszeń Woźniak, Gdynia, skrytka pocztowa 5, dla nr. 39.
nw 11 683

Doświadczony

handlowiec

na niewypowiedzianem stanowisku dyrektora większego przedsi. przemysłowego, szuka innej rozwojowej pozycji. Przedsiębiorczy i energ. dysponent-organizator, zdolny do układów, koresp. polsko-niem. i bilansista. Propozycje upraszam pod zw 23 807 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Hotel Metropol w Sopotach

Nowocześnie z wygodami urządzony, hotel bardzo lubiany, wygodne położenie.

Hugo Werminghoff

Czołowa winiarnia i piwiarnia. — Ceny umiarkowane.

Jeśli nie znacie kraju

gdzie w fioletowym cieniu fjordów migocą srebrnotuskie sardynki, poznajcie przynajmniej jego świetne przysmaki t. z. sardynki norweskie, przepyszne w smaku, przytem pożywe i tanie, gdyż bezmierne jest bogactwo rybne wód norweskich. Przyprawione w najlepszej oliwie lub sosie pomidorowym zaspakajają najwybredniejsze wymagania smakosza. Nadzwyczajnie pożywe wskutek wielkiej zawartości jodu.

nw 11243

OSZCZĘDNOŚCI

od 1 zł począwszy, przyjmujemy i oprocentowujemy na dogodnych warunkach,

Przy wkładzie 10 złotych wy pożyczamy skarbonki domowe

Za zobowiązania Banku Miasta Poznania odpowiada cały majątek stołecznego miasta Poznania, wynoszący przeszło 250 milionów złotych.

BANK MIASTA POZNANIA

(dawniej Miejska Kasa Oszczędności)

Instytucja bankowa prawa publicznego o pupilarnej pewności.

CENTRALA: Poznań, ul. Nowa 10.

ODDZIAŁY: Poznań, ul. 27 Grudnia 19.

nw 11678

Poznań, ul. św. Łazarza, M. Focha 50.

W tych dniach rozpoczęły mole swe dzieło niszczenia. Zakupu Moliny odkładać nie wolno.

Molina jest w oryginalnych paczkach a 0,75, 1,25 i 2,50 do nabycia w każdej drogerji.

Fabryka środków do zwalczania szkodników „UNIVERSUM”, Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 38. Pw 11457-19,30

MARIÁNSKÉ LÁZNĚ

(Marienbad) Czechosłowacja
kąpiele gazowe, borowinowe,
żelazne, 45 źródeł mineralnych

Hydropatja - Elektroterapia

Sezon maj — wrzesień

50% zniżki powrotnej na kolejach czeskich.

Wszelkich informacji udziela: Rządowy Zarząd Kapelowy w Marienbadzie lub Biuro Propagandowe w Warszawie, ulica Niecała 8.

nw 17891

Pw 10399-15,126

Najmodniejsze perfumy

Venise original, Marions Nous, Camélia du Nil, Déja le Printemps, Kakidja

f-y Oriza L. Legrand, Paryż

wylączna sprzedaż na Poznań i okolicę aw 5016

J. Gadebusch, Poznań, Nowa 7 (Bazar), tel. 16-38

próbne flakony powyższych perfum od 4,50 zł począwszy.

Gospodarstwo

68 mórg przy Poznaniu martwy i żywy inwentarz, budynek masywny, nadaje się na ogrodnictwo sprzedam lub zamienię na dom w Poznaniu. Oferty do „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 22,109

Pw 11195-22,109

W czasie Zielonych Świąt największą przyjemnością jest wyjazd własnym samochodem, by z piękna przyrody czerpać siły do dalszej owocnej pracy, czas ten jest bliski.

Prosimy obejrzyć niezwłocznie naszą stałą wystawę najnowszych modeli samochodów światowej sławy

FIAT-MINERVA

Liczny wybór od najmniejszych i najekonomiczniejszych do silnych samochodów turowych z karoserjami wszelkich typów w wykonaniu jaknajsolidniejszym do natychmiastowej dostawy.

Ceny konkurencyjne.

Kupna wyjątkowo okazyjne stale na składzie.

„Brzeskiauto” Sp. Akc. Poznań

ul. Dąbrowskiego 29. Tel. 6323, 6365.

Pw 11 309-23,119

Bacność Rolnicy!

Otwieram z dniem 1 czerwca 1930.

Panowie posiedziiele ziemscy

- „ gospodarze
- „ właściciele domów
- „ kupcy
- „ rzemieślnicy

a p. kapitaliści

chcecie dobrze ulokować swoje kapitały, zwróćcie się do mego biura.

Zależy mi na tem, aby kupującemu przedstawić stan praktycznie i ażeby nie narazić tak kupującego jak sprzedającego na niepotrzebne straty w podróżach. Obie strony mogą liczyć na fachową i sumienną obsługę, zapewniając w danym wypadku całkowitą dyskrecję. Upraszam Szanownych Panów, udawajcie się z całym zaufaniem do mego biura, ja z mej strony gwarantuję za dobrą obsługę. Własny samochód do dyspozycji.

Z poważaniem

zw 23936

AGRARJUSZ, Biuro Handlowe, Poznań, Nowy Rynek 14/15.

Adres skrowaj i polat mie znajomemu!

Wytnij i chowaj bo zawsze może się przydać.

Alfa, Szkolna 10

narożnik Jaskółczej

Najtańsze źródło artykułów подарunkowych
Bizuterja, Papeterja, Albumy, Ramki, Kałamarze, Szkatułki, Figury, Obrazki

Centrala pocztówek artystycznych.

Proszę zważać na firmę.

nw 9847

Sprzedam prawie nowy

AUTOBUS

z bardzo dobrą linją. Zaprowadzony i cieszący się dużym uznaniem publiczności. Zgłoszenia tylko poważnych rezydentów proszę kierować osobiście codziennie między 3 a 4 po południu w biurze przy ulicy Raczyńskich 13/14.

dw 5220

Wyścigi konne z totalizatorem

urządzone przez Wielkopolskie Towarzystwo Wyścigów Konnych
odbędą się w Poznaniu w dniach 1, 4, 8, 9, 12, 14 i 15 czerwca.

Początek gonitw o godz. 16. Dojazd na tor w Ławicy autobusami od Mostu Teatralnego oraz z końca ul. Dąbrowskiego. Pociągiem kolejowym z głównego dworca o godz. 15,15 powrót zaraz po wyścigach. Blisze szczegóły w programach. Wcześniejsza sprzedaż biletów, losów i programów w składzie cygar p. F. Zygarińskiego, nar. ul. Gwaraej.

Przeświecające włosy zmieniają odcień pończochy,

dobranej starannie do koloru sukni. Dlatego też konieczne jest usuwanie zbędnego owłosienia z nóg, tak samo jak z twarzy, z karku i z pod pach. Podnieście się wówczas efekt subtelnej barwy Waszych pończoch. Jak więc usunąć najlepiej włosy, nie przyspieszając ich porostu? Używajcie "Dulminu" - kremu do usuwania włosów, ale nie golcie ich!

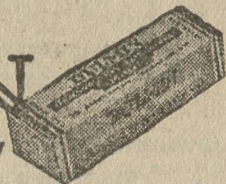
"Dulmin" - krem do usuwania włosów, działa szybko, nie powodując bólu. Łagodny dla skóry rozpuszcza szybko włosy. "Dulmin" jest biały, miękki i delikatny jak Coldcream i niemal zupełnie bez zapachu. "Dulmin" nie zasycha i skraca czas usuwania owłosienia łącznie z nasmarowaniem i myciem do 5 minut. Przez częste stosowanie "Dulminu" wstrzymuje się porost włosów

GWARANCJA: zwracamy pieniądze wszystkim tym, którzy z działania "Dulminu" nie będą zadowoleni. Zwróćcie uwagę na sposób użycia.

Wszędzie do nabycia!

DULMIN

KREM DO USUWANIA WŁOSÓW

Dr. M. Albersheim, Frankfurt n. M. - Londyn - Gdańsk

Café Esplanade

Tel. 40-27. Poznań, plac Wolności 11. Tel. 40-27.

Z dniem 1 czerwca r. b. rozpoczyna koncerty znakomita **Orkiestra** pod fachowym kierownictwem wytrawnego artysty-skrzypka p. Czesława Czarnieckiego.

W dni świąteczne **Matiné** od godziny 12,00 — 13,30.
W dni powszednie koncert od godziny 16,30 — 24,00.

Kawiarnia

Miły pobyt przy ulubionym koncercie, wykonany pod batutą artysty-skrzypka p. Cz. Czarnieckiego.

Cukiernia

Bezalkoholowa.
Wielki wybór dobrych ciast i znakomita kawa.
Za usługę nie płaci się.

Śniadalnia

Smaczne zakąski na zimno i na ciepło o każdej porze.

d.w. 5297

Plac

budowlany w górnej części Wildy sprzedam. Oferty do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 23 838

UCZNIĄ

z dobrymi wiadomościami szkolnymi, z ucziwej rodziny do składu towarów kolonialnych, krótkich i galanteryjnych poszukuje zaraz.

Stanisław Nowacki
Grodzisk (Wlkp.), Stary Rynek 22
zw 23 115

Dywan winien wytrwać wiek ludzki i wówczas jest tanim. Takie dywany jakości pierwszorzędnej znajdzie kupujący tylko w specjalnym magazynie

KAZIMIERZ KUŻAJ

ul. 27. Grudnia 9.

Największy specjalny magazyn w Poznaniu.

Dywany — Kilimy — Pasiaki — Chodniki i materiały do wykładania pokoi jutowe, kokosowe, manilowe, włosowe, wełniane i pluszowe — Maty chińskie — Narzuty — Serwety — Kapy — Materiały na pokrycie mebli i dekoracyjne. Imponujący wybór w wszelkich gatunkach!

Specjalność: Dywany ręcznie wiązane produkcji krajowej i orientalne. W krajowych ręcznie wiązanych prowadzimy tylko najlepszy wyrób i jesteśmy co do cen i wyboru bez konkurencji.

Nie tuche gatunki, lecz najlepsze po cenach najniższych sprzedawać było i pozostanie naszą zasadą. Firma K. Kużaj założona w roku 1896 posiada zaufanie dzięki swej zasadzie „Dobry towar — Rzetelna usługa Hurt. Umiarkowane ceny.” Detail.

WILLE

w Poznaniu lub w Bydgoszczy kupię za gotówkę. Warunek: mieszkanie o 7 do 9 pokoi wolne najpóźniej od 1 października r. b. Wyczerpujące oferty z podaniem ceny i położenia willi uprasza się skierować do eksped. Kurjera Poznańskiego pod iw 3996

Niebywała okazja

dla pp. lek. dent i dentystów celem zamiany praktyki wielkomięskiej, na b. dobrze prosperującą z obszernym mieszkaniem w mieście pow. (Pozn.) miejsc. kuracyjnej. Gimnazjum na miejscu. Wyczerpujące oferty do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 23821

Poważna Firma Wyrobów Cukrowych w Wielkopolsce poszukuje

Generalnego Przedstawiciela

na Województwo Poznańskie, któryby posiadał zdolności organizacyjne, własnych agentów, kapitał własny w wysokości 15 tysięcy zł, prócz tego gwarancje hipoteczne względnie bankowe. Wyczerpujące oferty należy składać do Biura Ogłoszeń IRO, Herm Frankego 3, Bydgoszcz pod „Wyroby Cukrowe”. nw 11970

Dyrekcja Gimnazjum SS. Urszulanek

w Poznaniu, przy Wałach Leszczyńskiego

udziela informacji w sprawie przyjęcia uczennic do szkoły i pensjonatu codziennie od 17—18 godz.

Egzaminy wstępne do klasy I. gimn.

odbędą się w dniach 23, 24 i 25 czerwca, do wyższych klas 26 i 27 czerwca.

Gimnazjum SS. Urszulanek w Poznaniu

posiada od lat dziesięciu pełne prawa Gimnazjów Państwowych. dw 5173

OBERŻA

połączona z rzeźnictwem oraz gospodarstwem rolnem, duża sala, scena, 6 pokoi gościnnych, kompletne urządzenie rzeźnicze. Gospodarstwo rolne ca. 50 mórg. Nadkompletny żywy i martwy inwentarz. Nowe budynki. Położone przy ożywionych drogach w powiecie szamotulskim, natychmiast korzystnie do sprzedania. — Zgłoszenia uprasza się do

P. G. SCHILLER — POZNAŃ — ul. Skośna 17
zw 23 727

Śpichlerz

Wydzierżawię zaraz śpichlerz 3-piętrowy, ogólnej powierzchni 900 m², suchy, jasny, z wodociągiem, gazem i elektrycznością oraz bojeznica kolejowa w centrum miasta. Zgłoszenia do „PAR”, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 22,110

Pw 11897-22,110

Podróżującego

dzielnego, dobrze zaprowadzonego, poszukuje duża fabryka obuwia w Polsce Zachodniej. Zgłoszenia pod „Fabr. Obuwia” do Biura Ogłoszeń „PAR”, Bydgoszcz, Dworcowa 72. Pw 11780-63,335

DARMO

piłkę gumową dodaje, przy zakupie 100 gr. tabletki znanej dobrej czekolady

„OPTIMA” za zł 1,30

również polecam

cukierki i czekoladki

własnego wyrobu znane ze swej dobroci i tanioci do nabycia w moich składach fabrycznych

przy ul. Wroneckiej 16,
ul. Wielkiej 15

i St. Rynek 35 (wejście z Wiankowej).

Leon Śledziński,

Wytwórnia cukierków, czekolady, marmelady i drażetek.

Tel. 12-42 i 21-91. zw 23852

PRZEPISYWANIE NA MASZYNIE, POWIELANIE WNIOSKI DO URZĘDÓW

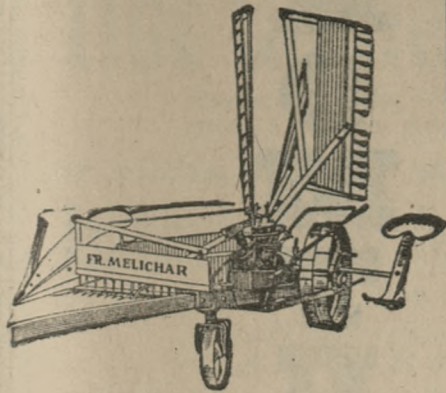
Poznań, ulica Polna 13. Pw 11898-22,106

Samochód ciężarowy

2-tonnowy, mało używany, sprzedam na dogodnych warunkach. Oferty do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 23 770

Słynne z lekkiego biegu i naj-
lepszego materiału

żniwiarki i kosiarki
„Melichara“ oraz

wózki przednie
toczaki do ostrze-
nia kos
grabie konne

i części zapasowe do wszelkich
systemów maszyn żniwnych poleca
najkorzystniej

Nitsche i Sp.

Fabryka Maszyn
Poznań, ul. Kolejowa 1-3.
Pw 11 921-22,66

Bardzo dobrze utrzymany
PROTOS 16/48 (wóz osobowy)

o 7 siedzeniach, ewentualnie do przebudowy na wóz
reklamowy korzystnie na sprzedaż.
Ernst Hagedorn, Gdańsk,
Altstädter Graben 38. Telefon 26669.
T= 1575

Sprzedam

skład stroju i towarów krótkich

w ożywionem mieście powiatowem, w najlepszym położeniu.
Do objęcia potrzeba 15000,—. Mieszkanie przy składzie. Zgło-
szenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 23 833

Cenniki i prospekty darmo!

Chcesz być ubrany
Elegancko i Modnie
jak
Prawdziwy Gentleman
zwracaj stałe uwagę
na

Wystawy fryzjerków Męskich

The Gentleman

właśc. Stefan Schaefer
POZNAŃ
ul. Nowa 1. TELEFON 31-62 ul. 27. Grudnia 4

Uwaga: Ceny niskie i równe w obydwu magazynach.

RÓWNIEŻ DLA PANI

Ładny, zgrabny i dobrze leżący kostjum będzie źródłem
uciechy i zadowolenia.

Dobre wykonanie modnego kostjumu, okrycia i sukni,
to rzecz niełatwa.

Dlatego też zamawiać należy kostjumu, płaszcz i suk-
nie tylko u zawodowców.

Unikną przez to Panie zmartwień i strat, które zawsze
zajść mogą, jeżeli powierzą się prace siłom niewykwalifiko-
wanym.

Przy zamawianiu więc kostjumu jak wogóle sukien i
okryć, winny Panie korzystać li tylko z usług wykwalifi-
kowanych sił krawiectwa damskiego.

Tylko w ten sposób uzyskają Panie zupełną gwarancję
pierwszorzędnej i solidnego wykonania.

Rękojmia odnośną są krawcy i krawczynie, zrzeszeni
w **Cechu Krawiectwa Damskiego**.

Poniżej wyszczególniamy dokładne adresy członków
Cechu:

Poznań — Śródmieście

1. Antkowiakówna — Waly Zygmunta Starego 9.
2. Bogazińska — Garncarska 4.
3. Basińska — Fr. Ratajczaka 11a.
4. Bandurska — Wrocławska 18.
5. Barabaszówna — Grobla 1b.
6. Barbarski — Wielka 23.
7. Bąkowski — św. Marcin 45.
8. Buczewski — 27 Grudnia 3.
9. Brzóska — Pl. Sapieżyński 7.
10. Dalkowska — Piekary 13.
11. Durchowska — św. Marcin 22.
12. Drzewiecka — Jezuicka 11.
13. Galas — W. Garbary 41.
14. Glabian — Grobla 1.
15. Galdyński — Pocztowa 33.
16. Gąsiorowska — Jaskółcza 10a.
17. Genzlerówna — Rom. Szymańskiego.
18. Jankowski — Rzeczypospolitej 3.
19. Januszkiewiczówna — Działyńskich 2.
20. Jasicka — Piekary 25.
21. Karelus — Podgórna 9.
22. Kajewska — 3 Maja 3.
23. Klawitterowa — Marji Magd. 1.
24. Kühnówna — Za Bramką 7.
25. Krause — Gwarna 17.
26. Krystek — Wielka 24.
27. Latoszewski — św. Marcin 5.
28. Leipoldowa — św. Marcin 37.
29. Łukowska — Kantaka 2.
30. Łuczakówna — św. Marcin 68.
31. Marecka — św. Marcin 34.
32. Matuszewski — Mostowa 4a.
33. Mikołajczak — Fr. Ratajczaka 33.
34. Nowicka — Szkolna 13.
35. Pawelkiewiczówna — Wrocławska 13.
36. Perkowski — Towarowa 20.
37. Piątkowska — św. Marcin 4.
38. Pytlińska — Jezuicka 12.
39. Radzińska — Kwiatowa 9.
40. Romer — Szewska 12.
41. Rozpłochowska — Ogródowa 13.
42. Sawicki — Piekary 1.
43. Saluszkowa — Rom. Szymańskiego 1.
44. Sobczakowa — Kantaka 5.
45. Szylknechtowa — Sew. Mielżyńskiego 22.
46. Stoiński — Pocztowa 2.
47. Szkudlarek — Wrocławska 38.
48. Szymański — Waly Jana III. 9.
49. Szpotańska — św. Marcin 11.
50. Szymański St. — W. Garbary 33.
51. Uhlirowa — Pocztowa 20.
52. Winterówna — św. Józefa 6.
53. Wtorkowska — Fr. Ratajczaka 9.
54. Wężykówna — Pl. Wolności.
55. Ziolkowski — Wysoka 12.
56. Zygalski — Sew. Mielżyńskiego 3.

Poznań — Jeżyce

1. Arendt — Dąbrowskiego 46.
2. Brykczyński — Szamarzewskiego 11.
3. Bińkowski — Szamarzewskiego 27.
4. Glanz — Dąbrowskiego 36.
5. Józwiakowska — Mickiewicza 17.
6. Kozanecki — Szamarzewskiego 34.
7. Lipowicz — Grunwaldzka 13.
8. Michałakowa — Bukowska 12.
9. Marszałek — Prusa 20.
10. Widermańska — Dąbrowskiego 43.

Poznań — Łazarz

1. Cygański — Spokojna 10.
2. Ilińczyk — Maleckiego 38.
3. Kostro — Maleckiego 13.
4. Leśniewska — Gąsiorowskich 11.
5. Mizgalska — Matejki 51—52.
6. Polya — Skryta 10.
7. Willmann — Matejki 52.

Poznań — Wilda

1. Adamiak — Zupańskiego 1.
2. Andrutówna — Poplińskich 10.
3. Beisert — Zupańskiego 13.
4. Dekubanowska — Wierzbice 13.
5. Frydrychowicz — Strumykowa 36.
6. Szulc — Górna Wilda 67.
7. Sobolewska — Strumykowa 4.
8. Sieradzka — Zupańskiego 6.
9. Trawiński — Górna Wilda 71.
10. Wojciechowska — Wierzbice 26.

Pw 11 872-22,79

A. Piasecki S. A.
FABRYKA CZEKOLADY, KRAKÓW

zawiadamia niniejszem, że powierzyła reprezen-
tację fabryki swej na Poznań i okolice firmie:

DOM HANDLOWY

Edmund Langner i S-ka

posiadającej składy własne i sprzedaż hurtową

w Poznaniu przy ulicy Woźnej nr. 14.

Pw 117-70,144

PRZYRZĄDY KREŚLARSKIE i miernicze winny
być w najlepszym gatunku i idealnie wykończone!

dlatego kupujcie je w firmie

G. GERLACH, Poznań,

Pw 8845-2,78

Gwarna 14 — Telefon 52-32.

Fabr. egz.
w Warsz.
od 1816 r.

SILV-OZON-MOTOR

były prawdziwy

IDEALNA KAPIEL
KOSODRZEWINOWA.

nw 11 055

Kotły parowe

Cornwall — dwupłomieniowy	110 m ³	10 atm.
"	96 m ³	8 atm.
"	220 m ³	9 atm.
"	75 m ³	10 atm.
"	50 m ³	8 atm.

1 maszyna parowa 75 K. M., do sprzedania.
Inż. LATUSSEK — KATOWICE — Rynek 8.
Pw 11 834-71,154

Lokomobile-Lanza

do mlócenia ca. 20 M. K., za
bardzo niską cenę, na ko-
rzystnych warunkach odsta-
pię i zamienię ewtl. też na
zboże.

BRACIA SCHLIEPER

Tel. 306 Bydgoszcz Tel. 361
Pw 11 459-63,305

I znów
Rudge-Whitworth
tryumfuje!

ZAGRANICA:

W 6-dniowym szkockim raj-
dzie wytrzymałości od 5-10
maja rb. z pośród 97 motocykli
reprezentujących aż 24 fabryki
startowało 11 motocykli
Rudge - Whitworth i zdobyli
6 srebrnych pułarów i 5 zło-
tych medali nie tracąc żadne-
go punktu karnego. Żaden in-
ny fabrykant nie mógł się posz-
czyć podobnym sukcesem. A
kto zdobył 18 maja rb. naj-
większy wyścig Austrii na ca.
300 km. austriackie Tourist
Trophy - przeciwko najwybit-
niejszym angielskim i ni-
mieckim asom jak Simpson,
Bullus, Bauhofer? Oczywiście,
że jedynie Rudge - Whit-
worth - pierwszy motocykl,
który przebył przeszło 320 km.
(200 mij. ang.) poniżej 2 go-
dzin. Pw 11855-22,68

W POLSCE:

Na Boisku Sokola motocykle
mej firmy zdobyły w solo kla-
sach razem 50% wszystkich
nagród. Rewelacją dnia była
brawurowa jazda nowicjusza
p. Ziolkowskiego - rzecz pro-
sta na Rudge'u. Doświadcz
Rudge'a i zwyciężaj! Dalsza
lista zwycięstw w następnem
ogłoszeniu.

MARJAN MAIK, Poznań,
ul. Wrocławska 14. Tel. 20-78.

Praktyka dentystyczna

w Poznaniu zał. 1913 r., bar-
dzo dobrze prosperująca z
urządzeniem i mieszkaniem na-
tychmiast sprzedam. Zgłosze-
nia Kurjer Pozn zw 23 849

Cech Kuchmistrzów

Pocztowa 30, poleca
kucharzy sezonowych
i na stałe posady.
zw 28785

Generalne Przedstawicielstwo

amerykańskich maszyn do pisania

L. C. Smith & Corona New-York

podaje do wiadomości:

że **jedynym przedstawicielem**
amerykańskich maszyn

L. C. SMITH & CORONA

na Województwo Poznańskie jest firma

K. KOCHANOWICZ i S-KA

POZNAN, SW. MARCIN 63. Tel. 11-13.

Za maszyny marki L. C. Smith & Corona dostarczone przez inne firmy, żadnej odpowiedzialności nie przyjmujemy.

Pw 11 881-22.101

Noże i widelce

Łyżki i łyżeczki
Maszynki do mięsa
Młynki do kawy
Żelazka do prasowania
Łóżka żelazne
Meble ogrodowe
Lodownie
Kuchnie westfalskie

poleca korzystnie

Jan Deierling

Skład żelaza

Poznań, ul. Szkolna 3.

Telefony: 35-18, 35-43.

Pw 11 300-22.113

Restauracja

w ruchliwej ulicy jest z powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa na dogodnych warunkach do sprzedania. Koncesja zapewniona. Dość duży zajazd. Zgłoszenia do **M. Krajewskiego, Inowrocław** Królowej Jadwigi 10. Tel. 325 zw 23 858

Września (woj. Poznańskie)

Bursa gimnazjalna.

Internat przy Gimn. Państw. typu klas.

przyjmuje zgłoszenia na rok szkolny 1930/31. Ceny za utrzymanie bardzo umiarkowane. Idealne warunki pobytu. Staranna opieka ze strony prof. gimn. Dla uczniów słabszych stała korepetycja.

Pw 11 1001-0.108

Autobus „Krupp“

nowowarty korzystnie na sprzedaż.

Bracia Krüger

Gromadno, Tel. 2, p. Szubin

nw 11876

KOMFORTUR

MIĘDZYKRAJOWA WYSTAWA Komunikacji i Turystyki w POZNANIU

W Wystawie bierze udział

30

państw z pięciu kontynentów

Otwarcie 6 lipca 1930 r.

Pw 11 928-22.5

Do wydzierżawienia

na sezon letowy 1930, w Jastrzębiej Górze nad pełnym morzem, piękna obszerna willa o 16 pokojach i wygodnych ubikacjach gospodarczych. Oferty przyjmuje i bliższych informacji udziela

M. Kaźmierska, Poznań, Dąbrowskiego 89

Telefon 62-28.

zw 23 761

ZAWIADOMIENIE.

Zawiadamiamy, że nasz były przedstawiciel na rejon Województwa Poznańskiego, Bronisław Jaworski z Poznania przywłaszczył sobie należne naszej firmie weksle klientowskie, uzyskane przezeń na swoje zlecenie na pośrednictwem Anastazego Mikołajewskiego za sprzedaż naszych towarów od następujących firm:

Firma	kwota	Firma	kwota
F. Kaszewski, Gniezno	403,07	Motył, Golub	—
J. Ogrorowski, Ostrzeszów	1 618,32	J. Dwoch, Inowrocław	—
W. Pawełczak, Leszno	50,12	J. Schwartz, Zbąszyń	1 130,21
F. Buliński, Leszno	1 304,45	Jan Czolnecki, Jarocin	143,80
B. Bobkiewicz, Jutrosin	3 265,75	J. Sadowski, Grudziądz	—
J. Dziekan, Rawicz	61,20	Fr. Górny, Chodzież	426,—
K. Kulczyński, Rawicz	719,95	M. Mielniński, Śrem	1 001,35
St. Morkowski, Buk	2 388,40	Stefan Kunz	101,—
M. Golusiński, Buk	1 167,50	Szydłarski M., Szamotuły	592,63
S. Karczewska, Pleszew	816,91	H. Gruhn, Kępno	454,05
J. Babelk, Lwówek	1 185,20	A. Jasiński, Mogilno	290,40
T. Skrzypczyński, Ostrów	2 147,60	Holka E., Gniezno	1 315,40
M. Jaworowicz, Koźmin	891,80	St. Nowicki, Chodzież	492,60
Cz. M. Pałzewicz, Koźmin	737,04	H. Heyse, Chodzież	1 563,—
K. Jarulewski, Czempin	1 725,03	B-cia Kotlarscy, Leszno	444,00
M. Kasprzak, Czarnków	—	A. Krygier, Lwówek	361,80
Ign. Jankowski, Kościan	1 982,55	W. Kocialkowski, Bojanowo	1 885,57
J. Dreger, Czarnków	253,50	A. Wanek, Ostrów	652,60
B. Wojkowski, Inowrocław	1 015,15	Biniaś, Międzychód	1 231,13
B-cia Szczelbiewscy, Grodzisk	579,31	J. Woźniowski, Ostrów	1 428,15
J. Woźni, Środa	1 797,22	L. Małuszek, Inowrocław	2 002,15
B. Górski, Czarnków	300,45	K. Krajewicz, Śrem	225,13
Ign. Grudzkiewicz, Schneider J., Kościan	1 750,45	W. Sowiński, Krotoszyn	2 438,05
St. Ulatowski, Oborniki	731,10	J. Nabzdyka, Krotoszyn	2 088,94
J. Jarecki, Wągrowiec	555,59	Kobusiński J., Śmigiel	2 051,40
St. Banaszak, Września	492,80	W. Musiał, Wolsztyn	1 063,25
E. Wojciechowski, Oborniki	1 403,72	K. Mroczkiewicz, Gostyń	527,05
Wacław Szczelbiewski, Grodzisk	245,55	J. Guszczyński, Oborniki	1 279,85
J. Krawiec, Grodzisk	292,80	Mikołajczak, Gniezno	419,80
J. Woźniowski, Gostyń	280,37	W. Olek, Września	393,08
Cz. Baliński, Strzelno	545,25	A. Modelski, Międzychód	440,30
J. Bernardt, Rogowo	1 549,45	Grabianowski, Gniezno	1 309,—
W. Cieśliewicz, Strzelno	327,20	M. Kasprzak, Czarnków	2 405,10
J. Rogoziński, Wolsztyn	1 096,10	J. Kurowski, Barcin	1 885,55
J. Jarecki, Mogilno	1 113,70	A. Dobrowolski, Czarnków	2 149,85
T. Górny, Kruszwica	403,—	J. Büngener, Strzelno	610,—
St. Kosowicz, Środa	299,75	Bykowski, Kruszwica	751,20
E. L. Bykowski, Znin	1 600,57	Choynacki, Międzychód	604,90
Cz. Pacanowski, Wolsztyn	217,65	Garstka, Ostrzeszów	2 003,—
W. Dymkowska, Kruszwica	443,85	W. Górny, Wielichowo	1 618,05
Czechowska Z., Miłostaw	386,85	Cz. Gniewkowski, Mogilno	725,10
W. Kotliński, Ostrów	—	A. Herdach, Krotoszyn	1 283,30
Fr. Kocot, Ostrzeszów	1 169,19	Jęczmionka, Chodzież	811,70
Fr. Czerniejewski, Środa	210,—	Kamiński, Środa	464,10
W. Górny, Znin	579,98	Koniński, Gostyń	237,40
M. Dyk, Keynia	1 558,25	Muszyński, Klecko	481,50
Z. Sowiński, Gniezno	1 074,17	Przewoźni, Pniewy	1 546,30
K. Benebesel, Wolsztyn	792,18	Płoszyński, Wągrowiec	3 867,32
Winięcka Z., Kościan	1 687,77	J. Rzepka, Śmigiel	550,10
J. Skowron, Zbąszyń	392,70	Skoracki, Śmigiel	463,14
Fr. Nowak, Rogoźno	126,75	Skibiński, Wolsztyn	330,05
M. Lesser, Strzelno	178,—	Sheffler, Pniewy	322,55
D. Splitt, Ostrów	500,59	Tilgner, Pleszew	469,90
M. Mielniński, Inowrocław	1 568,60	Urbanowski, Leszno	890,95
W. Loll, nast. Szuster, Chodzież	1 360,—	Wojciechowski, Pleszew	216,50
B. Górski, Rogoźno	910,96	Ziarniak & Paluszkiewicz, Wolsztyn	—
A. Jurkiewicz, Znin	55,08	J. Ziętek, Kościan	1 524,80
A. Miśkiewicz, Rawicz	150,—	Ostrzegamy przed nabywaniem powyższych weksli.	210,55
J. Sawiński, Grodzisk	390,30		—
A. Lewin, Golub	727,88		—
M. Hoffmann, Toruń	1 185,80		—
Witosławski, Tczew	226,80		—
Orchołski, Tczew	824,64		—
Klimaszka, Wąbrzeźno	384,30		—
	666,69		—

OKUCIA budowlane **OKUCIA meblowe**

najkorzystniej poleca **Specjalny Skład Okuć**

Stanisław Wewiór, Poznań, św. Marcin 34

Telefon 34-31. dw 4952/8

Wydatek na odmalowanie domu, mieszkania, mebli lub innych rzeczy będzie niewielki, skoro farby i lakiery zakupione będą w **Specjalnym Składzie Farb i Lakierów**

Franciszek Gogulski

Poznań, ulica Wodna 6. — Telefon 56-93. dw 6219/19

PIĘGI żółte plamy, opaleniznę usuwa, bieli skórę pod gwarancją aptekarza **Jana Gadebuscha**

„Axela“-Krem 1/2 stoika 2,50 zł, 1/4 stoika 4,50 zł, do tego mydło „Axela“ i kaw. 1,25 zł. Do nabycia w drogeriach, składach aptecznych, perfumeriach i aptekach lub wprost w firmie **J. GADEBUSCH, Poznań ul. Nowa nr. 7**

Masaże

podług metody prof. Zabłudowskiego, przeciwko reumatyzmowi, złej cyrkulacji krwi, częstotowemu paralizowi itd. Kosmetyka twarzy zniszczonej przez puder, zmarszczki, również zapobiegam wypadaniu włosów, łupieżom. H. Giernatowska, dypl. specjalistka masażu ul. Wrocławska 19, parter przy pl. Św. Józefa.

Pw 11467-21.56

PATENTY

wzory i znaki ochronne w Polsce i zagranicą

MARCELI ZOCH, inżynier dyplomowany rzecznik patentowy **Poznań, Przewcznica 9.**

Pw 1081-1.100

Krynica-Zdrój

Pensjonat „Reduta“ nowoczesnie urządzone, otwarte przez cały rok, położony w najpiękniejszej okolicy, poleca pokoje na maj i czerwiec, wszystkie słoneczne z balkonami. Kuchnia wykwiłtna, na życzenie dietetyczna. Ceny przystępne. Pianino, radio, gry towarzyskie i samochód na miejscu. Zgłoszenia przyjmuje **Helena Nowacka, Willa „Reduta“, dw 4988**

Gdynia — Hel — Oriowo

Wolne posady od 15 czerwca t. b.

Dla nowowbudowanych pawilonów, gdzie będzie się prowadzić artykuły przemysłu ludowego (hafty, ceramika, drzeworyty i t. d.), poszukuje się pań do samodzielnego prowadzenia tychże. Panie obznajmione z tą względnie pokrewną branżą zechcą nadać oferty z fotografią, którą się zwraca i curriculum vitae. Ze względu na samodzielne stanowisko kierownicze kaucja wymagana. Oferty: **Biuro Ogłoszeń, Woźniak, Gdynia, skrytka pocztowa 5, dla nr. 38.**

nw 11 682

Szukam WSPÓLNIKA

z kapitałem do założenia fermi drobiowej i ogrodnictwa na 70 morgowem gospodarstwie, 4 km. od Poznania. Oferty do „PAR“, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 22,108

Pw 11 836-22,108

10% do 15 czerwca 1930 r. udzielam 10% **ZNIZKI**

na moje eleganckie, solidne, trwałe i modne jadalnie, sypialnie, gabinety i salony.

Długoletnia gwarancja. Dogodne warunki spłaty.

W. KALISKI, Fabryka i Skład Mebli, ul. 27-go Grudnia 14. 10%

Pw 22867

Noc Wenecka

urządza na ogólne życzenie życzliwych gości

w sobotę, dnia 31 maja r. b.

Restauracja „Hotel Centralny“

ul. Franciszkańska 1 (przy St. Rynku 77).

Koncert artystyczny.
DANCING

Rozmaite niespodzianki. Strzelanie do tarczy o premje. Lokal otwarty do rana.

CENY ZNIŻONE.

zw 28820

Bacność Myśliwi!

ROGACZE

w każdej ilości po najwyższych cenach dziennych regulując odwrotnie po odbiorze towaru kupuje

Fa. „AKRA“, właśc. Aleksander Krawiec
zakup i eksport zwierzyny

Leszno (Wlkp.), Aleje Muśnickiego 4 — Telefon 71.
dw 5209

Dyrektor Oddziału Państwowego Banku Rolnego w Poznaniu poszukuje dpw 5196

mieszkania nowoczesnego 4—5 pokojowego

Niezbyt daleko od śródmieścia. Pierwsze drugie piętro. Najchętniej w okolicach ogrodu zoologicznego lub teatru Wielkiego. Pośrednicy wylączeni. Szczegółowe oferty z podaniem warunków nadsyłać: Kantaka 10, Sekretariat.

Państwowa

Szkoła Handlowa i Przemysłowa Żeńska

w Poznaniu, ul. Marszałka Focha 2 (Zwierzyniecka 4)

Przyjmuje na nowy rok szkolny zgłoszenia na działy handlowe, przemysłowe i gospodarcze do dnia 17 czerwca 1930 r.

Egzaminy wstępne odbędą się 23 i 24 czerwca.

Bliższe informacje w sekretarjacie pomiędzy godziną 10 a 11. dw 5196/6

Drzwi pancerne

używane do skarbcza (2,10 x 1,10 mtr.), kupi i prosi o ofertę

Spółdzielczy Bank Pożyczkowy we Wrześni

Sp. z ogr. odp. zw 23 843

Umieszczę za opłatą przez kilka miesięcy młodego inteligenta

ze sfer wielkiego przemysłu górnośląskiego w celu wydoskonalenia w języku polskim, na wsi, w odpowiednim otoczeniu. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod dw 5221

Majątek ziemski

trzeci położony sam w sobie, dom 10 ubik. bud. w dobr. st. 8 km. od stacji kolejowej, 5 km. od miasta, kol. ład. i woda w miejscu, cal. 362 mrg. wtem pol. pszen.-bur. gleby, pol. średn. 300 mrg pod plug. 45 mrg luk. w torf. calc. obsiane i obsadzone, z żywym i martwym inwentarzem sprzed. a 500 zł mrg. pol. wpłaty pol. długoterm. hipot. także zamiana na mniejsze gość. z dopłatą. Maj nadaje się także na przemysł wł. ca. 40 mrg obita, pierwszej kl. zwirowania.

W. Draheim, Borównia, poczta Pakość, st. kol. Piechcin. zw 23 796

Poszukujemy inteligentnego i dzielnego podróżującego

w młodszym wieku na pensję i prowizję z kaucją zł 1000. Szczegółowe oferty skierować prosimy do firmy

„HAESKA“

Burtownia papieru, przyborów szkolnych i kancelaryjnych

Grudziądz, Mickiewicza 6. zw 28855

Jedwab do prania od 2 zł 40 gr za metr

w najnowszych deseniach w najmodniejszych kolorach! TRANSPORT materiałów NADSZEDŁ!

F. Woźniak

2 KROKI od St. Rynku! UL. KRAMARSKA 16. Pw 11 888-22.103

UWAGA!

Nagrody Premje Fanty

poleca w wielkim wyborze i niskich cenach

Marjan Lesiński, ulica Wronecka

Dla Bractwa Strzeleckiego oddaje także w komis. rw 10189

Apteka niedaleko Poznania poszukuje

administratora

z kaucją na warunkach dzierżawy. Ładne nowoczesne mieszkanie. Wielki ogród. Oferty do Kurjera Pozn pod zw 23834

Wydział Powiatowy w Łęczycy rozpisuje konkurs ofert na stanowisko

KIEROWNIKA SEJMIKOWEJ FERMY ROLNEJ

w Błoniu pod Łęczycą o obszarze 340 hektarów.

Wynagrodzenie służbowe: pobory zł 650,— miesięcznie, 4-pokojowe mieszkanie, opał, ordynarja i utrzymanie dla 4 krów.

Wymagane warunki: ukończone wyższe studia rolnicze, obywatelstwo polskie, przynajmniej 2-letnia praktyka, nieprzekroczony 40 rok życia.

Termin składania podań upływa w dniu 25 czerwca r. b.

Do podań należy dołączyć:

1. Odpis dyplomu.
2. Poświadczenie obywatelstwa polskiego.
3. Dowód o stosunku do służby wojskowej.
4. Własnoręcznie napisany życiorys.
5. Dowody poprzedniej pracy.

Posada do objęcia od 1 lipca 1930 roku.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego Starosta: (—) H. Ostaszewski.

L. cz. 1. K. 3/28. PRZETARG PRZYMUSOWY.

Nieruchomość położona w Żebowiu i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Żebowo dobra rycerskie tom I, wykaz liczba 8, na imię Apolinarego Mieczysława Zaremby z Poznania, zostanie dnia 29 lipca 1930 r., o godz. 12 w południe wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 11. Przedmiotem przetargu są dobra rycerskie o obszarze 600 ha. 41 ar. 81 gum. karty 6—14, nr. matrykuły 1, nr. księgi podatku budynkowego 1, czysty dochód gruntu 650 tal. 38 groszy i wartość użytkowa budynków 1441 mk. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 20 września 1928 r. Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwidocznione, aby się z nimi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert i prawa te uprawdopodobnili, gdyby wierzyli im przeczył. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu niniejszej oferty nie zostaną wcale uwzględnione a przy rozdziale ceny kupna dopiero po rozszczeniu wierzycieli i innych praw. Zaleca się dwa tygodnie przed terminem podać na piśmie albo do protokołu sekretarza sądowego dokładne obliczenie swych roszczeń w kapitale, odsetkach, kosztach wypowiedzenia i kosztach sądowego dochodzenia swych praw, oraz oznaczyć pierwszeństwo, którego się żąda. Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargowi, wzywa się, aby przed udzieleniem przybycia targu postarali się o umorzenie lub zawieszenie postępowania, gdyż inaczej prawo ich odnosić się będzie zamiast do nieruchomości, tylko do używanej ceny kupna. Pniewy, dnia 17 maja 1930 r. nw 11 744 Sąd Powiatowy.

WYPRZEDAJE SIĘ

z wolnej ręki codziennie od godz. 9 rano do 6 wieczorem na Giełdzie handlowej, ul. Stawna 13, przy ul. Wroneckiej, pozostałości z licytacji, jak:

Pw 11 902-55.80 zegarki męskie i damskie, złote i srebrne, papierońnice srebrne, łańcuszki, bransoleta złota, pierścionki, obrączki, płaszcz męskie letnie i zimowe, smokingi, futra męskie, obuwie, odkurzacz z froteraczką „Ordo“ tuzja, 2 pary skrzypliec, 2 pudełka cyrki, 2 radioaparaty 4-lampowe z głośnikiem i akumulatorem, 2 radja dedektorowe, aparat do suszenia włosów, laskę z srebrną gałką, krzyż mozaikowy, 2 rowery, męski i damski opona do samochodu 740 x 140, motor elektryczny pół konia, rozmaite lampy elektryczne i gazowe, lejde do koni, czapki chłopięce, jadalnia ciemno-dębowa i wiele innych przedmiotów.

Giełda handlowa — Lombard — ul. Stawna 13 — Tel. 28-08.

Przetarg ofertowy

na dostawę

odzieży, bielizny, obuwia i t. d.

Starostwo Krajowe w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 29, odda na podstawie przetargu ofertowego dostawę odzieży, bielizny, kocy, obuwia itd. dla zakładów Poznańskiego Wojewódzkiego Związku Komunalnego.

Termin składania ofert upływa dnia 7 czerwca r. b., o godz. 13.

Warunki przetargu i dokładne zestawienie potrzebnych przedmiotów otrzymać można w oddziale gospodarczym Starostwa Krajowego, pokój 31.

Starosta Krajowy Poznański.
nw 11 878

OGŁOSZENIE

Publiczna licytacja alei czereśniowych należących do miasta Mosiny jak i rybołówstwo w kanale Mosińskim, odbędzie się we wtorek, dnia 3 czerwca 1930 przed poł., o godz. 11, w biurze Magistratu. Warunki wydzierżawienia przeczytane będą przed licytacją.

Magistrat.

Mosina, dnia 28 maja 1930 r.
nw 11 877

OGŁOSZENIE

o wydzierżawieniu polowania

Powiatowy Urząd Ziemski w Lesznie podaje do wiadomości, że dnia 20 czerwca r. b., odbędzie się o godz. 9 min. 30 w lokalu Powiatowego Urzędu Ziemskiego (Komeniusza 19) ustny przetarg na wydzierżawienie prawa polowania na terenie rozparcelowanego maj. państwowego Zbarzewo, pow. leszczyński. (Okolica bogata w zwierzynę, stacja kolejowa Włoszakowice, postój autobusu). Obszar polowania wynosi 261,42 ha. Czasokres dzierżawy od 1. 4. 1930 — 31. 3. 1936 roku. Taksa wywłańcza wynosi 135,— zł w zlocie rocznie.

Reflektanci na wydzierżawienie prawa polowania winni przedłożyć w dniu przetargu dowód na wadium wpłacone w wysokości 135,— zł w jednej z Kas Skarbowych do dyspozycji Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Poznaniu.

Od udziału w przetargu wykluczone są osoby, które karane były z mocy art. 77—79 rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 3 grudnia 1927 o prawie łowieckim.

Dzierżawca polowania ponosi koszty niniejszego ogłoszenia.
nw 11 745

Leszno, dnia 29 maja 1930 r.

(—) Gajos
Komisarz Ziemski.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W poniedziałek, dnia 2 czerwca 1930, o godz. 10, przy ul. Małe Garbary 9, na placu spedytora Z. Stachowskiego, sprzedam najwięcej dającym za natychmiastową zapłatą:

3 konie wałachy w dobrym stanie, maszynę do pisania Adler, szafę żelazną marki F. Kalesse.

Przetarg odbędzie się napewno. Obejrzeć można 10 minut przed przetargiem.

Krawczyk, kom. sądowy — Dąbrówki 14.

PRZETARG PRZYMUSOWY

We wtorek, dnia 3 czerwca 1930, o godz. 10, na placu spedytora Z. Stachowskiego, Małe Garbary 9, sprzedam w dalszym ciągu najwięcej dającym za natychmiastową zapłatą:

wszelkiego rodzaju wyrobów szklanych, różnego rodzaju garnków, przybory kuchenne, lampy naftowe, talerze i półmiski, porcelanowe i fajansowe i t. p. różnych rzeczy. — Przy końcu całe urządzenie skladowe, jak: regały, stoły i t. d.

Sprzedaz odbędzie się napewno.

Krawczyk, kom. sądowy — Dąbrówki 14.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W poniedziałek, dnia 2 czerwca 1930, o godz. 11, przy ul. Małe Garbary 7a, sprzedam najwięcej dającym za natychmiastową zapłatą:

bufet, kredens, stół rozkładany, fotel, gramofon ze stółkiem, szafę do rzeczy, gotowalnię z lustrem, stoliki nocne, lampę elektryczną wiszącą, stojak do garderoby.

Obejrzeć można 10 minut przed przetargiem.

Krawczyk, kom. sądowy — Dąbrówki 14.

PRZETARG

Starostwo Krajowe w Poznaniu odda w drodze pisemnego przetargu

budowę dwóch żelbetowych mostów:

a) przez potok Cegielniany, w pow. Poznańskim, w kilóm. 105.935, szosy nr. 16/4, w świetle 6 metrów i

b) przez potok Smolnicę, w powiecie Szamotulskim, w kil. 31.125, szosy nr. 17/9, w świetle 5 metrów.

Projekt oraz warunki wykonania budowy można przeglądać w godzinach 8—14 w Starostwie Krajowym w Poznaniu (Aleje Marcinkowskiego 29, pokój 25). Kopje projektu, warunki i ślepy kosztorys na każdy z tych mostów wydaje się lub wysyła się za 15,— złotych. Wypełnione ślepy kosztorys i podpisane warunki na jeden lub oba mosty należy nadesłać do Starostwa Krajowego do godziny 10, dnia 14 czerwca r. b. Otwarcie ofert nastąpi 14 czerwca 1930, o godzinie 10, w Starostwie Krajowym, pokój 25.

nw 11 694 Starosta Krajowy.

LICYTACJA

Z powodu likwidacji mieszkania, sprzedam we wtorek, 3 czerwca począwszy, od godziny 11, w firmie Edmund Janowski, Zwierzyniecka 29, na odpowiedzialność interesujących najwięcej dającym za gotówkę:

Pw 11 901-22.111 sejonik (Biedermajera), 2 biblioteki, 3 biurka, 7 szaf do rzeczy i bielizny, szafy pod szkieł, 5 stołów, leżanki, duże i małe lustra, łóżka żelazne, umywalki, dywan, obrazy i wiele innych rzeczy, poza tem 2 kotły, urządzenie skladowe i garderob.

Brunon Trzczaek

zaprzys. i ustanowiony aukcjonator na Województwo Poznańskie, zaprzys. rzeczoznawca urzędzeń domowych, pokojowych i gospodarczych na obwód Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, ul. Stolarska 2 — Telefon 63-26.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Warsztat
tokarsko-mechaniczny, pierwszorzędnie urządzony, sprzedam za 8.000 złotych. Zgłoszenia Kurjer jw 3 991

Platformę
70 centnarowa okazyjnie. Rocławski, św. Marcin 16/17, telefon 52-17. zdw 58 168

Skład maszyn rolniczych
i warsztat reparacyjny, obrót ostatnich 2 lat przeszło 600 tysięcy rocznie, sprzedam z powodu choroby natchminast. Gotówki potrzeba conajmniej 80 tysięcy zł. Zgłoszenia pod zdw 58 156 do Kurjera Poznańskiego.

Okazja
blisko Gdyni, przy dworcu, przy szosie, przy granicy sprzedam 20 mórg roli z lasem. Cena 10.000 zł. Makowski, Wejherowo, skrytka 4. zdw 58 154

Nadmorskie
plac przy plaży, od 1.800 zł i na rozpiętę sprzedaje. Wierzbicka, Wejherowo, ul. Kłasztorna 9. zdw 58 153

Łóżko
żel. z materacem, nowe odstąpię tanio. Maleckiego 24-5, lewo. zdw 58 208

Koncesje
samochód korzystnie sprzedam. Wroniecka, Śniadeckich 23. zdw 58 250

Ciężarówkę
dwutonnową „Ford” sprzedam tanio. Baszyńska, Fabryczna 41. rw 10 191

Wózek
sportowy tanio sprzedam. Szczepaniak, Klasztorna 2. rw 10 187

Serwisy
obiadowe 131 części „Bochenia”. ostatnie nowości, nadeszły, ceny przystępne, warunki dogodne Marian Lesiński, ul. Wroniecka wyrządza aparaty do zapraw „Ideal”, po 17.— termometr 1,75. rw 10 188

Lampy
elektryczne sprzedam. Wojciechowski, Wierzbicice 24 a. rw 10 188

2 aparaty
do palenia kawy zaraz do sprzedania w składzie bławatów. St. Rynek 18. rw 10 185

Kapelusze
damskie w przepięknych fasonach i słomkach poleca najtaniej największy specjalny magazyn kapeluszy damskich Z Borowicz, Poznań, ulica Wielka 8, parter i I. piętro zdw 58 128

Sypialnię
używaną sprzedam bardzo tanio. Obejrzeć od godziny 4-7, Jasna 10, dom ogrodowy I, prawo. zdw 58 010

Stoliki
dentystyczne na sprzedaż. A. Styżński, warsztat mechaniczny. — Poznań, św. Wojciech 25. zdw 58 080

Ubranie
męskie sportowe i materiał tanio sprzedam Łopińska, św. Wojciech 21. zdw 58 049

Kareje
do drażetek większą ilość korzystnie sprzedam L. Siedziński, ul. Wroniecka 16, telefon 12-42. zdw 58 257

Wózek
dziecięcy, duży, Brennabor sprzedam Knapik, Zwierzyniecka 20, IV. zdw 58 226

Nowy
rower tanio sprzedam. Marsz. Focha 15a, Mikołajczak. zdw 58 224

Kilka parcel
przy ul. Marsz. Focha na sprzedaż. Fr. Nowak, Poznań, ul. Knapowskiego 9. zdw 58 271

Okraglaki
nadające się do stropu żelbetonowego lub jako regle do budowy i drzewo na opał sprzedam korzystnie L. Siedziński, Wroniecka 16, telefon 12-42. zdw 58 258

Wozy (robocze)
półszorki, prase do papieru, okrągłaki nadające się do stropu żelbetonowego lub jako regle do budowy i drzewo na opał sprzedam korzystnie L. Siedziński, Wroniecka 16, tel. 12-42 zdw 58 256

Parcele — Parcele
różnych wielkości, wszystkich dzielnicach Poznania, bardzo dogodnych warunkach sprzedajemy. Zgłoszenia: Hodowianak, Biuro Techniczno-Agrarne, Plac Wolności 9, dom ogrodowy, wyseki parter. zdw 58 113

Torebki
parasole, laski, krawaty, bielizna męska damska najtaniej w Warszawskim Składzie Fabrycznym. Wielkie Garbary 40, Jądwig Podbielska. zdw 58 297

Smokingowe
ubranie, futro korzystnie. Rynek Jeżycki 2, III, lewo. zdw 58 055

Meble
własnego wyrobu po najtańszych cenach poleca Fabryka mebli stylowych J. Szczanieka, Tama Garbarska 3, fabryka: ul. Piaskowa 3, telefon 39-77. zdw 58 273

Skład
kolonialny z maglem, dwoma obszernymi pokojami i przynależnościami korzystnie na sprzedaż. Wskaże Kurjer zdw 58 243

Kołdry
materace najlepsze, najtaniej. — używane, skubie specjalna maszyna. Gnoińska, Plac Świętokrzyski 1. zdw 58 235

Siatki
damskie i męskie szt. 1,50 zł, czapki kąpielowe — gabki, szcztolki, grzebienie, przybory podróżne poleca hurt. i detal. St. Wenzlik, — Poznań, Aleje Marcinkowskie 19. dw 5217

Dorożkę
samochodową koncesją zegarem sprzedam. Zgłoszenia Skalecki, Kreta 23, III, lewo, godz. 1-3. zdw 58 255

Skład
kolonialny i sprzętów kuchennych (prowincja) 3 pokoje, kuchnia, część z meblami, urządzeniem i towarami zaraz do objęcia. — wplata 2.800, Przybyska, Dolna Wilda 62, parter. zdw 58 251

Dwa
duże pokoje umeblowane, słoneczne, frontowe zaraz lub 15. 6. do wynajęcia. Sw. Marcin 56, II. zdw 58 291

Majutki
gospodarska, młyn, mlecznia, ogrodnictwa, tartaki, korzystnie sprzedam i wydzierżawi. Ziemiannin, Poczta 30. zdw 58 295

Wózek
sportowy Brennabor z budką sprzedam Półwiejska 40, front, II, piętro, prawo. zdw 58 296

Pieski
czystej krwi Relpinscher. Adres Kurjer zdw 57 165

Dobrze
umeblowany, wejście z klatki schodowej wolny. Ul. Skryta 14, III., lewo. zdw 58 220

Sprzedam
fabrykę wód mineralnych Poznań korzystnie. Zgłoszenia Kurjer zdw 58 214

Maszynę
dobrze piszącą tanio sprzedam. Maleckiego 24-5, lewo. zdw 58 209

Ubranie
jasne korzystnie sprzedam, mało używane. Dolata, Półwiejska 4. zdw 58 150

Meble
solidnie wykonane, z najlepszych materiałów kompletnie i częściowo kupuje się najkorzystniej — Magazyn Mebli, Andrzejewski, Marszałka Focha 38, przy Parku Wilsona. zdw 58 146

100—150 mórg
buraczanej ziemi z ładnymi budynkami, przy wplacie 60—100.000 zł poszukuje. Złociść — Otręba, Jarocin, Kilińskiego 4. zdw 58 159

Pierze
świeże darte, nie darte, puch poleca Stanisław Dyczkowski, Poznań, Wierzbicice 13. zdw 57 850/1

Willka
z ogrodem w Swarzędzu, 3 pokoje i kuchnia do sprzedania, cena 15.000 zł, wplata 8—10.000. Zgłoszenia: Wojkowski, dentysta, Szmarzewskiego 20, od godziny 1-3. zdw 58 138

Zakład fryzjerski
dobrze zaprowadzony w centrum sprzedam. Oferty Kurjer zdw 58 123

Skład
cukierków, lodów, wody sodowej przy ruchliwej ulicy korzystnie do nabycia. Zgłoszenia Kurjer zdw 58 129

28 złotych
1/2 tuz. noży, widelcy „Alpaka”. Serwis obiadowy porcelana 30 zł Serwis kawowy porcelana 8.50. Tanie szklanki herbaty i piwa poleca tylko Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24. zdw 58 241

Dom
handlowy z nowoczesnym wolnym składem i obszernym mieszkaniem w ruchliwym mieście powiatowym wojew. poznańskiego, na miejscu wyższe uczelnia i garnizon wojskowy — jest na sprzedaż. Zgłosz. przyjmuje Kurjer Poznański zdw 58 133

Zakład
kamieniarski w Poznaniu z powodu wyjazdu na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdw 58 228

Rower
nowy męski wartości 280 zł. za 180. Chwaliszewo 25, II. rw 10 174

Dywan
200x140 za 85 zł. — Chwaliszewo nr. 25, II. rw 10 175

Rzeźnictwo
małe mieszkanie i warsztat sprzedam tanio. Matuszewski, Małe Garbary 1. rw 10 192-3

Dom
i 1/2 morgi ogrodu sprzedam. Cena 7.000 zł. Wplata podług umowy. Wskaże W. Przybył Rogalin, stacja kolejowa Puszczykowo. rw 10 166-7

Materace
sprężynowe, nakładki, leżanki, kanapy najtańsze tylko w pracowni Wielkie Garbary 9. zdw 58 237-8

Wózek
dziecięcy sprzedam. Wodna 10, II, prawo. zdw 58 143-4

Platformę
do 30 cent. oraz wózek i parę półszorków tanio sprzedam. Dolna Wilda 10. zdw 58 218-9

Biuro Pośrednictwa Otręba w Jarocinie Kilińskiego 4
Największy wybór gospodarstw, kamienic, domów, (bez wpisowego) przeprowadzam fachowo i uczciwie wszelkie transakcje w kupnie — sprzedaży. zdw 58 160-1

Maszynę
damską i krawiec sprzedam. Rybaki 9 skad. zdw 57 953-4

Wielki wybór do I. Komunii św.
książeczek różańcy oraz różnych innych pamiątek. Papier, zabawki, św. Marcin 64. zdw 57 363-4

Singera
maszynna okrągłe czółenka. — skrzypce wygrane. Poznańska 18, III., lewo. zdw 57 967-8

Duży
niklowy wózek dziecięcy korzystnie sprzedam. Półwiejska 31, I, lewo. zdw 58 274

Plaszcze damskie
w olbrzymim wyborze przy cenach najniższych poleca P. Szczawińska i S-ka Poznań ul. Wodna 1 Dla urzędniczek dogodne warunki spary Pw 11 2012-18,19,20

Pianino
krzyżowe zagraniczne tanio. — Dolna Wilda 60, parter, lewo. zdw 58 279

Rzeźnictwo
na przedmieściu Poznania pierwszorzędem urządzeniem motorem i dużym mieszkaniem sprzedam. Oferty Kurjer zdw 57 868/9

Kanapy
leżanki, kluby, materace najtaniej za gotówkę, raty. Strzelecka 31. zdw 57 635-6

Tanio
się ubierziesz umeblujesz w Domu Komiszowym św. Marcin 78 a Pw 10 348

Rower
nowy tanio sprzedam. Słowackiego 48, II., prawo. zdw 57 477

Meble
wyrządza z powodu likwidacji po cenie fabrycznej. Stanikowski, Wodna 12. rw 10 143-4

Willka
przy Poznaniu 5 pokojowa z kuchnią, 1 morgę ogrodu owocowego wolnym mieszkaniem zaraz sprzeda Piekarnia-Cukiernia — Poznań, Półwiejska 2. zdw 58 326

Wózek
dziecięcy na sprzedaż. Koperski, ul. Piotra Wawrzyniaka 6. jw 4 000

Skład
konfekcji męskiej, bławatów, z urządzeniem, towarem, mieszkaniem we Wronkach za 4.500 zł. zaraz do sprzedania. Wiśniewska, Poznańska 107. nw 11 888

2 platformy
i 1 wóz pudłowy sprzedam tanio Nowa Drogeria ul. Wrocławska nr. 38. Pw 11 838-22,115

Sprzedam
fryzjerskie fotele, szafę, szklana 2,10 x 1,20 metr. Kubaczewski, Środa, Walowa 3. nw 11 884

Pończochy
Bemberga od zł 3,90 w olbrzymim wyborze najtaniej w Warszawskim Składzie Fabrycznym. Wielkie Garbary 40, Jądwig Podbielska. zdw 58 238

Duży
wózek dziecięcy na paskach jak nowy na sprzedaż. Chwaliszewo 58/59, II., Płaszczk. zdw 58 324

Kasę „National”
nowoczesna, paragonówkę, motor, rejestrująca 999,99 okazjnie sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera zdw 57 825

Kwiaciarnia
dobrze zaprowadzona przy bardzo ruchliwej ulicy Poznania bez konkurencji na sprzedaż, powód wyjazd. Cena 9.000 gotówka. — Oferty Kurjer zdw 57 817

Muszyna
obok Kryniczy drewniany dom z ogrodem owocowym tanio sprzedam. Wiadomość Getzler, Muszyna Małopolska. zdw 57 812

Siwym włosom
przywraca pierwotny kolor Juventyna, but. 3,50 zł jedynie firmie St. Wenzlik, Poznań, Al. Marcinkowskie 19, dw 5 151

Koło szczęścia
jednego tego rodzaju w Polsce, ostatnia nowość, sprzedam. — Oferty Kurjer zdw 57 806

Wyżlica
8 miesięczna, cena 100 zł na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 57 803

Samochód
Opel, 6 osobowy, mało używany, bardzo tanio sprzedam Kapitan Chudziński Ostrów (Wielkop.). Wrocławska 29. zdw 57 845

Dogi
wilki szczeniaki. Wierzbicice 28, Suszczykiewicz. zdw 57 243

Motocykl
jak nowy sprzedam tanio, motor Jap. Nowicki, Graniczna 12. zdw 58 333

Koń
kasztan, 6-letni, na sprzedaż. — Karpiński, Kramarska 25. zdw 58 332

Skład
sprzeda Marian Friebe, Strzelecka 2, parter, podwórce. zdw 58 331

Parcele
przy Kościele Łazarskim. Droga Urbanowskiej, 6 zł kw. metr sprzedam. Maciejewski, Dąbrowskiego 88. zdw 58 345

Wózek
dziecięcy, tanio na sprzedaż. — Wodna 1, Grzelachowski, II, wejście, II, piętro. zdw 58 281

Więszą
ilość worków od cukru sprzedam. Rurek, Strzałowa 6. zdw 57 844

Majątek
przy mieście 810 mórg, prywatny, pszenno-buraczanej, żytniej ziemi z powodu śmierci zaraz sprzedam. Spieszne zgłoszenia Kurjer zdw 57 503

Klubowy
garnitur jak nowy 260 złotych sprzedam. Grobia 19, front, II, piętro, lewo zdw 57 756

Zabudowania
maszynne blisko Poznania na głównej szosie, nadające się na wszelkie przedsiębiorstwo, ogród i 2 morgi roli sprzedam. Cena podług umowy. Korpok, Krzyżowniki. zdw 57 754

Parasole od zł 3,90
W. Czysy, Poznań, ul. Szkolna 11, Własna pracownia. Pw 11 208-18,35

Kuchenne
meble używane w dobrym stanie sprzedam tanio. Stolarska, Bukowska 9. zdw 57 740

Jadalnię
dębowa, bogato rzeźbiona, praca solidna, tanio sprzedam. Stolarska, Bukowska 9. zdw 57 730

Sprzedam
motocykl Indian Plyn 3 1/2 konia Warsztat rowerów, Wielkie Garbary 33. zdw 57 800

Oddam
zaraz dobrze zaprowadzony skład węgla w centrum Oferty Kurjer zdw 57 707

Kolonjalke
zaprowadzona tanio sprzeda Piotrowski, Szmarzewskiego 1. zdw 57 764

Lakier
„Daol”, „Elasto”, „Blask”, „Smok”, „Słoń”, „Niedźwiedź”, „Pannenschmidt”, „Nobles” poleca St. Piatkowski, skład fabryczny hurt i detal. Półwiejska 4. zdw 56 488

Sprzedam
kamieniec III piętrowy z ogrodem w Jeżycach, dochód roczny 6.000 za zł 60.000, wplata 25—30 tysięcy. Adres wskaże Kurjer zdw 56 877

Fotograficzny
zakład z mieszkaniem, centrum Poznania sprzedam. Przybory fotograficzne, Szymkowiak, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 24. zdw 56 857

Sprzedam
50 lat egzystujący skład artykułów męskich przy rynku, gimnazjum, wydziałowa na mieście, czteropokojowe mieszkanie wolne. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 56 534

Dom
2 piętrowy z dużym składem o 2 wielkich oknach wystawowych, nadający się na każdą branżę, w rynku, najlepszy punkt i dobrze zaprowadzony, w ruchliwym mieście powiatowym na Pomorzku, posiadającym 2 gimnazja, męskie i żeńskie, seminarjum, szkołę rolniczą oraz przemysłową, 10-cio pokojowe wolne mieszkanie, korzystnie do sprzedania. Oferty pod zdp 57 413

Fryzjerskie
zakłady sprzedam Oferty Kurjer zdw 57 753

Samochód ciężarowy
3 tonnowy marki „Horch” platforma w bardzo dobrym stanie okazjnie na sprzedaż wiadomość „Autopol”, Poznań, ul. Sew. Mielżyńskiego 21 (Hotel Monopol). Pw 11 819-22,50

Futro
czarne, kołnierzy karakuly, dobrym stanie, pościel sprzedam tanio dla pana. Oferty do Kurjera zdw 57 367

Sprzedam
restaurację z pewną koncesją i mieszkanie 4 pokojowe, z powodu zmiany Cena 40.000, dobre miejsce Poznań. Oferty Kurjer zdw 57 343

Dom
w powiatowym mieście, gdzie znajduje się gimnazjum i seminarium nauczycielskie, Skład i mieszkanie wolne Ogród owocowy i warzywny (1 morga). Wplata 20.000. Oferty Kurjer zdw 57 385

Fiat
507, 6 osobowy po remoncie, dobry na tury sprzedam. Bedyński Lakiernia, Mostowa 23, warsztaty. zdw 57 581

Samochody
używane w bardzo dobrym stanie „Dürkop” otwarty 4 osobowy, „Fiat 501” otwarty 4 osobowy, „Kugly” reklamówka (furgon) 1 tonnowy „Horch” ciężarówka 3 tonnowa jako kupna okazjnie poleca „Autopol” Poznań, ulica Sew. Mielżyńskiego 21 (Hotel Monopol). Pw 11 818-22,51

Motocykle
angielskie „Raleigh” „Calthorpe” dla znawców na dogodnych warunkach spłaty Firma Ursus Poznań, Górna Wilda 30. nw 10 504

Księgarnia
skład papieru stare, dobrze zaprowadzone przedsiębiorstwo, z powodu choroby zaraz do przejęcia. Zgłoszenia do Kurjera nw 11 638

Skład
dwa pokoje, kuchnia pięć tysięcy. Adres Kurjer zdw 57 951

Sołacz
wille 6 pokojowa, komfortowa sprzedam. Oferty Kurjer zdw 57 981

Skład
kapeluszy spiesznie sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 57 970

Lokomobila
Wolfa 12 KM Indian Skauz. 6 PS., korzystnie do nabycia. — Przybyłowicz, Dąbrowskiego 49. zdw 57 976

Drzwi
20 sztuk nowych tanio sprzedam. Oferty Kurjer zdw 57 974

Używane
ubrania męskie, damskie i dziecięce na sprzedaż. Polna 14, I., lewo. zdw 57 972

Rower
nowy damski i męski — tanio sprzedam. Słowackiego 48, II., prawo. zdw 57 481

Samochód Fiat 501
w dobrym stanie do sprzedania oraz platforma parokonna na 70 centnarów. Wiadomość: Nowy Rynek 5, Hurtownia Skór, telefon 40-59. zdw 57 502

Wózków
dziecięcych wybór. — „Świątek dziecięcy”, Kraszewskiego 11. zdw 67 489

Meble
na dogodnych warunkach poleca Marcin Zytkowski, Chwaliszewo 5. zdw 57 504

Meble
wszelkiego rodzaju nowe i używane Najdogodniejsze warunki spłaty Stefan Pahl, ul. Marszałka Focha 29, magazyn mebli, telefon 64-25. Pw 11 223-18,129

Białego
rocznego szpica czystego, cołkolwiek tresowanego sprzedam. Hotel Bristol, Leszno. nw 11 673

Sukienki
do Komunii św. najtaniej. Janowska, Podgórna 10. Pw 11466-21,19

Sprzedaje
6 300 kwm idealnych, część parceli przy Aleji Wiekopolskiej po 3 zł za 1 metr kw. spiesznie na sprzedaż. Bajon, Patr. Jackowskiego 17, telefon 65.60. zdw 57 971

Kiosk
powystawowy, solidny, piękny, drukarkę biurową Elio korzystnie sprzedam. Babińskiego 6. zdw 57 961

Skład cukierków
dobrze prosperujący sprzedam zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 949

Dom
skład i ogród owocowy tanio sprzedam. Wolsztyn, Poznańska 19. zdw 57 947

Wille myśliwską
murowaną, kompletnie urządzoną 6 pokojową na wsi, zabudowania gospodarskie, 1 1/2 godziny od Poznania, wskutek zmiany stosunków sprzedam 20.000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 946

Okazjal Palto
beret, torebki, angielski tweed, nowy komplet sprzedam. Warunki dogodne. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 914

Wille i dom czynszowy z dwumorgowym ogrodem
najlepsze położenie Poznania, zamienie na majątek ziemski uprzemysłowiony

Rok
gwarancji za naprawienie zegarków. Niezależnie najtańszej napis obrączki zegarki, biżuterie firmy Alfonsa Benenowski. Chwałiszewo 76, przy aptece. zdw 58 005

Willa
10 pokojowa w Puszczykowie z dużym ogrodem owocowym do wydzierżawienia lub sprzedania. Oferty Kurjer zdw 58 111

Dziesięć dni
taniego zakupu obuwia damskiego, męskiego, ceny wystawione przekonają każdego. Górecki, 27. Grudnia 2, podwórze. zdw 58 025

Sprzedam
2 domy w rynku z składami w powiatowym mieście niedaleko Poznania. bez długów, z powodu objęcia innego przedsiębiorstwa. cena 45.000 zł. wpłata 20-30.000 i objęcie interesu Zgłoszenia do: Piaskowski, Dom Komisowy w Grodzisku (Wlkp.), Plac Anny, zdw 58 023

Meta
maszynki i paliwo. J. Gadebuaeh Poznań, ul. Nowa 7 (Bazar) tel. 16 38. iw 12 15

Ślupki i siatki
za ogrodzenia Drut kolczasty o kazylnie tanc Przewodnik Centrala Towarów Żelaznych św Marcina 20 zdw 54 372

Parcele
2.000 m² całości lub częściowo ul. Chociszewskiego tania sprzedam. Adres Kurjer zdw 55 193

Samochód
taksówka z koncesją marki Tatra. 2 cylindrowa korzystnie sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera zdpw 57 859

Kasa
szklana i bilard tania na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 56 505

Używane meble
do nabycia Piekary 22 23. wchód z prawej. I. pietro. prawo. rw 10 147

Mundur
dla sztabowego sprzedam. Kutasz. Ogrodowa 12 zdw 57 443

Skrzydło
Eckego (700) jadalnie mahoniowa (400) sprzedam wyjeżdżając. Górna Wilda 87 portier wskaże. zdw 57 576

Platforma
na 50 cfr. w dobrym stanie tania na sprzedaż. Frankowski, Górna Wilda 108. zdw 57 701

Gospodarstwo
resztówka ca 200 mórg dobrej ziemi, młyny i żywy nadkompletny. w pobliżu miasta budynki obszerne i maszynowe sprzedam. wydzierżawie lub zamienie. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 57 325

Zakopane
Biuro J. Kubińskiego sprzedawca wille 18 pokojowa za 65 000 zł. zdw 57 348

Restauracyjne
kanapy, stoły krzesła wystawiane z hotelu francuskiego sprzedam. Zgłoszenia św. Wojciech 15 Jazielski, tel. 2110. zdw 57 406

Skład kapeluszy
w pełnym biegu z przywilegiem mieszkaniem zaraz sprzedam. Kraszewskiego 1. zdw 57 788

Kostjum
bardzo modny tania. nowe brązowe lakerki 37 za 15 zł na sprzedaż Małe Garbary 7. II. Staszak zdw 57 785

Wózki
dziecięce tania Gumi. 27 Grudnia 15. podwórze. zdw 57 867

Gospodarstwo
30 mórg. żywy martwy inwentarz nadkompletny. 5 minut od stacji. cena 19.000. wpłaty podług umowy lub zamiana na większe sprzedaż Władysław Kleiber, Mołna. zdw 57 857

Introligatornia
kiesznarka z mieszkaniem w powiatowym mieście poznańskim. istniejąca 40 lat. z powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa do sprzedania za 9.000. Oferty Kurjer zdw 57 781

Pianino
koncertowe tania Skryta 8. III. zdw 57 776

Gdynia
Parcele budowana 600 mtr. w centrum sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 773

Samochód
Chevrolet landolotka. gotowy do jazdy sprzedam tania 3 Maja 3 wysoki parter. zdw 57 840

5 KUPNA
Kupię
skład kolonialny maglem mieszkaniem dobrze zaprowadzony. za gotówkę Oferty Kurjer zdw 56 993

Poszukuję
dostawy masła niesolonego w beczkach do dalszej sprzedaży. M. Dutkiewicz, sklep kolonialny. Kraków Rynek Główny. nw 11 617

Kupię
noszone w dobrym stanie garni tury marynarkowe. Zgłoszenia pisemne lub osobiste Plac Nowomiejski 10 b. III. Dąbrowski. rw 10 196

Jadalnię
najchętniej stylowa kupię okazując za gotówkę. Oferty Kurjer zdw 57 730

Brylanty
złoto srebro kupię F. Tarowska Poznań Plac Wolności 11 Pw 9050 10 111

Kupię
dom w lepszej dzielnicy miasta. Plac gotówka Pośrednicy niewyłączeni. Oferty do „Par” - Bydgoszcz Dworcowa 72 pod „Kupno”. Pw 11 815-63.351

Brylanty
złoto i srebro kupię i płacę najwyższe ceny W. Kruk jubiler. Poznań, ul. 21 Grudnia 6. zdw 54 256

Taksówkę
w dobrym stanie kupię Zgłoszenia Kurjer zdw 56 462

Maszynę do szycia
Singera damską z okragłym czółkiem kupię Zgłoszenia do Kurjera zdw 56 947

Krzeseł
składanych używanych dwa tuziny kupię. Tarnow Podgórze m. Batorowo. „Bosfor” zdw 57 408

Plac
ca. 1200 m² w okolicy stacji Radja Poznańskiego. Oferty Kurjer zdw 57 793

Motocykl
używany kupię Oferty Kurjer zdw 57 790

Kupię
gablotkę oszkloną oraz kilka okrągłych stolików. Cukiernia. Szamarzewskiego 20 22. zdw 57 804

Kupię
powózki. Zgłoszenia tel. 54-43. zdw 57 801

Kupię
resztówkę około 200 mórg ziemi buraczanej z dobrymi budynkami. ładna rezydencja. blisko kościoła. szkoła kolej. Pośrednictwo wykluczam. Szeregowe oferty z podaniem miejscowości i ceny do Kurjera zdw 57 847

Kamienicę
komfortowa do 350 000 kupię. Wyczerpujące oferty, najchętniej od właścicieli przyjmuję Kurjer zdw 57 837

Syplnię
i jadalnię mało używana kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 58 028

Złoto, srebro, brylanty
kupię stale Zygmunta Kutnera, św. Marcina 50. zdw 58 201

Majątku
w dobrej kulturze 1.000-2.000 mórg. przy wysokiej wpłacie poszukuję się. Zgłoszenia Kurjer zdw 58 136

Kupuję
za gotówkę meble wszelkiego rodzaju rzeczy Dom Komisowy Podgórze 2 Pw 10 550

Dolarówki
kilkadziesiąt sztuk kupię. Oferty Kurjer zdw 58 277

Kupię
parcele przy ul. Dąbrowskiego - Bukowskiej. gotówka. Zgłoszenia Kurjer zdw 58 276

Motory
używane na prad zmienny stale kupuję. Oferty Kurjer zdw 58 827

Radjoaparāt
kupię. Filicowa. Dąbrowskiego 24 zdw 58 249

Pianino
czarne, dobre zaraz kupię. Cena Kurjer zdw 58 259

Składu
z mieszkaniem poszukuję w większym mieście. branża blawarów. Oferty Kurjer zdw 58 337

6 KAMIENICE
Wille
na Solacza 5 pokojowa kupię za gotówkę. Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera zdw 57 940

Kamienica
dobrze utrzymana przy tramwaju dochód roczny 8.000. cena 75.000 wpłata 45.000. reszta przejęcie hipoteki amortyzacyjnej pięć procentowej. Informację udziela administrator Dutkiewicz Chwałiszewo 70. Poznań. zdw 57 939

Kamienicę
4 piętrowa, komfortowa, dochód 20.000. cena 165.000. wpłaty 110 tys. sprzedam. pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 58 222

Kamienicę
nowoczesna, komfortowa, w centrum. kilka skądów. mieszkania 5. 4. 3 pokojowe. dochód 28.000. cena 250.000. wpłaty połowe. reszta na kilka lat. sprzedam bez pośrednika. Oferty Kurjer zdw 58 223

Kamienicę
duży wybór. cena 70.000-90.000 zł. korzystne warunki. wolne mieszkania sprzedam Jax. Poznań. Ratajczaka 10. zdw 58 205

Kamienicę
nowoczesną kupię wpłacie 40-50 tysięcy złotych Kurjer zdw 58 303

Kamienica
nowoczesna, dochód 45.000. cena 380.000. wpłaty 120.000. Jaskiewicz, Fredry 6. zdw 58 341

7 PIENIADZ
Która
szlachetna osoba pożyczycy Panu zł 1000 na stałem stanowisku za odpłatą miesieczną na zapłacenie długu honorowego. Oferty do Kurjera zdw 57 369

Pożyczkę
dam na 1 hipotekę kamienicy w Poznaniu. Warunek odstąpienie umebłowane lub próżnego pokoju. Oferty Kurjer zdw 59 411

Zł 100.000
lub więcej dam na dobrą hipotekę temu, kto kupi moją kamienicę w Inowrocławiu która z powodu okoliczności zamierzam sprzedać po przystępnej cenie za wpłata 20.000 zł lub zgola bez wpłaty - przy odpowiednim zabezpieczeniu ceny kupna. Dwa mieszkania 4 i 6 pokojowe z ogródkami w krótkie wolne Oferty Kurjer zdw 55 142

5.000
Eksploatacja jezior. Suszyczkiewicz, Wierzbice 28. zdw 57 246

Pożyczki
2.000 zł poszukuję dam zastaw towar wartości 4.000 procent podług umowy faskawe oferty Kurjer zdw 57 805

1.000
pożyczki poszukuję zastaw list hipoteczny. Adres Kurjer zdw 57 901

500 zł
pożyczki na 6 miesięcy poszukuję. Zabezpieczenie - dostarczę fortepian do domu. Dam 5% miesięcznie. - A. Tylkowski, Strzelcowa 4. zdpw 57 878

200 zł
pożyczki poszukuję inteligentna paniąka za dobrem wynagrodzeniem. - Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 877

800 zł
poszukuję paniąka na korzystną ekzystencję. dobry procent lub pokój umebłowany. Oferty Kurjer zdw 58 039

Pożyczki
do 2.000 poszukuję. Dobry procent. gwarancja. Oferty Kurjer zdw 58 051

10.000 zł
dam jako udziałowiec czynny dobrze prosperującym mlynie wodnym Poznańskim. Oferty Kurjer jw 3 994-5

Poszukuję
spółnika ewentualnie spółwłaściciela z kapitałem 25.000 do 50 tys. złotych do dobrze prosperującego mlyna. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 57 934-5

Za
wypożyczenie 5.000-6.000 zł na rok gwarancja i oprocentowanie wedle umowy. dam posade biurowa inkasenta i wojażera. posada stała. Oferty Kurjer zdw 58 278

Do
1000 złotych wypożyczam pod zastaw. Adres wskaże Organizacja Górna Wilda 10. zdw 58 310

7.000 zł
na I. hipotekę. wysoki procent. poszukuję zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 58 189

Wspólnik
poszukiwany Hurtownia piw. rozlewnia lemoniad. Kurjer zdw 58 188

Kino
przedsiębiorstwo bezkonkurencyjne. poszukuję pożyczki 3 tys. zł. Ewentualnie współnika (czki) gwarancja kapitału pewna. Oferty Kurjer zdw 58 187

Wypożyczę
do 10.000 na hipotekę. Oferty Kurjer zdw 58 233

Wspólnika
posiadającego 2.500 zł gotówki poszukuję dobrze zaprowadzona wywórnia konfektoów. Fachowiec cukiernik. Samochód do dyspozycji. Oferty Kurjer zdw 58 234

Dam
zaraz tylko na zupełnie pewną hipotekę kamienicy w Poznaniu ca. 18 tysięcy złotych (15%). - Oferty Kurjer zdw 58 268

Gotówkę
większej ilości wypożyczam na hipotekę. Oferty Kurjer zdw 58 260

Wspólnika
posiadającego 20.000 przyjmie drukarnia. ewentualnie sprzedaż. Kurjer zdw 58 340

8 DO WYNAJĘCIA
Mieszkanie
czteropokojowe z balkonem. kompletnym urządzeniem do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer zdw 57 365

Mieszkanie
6 pokojowe z meblami lub częściowo umebłowane przy nauruchliwej ulicy centrum Poznania odstępuje za zgodą gospodarza. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 363

Mieszkanie wolne
6-cio pokojowe, odnowione. z wszelkim komfortem w centrum z powodu wyjazdu do wynajęcia Oferty z podaniem dokładnego adresu oraz stanowiska pod zdw 56 949. Agencja wykluczeni.

Mieszkania
różnych wielkości
także pokoje próżne, umebłowane poleca „Fragut”. Półwiejska 31. I. zdw 57 604

4 pokojowe
mieszkanie w nowej willi wolne od 1 lipca Telefon 7634. zdw 57 279

Mieszkanie
1-2 pokojowe odda Widziński. Małeckiego 15 podwórze. zdw 57 763

Mieszkanie
3 duże komfortowe pokoje. kuchnia. łazienka. wyodr. kompletne umebłowane oddam. Kurjer zdw 57 808

3 pokoje
mieszkanie z kuchnią i wszelkimi wygodami willa w Debut od 1 lipca oddam za wypożyczenie 6.000 zł hipoteki. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 842

Obuwnictwo
zaprowadzone mieszkaniem. powodu choroby natchmiast wolne Oferty Kurjer zdw 57 928

Mieszkanie
5 pokojowe. parter. śródmieście wydzierżawi właściciel domu. - Adres wskaże Kurjer zdw 57 944

Oddam
dwa pokoje z kuchnią, z meblami zaraz. Jeżycka 34. Kamińska. zdw 57 994

Pokój
z piecykiem i maszynką gazową, z osobnym wejściem małżeństwu wydzierżawie. Adres Kurjer zdw 58 109

Mieszkanie
dwupokojowe. II. Plac Nowomiejski. wskaże „Informator”. Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 58 104

Dwa
duże słoneczne, próżne pokoje z urządzeniem kuchni, łazienki. od 1 lipca. elektryka. IV. p. Lazzar. Oferty Kurjer zdw 58 216

Mieszkanie
6. 5. 3. 1 pokojowe zaraz wolne za dzierżawę. okazja. Sowiński. Poznań, św. Marcina 22. tel. 18-97 zdw 58 292-3

Mieszkania
i skład oraz pokoje umebłowane dla małżeństw przy Poznaniu zaraz do wynajęcia. Światło elektryczne. Komunikacja stała autobusowa. Wieckowski, Zabikowo, Lipowa. rw 10 172

Pokój
lub dwa. używane kuchni. centrum. dla małżeństwa - wskaże Szczepański. Kantaka 5. I. zdw 58 246

Mieszkanie
3 pokoje komfortowe za miesieczną dzierżawę. centrum, wskaże Szczepański. Kantaka 5. zdw 58 244

Mieszkanie
4 i 3 pokojowe z przynależnościami w nowej willi zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Jan Dzidowski, Swarzędz, Piaski 3. zdw 58 821

Mieszkanie
4-3 pokojowe za dzierżawę odda Czarniecki, Ratajczaka 13. zdw 58 203

Mieszkanie
4-pokojowe z wielkim komfortem w Wieluniu zaraz do wydzierżawienia. Cena 60 zł. Zgłoszenia tel. 1706. zdw 58 170

Skład
przygłe dwa pokoje kuchnia (Główna). Oferty Kurjer rw 10 179

Mieszkania
2 pokoje kuchnia 800 rok dzierżawa. pokój kuchnia 1.200 dwa lata dzierżawa. pokój kuchnia 1.700. rok dzierżawa wskaże Szczepański. Kantaka 5. I. zdw 58 247

9 SZUKA MIESZK.
Bezpłatnie
zgłaszajcie mieszkania, pokoje wszelkie ubikacje. „Fragut”. Półwiejska 31. I. zdw 57 600

5 000
złoty czynszu naprzód zaplacie za mieszkanie czteropokojowe przedwojenne komfortowe. najwyższe drugie pietro. zdw 57 396

Poszukuję
mieszkania 3 pokojowego I. II. pietro. wprost od właściciela. Wynagrodzenie 3.000 zł. Oferty Kurjer zdw 57 962

Szukam
pokoju z kuchnią ewentualnie dużego pokoju zaraz od gospodarza. Dam 500 zł Oferty Kurjer zdw 57 926

Szukam
3-4 pokoi na zakład denstyczny wprost od gospodarza, agencji wykluczeni. Łaskawe zgłoszenia ul. Staszica 5. Okupnik. zdw 58 186

Lekarz
szuka 4-6 pokojowego mieszkania w śródmieściu. wzgl. pobliżu od gospodarza zaraz lub później. Zgłoszenia do Kurjera zdw 58 197

Mieszkania
poszukuje 3-5 pokojowego bez pośrednictwa Oferty z ceną i warunkami proszę Kurjer zdw 58 268

Szuka
5 pokoj. miesz. I. lub II. p. z balkonem od 1. 10. lub przedzi wprost od gospodarza. nadające się dla em. kier. szkoły. dzierżawa ewentl. rok zgóry. Zgłoszenia do Kurjera zdw 57 876

10 ZAMIANA MIESZKANIA
Zamienię
3 pokojowe mieszkanie z pokojem dla służącej, światłem elektrycznym, ogrodem w Luboniu (3 minuty od dworca), na takie same lub większe w Poznaniu (Jeżyce-Lazzar). Oferty Kurjer zdw 56 745

2 pokoje
i kuchnia w śródmieściu zamienie na większe z wygodami. - Oferty Kurjer zdw 58 305

11 POKOJE UMEBL.
Pokój
umebłowany dla 2 panów blisko dworca i poczty zaraz wolny. Gasiorowskich 10. drugie pietro. lewo zdw 57 752

Pokój
niekrepujący do wynajęcia. tel. 63-79. Kraszewskiego 7. II. prawo. zdw 57 850

Pokój
dla dwóch panów wynajme. Półwiejska 29. parter na prawo. zdw 57 007

Pokój
do wynajęcia Spokojna 25 a. IV. pietro. Lazzar. zdw 57 407

Frontowy
balkonowy pokój, oddam lepsze panu. Śniadeckich 20. III. prawo. zdw 57 699

Pokój
umebłowany frontowy do wynajęcia. Szewska 9 II. Kaczmarek zdw 57 434

Dąbrowskiego
27a. Dorna. wspólny panu. zdw 57 582

Panienki
pokój. Marcina 13. podwórze. Smiechowski. zdw 57 566

Słoneczny
Waly Królowej Jadwigi 3 a. Rogalski. zdw 57 559

Jeden
dwa pokoje słoneczne nowoczesnymi wygodami dla samotnych. Waly Jagielly 20. m. 5. narożnik Półwiejskiej. zdw 57 522

Pokój
umebłowany do wynajęcia. Poznańska 21. I. lewo. jw 3 986

Pokój
w centrum miasta. duży. słoneczny do wynajęcia. dla jednej lub dwóch osób. Wielkie Garbary 34. III. lewo. Zgłoszenia po południu. rw 10 140

Wspólny
pokój (panu). Małeckiego 23. III. lewo. zdw 57 461

Pokój
frontowy, słoneczny solidnemu panu. Wierzbice 13. III. lewo. zdw 57 705

Pokój
ładny wynajme. Romana Szymańskiego 9. II. lewo. zdw 57 791

Inteligentną
panienkę na wspólny pokój. Waly Królowej Jadwigi 1. II. lewo. zdw 57 789

Niekrepujący
pokój. używanie kuchni. Młyna 18. II. lewo. zdw 57 991

Niekrepujący
pokój wynajme zaraz panu Jeżyce. Adres Kurjer zdw 57 786

Pokój
frontowy z elektryką zaraz do wynajęcia od 4-6 można zobaczyć. Aleje Marcinkowskiego 16. I. lewo. zdw 57 784

Pokój
wolny. Woźna 17. skład. zdw 57 864

Pokój
zaraz. św. Marcina 31. II. prawo. zdw 57 862

Pokój
umebłowany inteligentnemu panu wynajme. Rutkowski. Czesława 8. parter zdw 57 890

Pokój
do wynajęcia Szkolna 78 m. II. zdw 57 780

Skromny
pokój wynajme. Szyperska 17. II. pietro. lewo. zdw 57 779

Grunwaldzka
13. III. pietro lewo, pokój do wynajęcia. zdw 57 778

Pokój
na 1 lub 2 osoby Marszałka Pocha 70. wysoki parter. prawo. zdw 57 775

Tani
pokój. Drużbackiej 1a. II. pietro. lewo. zdw 57 774

Mały
pokój dla dwóch panów lub panienek miesięcznie 18 zł. Dux. Półwiejska 26 a. zdw 57 893

Pokój
umebłowany wolny. Chranowska. Matejki 34. zdw 57 824

Pokój
dla dwóch panów zaraz. Kościelna 20. zdw 57 846

Ogrodowa
19. Nowakowski. zdw 57 757

Pokój
słoneczny. utrzymanie dobre lub bez 1. 6. Piekary 10. IV. lewo. zdw 57 744

Pięknej
dzielnicy Opary pokój ładnie umebłowany utrzymaniem wyjątkowo zaraz. Libelta 3. I. lewo. zdw 57 799

Frontowy
pokój wynajme panu Guździłowa. Półwiejska

Uczennice
do krawieczyzny damskiej mogą się zaraz zgłosić. Mostowa 26, III, prawo. zdw 58 064

Pokój
2 osobom wynajme. Mostowa 4, I., lewo. zdw 58 066

Pokój
jeden i dwuosobowy zaraz. — Majchrzak, Wrocławska 33-34, III, zdw 58 056

Pokój
parter, na cele biurowe tanio. — Prusa 19, Bartkiewicz, jw 39.7

Skromnie
umeblowany pokój do wynajęcia zaraz. Mostowa 34, w podw. II, p. zdw 58 074

Pokój
słoneczny dla panów od 1. 6. — Romana Szymańskiego 3, I., lewo. zdw 58 082

Willa
pokój umeblowany wynajme inteligentny. Szymańska, Topolowa 6, koniec Ratajczaka. zdw 58 081

Pokój
dla seminarzystek lub młodzieży tanio. Wielkie Garbary 5, III., lewo. zdw 58 083

Szukam
pana na wspólny pokój od 15. 6. lub później. Górna Wilda 36, I., lewo. zdw 58 083

Pokój
elektryczność zaraz do wynajęcia. Sniadeckich 20, I., lewo. zdw 58 091

Pokój
z klatki, elektryczność. Niegolewskich 16, I. dom ogrodowy, mieszkanie 18. zdw 58 087

Pokój
lepszy, umeblowany, dla małżeństwa wynajme. Smierczalska, Matejki 47. zdw 58 059

Pokój
wmebl. odstąpię starszej osobie za uprzątnięcie. Maleckiego 33, parter, lewo od 4-6. zdw 58 045

Pokój
umeblowany, osobne wejście. Plac Sapiieżyński 3, III., lewo. zdw 57 999

Panu
wspólny pokój. — Zielona 3, II., prawo, dom ogrodowy. zdw 58 099

Pokój
wynajme panienkom. Stary Rynek 10, IV., wchód Kurzanoga. zdw 58 093

Pokój
dla 1-2 panów. Wierzbiciec 49, Słodowa. zdw 58 090

Pokój
zaraz do wynajęcia. Wały Królowej Jadwigi 2a, niski parter, lewo. zdw 58 098

Pokój
umeblowany, balkonowy, słoneczny, elektryka, zaraz wynajme. — Dąbrowskiego 34, ogród, wprost, II., lewo. zdw 58 097

Pokój
niekrepujący zaraz. Wł. Zaleska, Plac Nowomiejski 5, dom ogrodowy, III. wejście, III., prawo. zdw 58 105

Swobodny
pokój wolny Wielka 2, I. rw 10 180

Przyjmę
na pokój. Popielska, Kłasztorna 4. rw 10 182

Pokój
skromnym panienkom. Wierzbowa 2 przy ul. Mostowej podwórce, II., lewo. rw 10 184

Pokój
umeblowany zaraz. Łąkowa 20, III. zdw 58 239

Pokój
solidnej panience. Witkowska, plac Działowy 10. zdw 58 240

Pokój
umeblowany solidnemu na stanowisko pana wynajme. Skarbova 15, II. lewo. zdw 58 179

Balkonowy
słoneczny gabinet, elektryczność, drugi panience (dwom) zaraz. — Różana 4, III., Radomska. zdw 58 148

Umeblowane
pokoje poleca „Informator”, Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 58 103

Pokój
27. Grudnia 5, II., wprost. zdw 58 076

Pokój
umeblowany zaraz. Fr. Szczerpański, Ogrodowa 5. zdw 58 110

Pokój
dla inteligentnego pana. Chwałiszewo 69, II., prawo. zdw 58 024

Pokój
wynajme. Rybaki 7, III., lewo. zdw 58 022

Pokój
z dwoma łózkami zaraz do wynajęcia Wierzbiciec 18, wysoki parter, lewo, front. zdw 58 021

Śródmieściu
pokój dwom lub jednemu panu. Palacz, Plac Sapiieżyński 8. zdw 58 032

Panience
wspólny pokój. św. Wojciech 24, IV., prawo. zdw 58 290

Panienkę
na wspólny pokój przyjmę. Szumilowska, Pocztowa 20. zdw 58 141

Skromny
pokój wynajme zaraz. Dybizański, Składowa 12. zdw 58 125

Słowackiego 37
Pokój ładnie umeblowany, elektrycznością, łazienką, jednej ewentualnie 2 osobom oddam zaraz. Plebański. zdw 58 140

Niekrepujący
pokój panu. Strzelecka 31, II., prawo. zdw 58 139

Pokój
dobrze umeblowany dwom inteligentnym osobom do dwóch miesięcy wynajme. Strzelecka 26, III., lewo. zdw 58 133

Pokój
komfortowy. Nowacka, Piekary 10. zdw 58 162

Jasna 12
I., lewo, front, utrzymaniem lub bez 15. 6. 1. 7. zdw 58 127

Niekrepujący
elegancki pokój frontowy w centrum wynajme. Adres wskaże Kurjer zdw 58 301

Pokój
czysty 2-3 panom wydzierżawie. św. Józefa 9, parter, lewo. zdw 58 120

Pokój
dwuosobowy i jednoosobowy wynajme zaraz. Matejki 53, parter, prawo. zdw 58 119

Wspólny
pokój wynajme panu. Strzałowa 6, III., prawo, front. zdw 58 118

Pokój
umeblowany na dwie osoby wynajme. Masztalarska 1, III., prawo. zdw 58 113

Pokój
słoneczny niekrepujący wynajme tanio. Dolna Wilda 79, wysoki parter, prawo. zdw 58 267

Pokój frontowy
dla pana od 1. 6. do wynajęcia Opońskich. Kanałowa 15, II., piętro. zdw 58 248

Wspólny
pokój panu. Długa 8, I. wprost. zdw 58 236

Umeblowany
pokój do wynajęcia. Maleckiego 33, I. prawo. zdw 58 302

Frontowy
jasny, dobrze umeblowany pokój wynajme. Działynskich 3, I., lewo. zdw 58 116

Pokój
umeblowany, słoneczny, balkonowy wynajme zaraz. Balcerzak, Kraszewskiego 30. zdw 58 117

Frontowy
pokój z klatki schodowej. Prusa 2, II. piętro, lewo. zdw 58 288

Panu
wspólny pokój drugi jednej osobie oddam. Podgórna 13, III., lewo. zdw 58 314

Pokój
dla dwóch panów Zwierzyniecka 8, II., prawo. zdw 58 335

Pokój
wielki na dwie osoby zaraz. — W. Garbary 16, front, III. zdw 58 287

Wspólny
pokój Rybaki 23, parter, lewo. zdw 58 283

Pokój
utrzymaniem. Wały Zygmunta Augusta 2, pierwsze piętro, lewo zdw 58 126

Pokój
25 zł skromnej panience wynajme. Maleckiego 27, III. zdw 58 280

Pokój
dwom panom, wejście osobne. — Jeżyce, Piotra Wawrzyniaka 13, podwórce, I. prawo. zdw 58 198

Pokój
wspólny panu. Kanałowa 4, II. zdw 58 196

Wspólny
pokój wynajme. Gwarna 8, III. prawo. zdw 58 194

Zamku
blisko pokój frontowy z utrzymaniem 160 złotych. — Składowa 4, III. zdw 58 175

Pokój
ładny inteligentnej osobie wynajme. Elektryka. — Holyńska, Skarbova 4. zdw 58 038

Pokój
Wodna 13, I., podwórce. zdw 58 036

Panienki
Wspólny pokój wolny zaraz. — Rybaki 15. zdw 58 035

Dwie
panienki na wspólny pokój przyjmę. Adres Kurjer zdw 58 034

2 prężne
pokoje, używalność kuchni, łazienki, elektryczność, wynajme. Debiec, Szczepana 14, willa, wysoki parter. zdw 58 013

Pokój
umeblowany, elektryczność, ewentualnie utrzymanie zaraz. Dąbrowskiego 24, II., prawo. zdw 58 042

Pokój
dla lepszego pana wynajme. — Kaźmierska, Łąkowa 18. zdw 58 043

Pokój
umeblowany, słoneczny 2 panom wynajme. Ul. Skryta 4, II., prawo. zdw 58 012

Przyjmę
pana na wspólny pokój. Wielka 23, II. lewo. zdw 58 078

Pokój
frontowy wolny. Poplińskich 11, I. piętro, lewo. zdw 58 052

Pokój
frontowy na dwie osoby do wynajęcia. Rybaki 9, III., lewo. zdw 58 054

Gimnazjastów
przyjmie od roku szkolnego, opieka i pomoc w nauce zapewniona obok gimnazjum Bergera. Zgłoszenia do Kurjera zdw 58 037

Pokój
dwom panom wynajme. Focha 72, I., lewo. zdw 58 221

Frontowy
słoneczny, niekrepujący, I. piętro, dwom panom. Górna Wilda 56, prawo. zdw 58 230

Słoneczny
pokój. Maleckiego 13, front, II., lewo. zdw 58 229

Pokój
do wynajęcia 1. 6. Maleckiego 5, dom ogrodowy, lewe skrzydło, I., lewo. zdw 58 227

Dwuosobowy
pościel pożądana. Wrocławska 3, II., prawo. zdw 58 217

Pokój
za 40 zł inteligentnej osobie wynajme. Male Garbary 7, II., lewo. zdw 58 215

Małżeństwu
pokój umeblowany, używanie kuchni. Adres Kurjer zdw 58 212

Pokój
umeblowany do wynajęcia od 1. 6. u p. Wesolowskiej. Rybaki 16, I. zdw 58 211

Pokój
umeblowany z dobrem utrzymaniem i oświetleniem za 150.— miesięcznie do wynajęcia. Wielkie Garbary 49, I. lewo. rw 10 168

Pokój
niekrepujący na dwie osoby wynajme. Wielkie Garbary 40, IV. prawo. zdw 58 245

Pokój
umeblowany wynajme. Wielkie Garbary 50, parter, lewo. zdw 58 304

Meble
korzystnie sprzedam. Wybiekiego 2, IV., prawo. zdw 58 307

Wspólny
pokój dla panów zaraz. Dąbrowskiego 69, Binkiewicz, IV. front. zdw 58 320

Pokój
umeblowany z telefonem przy ul. Szkolnej wynajme lenszemu panu. Zgłoszenia do „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 22,114 Pw 11 839-22,114

Pokój
na parterze do wynajęcia. Ulica Dąbrowskiego 69, Popiałkiewicz, jw 3 992

Pokój
elegancki, słoneczny wolny zaraz. Krasieńskiego 13, parter, lewo, przy Moście Teatralnym. zdw 58 166

Pokój
z klatki schodowej, drugi pokój niekrepujący 2 osobowy zaraz. Matejki 40, IV. zdw 58 163

Pokój
czysty na 1 osobę, światło elektryczne. Młyńska 13, wysoki parter, prawo. zdw 58 152

Pokój
panu wynajme. Krzewiński, Strumykowa 6, II. zdw 58 190

Pokój
do wynajęcia. Grobla 7, III., prawo. zdw 58 200

Pokój
dla 1 lub 2 osób zaraz. Sniadeckich 15, III. lewo. zdw 58 199

Pokój
do wynajęcia ewentualnie bezdzietnemu małżeństwu. Zupańskiego 19, parter lewo. zdw 58 173

Pana
na pokój przyjmę lub panienki. Grobla 7, Kowalska. zdw 58 172

Wynajme
pokój umeblowany, front IV r. Ul. M. Focha 29. zdw 58 185

Matejki 59
I p. prawo, pokój. zdw 58 182

12 SZUKA POKOJU

Samodzielny
kupiec, kawaler, poszukuje eleganckiego, niekrepującego pokoju możliwie z osobnym wejściem. Zgłoszenia do „Par” 27 Grudnia 18, pod nr. 58.166. Pw 11 863 58.166

Próżnego
pokoju lub jakiegokolwiek bądź ubikacji poszukuje zaraz. Oferty Kurjer zdw 58 202

Jeden
duży względnie dwa mniejsze pokoje z tych jeden umeblowany, urządzenie wypiłki i pościel własna, poszukuje inteligentne małżeństwo, do 5-6 letnia córka, ewentualnie z częstotwem stołowaniem najchętniej od 15 czerwca w śródmieściu. Łaska, we zgłoszenia Kurjer zdw 56 840

Inwalida
na wózku szuka pokoju parterowego. Oferty Kurjer zdw 57 491

Lepsze
małżeństwo poszukuje skromnego pokoju umeblowanego zaraz. Oferty Kurjer zdw 57 863

Młodszy pan
poszukuje tanio pokoju niekrepującego, słonecznego ewentualnie z całkowitym utrzymaniem zaraz. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 57 861

Pokoju
skromnego z używaniem kuchni poszukuje bezdzietne małżeństwo. Oferty Kurjer zdw 57 977

Matka z córką
poszukuje skromnego pokoju. — Zgłoszenia Kurjer zdw 58 109

Umeblowanych
pokój poszukuje „Informator”, Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 58 102

Bezdzietne
małżeństwo szuka próżnego pokoju od 1. 7. lub wcześniej najchętniej Jeżyce u inteligentnej spokójnej rodziny Oferty z cena Kurjer zdw 57 956

1. LOKALE

Skład
zaraz do wydzierżawienia. Jan Karpiński, Kramarska 25. zdw 56 139

Skład
z mieszkaniem przy Rynku Wildeckim odstąpię. Ul. św. Jerzego 1, zakład fryzjerski. zdw 57 721

3 suche
ubikacje suterenowe z elektrycznością będą od 1. 6. 30, wolne w ofercie realności przy placu św. Krzyskim, nadające się na ciche warsztaty lub składnice. Zgłoszenia przyjmuje gospodarz od 2-7 godzin w składzie ul. Poznańska 50 zdw 57 871

Lokalu handlowego w centrum
z telefonem, 2 pokojowego, frontowego, parter lub I. piętro poszukuje. Oferty Kurjer zdw 57 858

Stary Rynek
I. piętro, 2 frontowe lokale na biura, hurtownie i t. p. korzystnie wynajme gospodarz Skrzynka pocztowa 54. zdw 57 769

4 ubikacje
na cele przemysłowe handlowe, zapadem elektrycznym wynajme. Niegolewskich 6. zdw 57 765

Ubikacje
przemysłowe albo handlowe około 100 km. poszukujemy. Własnym kosztem przebudujemy. — Oferty do Kurjera zdw 57 969

Ubikacji
nie drogiej szukam. Oferty Kurjer zdw 57 915

Piwnicę
ca 40 kw. m. na Jeżycach na cele przemysłowe wynajme. Oferty Kurjer zdw 57 908

Lokale przemysłowe
przygłębni mieszkaniami natychmiast wynajme. Rauff, telefon 24-33. zdw 57 879

Kawiarnię
bez konkurencji z powodu wyjazdu sprzedam tanio. Zgłoszenia Kurjer zdw 58 047

Lokal
piękny, frontowy w centrum miasta do wynajęcia. Zgłoszenia pod „Gotówka” do Reklamy Polskiej, Aleje Marcinkowskiego 6 zdw 58 177

Centrum
wysoki parter, telefon dwa pokoje na spokojne biuro wynajme zaraz. Adres wskaże Kurjer zdw 58 300

Lokal
handlowy na biuro. Plac Wolności, I. front do wydzierżawienia. telefon 58 33. zdw 58 270

14 DZIERŻAWY

Piekarnia
dobrze zaprowadzona z powodu stosunków rodzinnych zaraz do wydzierżawienia. Oferty do Kurjera zdp 57 416

Stajnia
do wydzierżawienia. Wierzbiciec 37. zdw 57 729

Skład
z urządzeniem i mieszkaniem 2 pokojowym zaraz do wydzierżawienia. Leopold Pietz, Oborniki. zdw 56 231

Kuchnię
restauracyjną dość dużą w śródmieściu, przy której można urządzić śniadalnie oddam na własny rachunek dobremu kucharzowi (stryżni). Warunki podług umowy. Adres wskaże Kurjer zdw 57 913

Ogród
przeszło dwie morgi, 54 drzew, ziemia ogrodowa, śródmieście, natychmiast do wynajęcia. — Oferty Kurjer zdw 57 919

Plac
oparkowany pod handel węgla itp., do wynajęcia. Ostrowska, Niegolewskich 6. zdw 57 767

Skład
z mieszkaniem, najchętniej fryzjerzowi 3 500 zł roczna dzierżawa. Wawrzyniak, Główna, Gnieźnieńska 74. zdw 57 836

Skład
odpowiedni dla fryzjera lub kwiatiarznie Niegolewskich 2. zdw 57 766

Koncesje
na wyszynk alkoholowy wydzierżawie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 58 044

Plac
opłotowany 600 m kwadr., na każde przedsiębiorstwo, dzierżawa tylko miesięczna 50 zł. Olszewski, Gen. Umińskiego 25. zdw 57 917-8

Korzy tenisowe
szą do wynajęcia w Sołczu (Jazz Palais). dw 5222

Piekarnię
z mieszkaniem zaraz wydzierżawie, miesięcznie 100 zł, objęcie 2 000. Niedźwiadek, Krotoszyn, Piastowska 12. nw 11 883

Poszukuje
dzierżawy dwóch próżnych pokoi z oknem wystawowym na skład. Zgłoszenia „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 22,106. Pw 11 892-22,106

Dzierżawa
majątek prywatny, 360 mórg, gotówki 40 000 zł, probostwo Kujawy 310 mórg, 45 000 zł. Zgłoszenia Jax, Poznań, Ratajczaka 10. zdw 58 206

Dom
1 pokój i kuchnia, chlew, sklep, ogródek owocowy i warzywny do wynajęcia. Fr. Chwirot, Junikowo. zdw 58 264

15 LETNISKA

Worochna
pensjonat Perelka, otwarty od 7 czerwca. Pokój z całkowitem utrzymaniem w czerwcu 10 zł. — Chorych na gruźlicę nie przyjmuje się. nw 11 640

W Żęgiestowie
pensjonat „Beskid” Wandy Olszewskiej poleca pokoje z utrzymaniem na czerwiec, cena 12, 8, 50 od osoby. dw 5 180

Orłowo
komfortowy pensjonat „Lena”, elektryczność, kanalizacja, bieżąca woda w pokojach, pościel, wykwinna kuchnia, Warszawa, Senatorska 22, Kamieńska. zdw 57 453

Zakopane
pensjonat „Borek” prowadzony Wandą Kuleszyne i Marię Szolnicą (dawniejszy zarząd Renaissance) poleca na sezon pokoje słoneczne z werandami, duży ogród, kuchnia wykwinna, ceny od 12 zł. nw 11 657

Truskawiec
pensjonat „Wanda” obok Nastusi poleca pokoje z wykwinnym utrzymaniem. Towarzystwo wyborowe. Ceny zmniejszone. dw 5 188

Wisła
Śląsk Cieszyński, „Uroczą”, pensjonat nowoczesny w centrum, południowy stok, z dala od pyłu samochodowego. zdw 56 799

Mieszkanie na lato

czwierc, lipiec, sierpień, osobny dom, 4 pokoje, kuchnia, umeblowanie, elektryka, park, wśród lasu, własna plaża nad Wartą...

Hel

Pensjonat „Leonidas”, położony nad samym morzem, własna plaża, znana wykwintna kuchnia...

Hel

Pensjonat „Chojna” poleca pokoje słoneczne po cenach przystępnych już od 15 czerwca...

Truskawiec

Willa „Podolanka” poleca pokoje z utrzymaniem od 8 zł począwszy.

Gdynia Oksywie

Zakład św. Józefa poleca słoneczne pokoje z widokiem na morze i utrzymaniem całodzienne...

Poszukuje

letniska w leszczycowce, las iglasty, sucha okolica. Zgłoszenia „Par” Al. Marcinkowskiego 11, pod 55.78.

Dobro

I tanie letnisko wydzierżawie blisko lasu, jeziora, piękna okolica obok Swarzędza i Kobylnicy.

Letnisko

przy Poznaniu przyjmie gości zaraz, od 5 zł dziennie, Mechowo, p. Kobylnica, zdw 58 040

16 OSOBISTE

Do wiadomości wsil

Za wykonane prace kominiarskie w wsilach należytość będzie pobierana za kwittem osobistie — prawa inkasa nikomu nie powierzylem.

Uwagal

Panie, które byly w październiku 1929 r. „Bazarze Sprzetów Kuchennych” ul. Wielka 15 i które przypominaja sobie niemiłe zajście między mną a p. Zdzisławem (właściciel-m) bardzo prosze o podanie adresu Kurjer zdw 56 960

Przechodniów

bedacych świadkami kradzieży roweru 23 maja, godz. 14 przy Górnej Władzie 15 z tabliczka rejestracyjna Krotoszyńska 5158, marki „Nepmann” 47 715 na ramie przypięta teka zółta, uprasza się o jakiegokolwiek zeznanie za wynagrodzeniem, zaś za wykrycie złodzieja specjalne wynagrodzenie Kopecky. Rybaki 56 n p. Woźnej, zdw 57 990

Oszczęstwo

przeciw córce p. Starybrata, cofam i przepraszam. Henryk Czysz.

Najtańsze źródło zakupu gobeliny — dreliszki

wszelkie artykuły tapicerskie firma Giergowicz, Małe Garbary 9, rw 19 195

Panią

z siódemki piątek ósma, znikła na Stromej, prosze bardzo danie możności poznania, kilka słów Kurjer zdw 58 294

Dla

zdw 51 268. Pani w bleu sukienke list w redakcji, czekam odno wiedzy do Kurjera zdw 58 328 M. K.

21 ZŁUBY

Zaginiona

książeczka wojskowa na nazwisko Marcin Brennstuhl, unieważniam, zdw 57 327

Zgubiona

książeczka wojskowa wystawiona przez P. K. U. Poznań, na nazwisko Marian Chwałczyński, unieważniam, Pw 11 866-22.73

Wilk

suczka na nosie mała ranę przyłeciał. Zupańskiego 13a, sklep, zdw 58 004

Piesek

maly, czarny (Rhepischer) zagnal. Grochowe Łąki 5, telefon 18-72, zdw 58 094

Zgubiono

30. 5. godzina 20. pamiątkowy pierścienek, złoty owalny płaski kamień w kościele Franciszkańskim lub w drodze od Franciszkan do ulicy 5. Maja przy plac Wolności. Oddać za wysokiem wynagrodzeniem. Grass, skład papieru 3. Maja 5, zdw 58 325

Unieważnia

zgubiona książeczka wojskowa Jan Nadkański Szamarzewskiego 21, ur. w roku 1891 oraz inne dokumenty na to samo nazwisko. — Znalazcy dam wynagrodzenie, zdw 58 165

22 ROZMAITE

Wywiady

Biurow Greif, Ratajczaka 15, telefon 2016, zdw 57 819

Ważne dla Pań

Najnowsze żurnale na czwarcie nadeszły Pracownia manekinów Sobczak Słusarska 5, zdw 56 636

Portrety

fotografie artystyczne wykonują Bracia Pecherscy, Al. Marcinkowskiego 8, telefon 3955, dw 3 834

Przechowywanie futer

przez lato pod gwarancją fachowej konserwacji w Królikiewicz Magazyn futer ul. Podgórna 6. Nowości sezonowe stale na składzie. Ceny konkurencyjne. Pw 10 761 15 176

Na wyjazd

niezbędne garsonki, swetry itp. korzystnie. „Triolet” Szymańskiego 10, III, przy Świętokrzyskim, Pw 11 766-5.19

Witold Leworski

Wrocławska 36 najtaniej najpiękniejsze obrazy i oprawy. Pw 11 474-21.121

Pluskowy

z zarodkami wyciętymi radykalnie wydmienionymi, gazami trującymi tepie szczyry itd. Amicus, Maleskiego 15, II, zdw 38 371

Wypożyczalnia

książek powieściowych największa w Poznaniu. Dwa złote miesięcznie. Wszelkie nowości i dzieła wyzerpane. Dla letników specjalne udogodnienia. „Książka Antykwariat” Woźna 12, zdw 52 879

Po maturze

znajda panienki miły wycieczek opiekę Zakopanem profesora Krzyżanowska wille „Zawrat” zdw 55 588

Akuszarka

przyjmuje stale panie do pologu w domu, E. Stachowiakowa, Wągrowiec, Gnieźnieńska 43, zdw 56 288

Przyjmuje prywatnie

do czyszczenia chemicznego prania, prasowania garderobe bieleznie biała, pościelowa sztywna. W Górczynej Górki 20 w WIII, na dole pos. parterem zdw 56 336

Pracownia

eleganckiej bielizny damskiej, meskiej, pościelowej, uczennica potrzebna. Wielkie Garbary 18, wejście Woźna II, prawo, zdw 56 077

Detektywne

Biurow Greif, Ratajczaka 15, telefon 2016, zdw 57 821

Obserwacje

detektywne Biurow Greif, Ratajczaka 15, telefon 2016, zdw 57 820

Zlecenia

na cały świat Biurow Greif, Ratajczaka 15, telefon 2016, zdw 57 813

Pokarm 55 732

niemowlętom Adres wskaże Kurjer zdw 57 948

Szukam

stałego odbiorcy na masło mleczarskie. Mleczarnia Wronki, powiat Szamotuły, zdw 57 893

Obelge

rzuczona na Edmunda Rocznińskiego odwołuje. Konstancja Marszałowa, zdw 57 923

Obiady

smaczne i tanie. Abonentom taniej. Sw. Marcin 52/53, zdw 57 996

Krawcowa

wykonuje szybko suknie od 10 — 15. Głowacka, Rom. Szymańskiego 5, zdw 58 007

Obiady

kresowe, smaczne. Kantaka 8-9, III, brama, prawo, zdw 58 002

Obiady

na masle trześciwe wydate 1 zł. Nowy Rynek 14-15, parter, lewo, zdw 58 075

Jasnowidz

„Pewuki”, metapsychografolog, zdumiewający swą wiedzą. Woźna 18, III, zdw 57 997

Spiesznie

wykonuje filizanki napisami pierwszej Komunji Świętej. Malarnia Porcelany, Poznań, Czarłtorja 8, zdw 58 096

Bernardyn

ładny okaz, do nabycia. Mechowo, p. Kobylnica, zdw 58 041

Krawcowa

dzielna poleca się poza dom, 4 zł dziennie. Oferty Kurjer zdw 58 009

Odpadki

kuchenne odda stale Restauracja Dworcowa, zdw 58 050

Obrazy na raty

tylko za gotówkę kupisz najtaniej i w firmie Ig. Krzewiński, Strzelecka 31, podwórze, zdw 58 135

Przyjmuje

prace malarskie wykonuje tanio. Mikołajski, Półwiejska 19, zdw 57 499-500

Akuszarka

Kleinwächterowa w Poznaniu, Kleinwächterowa w Poznaniu, Szymańskiego 2 pierwsze piętro, lewo drugi dom od placu Świętokrzyskiego, zdw 46 070

Dziecko

oddam na wychowanie. Zwierzyniecka 20, Ratajczakowa, zw 10 109

Używane krawaty

beda jak nowe po oczyszczeniu i przeróbce w cenie 60-70 gr za sztukę. Słupięńska u Kustosa, Ogródowa 12, zdw 57 449

Obiady

smaczne. Gwarna 8, III, zdw 58 195

Dziecko

trzymiesięcznego chłopczyka oddam na wychowanie. Oferty Kurjer zdw 58 312

Chłopca

7-letniego oddam za własną, tylko w dobre ręce. Oferty Kurjer jw 3 999

Wykonuje

garderobe damską, dziecięcą. — Frankowska, Wodna 17/18, II, rw 10 194

Ostrzeżenie

3 wekale kaucyjne po 50.— zł bedace w posiadaniu p. A. Reinberka, Poznań, ul. Wielka 5, wystawione przez Stanisława Białasa z Jutrosina, obecnie zamieszkałego w Poznaniu, ul. Poznańska 42 — żyrowane przeze mnie, niniejszem unieważniam. Franciszek Białas Poznań, ulica Długa 14, zdw 58 286

Suknie w 24 godzinach wykonuje Salon Mód „Zofja”, Bukowska 3, II, pietro, zdw 58 284

23 OZENKI

Kupiec

kawaler lat 44 posiadający wielki magazyn w Poznaniu poszukuje na tej drodze żony przystojnej z dobrym charakterem gotówki co najmniej 50 000. Łaskawe zgłoszenia z fotografią, która się zwraca do Kurjera Pozn. zdw 55 596. Rzecz traktuje się serio i dyskretnie Anonimy do kosza

Da mojej córki

jedynaczki Poznańki przystojnej inteligentnej, gospodarnej z dobrej rodziny lat 23, posiadającej 25 000 zł gotówki poszukuje z powodu braku znajomości odpowiedniej partii w celu matrymonjalnym. Panowie dobrze sytuowani o nieposzlakowanej przeszłości do lat 34 na wyższych stanowiskach względnie samodzielnie kupcy, poważnie myślący racza swe oferty z fotografią złożyć do Kurjera zdw 57 684

Samotna

w Poznaniu Malopolanka panna lat 29, przystojna, inteligentna, gospodarza z dobrej rodziny posiada gotówki 46 000 zł, wyjdzie zamaż najchętniej nauczyciela szlachetnej duszy. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 569

Inteligentnej

bardzo przystojnej, samotnej, zamężnej, dobrego serca łagodnego charakteru towarzyski życia poszukuje inteligentny, dobrze sytuowany, solidny pan. Łaskawe oferty z całym zaufaniem Kurjer zdw 57 794

Wdowa

samotna, lat 44, z wiekzszym mieszkaniem szuka męża. Panowie od 40-50 lat racza złożyć swe oferty do Kurjera zdw 57 826

Mrówka

Płotr, Ostrow Wlkp., Kościuski 2, poważne partje dla pań i panów. Dyskrecja ścisła, zdw 58 020

„Rekord”

biurow matrymonjalne, doprowadza umiejtnie do skutku małżeństwa, wszystkich sfer. Skarbowa 15, telefon 40-18, zdw 58 060

Przemysłowiec

lat 36, przystojny, zawiedziony życiem, poszukuje zdrowej, subtelnej towarzyski życia. Cel matrymonjalny. Oferty do Kurjera zdw 58 101

Pani

niżej czterdziestki, posiadająca czteropokojowe komfortowe mieszkanie, posłubi praggnącego mieć dobrą, gospodarną żona. Oferty Kurjer zdw 58 115

Kawaler

lat 28, z gotówką 5 tysięcy posłubi pannę, posiadającą około 8 tysięcy. Oferty Kurjer zdw 58 149

Urzednik

lat 35, na naczelnem stanowisku, pozna miłą dziewczynkę do lat 25. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia z fotografią do Kurjera Poznańskiego zdw 58 102

Panna

inteligentna, 4 pokojowym mieszkaniem pozna pana do lat 50 na dobrem stanowisku. Oferty Kurjer zdw 58 309

Agronom

kawaler, lat 34, z gotówką 30 000 zł, poszukuje panny lub wdówki w celu matrymonjalnym. Najchętniej ożeni się z właścicielką przedsiębiorstwa. Pośrednictwo rodziców mile widziane. Oferty możliwie z fotografią prosze do Kurjera zdw 58 151

Znudzony

samotnością kawaler, kupiec samodzielny, lat 39, szuka bratniej duszy, cel matrymonjalny. Łaskawe wyczerpujące zgłoszenia możliwie z fotografią upraszam z całym zaufaniem do Kurjera zdw 58 252

Kawaler

w średnim wieku na stałej posadzie poszukuje starszej panny. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 58 255

Szatynka

lat 24, sgrabna, inteligentna, wykształcona, muzykalna lecz biedna zapozna przystojnego, kulturowego pana, szlachetnego charakteru. Poważne zgłoszenia uprasza do Kurjera zdw 58 014

24 NAUKA

Kursy stenografji

pisania na maszynach Kantaka I. II. pietro, zdw 53 170

Kurs

Higjeniczno-dietetyczny oraz wykwintnego gotowania, zapraw, cukiernictwa, 6 tygodniowy rozpoczyna się 12 czerwca rb. Zgłoszenia Szkoła Gospodarcza Zawodowa w Poznaniu 6w Marcin 69, nw 11 335

Gospodarczo - zawodowe przeszkolenie

na wzorowa gospodynie, żony — a dla kobiet pracujących zarobkowo kurs kształca na kuchmistriczynie, gospodynie, kierowniczkę pensjonatów, doradczynię dietetyczną, do szpitali, lecznic i zakładów. Córki funkcyjnarjuszy państwowych pobierają naukę bezpłatnie. Zapisy już teraz w biurze Kursów Gospodarczo Zawodowych w Poznaniu, św. Marcin 69. Liczba miejsc ograniczona npw 11 645

Tańców

najnowszych wycucha pod gwarancją szkola Szczerka, Waly Zygmunta Augusta 15, parter, zdw 57 759

Maturzysty

zdolny matematyk przyjmie kondycje majatku. Oferty Kurjer zdw 57 823

Française

musicienne cherche place pour vacances Oferty Kurjer zdw 57 816

Niemieckiego

lekcyj konwersacyjki szukam. — Oferty z cena Kurjer zdw 58 039

Kto

przyjmie brata mego, mającego uczęszczać do II gimnazjalnej Marcinkowskiego na stancje od 1 września zamian za udzielanie lekcyj zakresu sześciu klas. Oferty Kurjer zdw 58 095

Niemieckiego

francuskiego udziela tanio. Oferty Kurjer rw 10 178

25 MUZYKA

Skrzypce

Sumienna nauka według metody Seveika i Flecha udziela Witold Nowacki (biorycy udział w koncertach „Radia poznańskiego”) Focha 66, zdw 58 331

Treback

z pobocznym instrumentem, może się zgłosić na stałe zatrudnienie. Zgłoszenia z podaniem pensji przy wolnym utrzymaniu, Guziński, Miedzycród Rynek, zdw 57 690

Poszukuje się duetu lub tria

możliwie damskiego od 1 czerwca. Zgłoszenia prosze skierować Restauracja Obywatelska, Puck, Pomorze, zdw 57 771

Rutynowany

pianista wolny. Szulc, Zegrze-Poznań, Warownia II, zdw 57 898

Poznańska Szkoła

gry fortepianowej przyjmuje wpisy na nowy rok szkolny przy Wodnej 8 w poniedziałki i czwartki od 1-4 przy Skarbowej 9, II., w sobote od 11-1, zdw 57 922

Lekcyj

fortepianu udziela nauczycielka Wiedroga, Ratajczaka 10, I, zdw 58 085

Lekcyj

na skrzypkach mandolinie i gitarze, przygotowanie do Konserwatorium, w dzien i wieczorem. W. Jankowiak, Rybaki 20 a, zdw 57 834

Lekcyj

gry skrzypcowej udziela dyplomowana nauczycielka muzyki, Kaufussówna, Włda, Strumykowa 7, III, zdw 57 795/6

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Panienska

poszukuje posady do wiekszych dzieci lub do lekkich prac domowych bez spania. Zgłoszenia Kurjer zdp 56 963

Czlowiek

wieczny, chętny kawaler dobrze świadectwa, z prowincji poszukuje jakiegokolwiek posady Oferty Kurjer zdw 56 866

Poslugi

po południu szukam Kurjer zdw 57 982

Biuralistka

początkująca znająca jezyk niemiecki, w rozpażliwym położeniu szuka zajec a Kurjer zdw 56 991

Poszukuje

inteligentny kawaler jakiegokolwiek posady w składzie; posiada dobre świadectwa. Zgłoszenia „Par”, Al. Marcinkowskiego 11, pod 55.48, Pw 11 822-55.49, Kurjer rw 10 118

Kowal - maszynista

poszukuje posady Łaskawe zgłoszenia J. Adamski, Zieloniec, poczta Wielka n/N, zdw 56 983

Poslugaczka

szuka poslugi w centrum. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 931

Bona

inteligentna, kochająca dzieci, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 57 943

Panienska

inteligentna z dobrymi świadectwami, poprawny jezyk polski i niemiecki, poszukuje posady do dzieci od 1. VI. lub 1. VII. Oferty Kurjer zdw 57 941

Kołodziej

Posługaczka
sumienna, ucziwa i czysta poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 57 872

Książkowa korespondentka
z kilkoletnią praktyką, obeznaną z stenografią polsko-niemiecką, pisanie na maszynie, poszukuje posady ewentualnie zastępstwa. Oferty Kurjer zdw 57 865

Szofer
monter samochodowy z 3-letnią nauką egzaminem czeladniczym. 20-letnia praktyka, specjalność lagrowanie silników i prace tokarskie poszukuje odpowiedniego zajęcia. Stefan Ebbig, Dakowy Mokre, p. Grodzisk. zdw 57 855

Przyjmę
posługę od 1. VI. przed południem i po południu. Oferty do Kurjera zdw 57 777

Bufetowa
biegła w swym zawodzie, przystojna, władająca językiem polskim i niemieckim, szuka posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 57 770

Posługaczka
z dobrymi świadectwami poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 57 762

Panienka
poszukuje posady początkującej ekspedjentki. Łaskawe oferty Kurjer zdw 57 839

Szofer
samotny, z znajomością biurości lub jako borowy polowy poszukuje posady, najchętniej na majątek. Oferty Kurjer zdw 57 832

Szofer - mechanik
(początkujący) lat 28, samotny, znajomość języka polskiego i niemieckiego, z praktyką biurowa, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 57 831

Dziewczyna
z gotowaniem dobrymi świadectwami poszukuje posady od 1 czerwca. Oferty do Kurjera zdw 57 830

Panienka
do dzieci, dobrze polecona, szuka posady zaraz lub 15. Oferty u prasza się do Kurjera zdw 57 823

Złóżę 1500 zł kaucji
za otrzymaniem posady gospodarza na majątku lub w innym przedsiębiorstwie portiera lub woźnego, biegły w polskim i niemieckim w słowie i piśmie. Waruszewski, Dusocin, poczta Mokre, powiat Grudziądz. zdw 57 815

Panienka
z praktyką szuka posady do małych dzieci. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 810

Służąca
młoda poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem u bezdzietnych lub starszych małżeństwa. Oferty Kurjer zdw 57 807

Posługaczka
uczciwa szuka posady w środowisku. Oferty Kurjer zdw 57 802

Dziewczyna
poszukuje posady do dzieci lub do lekkich prac domowych. St. Kaczmarek, Buk Murwy 6. zdw 57 852

Krawczywni
szuka posady do dzieci od 3 lat, znająca także robotki, może być na wyjazd. Oferty Kurjer zdw 57 849

Inteligentny
kawaler, znajdujący się w krytycznym położeniu poszukuje jakiegokolwiek rodzaju posady. Oferty Kurjer zdw 57 758

Poszukuję
posady lub posługi z wolną stacją. Oferty Kurjer zdw 57 755

Dziewczyna
wiejska, starsza przyjmie posadę zaraz skromny dom. Oferty Kurjer zdw 57 795

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Dzika Orchideja”.
Aurora: „Czarny Pirat”.
Casino: „Pat i Patachon i wiewiory”.
Colosseum: „Kto zna Panne Brown i człowiek, który milczał”.
Corso: „Miasto miliona poległych, rok 1914-1918”.
Edison: „Grobowiec Miłości”.
Harfa: „Całuję twoją dłoń Madam”.
Metropolis: „Legjon Potępieńców”.
Odeon: „O czym się nie myśli”.
Renaissance: Człowiek morza.
Stylowe: „Dzieje Malżeńskie”.
Słońce: „Walka o Złoty Róg”.
Wilsona: „Tajemnica Przystranku Tramwajowego”.

Przyjmę
posadę inkasenta do autobusu. Złóżę 500-1000 zł kaucji. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 882

Zarządczyni - gospodyni
z dobrymi świadectwami poszukuje posady zaraz lub 15. 6. Oferty Kurjer zdw 57 959

Gospodyni
w średnim wieku poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 57 958

Kucharka
w średnim wieku z dobrymi świadectwami poszukuje zaraz posady do wszystkiego u starszych państwa lub na letnisku. Oferty Kurjer zdw 57 957

Kucharka
restauracyjna, posiadająca dobre świadectwa szuka pracy zaraz tylko w Poznaniu. Oferty do Kurjera zdw 57 955

Wzywa się techników dentystycznych

do zgłoszenia swoich adresów i odbytej praktyki celem uzyskania możliwości złożenia egzaminów.

KULUS, POZNAŃ, ulica Przemysłowa 40.
z w 2-886

28 WOLNE MIEJSCA

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych z gotowaniem bez spania potrzebna zaraz. Kopiejska Przemysłowa 40, podwórko, wprost. I. pigtro. zdw 58 356

Osoba
potrzebna w średnim wieku z gotowaniem do wszystkiego w gospodarstwie domowym na wsi. Zgłoszenia do Oredownika n 11 636

Apteka
na prowincji poszukuje od 1 VII studenta (ki) z dłuższą praktyką, znajomością języka niemieckiego. Oferty prosi przesłać pod dw 5 181 do Kurjera

Uczeń
z ukończoną szkołą wydziałową lub 6 klas gimnazjalnych, władający językiem niemieckim, potrzebny. P. Heyducki, Centralna Drogeria, Pleszew. zdw 57 139

Poszukuję
starszej wykwalifikowanej nauczycielki na prowincji do dziewczynki II kl. gimn. (Urszulanki) z francuskim. Adres Kurjer zdw 57 496

1000 - 2 000 złotych miesięcznie
mogą łatwo zarobić zdolni i ustosunkowani panowie i panie we wszystkich miejscowościach bez różnicy zawodu i wieku przy zbieraniu zamówień na obligacje losowe. Wszystkimi dokładnie poczytaj. Gotówka już przy zrobieniu zamówienia. Jakkolwiek kapitał zbedny. Kównież zawodowi: stepe, i subzastępcy losowi i asekucyjni poszukiwani na najlepszych warunkach. Zgłoszenia pisemne składać: Lwów, L skrytka pocztowa 206. Pw 11 453-72.73

Służąca
która zna prasowanie potrzebna zaraz do dworu na wieś jako pokojowa. Zgłoszenia Dum Pierchno, pow. Śrem. zdw 57 632

Służąca
młoda ucziwa może się zgłosić zaraz. Pólna 8, parter. zdw 57 745

Apteka
poszukuje zaraz biegłej siły pomocniczej. Oferty z podaniem warunków i referencyj Kurjer zdw 57 329

Dyrektorka
samodzielną do salonu mód damskich potrzebna zaraz na prowincję. Zgłoszenia przyjmuje p. Szymkowiakowa ul. Marynarska 5, godz. 2-4 i 6-8. zdw 57 827

Fryzjera
mesko-damskiego z ondulacją przyjmę zaraz. Rybaki 20. zdw 57 536

Poszukuję
się kilka zdolnych pań i panów jako handlarzy domokrążców do zbierania zamówień na artykuły dziennej potrzeby. Na odpowiedź załączyć znaczek. Zgłoszenia do Dr. Kwaśnik, Nowy Bieruń, Górny Śląsk Pw 9673-71.80

Akwizytorów
zdolnych - poszukuje poważne Wydawnictwo do zbierania reklam. Wysokie dochody. Oferty dokładnie do Kurjera zdw 58 207

Nowa budowlana pożyczka premjowa!
Agenci losowi otrzymają informacje i najlepsze warunki. Zgłoszenia pisemne pod „Pierwszorzędna stara instytucja“ do „Par“, Lwów, Akademicka 14. Pw 11 471-72.76

Panienka
z lepszego domu, która była przy dzieciach, potrzebna zaraz lub od 1. 6. Konieczna, Śródka 7. srw 123

Służąca
starsza do wszelkich prac domowych potrzebna zaraz. Z. Frommowa, ul. Półwiejska 12. zdw 57 866

Do
pomocy w pracy przy pszczołach kilka godzin dziennie potrzebny mężczyzna lub kobieta. Zgłoszenia do Kurjera zdw 57 782

Chłopiec
do składu północzniejszego potrzebny. Zgłoszenia Rzeczypospolitej 3, firma „Julpol“, 9-11 rano. zdw 57 856

Nowość w Polsce!
Panie - panowie do akwizycji poszukiwani Wysoka prowizja. Śniadeckich 30 II 4-7 zdw 49 961

Pomocnik
ogrodnicy sumienny dzielnym w kulturze potrzebny od 1. 6. Roszczak, zakład ogrodniczy, Poznań-Rataja ul. Kórnicka. zdw 57 897

Uczeń fryzjerski
syn porządnych rodziców, z zamiłowaniem do pracy i czysty, potrzebny. Mostowa 3. zdw 58 750

Młodszy
korespondent polsko-niemiecki, znający książkowość, pensja początkowa 200 zł od 1 VII potrzebny. Zgłoszenia Kurjer zdw 58 313

Uczennica
do krawieczyny na 1/2 i rok przyjmie Wróblewska, Matejki 52. zdw 57 772

Chłopaków
do posyłek przyjmie „Gonda“, Dąbrowskiego 79. zdw 57 829

Nadmłynarz
samotny potrzebny do nowo automatycznego młyn z dobrymi świadectwami ewentualnie kaucją. Zgłoszenia u p. Grzeskowiakówny, Poznań, ul. Seweryna Mielżyńskiego 22, II. lewo. zdw 57 822

Młynarza
młodszego z dobrymi referencjami do nowego 15-tonnowego młyn poszukujemy zaraz Oferty z wynagrodzeniem przy wolnym utrzymaniu prosimy skierować pod adresem: Pierwszy Młyn Król-Hucki, Wielkie Hajduki, Górny Śląsk. zdw 57 814

Ucznia
uczniwego z zamiłowaniem do zawodu malarskiego z całkowitym utrzymaniem przyjmie zaraz Wojciech Kowalski, mistrz malarski, Czarniejewo, pow. Gniezno. zdw 57 848

Służąca
do wszystkiego z dobrem gotowaniem potrzebna od 1. 6. Wiatr, Wrocławska 15. zdw 57 760

Posługaczka
uczciwa, czysta, 3 razy tygodniowo praniem. Adres Kurjer zdw 57 759

Kucharka
młodsza potrzebna od 1. 6. Jazz-Palais, Danzing, Restauracja Solacz, Solacka 1. zdw 57 833

Młoda
dziewczyna do wszystkiego zaraz Czesława 14, II. lewo. zdw 57 975

Poszukuję
średniego obiektu fabrycznego. Warunek: woda, siła, bliskość kolei. Kupno lub dzierżawa. Oferty do Kurjera Pozn. pod zw 23781

Kolporterzy
do sprzedaży poważnego dzieła poszukiwani. Wysoki zarobek. Zgłoszenia do Kurjera zdw 57 970

Dziewczę
do pomocy prac domowych potrzebne zaraz. Fabryczna 41, kiosk. jw 3 039

Młodsza
siłę biurową, piszącą biegle na maszynie, ewentualnie początkującą z ukończoną szkołą handlową przyjmie zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 902

Uczeń
lub wolontariusz fryzjerski może się zgłosić. Oferty Kurjer zdw 57 853

Pomocnik
krawiecki na male sztuki potrzebny. Zielonacki, Skarbowska 4 zdw 57 936

Służąca
do pracy domowej potrzebna zaraz. Kowalska, Sirzelecka 23/24. zdw 57 950

Kuśnier
dobry pracownik, z dłuższą praktyką, na stałe zaraz potrzebny do większego składu futer. Oferty Kurjer zdw 57 885

Służąca
potrzebna zaraz, dobrze wykwalifikowana w gotowaniu. Restauracja, Górna Wilda 13. zdw 57 887

Szofer
kował (remont samochodu) potrzebny. Wymagania do Kurjera Poznańskiego zdw 58 981

Potrzebna
pomocnica krawcowa zaraz. Graczyk, Dąbrowskiego 88. zdw 57 993

Posługaczka
akuratna. Wskaże Kurjer zdw 58 006

Służąca
nawskroś czysta, z gotowaniem potrzebna zaraz. Zgłoszenia św. Marcina 5, III. p., prawo. zdw 58 070

GODŁA
wszelkiego rodzaju PLAKATY REKLAMY świetne i latarki

Michalak i Kiczka
Poznań z w 28622
Wielkie Garbary 35.

Uczennica
potrzebna do szycia. Wodna 20, II. piętro. zdw 58 071

Specjalistka do pakowania keksów i herbatników
potrzebna tylko zdolna. Oferty do Kurjera zdw 58 048

Pierwszorzędna
krawcowa do szycia bielizny potrzebna zaraz. Chmielewska, Dąbrowskiego 53/55, II. jw 3098

Uczennica
z ukończoną szkołą handlową na 2 letnią naukę potrzebna. Adres Kurjer zdw 58 030

Panienki
do krawieczyny poszukuje Szymborska, Wierzbicice 40. zdw 58 033

Elewki
do wyuczenia gruntownego gotowania, prasowania sztywnej bielizny oraz zaprawy konserw, przyjmie zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 58 184

Dziewczyna
do wszystkiego, ucziwa, potrzebna. Por. Schmidt, ul. Krzozowa 5. zdw 58 171

Dziewczyna
z gotowaniem potrzebna zaraz lub 15. 6. Restauracja, plac Sapiężyński 6. rw 10 186

Młodsza
ekspedjentka do Hurtowni Wyrobów Tytoniowych poszukuje zaraz. Zgłoszenia z życiorysem i odpisem świadectw do Kurjera zdw 58 253

Chłopiec
do posyłek zgłosić się. Ładownia św. Marcina 20. zdw 58 272

Do 2 osób
potrzebna czysta, ucziwa służąca z dobrem gotowaniem i praniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 58 263

Poszukuję
laboranta (ki) może się zgłosić ul. Poznańska 27, I. p. zdw 58 070

Bona wychowawczyni
inteligentna, zdrowa z praktyką nie niż lat 20, potrzebna do chłopców 4, 6 i 7 letnich. Zgłoszenia osobiste lub pisemnie z odpisami świadectw. Adres wskaże Kurjer zdw 58 261

Uczennica
do ekspedycji o miłym obścisku potrzebna, życiorys. Chwilkowski, św. Marcina 40. zdw 58 334

Poboczny zarobek 200-300 zł miesięcznie
może osiągnąć każdy, rozpowszechniając artykuł „Mitol“ do chemicznego czyszczenia wszelkiej garderoby. „Mitol“ jest triumfem nowoczesnej chemii, Wszelka garderoba meska, damska i dziecięca i t. p. oczyszczona „Mitołem“ wygląda jak nowa. Tanie i elegancko. Patent polskiego chemika. Adres Kurjer Poznański zdw 58 388, celem przysłania demonstranta. Poszukiwani zdolni zastępcy.

Uczennica
na 1 rok nauki mogą się zaraz zgłosić. Salon Mód „Zofia“ - Bukowska 3, II. piętro. zdw 58 285

Dziewczyna
do dzieci na cały dzień potrzebna. Banocka, Półwiejska 5. zdw 58 134

Dobra
krawcowa w dom może się zaraz zgłosić. Przechylna 10, parter, prawo zdw 58 343

Służąca
przyjmie Golusowa, Grobla 18, zdw 58 057/8

Panienki
zdolne damskiej bielizny, hafce, monogramach, podnoszeniu oczek północznych potrzebne. Michałska, św. Marcina 63. zdw 58 176

Biuralistka
potrzebna, warunek dokładna znajomość niemieckiego. Zgłoszenia 5-7 po poł. Grobla 25, II p. lewo. rw 10 173

Posada
samodzielną do panoram. Kaucja 1200 złotych. Zgłoszenia Organizacja. Poznań, Górna Wilda 10. zdw 58 311

Parkietówki
do winiarni potrzebne od zaraz. Zgłoszenia o godz. 6-8 wieczorem. Bar - Winiarnia, plac Nowomiejski 10 a. zdw 58 316

Służąca
potrzebna. Słowackiego 36, III. prawo. zdw 58 322

Potrzebuję
dobrej kucharki w średnim wieku na wyjazd nad morze. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 221. nw 11 886

Poszukuje
się natychmiast technika-dentysty, pierwszorzędnej siły, która posiada zdolność w robotach operacyjnych i technicznych. Wymaga się około 8 lat praktyki z dołączeniem najnowszej fotografii oraz odpisem świadectw do: Dentysta A. Potemna, Siemianowice, Górny Śląsk, ul. Bytomska 6. Pw 11 831-71.152

Chłopak
potrzebny zaraz. Marbor, Staszica 24. jw 3 993

Krawcowe
zupełnie zdolne potrzebne zaraz. Sokolowska, Zwierzyniecka 22. jw 3 990

Dziewczę
do gospodarstwa i dzieci potrzebne. Kocławska, św. Marcina 10/17. zdw 58 167

Panna
do szycia potrzebna zaraz. Adres Kurjer zdw 58 164

KURSY HANDLOWE TEOFILA PREISSA
w Poznaniu, ul. Franciszka Ratajczaka 29.
Założone w roku 1893.
Nauka rozpoczyna się z początkiem każdego kwartału.
Nowe kursy 3 lipca 1930 r. Tygodniowo 30 lekcji.
Prospekty na żądanie. Dołączyć znaczek pocztowy.
zw 2281/1

Humor zagraniczny

— Na przyszły tydzień wydaję wielki bal. Będiesz umiała sobie poradzić?
— Jeżeli jako tancerka, to pod gwarancją!
(Humorist London) S. F.

Przedpłata za czerwiec 1930 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska“ i „Nowiny Sportowe“ w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.80, pod opaską w Polsce zł 9.00, pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych przez siłę wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarc. pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.
W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedzą normalną codzienną, część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 30 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr, na stronie czwartej 120 gr, na stronie drugiej 150 gr przed wiadomościami potoczniemi 240 gr od 1-lamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nocy do godz. 22 u stroń, do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt, do godz. 9 przedpołud. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 80 gr., każde dalsze słowo 20 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.